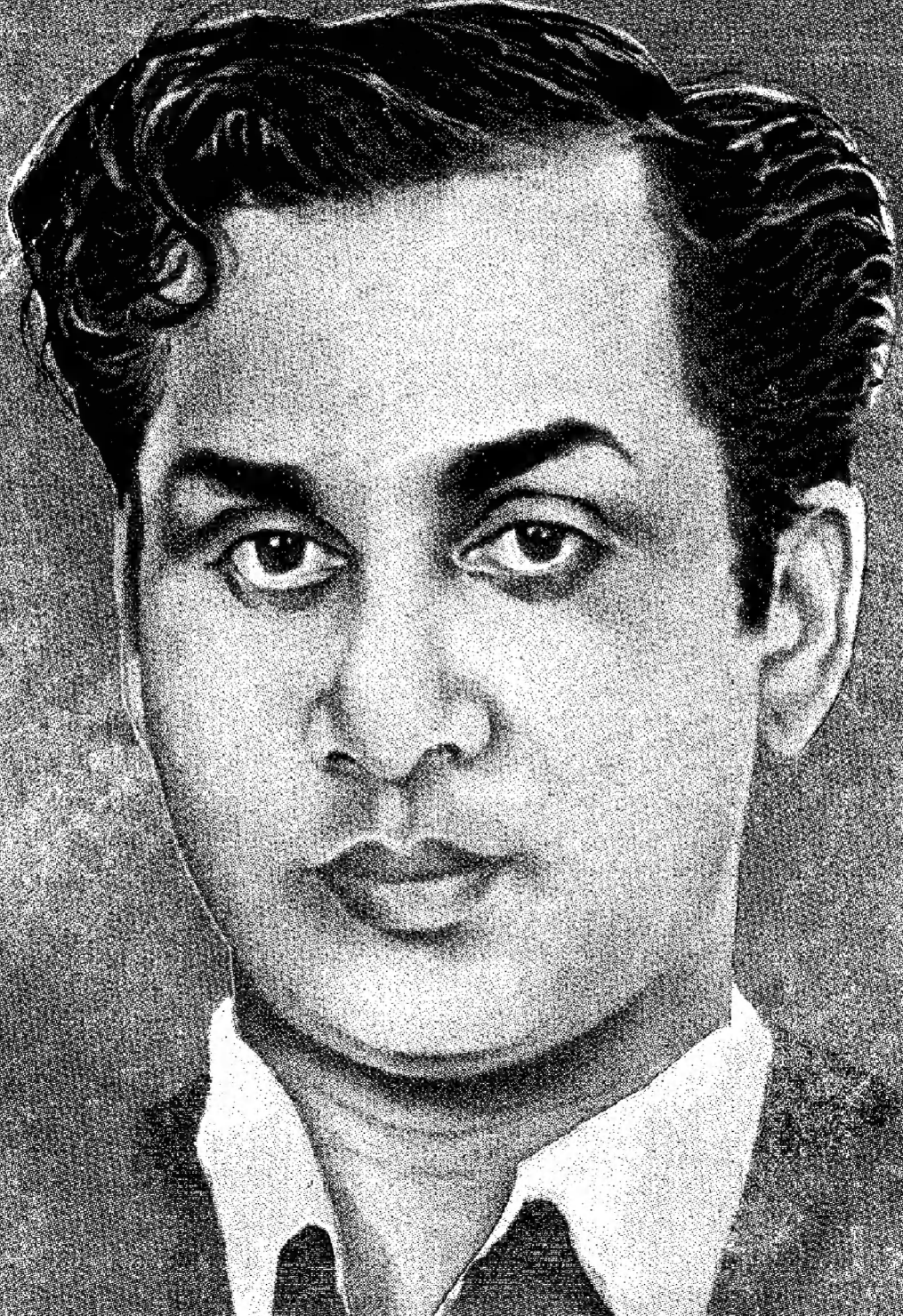


ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక

8.2.61

25 నయ పైసలు





ని రీ డ్ క

చిత్రకారుడు—కె. రాజయ్య (సిద్దిపేట)

కథకానికథ

కథకాని కథల చోటికి కవనలు వంటేబాదు కొంతమంది తమ రచనలు కేవలం చిన్న చిటిముక్కలమీద బ్రాస్ పంక్తిలో పంక్తిని ఇరికిస్తున్నారు. ఇలాంటివి పరిశీలించటం కష్టం కాబట్టి, కవనలు వంటేబాదు రచనకుతగ్గనైనా కాగితంమీద పంక్తికి పంక్తికి సుదృఢంగా బాటివడలుమా బ్రాయాంటి కోరుతున్నాము. కాగితాలకు ఒకవైపునే వ్రాయకం కూడా అవసరం.

—సంపాదకుడు

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

తెలుగు వెలుగులు

25-1-1961 తెలుగువెలుగులు శ్రీ గృహ సంగీతవిద్యాన్ శ్రీ ఘంటసాల వంకటేశ్వర రావు గుటించి చాలాబాగా వ్రాశారు. తెలుగుచిత్ర పరిశ్రమ నిజంగా శ్రీ ఘంటసాలకు ఎంతో ఋణపడివుంది. “మధుర విషాద రసభరితమైన ఘంటసాలకంఠం తెలుగు తిరిగి దివ్యకంఠాభరణం” అన్నమాట యధార్థం, రచయితకూ, సంపాదకునకూ నా ధన్యవాదాలు.

కె. వి. సీతారామరాజు (వాల్మీకి).

* * *

శ్రీ సీతారామశాస్త్రిల వారివద్ద విద్యాభ్యాసమే ఈనాడు ఘంటసాల ఉన్నత స్థితికి కారణమంటే అతిశయోక్తి కాదు. శేఖరం యమున కిల్యాణిరాగమే కాకుండా, హిందోళ, భీంపలాస్, భాగీశ్వరి, మోహన రాగాలలో గీతల్ని శృంగారంగా సింగారించి, ప్రేక్షకులకోసం ఆందోళన గ్ధవ సత్కృతిం శ్రీ వంకటేశ్వరరావు పీఠోళ అతని గౌరవకంఠం ఉయ్యాలబూగుతుంది. ముఖ్యంగా భాగీశ్వరిరాగం అతని “శ్రీమల భాగీశ్వరి” అంటే అతిశయోక్తి కాదేమో! ‘చేయెత్తి జేకొట్టు తెలుగోడా’ అని చేయెత్తి, జేవదాసును ఒకమాపుమాసి, ‘రాజశేఖరా...మోహితీరలేదురా’ అని అక్కరును పల్కరించి, తుదకు “శేషశైలా వాసా...శయనించవయ్యా” అని ‘నీతిగోళ’ లో బ్రాహ్మణగాపాడి శ్రీ వంకటేశ్వరునికి పవ్యలింపజేసిన మహానుభావుడు వంకటేశ్వర రావు.

శ్రీ వాణి (విజయనగరం).

* * *

ఈ వారం సచిత్రవారపత్రిక (25-1-61) తెలుగువెలుగులలో మధురగాయకుడు ఘంటసాలగురించి వ్రాసిన వాక్యాల చాలాబాగున్నాయి. ‘మధురవిషాదరస భరితమైన ఘంటసాలకంఠం తెలుగుతిరిగి దివ్యకంఠాభరణం’ అన్న చివరిమాటలు ఘంటసాల సంగీతంకే మధురాతి మధురంగా వున్నాయి. ఘంటసాలవారి గాన గాని, గానయేరుగుని మాబోటివారికి వారి జీవితపుటలు తిరుగవేసి అందించిన రచయితకు మా ధన్యవాదాలు.

వక్రలంక విజయభాస్కరరామారావు (అయినవిల్లి)

జిమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్

లివర్ క్యూర్

పిల్లల లివర్, స్లిప్స్ వ్యాధులకు



నెలకా రి మ కా ము లు

వకిలావల లివర్ & స్లిప్స్ వ్యాధుల నివారణలో మా భారతదాన్ల సుఖ, సౌఖ్యముల నిమిత్తము, మా డాక్టరుగారు యీ క్రింది ప్రదేశములలో ప్రతి నెల నిర్దితమైన లేడిలలోను, గంటలలోను, రగిన ఫలహారీచ్చుటపై హాజరులో నుండగలరు.

| ఫలము | లేడి | తేదీలు | అడ్రసు |
|--------------|-------|----------------------------------|---|
| నెలూరు | 6 | ఉ 9 నుండి 12 | అజంత హోటల్, ట్రంక్ రోడ్, రాజ్ మహల్ హోటల్, సరోజినీ చవి రోడ్. |
| సికిందరాబాద్ | 8 | ఉ 9 నుండి 12 సా 8 నుండి 8 | |
| హైదరాబాద్ | 9, 20 | ఉ 9 నుండి 12 సా 8 నుండి 8 | మ్యా రాజ్ మహల్ హోటల్. (లాడ్జింగ్ హౌస్) ఓల్డ్ ఇండియా కౌంటర్, సుల్తాన్ బజారురోడ్. |
| తెనాలి | 12 | ఉ 9 నుండి 11 | కన్యకాపరమేశ్వరి స్మితం. |
| చీరాల | 18 | సా 8 నుండి 8 | రాజ్ మహల్ లాడ్జి, రైల్వేస్టేషన్ దగ్గర |
| గుంటూరు | 14 | ఉ 9 నుండి 12 | మె మెడికల్ స్టోర్సు, కొత్తపేట. |
| నడివాడ | 15 | ఉ 9 నుండి 11 | మె ప్రభాత్ మెడికల్ స్టోర్సు. |
| మచిలీపట్నం | 16 | ఉ 9 నుండి 12 | మె ఆనందఘాట్రవీ, మెయిన్ రోడ్ |
| భీమవరం | 18 | మ 1 నుండి 8 | మె ప్రసాద్ సస్సు & కంపెనీ, కెమిస్టులు. |
| కామండ్రి | 19 | ఉ 9 నుండి 12 | మె ఈశ్వరదాస్ & కంపెనీ, ఎజెంట్స్ బాండుకంపెనీ, 8/101, ఇన్నీస్ పేట |
| కాకినాడ | 20 | ఉ 9 నుండి 11 | మె వి. ఎల్. మూర్తి & సన్ మార్కెట్ రోడ్. |
| విశాఖపట్నం | 21 | ఉ 9 నుండి 11 | కాంతిభవన్, లాడ్జింగ్ హౌస్, మెయిన్ రోడ్. |
| మజిలీపల్లి | 28 | ఉ 9 నుండి 11 | మె హయగ్రీవ మఠ. |
| చిత్తూరు | 30 | ఉ 9 నుండి 11 | ఓరియంటల్ లాడ్జి, హోరోడ్. |
| తిరువతి | 30 | సా 8 నుండి 8 | డాక్టర్ ఆర్. గోపీ నాథ్, 388, కరణాలపేడి. |

జిమ్మి వెంకటరమణయ్య & సన్స్,

మద్రాసు - 4.

క్రాంతిలు : నెం. 17/288, హిందీ పేడి, గాంధీనగర్, బకింగ్ హోంపేట పోస్టు, విజయవాడ-2.

ఓరుగంటివారి పేడి. విజయనగరం సిటీ.

గయోపాఖ్యానం

“బడేశ్వ రాష్ట్ర రాజకీయ పరిణామాల సమీక్ష” ద్వారా శ్రీ వి. వి. నరసింహారావు మనమంతులలో నుట్టులను గొప్పగా బయట పెట్టాడు. ఇలాంటివి ఇంకో 2, 3 వ్యాసాలు చదివితే, పదవీవ్యామోహ పగులైన మన మంతుల నిజస్వరూపాలు ఆంధ్ర ప్రజా నీకానికి స్పష్టంగా తెలుస్తాయి. చూసంటే నిజంగానే పరిపాలనలో ప్రజలచేయి ఏమాత్రం లేనట్లు తెలుస్తుంది.

అండ గోపాలకృష్ణ (రాజమండ్రి.)

* * *

25-1-61 లేది సంచికలో వెలువడిన “బడేశ్వ రాష్ట్ర రాజకీయ పరిణామాల సమీక్ష”, అని వి. వి. నరసింహారావు గారు వ్రాసినది సరియైనది కాదు. కేవలము శ్రీ సంజీవ రెడ్డిని ఎత్తిపెంచడమే పనిగా వున్నది. ఇంతే రథం కావడానికి శ్రీ అలూరి సత్య నారాయణగారిదే తప్ప. శ్రీ వి. వి. నరసింహారావుగారికి అలూరిగారి నైజము సరిగా తెలిసి నట్లు లేదు. పక్షిపాతిముత్యం కూడిన ఇలాంటి వ్యాసములు ప్రచురించటం తమ పత్రికకు తగిదు.

డి. వి. బాబూరావు (పమిడి)

* * *

కార్తూసులు

మీ ఆంధ్రపత్రికలో కార్తూసులు చాలా బాగున్నాయి. అందులోనూ ఊమెనగారి కార్తూసులు మరి బాగుంటున్నాయి. 25-1-61 పత్రికలో “అబ్బి రఘురామ రెడ్డి” గారి కార్తూసు ముమ్మలను తెగనవ్వించేసింది. రెడ్డిగారికి, ప్రచురించినందులకు మీకూ వాదస్యవాదాలు.

పెండ్యాల రాధాకృష్ణ (కాకినాడ)

* * *

25-1-61 పత్రికలో కలువకొలను సదానందంగారు వేసిన అయ్యోమేష్టారూ నన్ను నట్టేట్లో ముంచిపోతున్నారా? అన్న, కార్తూసు చాలా బాగున్నది. ఆ కార్తూసుకి బహుమానం ఎందుకీయలేదో? బాగాలేని కర్తూసుకి బహుమానాలిస్తున్నారు. బాగున్న వాటికి వ్యతిరేకం.

వి. శేష (హైదరాబాద్)

* * *

కథకానికథ

25-1-61 సంచికలో ప్రథమ బహుమతి పొందిన కథ చాలా బాగుంది. కథలో ఉన్న వ్యంగ్యం అటుంచి రాష్ట్రేతిరాంధ్రులకు ఒక్కసారిగా సంతకాంతి పండుగను సామెత్తగొరింపజేసింది.

చేపెండ్ర రామకృష్ణరావు (నాగపూర్)

మీ సచిత్ర వారపత్రికలో చాలకాలం నుండి ‘కథకానికథ’ శీర్షికను ప్రవేశపెట్టి ముమ్మలను ఆనందపరుస్తున్నందుకు నాధన్యవాదాలు. ఇంతవరకు వివిధములైన హాస్యరస భంగిమలలో శీర్షిక పాతకులను కవ్వించి నవ్వించింది. కాని ఇటీవల వచ్చిన విమర్శలను పురస్కరించుకొని చిన్న చూచన చేస్తున్నాను. ‘కథకానికథ’ అంటే హాస్యప్రధానమైనదిగానే భావిస్తున్నారు. దైనందిన జీవితంలో, వివాద సంఘటనలు, నీతిదాయక సందర్భాలు ఎన్నో జరక్కమానవు కదా. సందర్భాలను సంతోషంగా పాతకులనుంచి రావించి ఎన్నుకొని ఆయారసాలబోవడం ప్రోత్సహమిచ్చి శీర్షికను మరింత శోభాయమానంగా వెలుగొందింపజేస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

యం. జయభారతరావు (వార్లూరు)

* * *

ధీర్లీలేఖ

శ్రీ కృపా గారు 25-1-61 వారపత్రిక న్యూఢిల్లీ లేఖలో “ఈనాడు భారతదేశంలో ముస్లింల స్థితి ఏలా ఉందో, శిఖ్రిస్తాన్ ఏర్పడిన తరువాత పంజాబీ సుభా వెలుపల ఉండే శిఖ్రిల స్థితికూడ అలాగే ఉంటుంది, అని వ్రాసిన వాక్యం సమంజసుగా లేదు. ప్రస్తుత పరిస్థితుల దృష్ట్యా పాకిస్తాన్ లోనున్న ముస్లిముల స్థితిగతులకంటే భారతదేశములో ఉన్న ముస్లిముల పరిస్థితి ఎంతో బాగుంది. శిఖ్రిస్తాన్ గాని ఇకముందైన ఇటువంటి విషయములలో తమ కలమునకు కల్గేము వేయదు రని ఆశిస్తున్నాను.

ఆర్. ఎ. షరీఫ్ (అనంతపురం.)

* * *

బ్రిటిష్ పరిపాలనలో....

25-1-1961 ఆంధ్ర సచిత్రవారపత్రికలో ‘బ్రిటిష్ పాలనలో భారతజాతి పునరుజ్జీవనం’ అన్న వ్యాసంలో “డెల్ హాసీ కాలంలో నూతన విద్యావిధానం ఆరంభమై బెంటింగ్ కాలములో నిరపడింది.” అని ఉంది. పెనాక్యమునుబట్టి డెల్ హాసీ తరువాత బెంటింగ్ గవర్నరు జనరల్ గా వ్యవహరించినట్లు, ఆంగ్ల విద్యను భారతదేశములో డెల్ హాసీ ప్రవేశపెట్టినట్లు, దాని అభివృద్ధికి బెంటింగ్ కృషి సల్పినట్లు అర్థమవుతోంది. కాని ఆవి చారిత్రక సత్యములు కావు.

బెంటింగ్ 1828 వ సంవత్సరము నుండి 1835 వ సంవత్సరము వరకు గవర్నరు జనరల్ గాను, డెల్ హాసీ 1848 వ సంవత్సరము నుండి 1856 వ సంవత్సరమువరకు గవర్నరు జనరల్ గాను వ్యవహరించారు. ఇండియాలో ఆంగ్ల విద్యను మొకాదే సహాయమునో బెంటింగ్ 1835 వ సంవత్సరములో ప్రవేశపెట్టాడు.

కాఫ్ఫీర్ శాల్య య. 6/లకే



అకర్ జీయమెన్
పెదసేజాకాశీర్
శాల్యమారుకోశీ
రకం, రంగులో
గు. 6 కే పొందండి.
పోస్టేజి రు. 1.50
అదనం. ధరా: 2
శాల్యలు రు. 12.
పోస్టేజి ఉచితం.

4 శాల్యలు రు. 20. పోస్టేజి ఉచితం

HIND SHAWL HOUSE

(APW) Urdu Bazar, Delhi-6.

ఎల్ఫీక్ & రేడియోగైడ్

177 దృష్టాంతములతో గూడి, పూరియైన సలహానిచ్చును. యెల్ఫీక్ సిటీసహాయములేక నేపనిచేసే, మీయొక్క సంతోషరేడియోను రూ. 15/- లకే తయారు చేసికొనవచ్చును. రేడియోను మరాయుకుచేయుటకు, వయరంగు, ఎల్ఫీక్ లో మేకానికల సమ సేర్వీకోవచ్చును. పుస్తకం: ధర రూ 5/- తపాలుచార్జీ రూ 1/- కుట్రపుపని మరియు కట్టించబామ్మలతో రు. 4/50. పోస్టేజి రు. 1/- అధికము. ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు ఇంగ్లీషులోనే వ్రాయవలెను.

ILFA BOOK DEPOT

(AMV) 12, ALIGAH (U. P.)

Tel: SOUND Phone No 120.

శ్రీలపాలిటి కామధేనువు

“డిస్క్ ర్యూర్”

(రిజిస్టర్డ్)

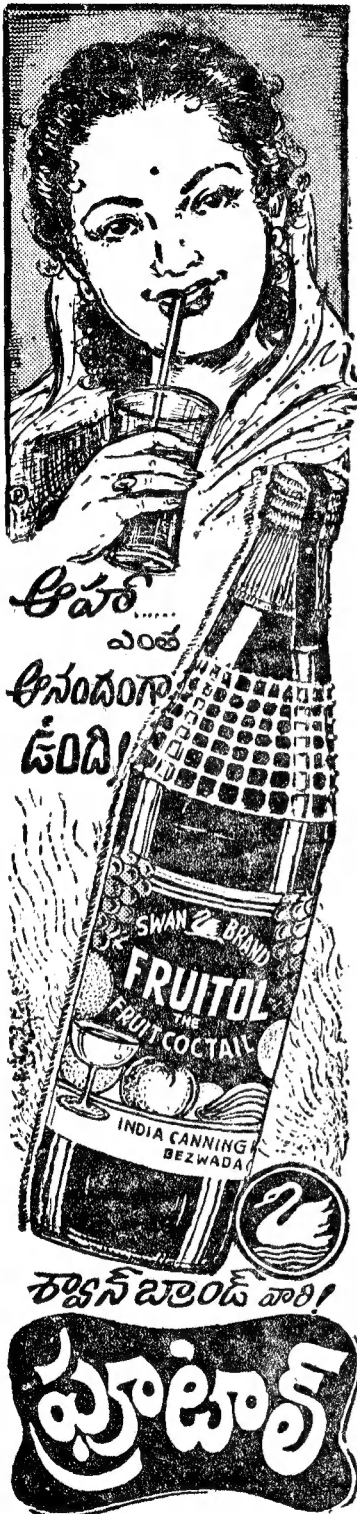
(ఋతు శూలహరి)

వేలకొలది స్త్రీలు “డిస్క్ ర్యూర్” వాడి గంటునొప్పి బాధనుండి నివారించబడిరి. గంటునొప్పి బాధను గ్యారంటీగా పోగొట్టును. వెల రు. 4-0-0

డాక్టర్ సి.మల్లిక్ స్ఫూర్తసీ

విశాఖపట్నం

డిస్క్ ర్యూర్ :
వెబాగ్ రేడియోతో, విశాఖపట్నం-1.



మీ ఆరోగ్యమును, జీర్ణశక్తిని బలమును పెంచు దుచికరమైన పానీయము. తయారు చేయువారు : ఇండియా క్యానింగ్ ఇండస్ట్రీస్ లిమిటెడ్, విజయవాడ.

—NVKR

ఉత్తరాలు

మీ పత్రికలో పొరపాటు దొరినదని భావిస్తూ, సంపాదకులను వివరణ కోరుచున్నాను.

పాలకుడు రంగనాథులు (నిడుబోలు.) * బెంటింగ్కు బదులుగా డల్ హాసీ, డల్ హాసీకి బదులుగా బెంటింగ్ అచ్చు పొరపాటు.

యూనియన్ జాక్

25-1-61 లేదీ ఆంగ్ల సచిత్ర వారపత్రిక ముఖచిత్రంలో భారత, బ్రిటిష్ జాతీయ పతాకాలను ఒకదానివెంట ఒకటి వేయించటం బాగానే ఉన్నది. కాని మీ చిత్రకాగడు యూనియన్ జాక్ను (బ్రిటిష్ జాతీయ పతాక) సరిగా చిత్రించలేకపోయాడు. ఐమూలగా ఉన్న క్రాస్కుల తెలని అంచుల పొడవు సమంగా ఉండరాదు. ఈజెండాలో మాడు క్రాసులు ఉంటాయి (1) తెలుపు బాక్ గ్రౌండ్ మీద ఎరటి క్రాసు (2) తెలుపు బాక్ గ్రౌండ్ మీద ఐమూలగా ఉండే ఎరటి క్రాసు (3) నీలం బాక్ గ్రౌండ్ మీద ఐమూలగా ఉండే తెలుటి క్రాసు.

మీ చిత్రకాగడు వేసిన యూనియన్ జాక్లో ఈ మాడన క్రాసు లోపించింది. విదేశం జాతీయ పతాకమైనా సకంగా చిత్రించకపోవడం ఆ దేశాన్ని గౌరవించినట్లు కాదు కాబట్టి, పై సంచిత ముఖచిత్రం విలువ దెబ్బతిన్నదని చెప్పవలసివస్తుంది.

మీ చిత్రకాగడు చిత్రం వేసే ముందు ఏదో ఒక ఎస్ సెక్స్ పీడియాను చూచి ఉండవలసింది. లేకపోతే సానిక డి. ఐ. ఎస్. కార్యాలయంలో ఏ ఓల్డ్ బాయ్ స్కూలులో నైనా అడుగవలసింది. అప్పుడీ పొరపాటు జరిగేదికాదు.

ఎం. ఎస్. సీతారామయ్య, (న్యూఢిల్లీ) మా చిత్రకారుడు వేసిన యూనియన్ జాక్ను ఎస్ సెక్స్ పీడియా బ్రిటానికాలో ఉన్న చిత్రంతో దయచేసి ఒకసారి పోల్చి చూడండి.

కాలెండర్ సంస్కరణ

4-1-60 లేదీగల ఆంగ్ల సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రచురించిన "కాలెండర్ సంస్కరణ" అనే వ్యాసము అసంపూర్ణంగా ఉన్నది. సంవత్సరమునకు సుమారు 365 రోజులు కాగా, దానిలో 364 రోజులకు మాత్రమే లెక్క చెప్పినారు. మిగిలిన 1 రోజులమాట ఏమిటి?

సంవత్సరమునకు 365 రోజుల 5 గంటల 48 నిమిషాల 46 సెకండ్లు అనుదానికి 365½

రోజులకంటే 365 97/400 రోజులు దగ్గర నుదింపు. ప్రస్తుతం ప్రపంచముంతటా అనుసరిస్తున్నది ఈ గణన. అందుకే 4 సంవత్సరముల కొకసారి లీపు సంవత్సరములో ఫిబ్రవరి నెలకు ఒక రోజు కలుపుతాము. 400 సంవత్సరములకు 97 రోజులే కలవలసి ఉండగా మనము 100 రోజులు కలుపుతున్నాము. అంటే కావలసిన దానికంటే 3 రోజులు ఎక్కువ కలుపుతున్నాం. ఇది సర్దుబాటు చేసేందుకు, శతాబ్ది సంవత్సరములు, అనగా 100, 200, 300 మొదలయినవి మళ్ళా లీపు సంవత్సరములు కావన్నాడు. అంచేత 400 సంవత్సరములలో 4 రోజులు తగ్గుతాయి కనుక, తిరిగి ఒక రోజు తక్కువవుతుంది. దీనిని సరి పెట్టుటకు 400, 800, 1200 మొదలైనవి కూడా లీపు సంవత్సరములుగా పరిగణిస్తారు. లీపు సంవత్సరములకు సంబంధించిన నూత్రమును ఇట్లు వివరింప వచ్చును : సాధారణ సంవత్సరము సంఖ్యలో 4, శతాబ్ది సంవత్సరము సంఖ్యలో 400 లు పోతే అది లీపు సంవత్సరము; పోకపోతే కాదు.

సంస్కరించిన కాలెండర్ లో దీని నీవిధముగా ఇమిడ్చినారు. ప్రతి సంవత్సరము మధ్య అంటే జూన్ 30కి జూలై 1 కి మధ్య రోజుకు తేడా, వారమూ ఉండవు. దీనిని "సంపంచ నెలవు దినము" అంటారు దీనివల్ల సంవత్సరమునకు 365 రోజులు అవుతాయి. లీపు సంవత్సరములో దీని తరువాత ఇటువంటిదే మరొక రోజు ఉంటుంది. దానిని "లీపు సంవత్సరపు నెలవు దినము" అంటారు. మామూలుగానే జూన్ 30 శనివారము, జూలై 1 ఆదివారము అవుతాయి. లీపు సంవత్సరము అయినదీ కానిదీ ఇప్పుడున్న నూత్రము ప్రకారమే నిర్ణయిస్తారు.

ఆంగ్లదేశములో మనము అనుసరించేది చాంద్రమానము కనుక, మన పండగలను నిరేఖించడానికి (ఒక్క సంకాంతికి తప్ప) ఈ సంస్కరణ మనకేమి సహాయకారి కాదు.

1961 సంవత్సరము జనవరి 1 వ లేదీ ఎలాగో ఆదివారమే కనుక ఈ క్రొత్త కాలెండరు ప్రవేశ పెట్టుటకు ఇదంతోమంచి అదను. తిరిగి 1967 వరకు ఇటువంటి అవకాశము రాదు.

సి. బి. జగన్నాథరావు, (కాకినాడ)

[ఈ శీర్షికపైన చాలా ఉత్తరాలు వచ్చాయి. 4-1-61 పంపికలో పడిన కాలెండర్ అసంపూర్ణంగానే ఉన్నట్లు కనుపిస్తుంది. సి. బి. జగన్నాథరావుగారు చెప్పినట్లేకాక, ప్రతినంపత్సరం డిసెంబరు 31 రోజులు ఇచ్చి, 31 వ రోజును "అంతరాతీయ దినం"గా పరిగణించవచ్చు, "లీప్" సంవత్సరం రోజు నాలుగు సంవత్సరాల కొకసారి ముందే చెప్పినట్లు జూన్ 31 వ రోజున వస్తుంది.



ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

★

వ్యవస్థాపకులు :
దేశోద్ధారక కాశీనాథుని
నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు

స్థాపితము
1908

★

సంపాదకుడు:
శివలెంటి శంభుప్రసాద్

★

సంపుటము 55
సంచిక 22

8-2-61

బుధవారం

కార్యకర్తల మాఘ బహుళ సప్తమి

★

విడివ్రతి వెల 25 న. పై.
సంవత్సర చందా 13-0-0

★

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము
7, సంగమచెట్టివీధి,
మదరాసు-1.

విషయానుక్రమణిక

ముఖచిత్రం :

అక్కినేని నాగేశ్వరరావు.

| | | | |
|-------------------------|------|---------------------|------|
| కామ్రూన్ | — 6 | పాకశాల | — 41 |
| తెలుగు వెలుగులు | — 7 | చిన్న పిల్లలకు కోటు | — 42 |
| నాగేశ్వరరావు, ముఖచిత్రం | — 8 | వనితావాణి | — 43 |
| వ్యాసం | | రాశిఫలాలు | — 45 |
| న్యూఢిల్లీ లేఖ | — 13 | అంతా ఉట్టిచే | — 47 |
| కథకానికథ | — 15 | చాటుకథామంజరి | — 52 |
| అర్ధరాత్రి-ఆశ్మహత్యా | — 16 | హరివంశము | — 53 |
| మనమూ, నున దేహస్థి | — 23 | సిగ్గిమా | — 56 |
| భూకంఠము | — 24 | గళ్ళనుడికట్టు | — 63 |
| సంకాంతి సెలవులు | — 28 | పొట్టికథలు | — 64 |
| “బలియసీ కేవలమిశ్వరాజ్ఞ” | 32 | | |
| వనితాలోకం | — 40 | | |



ము.ఖచిత్రం, వ్యాసం

ఈ సంచిక ముఖచిత్రం శీర్షికకు సంబంధించిన వ్యాసాన్ని 8వ పేజీలో చూడండి. ఇదివరకే ప్రకటించినట్లుగా, ఇకమీదట కొన్ని సంచికలు ఇలాంటి ముఖచిత్రాలతో వెలువడుతాయి. ఈ కొత్త శీర్షికను మళ్ళీ మార్చి 1వ తేదీ సంచికలో చూస్తారు.

వచ్చే వారం.....

సైలెన్స్— వనితాలోకం

సాంబయ్యగురం—బాలసాహితీ

మిథ్యాసుందరి, అంతేనా?—కథలు





తెలుగు సాహిత్య చరిత్ర 70

పాత్ర అయినా రక్తంలో జీరించుకొని వ్యక్తిత్వంతో వైభవ్యం ఆపాదించి ఆ పాత్రనే ప్రేక్షకుల మనః ఫలకాలమిద కాశ్యతంగా ముద్రింపజేసే నటనా చాతురి; కాశ్యతంగా విషాదం కరడుగట్టిన కంఠం; రసజ్ఞులచే జౌనసింఘుకొనే జౌచిత్యం; నాటక రంగంలో ను చలనచిత్ర రంగంలో ను కూడా సమానమైన ప్రతిభ; చలనచిత్ర రంగంలో అడుగుపెట్టి మూడు దశాబ్దాలు కావస్తున్న నాటికి నేటికి ఒకేవిధంగా ముక్కుమాటలతో ముక్కొట్టి ఆంధ్రులను మురిపింప జేస్తున్న మూడక్షరాలు 'సి. ఎస్. ఆర్.' వెనుక దాగిఉన్న మహానటుడుగా రూపొందినవి.

ఇటు నాటకాలలో, అటు సినిమాలలో, ఇటు నాయకుడుగా, అటు వ్యర్థుడుగా, ఇటు

'విలను'గా, అటుపోస్టగాడుగా రాణించిన గరిగినవారు దేశంలో, అయిదు, వారిలో పాటా, మాటా ధారాళంగా, ధాటిగా సాగించిన వారు బహుకృద్విమంది. నాడు నాటకాలలో కృష్ణుడుగా ఎందరినో ఆడించిన శ్రీ చిలకలపూడి సీతారామంజనేయులును చూచినా, నేడు వెండితెరపై నక్కికామినీ పూర్ణతిలకం ("మామకు తెగ అలుడు") ఎత్తులనుక్కిరిచిక్కిరి అయ్యే సి. ఎస్. ఆర్. ను చూచినా సమర్థుడైన నటునికి నాటకం, సినిమా అనే వ్యత్యాసం గడ్డిపోచతో సమానమనిపిస్తుంది.

నాటకరంగంలో భక్తిరస ప్రదర్శనలో తనకు తానే సాటి అని నిరూపించుకొన్నారు ఆయన. చలన ఛాయారంగంలో శృంగార, హాస్య, కరుణ, శాంతిరస పాత్రలకు శ్రీ ఆంజనేయులు అందజేసిన చెయ్యి

అయినారు.

"తుక్కారాం" తుక్కారాం, "మాడామణి" చిలాకీమనిషి, "గృహ ప్రవేశం" మెడియర్ తులనమృక్కా, "మామూబజార్" శిశుని, "నిత్యకల్యాణం పచ్చతోరణం" ఛాందసుడు, "వచ్చినకోడలు నచ్చింది" త్రాగుబోతు, "శివదాసు" శాంతిమూర్తి, "మామకు తెగ అలుడు" వృద్ధ ప్రేమికుడు వంటి పాత్రలు చిరస్మరణీయమైనవంటే చిలకలపూడి వ్యుత్పన్నతే ప్రధానకారణం.

సినిరంగంలో ఒక తరహా పాత్రకు సరిపోయే కొత్తనటుడు వచ్చాడు అంటే పాత నటునిపై మోజుతగ్గి రాలిన తారలా పడిపోవడంకద్దు. శతాధిక చిత్రనటుడు సి. ఎస్. ఆర్. 54 వ ఏట కూడా రెండుమూడు తరహాల పాత్రలకు తప్పనిసరిగా ఎన్నిక అవుతున్నారంటే నటనలో ఆయన వైశిష్ట్యానికి వేరే నిదర్శన ముక్కరలేదు.

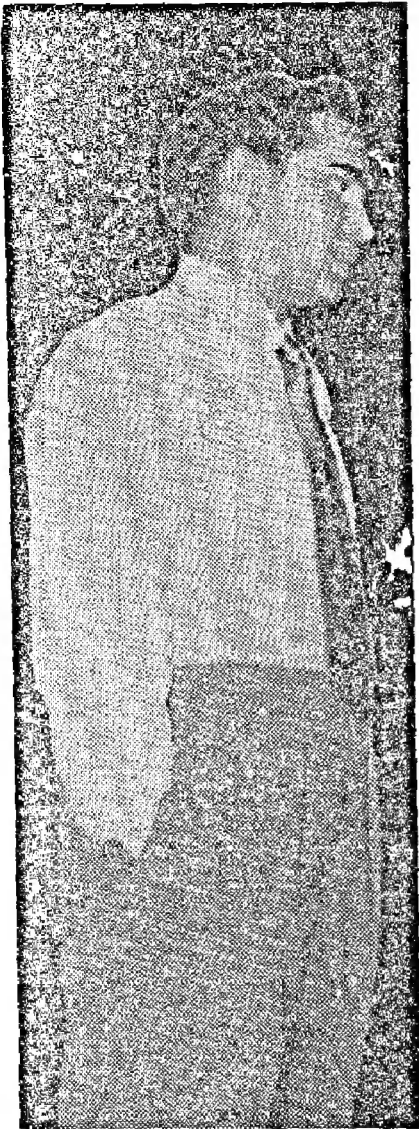
నాచకానికి వాడిచూపూ, శిరచ్ఛల నమూ, హాస్యవిన్యాసమూ జోడించి పాత్ర ధారణప్రతిభతో ప్రేక్షకులను ముగ్ధులను చెయ్యడంలో శ్రీ ఆంజనేయులు మాంత్రికుడు. ఉచ్చారణలో చిలకలపూడి చాతురి ఒక ప్రత్యేకత సంపాదించుకొంది. అందుచేతనే ఆయన ధరించిన పాత్రలలో కనీసం ఒక్కటైనా ఆయనకు తగినదికాదని చెప్పే ధైర్యం ఎంతటి సునిశిత విమర్శకునికైనా లేకపోతున్నది.

సి. ఎస్. ఆర్. కు పొన్నూరు స్వగ్రామమైనా నాటక అభినయంలో పరిణతి పొందడానికి అవకాశమిచ్చినది ఒంగోలు. 'షేక్స్ పియర్ నాటకం "మర్సెంట్ ఆఫ్ వెనిస్"లో' విముహూరాన 'షేలాక్ పాత్ర ధరించాకో' కాని, సినిరంగంలో ఎక్కువగా "నెత్తురు పింజే" భూమికలే ఆయననువరించి వచ్చినవి. 1922 కు నాటకరంగంలో ఒక స్థాన మేర్పరచుకొన్నాడు.

"రామదాసు"లో రామభక్తుడుగా నటించినప్పుడు బళ్లారి రాఘవ అంతటివారే 'శభాష్' అన్నారు. స్వంత నాటక కంపెనీ స్థాపించి "సతిపావన", "తుక్కారాం" నాటకాలు ప్రదర్శించారు. 1936 లో 'శ్రీహెచ్. ఎమ్. రెడ్డి "జాపదీ వస్త్రాపహరణం" సి. ఎస్. ఆర్. చే నెల్యలయిడే వస్త్రధారణ చేయించింది.

అన్నిరంగాలలోను అజేయుడైన శ్రీ ఆంజనేయులు దర్శకుడుగా పేలుపెట్టి వెంటనే వెనుకకు తీసుకొన్నారు. పరిమితి తెలుసుకొని, ఉన్న పరిధిలో ఉజ్వలంగా ప్రకాశించి యత్నిస్తున్న విజ్ఞుడు ఆయన.

తానె తనఘనత చెప్పకొనని మనీషి. ముచ్చటైన మూడక్షరాల పేరుతో తెలుగు వారి హృదయాలలో తనకొక విశిష్టమైన స్థానం ఏర్పరచుకొని, వివేదం చేయార్య, తన తరంవారికి ముందుతరాలవారికి కూడా నటనలో గీటురాయి అనిపించుకొన్న మేటి శ్రీ సి. ఎస్. ఆర్. నటలోకానికి ఒక ధృవ తార.



తెలుగులో నామవాచకాలకు నిఘంటువంటూ ఒకటి ఎవరైనా తయారుచేస్తే "నాగేశ్వరరావు—ఆక్సినేరి" అనే పేరుకొంద, "లక్ష్యశుద్ధి...మొండి పట్టుదల....ధీమా పాగురు....మొండిపట్టు...పేరాశ బిచ్చు....నేర్పు....మొండిపట్టు....పెద్ద ఆశయాలు అదృష్టం.....మొండిపట్టులక్ష్యసిద్ధి" అని టూకీగా రాసుకోవచ్చు.

ఇది నిత్య సంగ్రామశీలుడు నాగేశ్వరరావు కథ. అతని కథలో "జరిగిన—కథ" జరుగుతున్నకథ... జరుగునున్న కథ.

పుష్కలంగా డబ్బా, పెద్ద స్టార్లను పేరూ, సొదుగుపాటి కారూ, ఎత్తెలుస మేడా సంపాదించడంలో లక్ష్యం సిద్ధించినట్టే అనుకునేవక్తంలో ఎవరి కైనాసరే కథ అంతా కలిపి ఇంతే. స్టార్ అన్న పేరే కాక మంచిసలుడు అన్న పేరు గడించుకోవాలని, అది సది కాలాలు నిలబడేటట్లుగొప్ప ఫలితాలు సాధించాలని, సత్కారాలు సాధ్యమై వచ్చేసే, నిండ్ల వ జీవితం పొగించిన వ్యక్తి కావాలని ఆ కాంక్షించే నాగేశ్వరరావు కథలో మాత్రం పై వాక్యాలు ఇంటర్ వెర్షన్లకే వస్తాయి.

స్వీడు కావడానికి పూర్వపు జీవితానికి, తరువాతి జీవితానికి హోదాలో, అంతస్తులో, పేరులో, ప్రతి భావో లేదా, వుంది తప్ప, నాగేశ్వరరావు తరహాలో, తీరులో, సమస్యలపట్ల వైఖరిలో, మొండి పట్టు దలలో, కష్ట పడడంలో భయపడడంలో శోధించేడు. పద్ధతుల మోస్తరు నాడూ, వేడు కూడా ఒకటే. పాతికేళ్లక్రితం వెంకటరాఘవపురంనుంచి క్రోసెడు దూరాన కుదరవల్లిలో డ్రామా కంపెనీ స్థాపించి "తార" వేషం కట్టడానికి ఎంత అగ్గగ్గలాడుతూ పరుగెత్తేవాడో, ఇప్పుడు పెద్ద స్టార్లు అయిన రోజూనా అడయారూలో ఇంటినుండి కోడంబాకంలోని స్టూడి యోలో పేటమీదికి అంత అగ్గగ్గలాడుతూనే వేళ తప్పక వెళున్నాడు. ఎటొచ్చి ఇప్పుడు పరుగెత్తే బదులు కాలెక్టులాడు అంతే. ఆనాడంతటి ఉత్సాహం తోనూ, శ్రద్ధా సక్తులతోనూ ఈనాడూ రాసు వటించే పాత్రలగురించి ఆలోచిస్తున్నాడు. మధన పడుతున్నాడు. భయపడుతున్నాడు. బెంగపెట్టుకుంటున్నాడు, ఆశపడుతున్నాడు దురాశపడుతున్నాడు.

కారు మరద

పుష్కలంక్రితం—ఈసు స్వీడువార్యాలేని కొత్త నటుడుగా ఉద్వకాలంలో ఒక రోజున ఒక ఫిలిం కంపె

నీలో వేషంగురించి ఇంటర్వ్యూకోసం వెళ్ళవలసి వచ్చింది. అప్పుడు తేనాంపేటలోని ఒక చిన్న యింటల్లో ఉండేవాడు. లాండ్రిముంచి లాట్రినైజమో తెచ్చుకు వేసుకు ముస్తాబై సైకిలు తీసుకుబయి లేచాడు. బయట వర్షం కురుస్తోంది. రోడ్డు బుర దగా ఉన్నాయి. ఇల్లా తగ్గగానే సైకిలు ఎక్కి బోయాడు. అంతలో ఒక పెద్ద కారు రివ్యూన దూసుకుపోయింది. దాని జోరుకి రోడ్డుమీది బురద లేచి ఇతని బట్టల్ని పాడుచేసింది. ప్రాణం ఉనూరు మంది. మనసు చిన్నకున్నమంది. ఈరోజున తన కారులో వెళున్నప్పుడు అది గుర్తు చేసుకుని—ముఖ్యంగా వాన రోజున—శ్రైవరును హెచ్చరిస్తు ఉంటాడు. బహు వెమ్మడిగా ఎవరిమీదా బురద చిందకుండా నడనమని....నాగేశ్వరరావులో లేదా లేదు.

ఉన్నతేడా ఒక్కటే. అప్పుడు చదువు సంద్యలూ తిండి తిప్పలూ, నిద్ర వగైరాలకు 24 గంటలలోనూ 22 గంటలు ఖర్చు పెట్టగా, రెండు గంటలు తను ఆరా ధించే కళకు మిగిలేవి. ఇప్పుడు 16 గంటలు స్వేచ్ఛి యోలో వటిస్తూనో, కథలు వింటూనో, చర్చి స్టూనో గడవగా, 6 గంటల నిద్రపోతే, జీవితం



‘వెళ్ళికానుక’లో బి. సరోజతో



‘మహాకవి కాళిదాసు’లో

అన్నదానికి రెండు గంటలు మిగుల్చుకోగలుగ
తున్నాడు.

* * *

నాగేశ్వరరావు జన్మస్థలం గుడివాడ తాలూకా వెంకటరామపురం అనీ, తేదీ సెప్టెంబరు 20 అనీ అంటారుగానీ అవి సరికాదు. అతని జన్మస్థలం కువరవల్లిలో చిన్న నాటక స్థలం. పెరిగి తిరిగిన చోటూ అదే. అందులో కవితార నాటకంలో ఆతను తొలి వేషం కట్టి రెండుపార్శ్వ వన్స్మోర్ అనిపించుకొన్న ప్రదర్శనం జరిగినదే అతని పుట్టిన రోజు. ఆకాలంలో చాలా మంచి కంపెనీ అని పేరొందిన ఎక్సెల్సియర్స్ డ్రామా క్లబ్లోచేరి, ‘ఆశా జ్యోతి’ నాటకంలో ఆడవేషం వేసినరోజే అతను ఒక నృత్తి విద్యార్థిగా ఉత్తీర్ణుడై నటనోద్యోగంలో చేరిన రోజు. 1942 లో పి. పుల్లయ్యగారి ‘ధర్మపత్ని’ చిత్రంలో వేషంవేసి పట్టుకొంచెం కూతమనం అనిపించుకున్న రోజే అతను ఒక పరిక్రమి, తద్వారా పెద్ద పరిక్రంలో నెగ్గడానికి కావలసిన మొండి వట్టుదల, కసి సంపాదించుకున్న రోజు. 1944 లో ఘంటసాల బలరామయ్యగారి సీతా కల్యాణంలో రాముడుగా కెమేరామందు నింబడి మొట్టమొదటి టేకులోనే బి. కె. అనిపించుకున్న

క్షణమే అతని పిని నట జీవితానికి ప్రారంభోత్సవం జరిగిన ముహూర్తం.

రెండు సమస్యలు

చేరిన ముహూర్తంమంచి అతనికి రెండు గడ్డు సమస్యలు ఎదురయ్యాయి. ఒకటి నాటకాలలో తిరిగి పెరిగి రంగస్థలమైన బాగా వంటబట్టి పోవడం. ఇది పినిమాలో నటనకు ఎంత గొప్ప పునాది ఈ శిల్పానికి అంత పెద్ద విరుగుడు కూడా— ముఖ్యంగా ఆకాలపు రంగస్థల నటుల శిల్పం.

రెండవది నాటక రంగంమీద వేసినవన్నీ ఆడ వేషాలే కావడం. అందువల్ల అపోకడలు, నయ్యారం, తిప్పుకోవడం కూడా బాగా అలవాటుయి పోయాయి. పినిమాలో నటుడు కావడానికి, హిరోగా పైకి రావడానికి ఈ రెండూ రెండు ప్రతిబంధకాలయ్యాయి. ఆ రోజులలో తన ఈ పద్ధతులను కొత్త పద్ధతులలో మార్చుకుంటూ, తనదనతగ్గ శైలి రూపొందించుకుంటూ, నిలదొక్కుకోవడానికి నాగేశ్వరరావు వడిన శ్రమ, చేసిన విరంతుర సాధన అతనికి గురుతుల్యంయిన పెద్దలను కూడా ముగ్ధులను చేసింది. అతనంటే గిట్టని వాళ్ళలో కూడా గౌరవ భావం కలిగించింది.

ఏ నటుడికైనా ఇది చాలా గడు సరికొ. ఒకవంక పాత్రో వగుల్చుకోవడం, కొత్తది నేర్చుకోవడం, అందులో పనినాడితనం సంపాదించడం. మరొకవంక చేస్తున్న కృషిపట్ల విమర్శలు; హేళనలు; వెనకబడి పోతామన్న భయం. అంతా అంబుషాయిని తరవాత సింహా మహాకనం చేసుకుందికి ఎంత బాగుంటుందో, జరుగుతున్నప్పుడు అంత బాధాకరంగా ఉంటుంది ఇది. ఈ రకమైన బాధలొంచి సంఘర్షణలొంచి మైకి చొచ్చుకొని వచ్చాడు నాగేశ్వరరావు.

అలా కొంతదూరం పోగాపోగా, కొన్ని రీతుల తిరగూ తిరగూ “ఫోక్ లోర్ హీరో రెనూ” అన్న పేరొచ్చింది. అతను వచ్చిన చిత్రాలలో నూటికి 75 వంతులు బానిసద చిత్రాలే. అప్పుడు తయారైనవి ఎక్కువగా డబ్బొచ్చినవి అవే. హాకోలోర్ హీరో అని పిండుకోవడం అవమానం ఏ మీకాదు. మిగతా వేసాలకు అది ఎందునా తీసిపోదు. సమస్తానికి అన్నీ ఒకటే, అయినా అలాటి ముద్రపడడం సహించలేకపోయాడు నాగేశ్వరరావు. మిగతా పాత్రలు ధరించలేనన్న

విమర్శ అందులో వివరించబడినది. నటుడైన వాడు అన్ని తరహా భూమికలూ నిర్వహించాలి. అన్ని రసాలూ పోషించడం శిష్యుకోవాలి, అన్న భావం కలిగింది. మిత్రులు శ్రేయోభిలాషులూ వారించారు. ఇది చాలా చిక్కుల ఉచ్చులతో కూడిన పరిశ్రమ. కొందరపడి అడుగులువేస్తే చెప్పి తింటావు అని.

వైవిధ్యం

ఒకరోజున “ఫ్లాక్ హీరో” అని పేరుపడ్డ నాగేశ్వరరావుకి, ఇన్నిరకాలగొప్పచిత్రాలు వచ్చినతరువాత ఈరోజున ఆ పేరు పెట్టి చూసే ఎబ్బెట్టుగావుంటుంది. ఇత శేమిటి ఫ్లాక్ హీరో అనిపిస్తుంది. (అతను నటించలేదనికాదు) ఊరోజున అతను, తెలుగు సినిమాలో పచ్చిన పాత్రలలో అన్నిరకాలూ వేసి సాధించాడు. నాదాపు అన్నిటా కొనిపించుకొన్నాడు. కొన్నిటా జోహారులందుకొన్నాడు. అతని చిత్రాలలో గొప్ప

నాగేశ్వరరావు

గా చెప్పుకోతగ్గవి-కన్నతల్లి, దేవదాసు, విప్రనారాయణ, దొంగరాముడు, తెనాలి రామకృష్ణ, కృష్ణమాయ, జయశ్రీ, కాళిదాసు...చిత్రాలలో పాత్రలు. వీటిలో అతను ఆమోదించనివి ఒకటి గెండు ఉండవచ్చు. అతను ఎన్నికచేసి చెప్పేవిమరొకటి ఉంది—పెళ్ళినాటి ప్రమాదాలు చిత్రంలో కథానాయకుడు. కానీ ఈ వాక్యకాదు, ఇతడిలాగే మరెందరో చలనచిత్రాభిమానులూ దీనిని హాస్యించలేకపోయారు. కథావస్తువులో పస ఉండవచ్చు; కానీ చిత్రంలో, నటనలో అద్భుతమైన హాసే ఏమీ కనబడలేదని వీరి అభిప్రాయం. అందులో నాగేశ్వరరావు నటన పూర్తిగా...రాణించలేదు. మితి తప్పింది.

ఆసలు ఇక్కడ ఒక ముఖ్యవిమర్శ రాక తప్పదు. లలితమైన, సున్నితమైన హాస్యం ప్రదర్శించడంలో నాగేశ్వరరావు నటన—ఇతర రసాలను పోషించడంలో ఉన్న స్థాయిని అందుకొనటంలేదనిపిస్తుంది. నాగేశ్వరరావుకుల ప్రతిభను అర్థంచేసుకుని, అంచనాకట్టగలిగినవారికి, చలాకీతనాన్ని సమర్థంగా చూపించగా చూసినవారికి ఈ ఒక్క అంశంలో కొంత అసంతృప్తి కలుగుతుంది. అంగ, అమెరికన్ చిత్రాలలో ఆరేక గిన్నె పోటీ మహానటులు ప్రదర్శించే లలితమైన సాగనైన నటనను ఈ దేశంలో సాధించగలవారు ఎందుకు ఉండరాదు అన్న ప్రశ్న చర్చకు వచ్చినపుడల్లా తెలుగువాడికి నాగేశ్వరరావు పేర్కొనబడకపోవచ్చు. పెళ్ళిసందడి, నాటిప్రమాదాలు, కృష్ణమాయ వగైరా చిత్రాలు మాన్యుస్క్రిప్ట్ లా “ఇప్పుడుకొంత సేపు హాస్యం చేదాం” అన్న వార్షింగు ఇచ్చి హాస్యాన్ని ఉద్ధరిస్తున్న ధోరణిలో ఆ



అంజలి వారి “మునానుబంధం”లో గిరిజతో



‘వెలుగు నీడలు’లో సావిత్రీతో

పని చేయకపోతే నేం అని మనసు చివుక్కుమంటుంది.

దేవదాసు

వివాద ప్రధానపాత్రల నిర్వహణలో నాగేశ్వరరావుగారిని రెండు అభిప్రాయాలు లేవు. అతని జీవదాసు, సలీం మంచిపేరు గడించాయి. “జీవదాసు” నే కాని ఊపి తీసింది. ఈతరంవారిలో ఇంత బాగా నటించినవాడు లేరనిపించజేసుకుంది. చలనచిత్ర సీమలో అతనికి ఒక గొప్పస్థానాన్ని కల్పించి, మరింత గొప్పవిజయాలు సాధించడానికి అవకాశాలూ, మార్గాలూ చూపించింది.

ఇక్కడ మరో విమర్శ. ఈసారి విమర్శకుడు నాగేశ్వరరావు.

“జీవదాసుపాత్రకి అంతటి ప్రజాదరణ రావడానికి కొంగం నా నటనకన్నా ఆ పాత్రలో సహజంగావున్న గొప్పతనం. అందరి కరుణనూ, సానుభూతిని దొచుకోగల దాని వ్యక్తిత్వం... నా నటన బాగులేదనను. నేను కష్టపడలేదను. ఎన్నడూ లేనంతగా దానికై శ్రమపడాను. అయినా ఇది అంతటి ప్రతిఫలం లేకపోయినది... ఇలా అనడంలో నా ఉద్దేశ్యం, నా అభిమానుల అభిరుచిని కొట్టివేసి తక్కువచేయడం ఎంత మాత్రం కాదు. నా మనసుకు తోచిన అభిప్రాయం

న్ని-నేను నమ్మినదాన్ని కూడా, చెప్పకోవడమే” అంటాడు నాగేశ్వరరావు.

“ఒక్కొక్కసారి కళాకారుడికి ప్రియమైనది గసికులకు నచ్చదు. రసికులు ఆకాశానికెత్తి మెచ్చింది కళాకారుడికి తృప్తి కలిగించదు. అని అంటే. లేవ్వాప్సల చర్చకొడు ముఖ్యం. విది సత్యం అన్నదే” అంటాడతను.

అందువలన ప్రేక్షకులంతా ఒక పాత్రను మెచ్చుకుంటే సంతోషించవచ్చునుగాని, కళాకారుడు గాదానివిలువలునిర్ణయించుకునే వేళ అంగులో ఆవకాశం ఎంత, ఉపయోగించుకున్నదెంత, సాధించబోయినదెంత, సాధించినదెంత, ఇతర అంశాల తోడ్పాటు ఎంత అనేవి చూచుకుంటాడు. అంతేతప్ప ఒక చిత్రం రజతోత్సవాలు జరుపుకుంది గదా అని, అందులో తన భూమిక నిస్సారమైనదే నా—తాను పరాకాష్ఠనందుకోన్నాడనుకోవడం పొరబాటు.

“మన పై మరొకరు విచారణ జరిపినపుడు మంచివాళ్లనిపించుకుంటే ప్రయత్నించవచ్చు నేమాగాని, మనమే న్యాయ నిర్ణేతగా కూర్చున్నప్పుడు అలా చేయడం ఆత్మవంచనే అవుతుంది” అని నాగేశ్వరరావు సన్మృకం.

విమర్శలు

నాగేశ్వరరావులో విమర్శను సహించాల

కత్తేగాదు; ఆహ్వానించగలకత్తీ, ఆసక్తి ఉన్నాయి. విమర్శ అతడి ప్రగతికి దోహదం చేసేవకత్తీ; అతని శైత్ర రథాన్ని లాగిన పంచకల్యాణి. సేనిమా నలులూ అతను ఎగుర్కొన్నన్ని విమర్శలు మరెవరూ ఎదుర్కొని వుండవు. అన్ని రకాల విమర్శలు, అంత తీవ్రమైనవి, అంత కాగుపాకరమైనవి, అన్యాయమైనవి, మరెవరికీ తగిలి ఉండవు; అంత న్యాయమైనవి, ప్రేమపూర్వకమైనవి, గౌరవంతో నిండినవి కూడా మరొకరికి లభించి ఉండవు. ఒక ఘట్టంలో విమర్శలు అతన్ని క్రూరంగా హింసించాయి. ఖోద పెట్టాయి. గ్లిసరిన్ లేకుండా కంట తడిపెట్టి నది ఆ ఒక్క సందర్భంలోనే. అది అపనింద పడిన సందర్భం, అది లేత వయసు. అది లేత మనసు.

“మంచిగా ఉండడం, సద్బిలాన్ని సమ్ముకోవడం అపరాధమా?” అన్న భయంకరమైన సందేహం కలిగించాయి ఆ నాటి ఆ విమర్శలు అంత క్రూరంగా గాయపరిచాయి. “మంచికి ఫలితం ఆలస్యంగా వస్తుంది—పాలలో పంచదార కరిగినట్లు; చెప్పకే గుడ్డులితం తీయాలో కనిపిస్తుంది పాలలో విషబిందువులా” అని తోచింది నెమ్మదిగా.

మొత్తానికి తరవాత నాగేశ్వరరావుకు, విమర్శలకు ధైర్యంగా తట్టుకు నిలబడగల

సతాను, సవ్యమైనదాన్ని అంగీకరించగల
క్రమ శిక్షణను అదే ప్రసాదించింది. విమర్శ
లను వాటి స్వభావాలనుబట్టి వేరుపరచే
వివేకాన్నిచ్చింది.

“విమర్శ న్యాయంగా ఉండి, సహృద
యంతో బాధ్యతాయుతంగా ఉన్నదైతే
సంతోషిస్తాను, కృతజ్ఞతతో స్వీకరిస్తాను.”

“విమర్శకుడు దూకుడుగా, పూర్వాపరాలు
చూచుకోకుండా బాధ్యత రహితంగా వస్తే
నవ్వుకుని, జాలిపడి ఊగుకుంటాను—

“విమర్శ దుర్బుద్ధితో కూడి, అన్యాయం
గా, క్రూరంగా ఉంటే అసహ్యించు
కుంటాను” అంటాడు నాగేశ్వరరావు.

విమర్శ ప్రశంసకి రూపాంతరముని చాలా
మందికి తెలుసుగాని తమదాకా ఆ కరటం
వస్తే కాళ్ళు వెనక్కి లాక్కుంటారు
చాలామంది.

నాగేశ్వరరావు కొత్తచిత్రంలో బాగా

నాగేశ్వరరావు

నటిస్తే టీ-పార్టీలు ఇచ్చుకునే అభిమాను
లున్నారు; పాడుచేస్తే కంటనరు పెట్టి
విజ్ఞప్తి విద్యాధికులున్నారు.

“వీరందరి అభిమానానికి, ప్రేమకు
ప్రతినిత్యం పాత్రత గడిస్తూ అర్హత నిరూ
పించుకోవడం నా పవిత్రబాధ్యతగా ఎంచు
తూఉంటాను” అంటాడు నాగేశ్వరరావు.

* * * * *
రోజు! 24 గంటలు. అందులో నాగేశ్వర
రావు షుడియోలో పనిచేసేది దాదాపు
16 గంటలు. నిద్ర 6 గంటలు. మిగిలేది
రెండుగంటలు.



‘కన్నకూతురు’లో అంజలితో

ఈ రెండుగంటలలోనే అతను సవ్యం,
సుఖపవడం, సుఖపడుతున్నానన్న విషయం
జ్ఞాపకంచేసుకుని దానివల్ల కలిగే ఆనందం
పొందడం, వ్యక్తిగతసమస్యలగురించి బెంగ
పెట్టుకోవడం, బాధపడడం, పిల్లలతో
ఆడడం, ప్రతికలవారితో, మిత్రులతో,
ఇతర రంగాలకు చెందిన పెద్దలతో చర్చలు
జరపడం అన్నీ జరగాలి. ఇదే జీవితం.
మిగతాదంతా నటజీవితం. అదంతా ఇంకో
పాత్ర తాలూకు సుఖదుఃఖాల అనుభూతిని
పొంది, ఇంకోకళ్ళి జీవితాన్ని జీవించడం.
నటించడం.

ఇందునల్ల ఈ కాస్టేజీ నా నటన
మానేసి నిజంగా, ఉధృతంగా, ఉత్సా
హంగా జీవించాలని నా ఆశ... అందికే నా
మనసుకు తోచిన నిజం ఆడుతూ ఉంటాను.
ఒక్కొక్కసారి అది నిష్ఠూరం ఆవుతుంది”
అంటాడు నాగేశ్వరరావు.

ఈ రెండుగంటలలోనే అతను కొత్త
విషయాలు తెలుసుకుంటాడు. కొత్త కథలు
ఎన్నిక చేసుకుంటాడు. ఆశలు
పెంపొందించుకుంటాడు. నేర్చుకోవలసింది,
సాధించవలసింది అంతా ముందే ఉంది అని
తెలియజేస్తుంటాడు. ఆసాధ్యాలుగా కని
పించే లక్ష్యాలు పెట్టుకుంటాడు. స్పష్టంగా
తేల్చుకుంటాడు. వాటికోసం సాధన అరం
భిస్తాడు.

“లత్యుసుద్ది... మొండిపట్టు... గుర్రాశి...
ధీమా... పొగగు... మొండిపట్టు ఓర్పు, నేర్పు
... పెద్దఆశియాలు ... మొండిపట్టు ...
(అదృష్టం ప్రశ్న లేకు నాగేశ్వరరావుకు
సంబంధించి నంటివాకు) సంకల్పబలం, సాధన
...లత్యుసుద్ది...

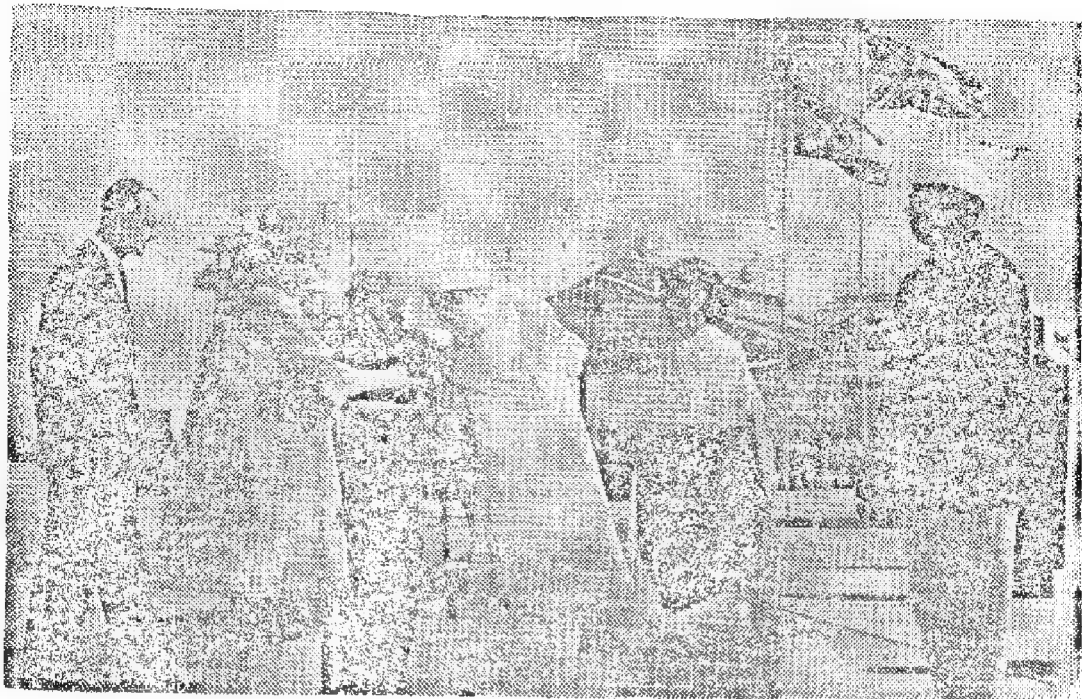
ఇదే—నిత్యం గ్రామీణుడు నాగేశ్వర
రావు కథ; అతని కథలో “జరిగిన-కథ”
జరుగుతున్న కథ... జరుగునున్న కథ. ★

జిల్లావిద్యా శాఖాధికారి పాఠ
శాల తనిఖీచేస్తున్నాడు. ఆఖరిని
నాలుగవఫారంకు వెళ్ళి ఇంగ్లీషు
ఉపాధ్యాయుని విద్యార్థులను
ప్రశ్నలు అడగమన్నాడు.

ఆ ఉపాధ్యాయుడు ఒకవిదా”
ర్థిని “వ్లాడిక్ మెంట్ బై లిస్టెన్”
అని అడిగాడు.

“ఎహంటు కో” అన్నాడు
ఆవిద్యార్థి.

“నూఆర్ ఆల్ వాం గ్”
అన్నాడు ఆవిద్యా శాఖాధికారి.
—బాపనపల్లె అబ్బసయ్య (తిరుపతి)



సంగేత్ (జయపూర్) విమానాశ్రయంలో రెండవ ఎలిజబెత్ రాణికి ఆమె భర్త డ్యూక్ ఆఫ్ ఎడింబరోకు రాజస్థాన్ గవర్నరు, ఐ.ఎం.ఎల్. సభ్యులు (జనవరి 22న) స్వాగతమిచ్చిన దశ.

న్యూ ఢిల్లీ లే ఐ

శ్రీ కృష్ణ

ఎలిజబెత్ రాణి ఆభిజాత్యం: రక్షణశాఖలో “వామనలయగాని” కి నాంది

ఢిల్లీలో ఈ వారం సెలవులలో గడిచిపోయింది. బ్రిటిష్ చక్రవర్తి కుమార్తె రెండవ ఎలిజబెత్ రాణి మొదటి సారిగా భారతదేశం దర్శించడానికి శనివారం (జనవరి 21 వ తేదీ) నాడు ఇక్కడకు రావడంతో ఈ వారం ప్రారంభమైంది. పరిస్థితులు అటు ఒదిగి ఉండటంతో ఎంతో ప్రాసీక్యం చూపిన బ్రిటిష్ వారికి ఆమె చిరునా.

తూర్పు ఇండియా కంపెనీని, భారతదేశంలో వాణిజ్యం సాగించుకునేందుకు అనుమతిస్తూ ఒక టవ ఎలిజబెత్ రాణి 1600 సంవత్సరం డిసెంబరు 31 వ తేదీన అధికార వ్రతం యిచ్చారు. ఈ వాణిజ్య సంబంధం క్రమేణా పెరిగి, తుదకు మహా సామ్రాజ్యంగా అభివృద్ధి చెందింది. దీనినే (ఈ సామ్రాజ్యవృద్ధి) కర్వర్ ప్రభువు బ్రిటిష్ చక్రవర్తి కిటింగ్ ప్రకాశపతమైన లభికా మని అభివర్ణించాడు. ఈనాటి స్వయంపరిపాలనా వ్యవస్థలను గూర్చి ఆనాడు వారు సమగ్రంగా

పూహించక పోయినా, 1857 కు పూర్వమే బ్రిటిష్ వారు భారతదేశంలో సంపూర్ణ స్వయంపరిపాలనా వ్యవస్థను అభివృద్ధిపరచ దలచినట్లు మూలించారు.

పేస్టింగ్ ప్రభువు 1818 తో ఇలా వ్రాశారు: “బ్రిటిష్ యాభివృద్ధికి ఈ దేశమీద పంపాడించిన అభికారాన్ని ఉదాత్తమైన సిద్ధాంతాల ప్రభావానికి రోనై త్వచిందే కాలం ఎంతో దూరంలో లేదు. అయితే ప్రస్తుతంలో మాత్రం ఆ మని చేసే విలు లేదు. తాత్కాలికంగా తమ పరిపాలన క్రిందకు వచ్చిన ప్రజలమానసిక వికాసానికి, ధర్మ మార్గంలో స్వయంగా సయమించ గలిగే శక్తిని వారికి సమకూర్చి దానికి, తమ సార్వభౌమాధికారం వినియోగించా మని సగర్వంగా చెప్పుకునే అవకాశం బ్రిటిష్ కు అప్పుడు లభిస్తుంది.”

రాణిగారు ఎంతో సరసురాలు. ఆమె గొప్పగా చెప్పుకోలేదు. “భారత దేశంలో రెండు శతాబ్దం బ్రిటిష్ పరిపాలన” గూర్చి రాష్ట్ర

పతి ముచ్చటించినా నిజానికి ఆమె ప్రసంగంతో ఆ ప్రస్తావనే లేదు.

స్వయంగా చూస్తే, ఏ విషయాన్ని అయినా సమ్యకపోషణం అంటూ జరుగదు. రాణిని చూచిన తరువాత గాని, బ్రిటిష్ వారికి ఆమె కనిపిస్తే సరి ఎందు కంత అనందం, ఉత్సాహం కలుగుతాయో అర్థంకాదు. విండ్సర్ భవనం చరిత్రతో బహుళం మొదటి సారిగా ఆమె పత్రికా ప్రతినిధులతో యుద్ధేచ్ఛగా ప్రసంగించారు. ఆమె ఆభిజాత్యం, మాట తీరు, విరాదంబరత, కాళ్లు తీరిన రివల్వర్లను సైతం జయించ గలిగియు. గులాబి రంగు దుస్తులు, వజ్రాలు సాదిగిన బ్రూచి, దానితో వచ్చే హాయి భరించి ఆమె, వాతావరణం మొదలుకొని, క్రికెట్ వరకు గల సర్వ విషయా లను గూర్చి చర్చించారు. ఇతరులు చెప్పే విషయాలను ఎంతో శ్రద్ధగా విన్నారు. హాస్యంతో ఆమెకు గల అభినివేశం స్పష్టంగా వెల్లడి అయింది.

ఈ వారం విశేషాలను గూర్చి ఆలోచిస్తే బ్రహ్మాండమైన చిత్రం ఒకటి మన కళ్ళకు కనిపిస్తుంది. అది మన ప్రధాన మంత్రి చిత్రం. ఆయన మూలంగానే రాజీగారు ఈనాడు మన దేశంలో ఉన్నారు. ప్రపంచ రాజ్యాలలో భారత దేశానికి ఒక స్థానం కల్పించింది కూడా ఆయనే. కాని ఆయన చుట్టూ ఉన్నవారు సూక్ష్మాతి సూక్ష్మంగా ఆయనను పోలినవారో, లేక తెలివి హీనులూ, లేక పొగడలు తక్కువగా పెట్టుకున్న వారో అయి ఉండటం, వారిని తప్పించుకొని ఆయన బయటపడలేకపోవటం నిజంగా ఆయన దురదృష్టం.

* * *

పదాతిబలం ప్రధానాధికారి జనరల్ తిమ్మయ్య చినసారిగా ఈ ఏడు రిపబ్లిక్ దినోత్సవ సైనిక విన్యాసాలకు అధ్యక్షం వహించారు. భారతదేశంలో జన్మించిన గొప్ప సైనికాధికారులలో జనరల్ తిమ్మయ్య ఒకరు. సాండ్ హార్స్ లో శిక్షణ పొందిన కొద్ది మందిలో ఆయన ఒకరు. ఆయన నిష్క్రమణంతో, దేశంలో నామమాత్రంగా ఉండే పదాతి బలాధిపతుల యుగం ప్రారంభమవుతుంది.

తిమ్మయ్య కూర్చు రాష్ట్రానికి వెందినవారు. “కూర్చు రాష్ట్రంవారు నిజానికి ఎన్నడూ ఇతరుల పరిపాలన క్రింద లేరు. అదే వారి విశిష్టతకు కారణమైంది. అక్కడ ఒక విధమైన ప్రజాస్వామిక సామ్యవాదం అమలుతో ఉండేది. బ్రిటిష్ వారి హయాంలో చీఫ్ కమిషనర్ అధ్యక్షం క్రింద కేంద్రపాలిత ప్రాంతంగా ఉండేది. కూర్చు దేశ స్త్రీలు తమ భూములను, ఆచారాలను కాపాడుకుంటూ వచ్చారు.” జీవితాన్ని గూర్చి జనరల్

న్యూఢిల్లీ లేఖ

తిమ్మయ్య వైఖరిని, రక్షణ మంత్రి శ్రీ వి. కె. కృష్ణమీనన్ తో ఆయనకు కలిగిన సంఘర్షణను సై వాక్యాలు వ్యాఖ్యానిస్తాయి.

జహాళి ఇప్పుడు పదాతిబలానికి తగిన అధిపతీ నియమించబడవచ్చు. హేమా హేమీలు నిష్క్రమిస్తుంటే, వారి స్థానాలలో నామమలు వస్తున్నారు. జనరల్ తిమ్మయ్య రంగం నుంచి తప్పుకుంటున్న ఈ సమయంలో సరిహద్దులో చైనా నీడవేర్చడై, కారు చీకట్లు క్రమ్ముకుంటున్నాయి, రక్షణ మంత్రి శ్రీ కృష్ణమీనన్ కూడా తమ వైఖరిని ఇప్పుడు మార్చుకున్నారు. పాకిస్తాన్ ను హెచ్చరించినట్లుగా దురాక్రమణను ఉపసంహరించుకోమనిచెన్నాకు ఖండితంగా చెప్పకపోయినా, నమ్మించి ద్రోహం చేసిందని ఆ దేశంపై ఆరోపణ చేశారు. ఈలోగా భారతీయ కమ్యూనిస్టులు తాము చైనాతో మంతనాలు జరుపుతున్నామని ఆశోజనకమైన సందేశం యిచ్చారు. వేరొక వంక కాంగ్రెసు ఎన్నికల ప్రణాళిక, మళ్ళీ కాంగ్రెసు పార్టీ అధికారంలోకి వస్తే, భారత భూభాగం నుంచి చైనీయులను తరిమి వేస్తుందని స్పష్టంగా ప్రకటించింది.

చైనీయుల విప్లవం, “వివిధ దేశాలలో సాగుతున్న స్వాతంత్ర్యోద్యమాలకు దోహదం కలిగించటమే కాక, ఆసియా, ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికా రాజ్యాల ప్రజలమీద గొప్ప ప్రభావం చూసింది” అని 1960 లో మాస్కో నుంచి వెలువడిన ప్రకటన తెల్పుతోంది.

తాము ఏర్పాటు చేసుకున్న వ్యవస్థ సునతను వివరించి, దానిని అనుసరించవలసిందిగా ఇతరులకు ఉద్బోధించటంలో చైనా ఎన్నడూ నిర్లిప్తత చూపలేదు. 1951 నవంబరు 5 వ తేదీన సవ చైనా వార్తాసంస్థ “పీపుల్స్ చైనా” పత్రికలో ప్రచురితమైన ఒక సంపాదకీయాన్ని అందజేసింది. “అక్కోబరు విప్లవం తీర్చి దిద్దిన బాట ఆసియా ప్రజలకు కంటి తెరుచుగా కనిపించింది. చైనీయుల విప్లవం సాధించిన విజయం వారి దృక్పథంలో ఉజ్జ్వలంగా ప్రకాశించింది.”

అప్పటి నుంచి నిర్విరామంగా వారు ఈవిధమైన ప్రచారం సాగిస్తూనే ఉన్నారు. లిబరేషన్ ఆర్మీ పత్రిక 1960 మే 1 వ తేదీ సంచిక సంపాదకీయంలో యిలా ఉన్నది : “చైనాలోనే కాక, ప్రపంచమంతటా కమ్యూనిజం అమలులోకి తేవడం మా ఆశయం. కమ్యూనిస్టుపార్టీ అధ్యక్షుడు మావో ఈ ఆశయ సాధన కోసం మనలను ప్రోత్సహిస్తున్నాడు.”

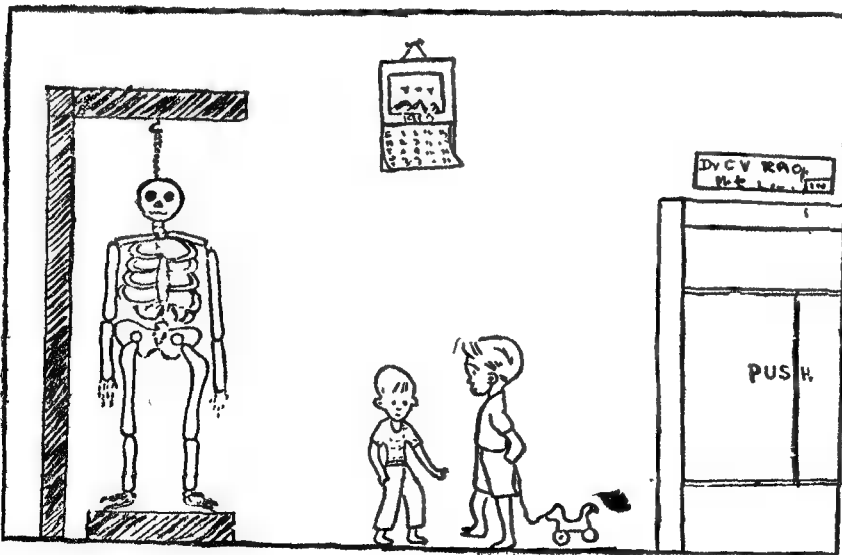
అంతకు ఒక నెల రోజుల క్రితం న్యూ అబ్స్ పర్ పత్రికలో జోషియా ఇలా వ్రాశారు : “కామ్రేడ్ మావో—సెంట్రల్ తమ రచనలలో మార్క్సిజమ్ స్వరూపాన్ని చైనీయులకు అనుగుణంగా మార్చారు. కమ్యూనిస్టు సిద్ధాంతాలను ఆయన చైనీయుల భాషలో చెప్పారు. దీనివల్ల మార్క్సిజమ్—లెనినిజం విశ్వ జనీయమైన సత్యమని ఋజుపవుతుంది. యూరప్ లోనే కాక, ప్రాచ్య దేశాలలో కూడా ఈ సిద్ధాంతంతాన్ని అమలు చేయవచ్చునని స్పష్టమైంది.”

ప్రస్తుతానికి చైనా ప్రభావం ఆఫ్రికా, లాటిన్ అమెరికా దేశాలపైనే ఎక్కువగా కనిపిస్తోంది.

* * *

రష్యా, చైనా దేశాలలో నిర్ణయించుకున్న మేరకు వ్యవసాయోత్పత్తిని సాధించలేక పోయారు. ఆశించిన ఫలితాలు సమకూరక పోయినప్పుడు రష్యా వ్యవహరించే పద్ధతి యిట్లా ఉంటుంది :

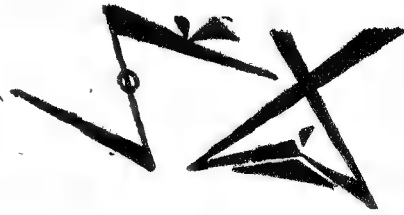
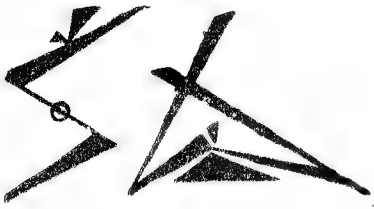
శ్రీ కృష్ణేన్ యిటీవల ప్ర నం గి స్టూ, ఆత్మగౌరవం గల ఉద్యోగి తన విద్యుత్త ధర్మాన్ని నిర్వహించటంలో విఫలమైనప్పుడు తన ఉద్యోగానికి రాజీనామా యివ్వాలి, అని ప్రకటించారు. “అప్పు డతని ఆత్మ గౌరవం ఏమై నట్లు ? నీవు ఒకానొక బాధ్యతను స్వీకరించి దానిని నిర్వహించలేకపోతే, ‘అయ్యా నేను విఫలడ నయ్యాను. నన్ను యీ పదవి నుంచి తప్పించి, సమర్థుడైన వేరొకరిని నియమించండి అని తెలియజేయాలి” అని ఆయన అన్నారు. మన దేశంలో వ్యవసాయోత్పత్తికి, బొగ్గు, ఉక్కు ఉత్పత్తికి, రవాణా సదుపాయాలకు నిర్ణయించబడిన లక్ష్యాలను సాధిస్తామని శపథం చేసిన మంత్రి పుంగవులు కూడా శ్రీ కృష్ణేన్ సలహాను పాటించి తమ రాజీనామా పత్రాలను సంపుతరా ? శ్రీ నెహ్రూ తమ మంత్రివర్గంలోని “సి 3” వ్యక్తులను ఇప్పటికైనా పదిలించుకోవటం అవసరం.



“ఒ రేయ్, ఆ అస్థిపంజరం మా నాన్న గారి మొదటి పేమెంటుదిరా!”

చిత్రకారుడు: పి. వివయకుమార్ (విశాఖపట్టణం)





ఆ కం ద కే . . .

(మొదటి బహుమతి రు. 10 లు)

ఒకరోజున నేను మా స్నేహితుణ్ణి భోజనానికి పిలిచాను. మా స్నేహితుడు చాలా పొట్టివాడు. అతడు భోజనానికి వచ్చినందువలన, ఒక పెద్ద అరిటాకు వేళాను నేనూ, అతడు భోజనానికి కూర్చున్నాము. మా అమ్మగారు భోజనం వడ్డిస్తున్నారు. ఆవేళ కందకూర వండారు. మా స్నేహితుడికి కంద కూర చాలా యిష్టం. కాని మా అమ్మగారు కంద కూర మాత్రం ఆకు చివర వేళారు. మా స్నేహితుడు, వేసిన కూరలన్నీ మనిషే కందకూర మీదే దృష్టి ఉంచాడు. కాని, పొట్టి మనిషి కావున అతనికి కంద కూర మాత్రం అందటంలేదు. చాలా తడబడి పోతున్నాడు. ఇంతలో మా అమ్మగారు వచ్చారు. అమ్మగారు మా స్నేహితునితో ఇలా అన్నారు. ఆ కందకే (ఆకు అందక) ఇలా బాధపడుతున్నావా ? మా స్నేహితుడు: ఆ కందకే (ఆ కంద కూరకే) ఇలా బాధపడుతున్నాను అన్నాడు.

ఎం. ఎస్. ఎస్. మూర్తి (దుర్దుకూరు.)

* * *

అంతర్నాటకం

(రెండవ బహుమతి రు. 5 లు)

మా తమ్ముడు చిన్నప్పుడు బహు అల్లరిగా ఉండేవాడు. ఒకసారి (సుమారు వాడికి 5 ఏళ్ళంటాయనుకుంటాను) అజీర్తి చేసింది. డాక్టరుగారు మాత్రం లిచ్చారే గాని, అవి వేసుకోమంటే వేసికొనే రకం కాదని మా అమ్మకు తెలుసు. అందుకని ఆమె ఒక ఉపాయం ఆలోచించింది. బజారునుండి అరటి పళ్ళు తెప్పించి, ప్రతిసారి మాత్రం ఇవ్వవలసివస్తున్న దానిని జాగ్రత్తగా అరటిపండులోకి గ్రుచ్చి తినమని ఇస్తూ వచ్చింది. రెండు మూడు రోజులకు వాడికి పూర్తిగా నయమయిపోయింది. డాక్టరుగా రిచ్చిన మాత్రంను సాగుతున్నా, తన ఉపాయం పారినందుకు ఆనందిస్తూ, మా అమ్మ మా తమ్ముడికి అనలూ విషయం అంతా చెప్పింది. దానికి వాడు “అవి

ఆంధ్రసచిత్రవారపత్రిక

మాత్రం ! గింజలేమానని పూసేసేవాడినే మరి !”

అని అన్నాడు.

ముద్దుకృష్ణ (గుంటూరు.)

* * *

ద్వంద్వాభిప్రాయం

(రెండవ బహుమతి రు. 5 లు)

నిరుడు వేసంగికి నేను కలకత్తా మామయ్యగారింటికి వెళ్లేను. ఒకరోజు నన్ను, మా అత్తని, మా మామయ్య కొంబార్ తీసుకెళ్ళటానికి బయలుదేరాడు. ఆఫీస్ టైం కావటంతో బస్సులు చాలా రమ్మగా ఉన్నాయి. బస్సు అగగానే ఒకతను బస్సులోకి ఎక్కబోయాడు. మొదట్లో కండక్టర్ జాగలేదు. పద్దన్నా, తనకి ఆరోజు నర్విన్ కమిషన్ టెస్టు ఉందని, అందువల్ల అది తప్పితే తాను పరీక్ష టైమ్ కి అందలేనని మొండి పట్టు వట్టడంతో, అంతకన్నా ఎక్కువ రేట్ కి అలవాటుపడ్డ కండక్టర్ మరేమీ అనలేకపోయాడు. వచ్చేది షిర్డా స్టేషన్ అనగా మామయ్య అతన్ని ఉద్దేశించి “అయ్యో ఇప్పటి వరకూ ఒకరి కాళ్ళమీద నిలబడిఉన్న మీకు, మీ కాళ్ళమీద నిలబడే సమయం వచ్చింది. ముందుకి దారితీయండి” అన్నాడు. అతను వెంటనే మానుకుని ఇంతవరకూ తాను మా మామయ్య కాళ్ళమీద నిలబడినందుకు క్షమాపణ వేడుకోబోయాడు. కాని తన ఉద్దేశ్యం వేరని, నర్విన్ కమిషన్ ఆఫీసుకు దిగవలసిన జాగా వచ్చే పోల్చు కనుక తనలా అన్నాననీ, మా మామయ్య చెప్పగానే, ద్వంద్వాభిప్రాయంతో మా మామయ్య అన్న మాటలకి నవ్వుతూ, “మీరన్నట్లు ఇప్పటివరకూ ఒకరి కాళ్ళమీద నిలబడ్డ వాకు ఇప్పటికైనా వా కాళ్ళమీద నేను నిలబడే అవకాశం కలుగుతే భగవంతుడికి, మీకు నే నెంతో కృతజ్ఞుడను” అంటూ బస్సు అగగానే దిగిపోయాడు.

దేవరకొండ లక్ష్మీవరచమ్మ (జంషెడ్ పూర్.)

* * *

బాలయ్యకు బదులు

(రెండవ బహుమతి రు. 5 లు)

ఈ సన్నివేశము నా చిన్ననాటిది. నేను అప్పుడు నాలుగవ తరగతి చదువుతూ ఉండేవాణ్ణి. మా ప్రధానోపాధ్యాయుడు పాఠశాల బాల బాలికల సంఖ్య పెంచవలెనని మా గ్రామమునకు ఒక అర ఫెర్లంగు దూరములో ఉన్న ఇద్దరు ఏనాది బాలరసు కూడా ఎంతో నచ్చడెప్పి చేర్చుకున్నాడు. వారితో ఒకని ఫెరు బాలయ్య, రెండవవాని పేరు పోయ్య. పాసము చ్చా రిరువురకు చదువుకొనవలెననే ఉద్దేశ్యము లేక పోయినా, మా మాస్టరుగారి భయం చేతనో, భక్తి చేతనో ప్రతిదినము స్కూలుకు వస్తూ ఉండేవాడు. కొన్ని దినముల తర్వాత ఒకవాడు బాలయ్య, పోయ్య స్కూలుకు రాలేదు. ఆ దినము మరో ఇద్దరు పలకలతో పోవడం వారు. మా మాస్టరుగారు చాలా సంతోష పడి “ఏరిలో చెల్లెళ్ళుం కలిగినది. ఇలా ఇంకా పది మంది వస్తే మూడవ మాస్టరును వేయించుకోవచ్చును మేనేజిమెంటు. గ్రాంటు కూడా పెరుగుతుంది” అనుకొన్నాడు. తర్వాత ఆ యిద్దరిని పిలిచి, “ఏరా మీరు కూడా ప్రతిదినం వస్తారెగదా! మీ పేర్లు వ్రాసుకుంటాను” అన్నాడు. వెంటనే వారు కంగారుగా, “కాదయ్యా మేము బాలయ్యకు, పోయ్యకు బదులు వచ్చాము. వాళ్ళు ఆడుకోవాలని మమ్మల్ని వాళ్ళ పలక తిచ్చి పంపారు,” అన్నారు. ఆ మాటలు విని మాస్టరు మేము గొల్లన వచ్చాము: ఎ. వెంకయ్య (నెగం.)

* * *

“నెయ్యండి: నెయ్యండి”

(రెండవ బహుమతి రు. 5 లు)

మొన్న వేసంగిలో మా పెద్దనాన్నగారి అల్లులు పెళ్ళి అయింది. మేమంతా కలిసి అడవిల్లివారి పూరు వెళ్ళాము. పెళ్ళి బాగానే జరిగింది. మరునాడు పూరందరికి సంతర్పణ చేసేరు. వడ్డన కూడ బాగానే జరిగింది. ఒడ్డనతో తమాషా ఏమిటంటే ఒకాయన నేటి చెంబును పుచ్చుకొని “నెయ్యండి, నెయ్యండి” అంటూ తిరుగుతున్నాడు. భోజనం చేస్తూన్న ఒకాయన “ఏమిటండి ! “నెయ్యండి, నెయ్యండి” అంటారు. నెయ్యడానికి ఇక్కడ మంచాలు నవ్వులు లేదండి” అన్నాడు. దాంతో మేమంతా నవ్వులే వచ్చాయి.

కొంపెల్ల నూర్య కృష్ణ (నెహ్రూ (కాకినాడ.)

అర్థశాస్త్ర-ఆత్మహత్య

యజ్ఞరకెట్టె నందు

“నా గుండె ల్లో ఎక్కడ
మేకు కొట్టినానరే ... మీ
బామ్మే కనపడుతుంది.”

“నా ఫోటో లేవన్నా
మింగావా ఏమిటి?”

.....

“మీ ఊరు వైజాగేనా?”

“అరె మీకెలా తెలుసు?”

“సిచ్చాసుప్పతి పక్కన
కదూ మీ ఇల్లు?”

“నాకు తెలియకుండా మా
ఇంటికి వచ్చారా ఏమిటి?”

.....

ఇదీ భారతీ ప్రేమ
జాడ్యంతో బాధపడుతున్న
శేషగిరి పరన ...

“రాఘవా !”

“.....”

“ఒరేయ్ రాఘవా !”

“.....”

“నీ స్నేహితు డిలా కృష్ణానది పాలవుతుంటే
చచ్చేట్టు నిద్రపోతున్నావా ?”

“.....”

“నువ్వన్నా లేవరా మురళీ !”

“.....”

“ఆ బారతికే అనుకొన్నాను. మీకూ నేను బ్రత
కడం ఇష్టం లేదుట్రా ?”

“.....”

శేషగిరి బొటబొటా కన్నీళ్ళు కార్చేశాడు. ఆ
నీళ్ళు గదిలోని అన్నితూముల్లోంచి బయటకు
ప్రవాహంగాపోయి, గదంతా తడిసిపోయినట్టయింది.
తన కన్నీళ్ళను చూసుకొని మరీ హొల్లన వేడిచేశాడు
గిరి. రాఘవరావు కోపంగా నిదురలేచాడు.

“ఒరేయ్ శేషిగా ! ఏమిటా ఇది ? ఈ గదికి
తూములాండబట్టి పరిపోయిందిగాని, లేకపోతే
కన్నీళ్ళతో గది నిండిపోయి వెంటిలేటర్లులోంచి
మరి బయటకు పడేవి. ఊరికే, వెధవ గొడవచెయ్యక
మళ్ళీ లేపావంటే మక్కువెరగ్గొడతా !” అంటూ
అటు తిరిగి పడుకొని మళ్ళీ నిదురపోసాగాడు.
కొద్దిక్షణాలు నిశ్చబ్దంగా గడిచినాయి. శేషగిరి
అలారం టైంప్లస్ వంక చూశాడు. పదకొండ
యింది.

“ఒరేయ్ రాఘవా !”



"ఊ!" నిదరలోనే మూలిగాడు రాఘవ.
 "నేను కృష్ణానదిలో దూకి ఆత్మహత్య చేసు
 కుంటున్నారా!"
 "ఎప్పుడు?" నిదరలోనే మూట్లాడుతున్నాడు
 రాఘవ.
 "ఇప్పుడే!"
 "తెల్లారి చద్దవుగానిలే వడుకో!"
 "లాభం లేదురా!"
 "సరే పోనిలే పో! తలుపు దగ్గరికేసెళ్ళు!"
 "వెళ్ళిరానుట్రా?" లేచినుంచోని చొక్కాతో
 కన్నీళ్ళు తుడుచుకొంటూ అన్నాడు గిరి.
 "ఇదిగో చూడు గిరి! వచ్చేప్పుడు పాండు

కొట్లో సిగరెట్లు అరువు పట్టుకురా!"
 "నేనింతలా వస్తానురా?"
 "పోనీ ఎవరిలోనన్నా వంపించు!" గురజ
 కొట్టపాగాడు రాఘవ.
 మళ్ళీ కొద్దికాలం నిశ్శబ్దం తాండవించింది.
 శేషగిరికి ఎక్కిళ్ళు వచ్చినయి. మురళీ తగ్గరికెళ్ళి
 తట్టి లేపసాగాడు.
 "మురళీ!"
 "ఏఏట్రా అర్థరాత్రి గోం!" వినుగూ అని
 మళ్ళీ వడుకోన్నాడు మురళి.
 "మురళీ!" జాలిగా పిలిచాడు గిరి.
 "పూ!"

"ఒకసారి లేరా!"
 లేచి కూర్చునే నిదురపోతున్నాడు మురళి.
 "నేను వెళ్తున్నానురా!"
 "స్నాన్లు తీసుకెళుతున్నావా?"
 "నే వెళ్లేది టీ కి కాదురా?"
 "మరెక్కడికి?"
 "కృష్ణానదికి!"
 "కృష్ణాగాడి దగ్గరికా?"
 "కాదురా!"
 "కాకపోయినా సరే! వాడి దగ్గరికెళ్ళి ఒక
 అయిదు రూపాయలు నేనిమ్మన్నానని చెప్పి అప్పు
 పట్టా! మనియార్ద్రాచ్చాక యిచ్చేదాంతే!"
 "నే నక్కడికి వెళ్ళటం లేదురా!"
 "ఆ అయిదులో నీకూ రెండిస్తారే!"
 "నేను వెళ్లేది కృష్ణానదిలో పడి ఆత్మహత్య చేసు
 కోవటానికి!"
 "ఆ!" అదిరిపడ్డాడు మురళి. అతని నిదరంతా
 వదిలిపోయింది.
 "ఆత్మహత్య!" ఆశ్చర్యంగా నోరు తెరచాడు.
 "అవునురా!"
 "ఎందుకూ?"
 "అది చాలా పెద్ద స్టేషీరా!"
 "పోనీ, చిప్పదిగా వినిపించూ!"
 "చెప్పబుద్ధి రావటం లేదురా! గుండె పగిలి
 పోతూంది!"
 మురళి కాసేపు ఆలోచించాడు.
 "పోనీ.....అజా ఆలవీ నోట్ బుక్ లో రాసియ్యి"
 "అమ్మ బాబోయ్! ఆ లెక్కరు చెవి నలిపి
 వేస్తాడు!"
 "మరి ఏం తగలజ్జానంటావ్?" వినుగూతో
 గట్టిగా అరిచాడు మురళి.
 ఆ అరపుకు రాఘవలేచి కూర్చున్నాడు. ఇదంతా
 శేషగిరి తాలూకు గొడవేనని గ్రహించాడు. ఒళ్ళు
 మండిపోయింది.
 "ఒరేయ్! నువ్వు పడుకొంటావా? నాలుగు
 బాదమన్నావా!" కోపంతో శేషగిరివంక చూస్తూ
 అన్నాడు రాఘవరావు.
 శేషగిరి అరగాలను కన్నీళ్ళు కార్చేశాడు.
 మురళి శేషగిరిని చూసి పాపుగంట సేపు జాలిపడి
 పోయాడు.
 "అనలేందుకురా? అలా ఏడుస్తావు కారణం
 చెప్పకుండాను! ఏ అమ్మాయన్నా ఏవన్నా అన్నదా?"
 "ఎవ్వరూ ఏమీ అనలేదురా."
 "అట్టే! ఏడికిలా లాభం లేదురా" చొక్కా
 చేతులు పైకి మడుస్తూ అన్నాడు రాఘవరావు.
 "ఒరేయ్ నువ్వండరా, అసలు నంగలేవిటో కను
 క్కోనీ" రాఘవ చేతులు పట్టుకొని అవుతూ
 అన్నాడు మురళి. శేషగిరిరావు భుజంమీద చెయ్యి
 వేసి బుజ్జగిస్తూ అన్నాడు.
 "ఒరేయ్ శేషూ! ఆత్మహత్య చేసుకోవటం
 తప్పదంటావా?"
 "తప్పదురా!" దుప్పటిలో కన్నీళ్ళు తుడుచు
 కొంటూ అన్నాడు శేషు.
 "దానిక్కారణం చెప్పితగలడరా?" వినుగూతో
 అరిచాడు మురళి.
 "ఇప్పుడు చెప్పలేనురా! నా బుర్ర వేదెక్కి
 పాడయిపోయింది."
 మురళి ఆలోచనలో పడ్డాడు.



“ఒరేయ్ ! పోనీ ఒక పని చెయ్యి. రెండింటికీ అలారం పెడతాను. అప్పుడు లేచి చెప్పు, నిమగ్ర కూడా ప్రేమగా ఉంటుంది. ఏవంటావు ?”

“దాగానే ఉందనుకో ! మరి ఆత్మహత్య ?”

“మాకు చెప్పేసి వెంటనే రిక్వా కట్టించుకొళ్ళు.”

“సరే !” అంటూ పడుకోన్నాడు శేషు.

మురళీ అలా రం కీ పెట్టి తను కూడ పడుకోన్నాడు.

అలారం రెండింటికీ కొట్టగానే శేషుగిరిరావు ఎవరో లేచిపట్టు లేచి కూర్చున్నాడు. పోలీసుటాణా రోంచి రెండు కొట్టారు. మురళీని తట్టి లేపాడు. బద్దకంగా లేచి కూర్చున్నాడు మురళీ.

“ఒరేయ్ మురళీ చెప్పు నాని నరా ! మళ్ళీ టైమయి పోతుంది” హడావిడిగా అన్నాడు శేషు.

“ఉండుండు ! వాణ్ణి కూడా లేపి” అంటూ రాఘవను కూడ లేపాడు మురళీ.

“ఏమిటా ! పిడింకా పడుకోలేదా ?” కల్లెర్ర జేస్తూ అన్నాడు రాఘవ.

“హబ్బే ! ఇది ఇందాకటి ఘట్టం కాదులేరా. ద్వితీయాంకము” రాఘవను పూరుకోబెడ్తూ అన్నాడు.

“ఊ ! ఏడవమును” వినుగుతో అన్నాడు రాఘవ.

“మరిరా, సరిగ్గా రెన్నెల్లక్రితం.....” ప్రక్కనున్న కూజారోని నీళ్ళు త్రాగి మళ్ళీ మొదలెట్టాడు శేషుగిరి.

“సరిగ్గా రెన్నెల్లక్రితం నేను భారతని ప్రేమించారా !”

“పాపం ! ప్రేమ ప్రాజెడి అన్నమాట” సాను భూతి చూపాడు మురళీ.

“అ, నా ప్రేమ ఒక నెలా పది రోజులపాటు ఇంకోకరి ప్రేమయం లేకుండా దిన దినాభివృద్ధి అయింది.”

“ఆ ఆమ్మాయికి తెలుసా నువ్వంత హంగామా చేస్తున్నట్టు ?” మురళీ తన సందేహం వెలుబుచ్చాడు.

“తెలియకేరా ? నేను తన వంక చూడవచ్చుడు, తను నావంకే చూస్తుండేది.”

“నీకెలా తెలుసు ?”

“అదంతా సైకాలజీలేరా. రోజూ సాయంత్రం అద్దె సైకిలు చేసుకొని ఆ ఆమ్మాయి ఇంటి ఎదురుగా ఉన్న కిల్లిబడ్డి దగ్గరకు వెళ్ళేవాణ్ణి” కానీపాగి మళ్ళీ అన్నాడు. “మొన్న ఫస్టుకు, ఇరవై మూడు రూపాయలు చిల్లర అయిందిరా అద్దె బిల్లు” ఉసూరు మన్నాడు శేషు.

“పాపం !” బిల్లు మాట వినిగానే రాఘవకు కూడా కొద్దిగా జాలి వేసింది.

“తిరగ్గా, తిరగ్గా చివరకు మొన్న వస్తోందో తొరీ ఖన ఒంటరిగా బారేజుమీదకు పికారు వెళ్తున్నట్టు తెలిసింది. వెంటనే రెండ్రోజులుముందే అద్దె సైకిలు తీసుకొని బారేజుమీద కాశామ. ఆ రెండు రోజులు సిగరెట్లు కాంవలెదంట్లే నమ్ము.”

“నమ్మానురా” అన్నాడు మురళీ.

“సాయంత్రం అయిందింటికల్లా రిక్వా మీ బారేజు కొచ్చింది. మెల్లగా నడుస్తూ ఒకవోట అగింది. వెనుకనే వెళ్ళి “ననుస్కారమండీ” అన్నాను. నా వంక చూడకుండానే “ననుస్కార” అన్నది. సైకిలు

ఆర్థరాత్రి- ఆత్మహత్యా

స్విండువేసి ప్రక్కన పెట్టాను. అమె ప్రక్కకెళ్ళి నుంచున్నాను. “ఏవండీ” అన్నాను వినుగుతూ. “ఏమిటి ?” అంది కోపంగా. “షికారు కొచ్చి నట్టున్నారా...హీ...హీ...హీ” అంటూ నవ్వాను. “కనవట్టంలా” మెల్లగా నడుస్తూ అందామె. “నేను...మీళ్ళు తెలుసుగా” వేళ్ళు లెక్క పెట్టుకొంటూ అన్నాను. “తెలుసు...నా జానియర్” అంది.

“అది చదువులో సంగతండీ ! కాని... ప్రేమలో హీ...హీ...మీకన్న చాలా సీనియర్ నండీ” అన్నాను వెకిలిగా నవ్వుతూ.

“ఇంతకీ హేవంటావు” అంది ఇంగ్లీషులో.

అనుకోకుండా వచ్చిన ఆ అవాంతరానికి హడలి పొయ్యాను.

తల్లి : ఎందుకు రా అలాగోడ
అనుకొని వంగున్నావు ?

కొడుకు : మరి రేపు బడిలో
నోటిలెక్కలు సరిగా చెప్పక
పోతే గోడ కుర్చీ వేయిస్తా
మన్నారు మా మాస్టారు.
అందుకని ఎలావేయాలోనేర్చు
కుంటున్నాను.

బాపవవల్లి అడ్డునయ్యి (తిరుపతి)

“మీరంతా ఇంగ్లీషులో కోప్పడితే నేనేమయి పోను” అని ధైర్యం చేసి అన్నాను.

“మీ యింటిపే రేమిటండీ” అని వినుగుతూ అన్నాను.

“ఎందుకూ ?” అంటూ నావంక విచిత్రంగా చూసింది.

“హీ...ఏమీలేదు...మనిద్దరి పేర్కొని జ్యోతి మ్మలకు చూపించి మన గ్రహాలలా సరిపోతేమో చూస్తాను” సిగ్గుపడుతూ అన్నాను.

“గ్రహాలు సరిపోయేటట్టే బాపేరు పెట్టారు కాబట్టి నేను చూపించుకోవక్కరలేదు. కాని మీరు తప్పక చూపించుకోవాలి. మీ గ్రహాలం ఏమాత్రం బాగో లేదు” అందామె కోపంగా.

“అబ్బే ! పాలా అంటే కాదండీ, నాదో చిన్న మనవి....” తలవంచుకొంటూ అన్నాను.

“ఏమిటి ?” అందామె.

కొద్దిగా కనిత్యం చెప్పిందిపించింది. తలవత్తి చూశాను. కృష్ణానదికి అటాక కొండా, ఇటాక కొండా కనపడినయి. కృష్ణానది నిండుగా ప్రవహిస్తోంది.

వెంటనే నాలో “కవిత్వావేశం” వచ్చింది. భావగతం ఒకటి అలాపించాలిపించింది. ఎలుగెత్తి పాదాన్ను

ఓ కృష్ణానది : పవిత్రదియానదీ !

ఇటుప్రక్కకటే, అటుప్రక్కకటే,

పెద్దపెద్ద డబ్బాల్లాగా,

నిలబడె నా నల్లకొండలు,

తన్మయత్వంలో కళ్ళు మూసుకొని పాడసాగాను.

“మీరు ననుప్రేమించకపోతే నాకొచ్చే

మీహృదయంలో పెద్దలాకు. [ప్రాకు,

సన్నిధి చిన్నవెక్కడికి పోకు,

అది నాహృదయంలో బాకు,

నన్నెప్పుడూ చూడకు పరాకు,

అది నాకెంతో పెద్దచిరాకు.”

ఇలా అని ప్రక్కకు చూడగానే పాపు ఫర్లాంగు దూరములో అమె వెళ్ళిపోతూ కనిపించింది. పరుగెత్తుకెళ్ళి కలుసుకోన్నాను. మా ఇద్దరిమధ్యా సంతాపణ ఇలా నడిచింది.

“ఏవండీ ! వెళ్ళిపోతున్నారే” అన్నాను ఒగరుస్తూ.

“ఇదిగో ! కానిస్టేబుల్స్ ను పిలవమంటావా ?”

“అమ్మ బాబోయ్ ! ఆ పనిమాత్రం చెయ్యొద్దు....మీకు పుణ్యముంటుంది.”

“అట్లయితే తొందరగా వెళ్ళిపో ఇక్కడినుంచి !”

“రెండు మినిట్స్ లో నా మనవి మనవి చేసుకొని వెళ్ళిపోతా.....”

“సరే...రెండు ముక్కల్లా చెప్పొక్క !”

“ఏవండీ ! ఈ అనాధ ప్రేమపక్షి గాధ. విని అగ్రహించినాసరే, అన్యగ్రహించినా సరే.....!”

“మిస్టర్ ! ఇంట్టుడక్స్ తీసిపెయ్యి.”

“చిత్తం ! నేను మిమ్మల్ని రెండు నెలల లోపు నుంచి ప్రేమిస్తున్నాను. నా గుండెల్లో ఎక్కడ మేకు కొట్టినాసరే. మీ రక్కడినుంచి చూస్తే లోపల మీ బామ్మే కనపడుతుంది.”

“నా ఫోటో తేవన్నా మింగావా ? ఏమిటి ?”

“నా హృదయం అనే డ్రాయింగ్ పేపర్ మీద మీ చిత్రం అలా చిత్రించుకుపోయింది.”

“చూడు బ్రదర్ ! నాకు టైమయిపోతుంది. ఒకమా టడుగుతున్నాను. మీ ఊరు వైజాగనా ?”

“అరే మీకెలా తెలుసు ?”

“పిచ్చానుప్రతి వక్కనకదూ మీ ఇల్లు ?”

“నాకు తెలియకుండా మా ఇంటికి వచ్చారా ఏమిటి ?”

“ఓహో ! అదన్నమాట సంగతి....” అంటూ రిక్వా ఎక్కింది.

“ఏవండీయ్ ! ఈ ప్రేమ పక్షి ప్రేమ గాధ వినుకుండానే వెళ్ళిపోతున్నారా ?”

“ఏన్నాగా ?”

“మీరు నా ప్రేమను అన్యగ్రహించకపోతే ఈ కృష్ణానదిలో దూకి ఆత్మహత్య చేసుకొంటాను.”

“నేను తిరస్కరించిన తక్షణమే చేసుకొంటారా ?”

“నిండు ప్రాణాన్ని చూస్తూ, చూస్తూ తక్షణమే ఎలా పదిలేయండీ ? ఒక పదిహేను రోజులు టైము తీసుకొంటాను.”

“అట్టాయితే నాకు బాధ లేదు. నిరభయం తరంగా ఆత్మహత్య చేసుకోవచ్చు” అంటూ వెళ్ళిపోయింది.

“నరిగి ఇవాళ వది హేన్ రోజు....నే వెళుతున్నానురా” అంటూ లేచి నుంచున్నాడు శేషు.

“ఓరీ శేషిగా! నీ కంఠకంటే మంచి అమ్మాయిని తెచ్చి పెళ్ళి చేస్తాంగాని పడుకో” మళ్ళీ పడుకొంటూ అన్నాడు రాఘవ.

“లాభం లేదురా! నాలాంటి సత్యశీలుడు ఒక్కసారి ప్రేమిస్తాడు. వాడికి ప్రేమ ఉండదు.

“ఆ ఒక్కసారి ఫెయిల్యూర్ అయితే, వాడి జీవితం కూడా అంతే!”

“పోనీ పెళ్ళి లేకుండా మామూలుగా వుండిపోరా!” మురళీ విచారంతో అన్నాడు.

“ఉండలేనురా! భారతి తన భర్తతో షికార్లు కొడుతుంటే జీవితాంతం ఆసీన్లు మాస్తూ ఊరుకోనా? అంతకంటే ఉరి పెట్టుకు చావడం బెటరు!”

“పోనీ ఎవరితోనన్నా రికమెండ్ చేయించి సన్యాసుల్లో చేర్చిస్తాం గాని, మరి బొత్తిగా ఛస్తానంటావేమిరా?” విసుగుతో అన్నాడు రాఘవ.

“ఎందుకొచ్చిన సన్యాసంరా? పోలీస్‌తో బాధ. లాంటిలతో మక్కె లిరగొడతారు!”

“మరెలాగురా?” కోపంతో అరచాడు రాఘవ.

“సన్నాపకండిరా! మీకు పుణ్యముంటుంది.”

కన్నీళ్ళు కార్చబోయి రాఘవానిచూసి తగ్గాడు శేషు. మురళీ తీవ్రంగా ఆలోచించసాగాడు. అయిదు నిమిషాలు గడిచిపోయినయ్యే.

“ఒరేయ్ శేషూ! ఒక ఐడియా వచ్చింది. పోనీ ఇంకో అమ్మాయిని ప్రేమించరాదా?”

శేషిగిరి ఉసూరుమన్నాడు. “లాభం లేదురా, నా బృందయాన్ని భారతి చేతికిచ్చేశాను” అంటూ లేచినుంచున్నాడు.

“వెళ్తున్నారా!” అంటూ గదంతా కలియచూశాడు.

“సరే! వెళ్ళిరారా!” అంటూ మురళీ కూడా ముసుగుపెట్టుకొన్నాడు.

తలుపు దగ్గరకిన చప్పుడయింది. మరుక్షణం తోనే తలుపు దభాలున తెరుచుకొంది.

“ఒరేయ్! మురళీ, రోడ్‌మీ దెవ్వరాలేరు. భయంగా ఉంది. బారేజ్ దాకా తోడు రారా.”

“ఒరేయ్! నీ ఆత్మహత్య సంగతి అలా ఉంచి ముందు మా ఆత్మలు హత్య చేస్తున్నావురా.”

“మళ్ళీ మళ్ళీ మీతో మాట్లాడతానట్రా.... ఇవాళొక్క రాత్రే గడుట్రా?”

“సరే ఏం చేస్తా.....పద?” అంటూ మురళీ లేచి చొక్కా వేసుకొన్నాడు.

శేషు బయటకు వచ్చాడు. వెనుకనే మురళీ కూడ రాఘవ చెబితో ఏదో చెప్పి తనూ వచ్చాడు. ఇద్దరూ మానంగా నడువ సాగారు. దారిలో హోటల్ దగ్గర కొచ్చారు.

“ఒరేయ్ ఆఫరిసారి టీ త్రాగరా” అన్నాడు మురళీ.

కాసేపు ఆలోచించి “సరే పద!” అంటూ రోపకి దారి తీశాడు శేషు. టీ త్రాగారు. మళ్ళీ నడక సినిమా హాల్ వ్రక్కన్నుంచి వెళుతున్నారా.

శేషూ! ఈ ఇంగ్లీషు పిక్చరు చూశావా” అన్నాడు మురళీ.

“లేదు.”

“ఈ పిక్చరు చూడనివాడు బ్రతకటం అనవసరంరా.”

“ఎలాగు చస్తున్నాగదరా.”

“అదే నేననేది, రేపు మాట్టి చూసి చస్తే ఏం అని?”

శేషిగిరి కొద్దిసేపు ఆలోచించాడు. ఒక నిశ్చయానికొచ్చిపట్టు మళ్ళీ ముందుకు నడువసాగాడు.

“పద్దు లే పద!” అని మురళీ వెయ్యి పట్టుకొన్నాడు. బారేజిమీద వడవటం మొదలు పెట్టారు.

నా ఆరోగ్య రహస్యమా?
అమృతాంజనమ్ గ్రేప్ మిక్చర్ అని
లిమిటెడ్ వారి వేరే చెప్పాలా



శిశుుంగా వనిచేసే అమృతాంజన లిమిటెడ్ వారి గ్రేప్ మిక్చర్ చంబిపిల్లల ఉదర వివర్యాసాలను సరిచేస్తుంది. వాళ్లను ఆరోగ్యంగాను, సంకోశంగాను ఉంచుతుంది. ప్రతి ప్యాకెట్‌ను ఒక చమడా ఉచితము

అమృతాంజనమ్
లిమిటెడ్
వారిచే రయారైతే ఉత్తమ
మైనదని వేరే చెప్పాలా

అమృతాంజన లిమిటెడ్
11/12, 10వ తప్ప రోడ్డు, మద్రాసు-4. ఇంకా బొంబాయి-1, కలకత్తా-1 ఉమ్మడి

“మళ్ళీ ఎప్పుడు కలవటం ?” ప్రశ్నించాడు మురళి.

“నెక్స్ట్ బర్త్ డే” ఆకాశంవంక చూస్తూ జవాబిచ్చాడు శేషు.

బారేజీ మధ్య కొచ్చేశారు.

శేషు సడన్ గా ఆగి అన్నాడు “ఒరేయ్ లాండ్రితో నా బట్టలున్నాయిగాని తీసుకొచ్చి రూమ్ లో పెట్టు!”

“సరేలేరా తెచ్చి జ్ఞాపకానికి నేను తోడుకున్నాను.”

అర్ధరాత్రి-ఆత్మహత్యా

లాను.”

“మరే! ఇంకోటి! కైంబు క్రిష్టాగాడిదగ్గర భారతికో? ఒక జాకెట్టు కుట్టించాను. అది తీసుకొని నీ నా ప్రెజెంట్ చేస్తాను!”

“పెళ్ళి అవ లేదుగారా ?” చిక్కమొగం వేశాడ మురళి.

“అయినప్పుడు సంగతే !” అంటూ నదిలోకి తొంగి చూశాడు.

“ఒరేయ్! మరి అంత దూకుడుగా ప్రవహిస్తోందేరా ?”

“అలాగే ఉంటుందేరా! తొందరగాకానీ! నేను బాతూమారం పోవాలి !”



కొత్త సన్లైట్ చాలా బట్టలను ఉతికింది - అట్లు చేసినట్టిది దాని అధిక నురగ

కట్టారా చూస్తే నమ్మకం: శంకరం పీత ఉతికిన పేరే తెల్ల పర్కను చూచి చాలా సంతోషించినట్లున్నాడు. తెల్లగాను, కాంతిగాను, ఉతుకబడిన ఈ బట్టల దొంగతర, దుప్పట్లు, కుక్కల, చూడండి—ఇవన్నీ అంత కొద్ది వనలైట్ తో ఉతుకబడినవి! వనలైట్ యొక్క గుణవంతమగు సమర్థతను సొంగ బట్టలను చాలా తుద్రమగా ఉతుకును మరియు దాదాపు రేకుండానే బట్టలలోని ప్రతి మురికి అణచుతూ తొలగించి వేయను! దీనిని మీరే స్వయంగా చూడవలసింది!

సన్లైట్ సబ్బు బట్టలను తెల్లగాను కాంతిగాను ఉతుకును

శేషు కళ్ళుమూసుకొని ఒక కాలు బారేజి గోడమీద వేశాడు. మళ్ళీ వెనక్కు తగ్గాడు.

“ఒరేయ్ చాలా ఎత్తుగా క్రిస్టుల్లుంది. నేను పడే చోట పెద్ద రాయిగిన్నా ఉండి కాళ్ళు ... చేతులు విరుగుతే?”

“చచ్చేవాడి కివన్నీ ఎందుకూ?”

శేషు బారేజి గోడమీద మళ్ళీ కాలేశాడు. ఇంతలో వెనుక సైకిలిగిన చప్పుడయింది. ఇద్దరూ వెనుదిరిగారు.

కాకిచక్కరూ, కాకిచక్కా, చేతిలో లాఠీ, కళ్ళజోడూ తలకు ముగ్గుర్ చుట్టుకొని మస్తీలో కాన్స్టేబుల్ కనబడ్డాడు.

“ఏయ్ ! ఏం చేస్తున్నా రిక్కడ?”

శేషుగిరి ఒణికిగిపోయాడు. ఒళ్ళంతా చెమట్లు పట్టేసినియ్.

“అబ్బే ఏంలేదండీ ! నది....ని చూస్తున్నాము” జవాబిచ్చాడు మురళీ.

‘రెండున్నర’ టైము చూసుకొని అని “తెల్లారు జామున రెండున్నరకు నదిని చూడటానికి వచ్చారా... ఏయ్ ? నిజం చెప్పండి. ఆత్మహత్య చేసుకోవటాని కొచ్చారు. అవునా?” లాగీ తిప్పితూ గద్దించాడతను.

“నేను కాదండీ !....నీడే ఆత్మహత్య చేసుకొంటా నంటున్నాడు” శేషును చూచిస్తూ అన్నాడు మురళీ. “ఏమోయ్ ! వదలండి... స్వేచ్ఛనీకి నడు.”

“అ.. బ్బే...బ్బే...ఊరికే వీడితో అన్నానండీ !” కంగారుతో అన్నాడు శేషు.

“ఒరేయ్ ! పూరికే అంటా వేమిటా. ఇండాక చెప్పలేదూ?”

“చెప్పలేదు” ఒణికిపోతూ అన్నాడు శేషు.

“ఇంత అబద్ధవంట్రా ! ఏవండీ కాన్స్టేబుల్ గారూ, మరేమో వీడి ఫస్ట్ లవ్ ఫెయిల్యూర్ అయిందండీ. అందుకని...”

“ఏమోయ్ ?” శేషు వంక కోపంతో చూస్తూ అన్నాడు కాన్స్టేబుల్.

“అబ్బే....అంతా నట్టిదేనండీ....ప్రేమ ఫెయిలయితే మాత్రం మళ్ళీ ప్రేమించగూడదేమిటి? దానికోసం ఆత్మహత్య ఎందుకు?”

“ఒరేయ్ ?... ఎంతమారి పోయ్యావురా...పెళ్ళి చేసుకోమన్నా వద్దన్నాడండీ?”

“అ !...! పెళ్ళి చేసుకోకుండా ఎవడుంటాడోయ్... అందులో ఈ కాలంలో... సరదాకి అన్నానండీ ఎన్. ఐ. గారూ !”

“వోరి పిడుగా ! నీ హృదయం భారతి చేతి కివేళానన్నావు. అది కూడ అబద్ధమేనా?”

“హృదయ మనేది చేతి కొస్తుందా ఏమిటా భారతి చేతి కివ్వడానికి?”

“అయ్యా కాన్స్టేబుల్ గారూ...విన్నారుగా.... ఇహతవదిరయ” అక్కడే కూలబడ్డాడు మురళీ.

కాన్స్టేబుల్ కాసేపు ఆలోచించి “సరే ! ఇంటికి పొండి” అన్నాడు.

“ఏయ్ రిక్తా ?” శేషుగిరిరావు పిలిచి ఎక్కి కూర్చున్నాడు. మురళి కూడా శేషు ప్రక్కనే కూలబడ్డాడు.

కాన్స్టేబుల్ సైకిలిక్కి రిక్తా వెనుక బయల్దేరాడు.

కాసేపాక మురళీ అన్నాడు. “అదేమిటా శేషూ ! మళ్ళీ నిజంగా చావదల్చుకోలేదా?”

“నిజంగా చదవమనుకొన్నాననుకో...కాని ఈ కాన్స్టేబుల్ పినుగ ఒకడు తగలడాడు. ఏం చెయ్యమూ ?....అట్టే మాట్లాడితే జైల్లో వేస్తాడు....ఎందుకొచ్చిందిలే.. పనులన్నీ చూసుకొని తిరిగ్గా ఇంకో వెల రోజుల్లోవర మస్తాను.”

రూమ్ దగ్గర కొబ్బింది రిక్తా.

ఇద్దరూ రూమ్ లోకి వెళ్లారు. వెనుకనే వచ్చిన శేషు.

కాన్స్టేబుల్ ని చూసి శేషు మళ్ళీ ఒణికిపోయాడు అతను కళ్ళ జోడు తీసి టేబుల్ మీద పెట్టి ముగ్గుర్ విప్పాడు శేషు ఆశ్చర్యబోయాడు. “ఓ రి రాసువా ? మువ్వట్రా...” అరిచేశాడు.

“ఏడిశావ్ లేగాని వడుకో.”

* * *

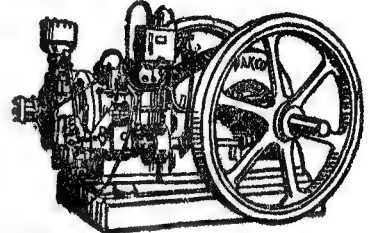
రెండు నెలల్లో తన పెళ్ళి శుభలేఖలు తనే వ్యయంగా అందరికీ నందిపెడుతూ కనబడ్డాడు శేషు.



PAKCO పాకో స్టాంప్ డ్రింగ్ (హడ్ ఆయిల్ ఇంజనులు

—: ప్రత్యేక లక్షణములు :—

- * పనిచేయ ప్రారంభించుట తేలిక
- * తక్కువ ఇంధన ఖర్చు
- * క్రమమైన నడక
- * దిట్టమైన నిర్మాణం
- * ఎక్కువ మన్నిక
- * అద్భుతంగా పనిచేయును
- * బాన్ స్క్రూయిల్, ఇంజన్ నపరికరములు



మద్రాసు, ఆంధ్ర, కర్ణాటక, కేరళ రాష్ట్రములకు విశేషము :
Grams : LAMP K. S. SHIVJI & CO, (Estd 1903)
Phone: 8617 పోస్టుపాక్ నెం. 5, 178-79 (బాజ్జే, మద్రాసు-1)



అతి త్వరలో

కుదుర్లను బలపరచుటయే గాక, మనోహరమైన విడుపాటి నల్లని శిరోజములను పెంపొందించును. దీనిలో చేర్చిన బొషరి సంవ తివల్ల కేశములు ఊడిపోకుండగను, చుండ లేకుండగను, నెరవ కుండగను రీటా కాపాడగలదు. రీటాను కొబ్బరినూనెలోగాని, మంచి నూనెలో గాని కలిపి నిత్యం వాడండి. తప్పకుండా మీ కేశములు వల్లడకలాయి, దీనిని మీరు వాడి, మీ స్నేహితులకు కూడ విపార్తు చేయండి.



రీటా సుమస్యలను తీర్చుచు
అందమైన కేశ విభా కంపెనీ,
మద్రాసు-1

R-576

ఇంటిల్లిపాదికి ఆనందం చేకూర్చే

ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రిక

తప్పక చదవండి !



SHIMADA
VACUUM FLASK

షిమదా వేక్యూమ్ ఫ్లాస్కు

నాగరిక గృహము
లన్నిటియందు ఉండవలసినట్టిది!

కచ్చికమైన అంతర్భాగితీ ప్రమాణములతో
జవ్వడు భారతదేశమందు నిర్మించుచు
దున్న షిమదా వేక్యూమ్ ఫ్లాస్కులు
అనేక విధముల ఉపయోగకరమైనవి.
రోజుల్లా కచ్చించి వనిచేసినతరువాత
హాయిగాలిచే పొనీయమునకుగాని,
నిండులయందు ఆనందకర పొనీయము
నకుగాని, వ్యాధి గ్రస్తుడైన రోగికి
వృద్ధికరమైన పొనీయముకోసంగాని...
మీ రెక్కడ చూచినా షిమదా ప్రత్యక్షం.
విజంగా, షిమదా మీ దినజీవితంలో
ఒక నిరంతరమైయున్నది.

షిమదా వేక్యూమ్ ఫ్లాస్కు
ఎన్నియూ ఒక్కొక్కటి ప్రత్యేకంగా
వరికిరింద విడినట్టిది.
అందుచేతనే, మీరు షిమదా
కొన్నిరకలను శ్రేష్టమైనది
కొన్నిరకలను విక్రయము. మీ
పొనీయమును మీకు
కావలసినటు ఉచితకర
మైన అతివేదిగాను లేక
మంచుదలలో అతి తర్రు
గాను మంచగదిగదిల్లా
షిమదా వేక్యూమ్ ఫ్లాస్కు
ఎన్నియూకోవలసికరము
మూలవర్ధిలదేనని, ఇంక
కంటే ఇంకేమీ కావాలి.

భారతదేశమందు
నిర్మించు వారు !
షిమదా గ్లాస్ ఆండ్
ఫ్లాస్కు ఫ్యాక్టరీ
ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
బెంగళూరు 23.



పోస్ట్ ఔర్డర్ విశేషము: సిరమిక్ పెల్లు విశేషిన్, 182, బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు-1
సబ్ విశేషము: షిమదా వేక్యూమ్ ఫ్లాస్కు, 182, బ్రాహ్మ్య, మద్రాసు-1

అంధ్రప్రదేశ్ పంచాయితీ సమితుల
శీల్పావరిషత్తుల చట్టం
తెలుగుప్రతి వెల రూ 2-75 న. ప్రె.
యింగ్లీషుప్రతి వెల రూ 3=50 న. ప్రె.
పోస్టేజీ అదనం
శ్రీ సునర్ల కృష్ణమూర్తిరావు,
అడ్వకేటు, రామారావుపేట, కాకినాడ.

* మమూరి మాత్రలు *

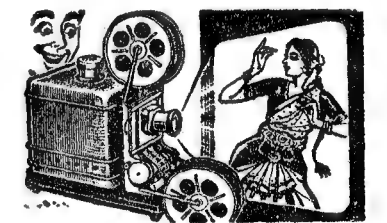
బహిగు సమయంలో
నేక బాగాలు పతే
స్త్రిలకుబాగాలన్నీ తోల
గించును సాచా : రు. 8

స్పెషల్ : రు. 5 అదనం స్పెషల్ : 8/-
ఉత్తరాలు ఇంగ్లీషులోనే ప్రాయుండి.
P. Deves & Co (M-1) Calcutta-40.

నారసింహ లేహ్యం

ంగారుతో చేరినది. మేహము
కాక, నివృత్తున వగైరా హరించి
లము కప్పదికలించును. 200.
కచ్చిరు. 3-8-0. పోస్టేజీ రు. 1-1-00
పి.సి.సి. అండ్ కంపెనీ ఆయుర్వేద సమాఖ్య,
వెండిచి (PO) నెల్లూరుజిల్లా.

హోమ్ సినిమాజిక్ రు 15/లకే



అద్భుతమైన గృహవినిోద సాధనము
కల్పన, సాహసము, అద్భుతముగల సన్ని
వేశము లెన్నో యీ ప్రాజెక్టరుతో మీ
యింటియందే చూడండి. ఇది టూర్నియో
లేక ఎస్/డిసి ఎలెక్ట్రిసిటీతో పనిచేయు
ను. ఉపయోగించుచున్న ఫిల్మ్ 80' ఎం.ఎం.
బొమ్మలు తెరపై సజీవముగా పలుకరంగు
లలో నటించును. మీరు ఆశ్చర్యము కలు
గను ఆ సేతులు ఆకరింపబడుదురు. ధర
రు 15/- 40 అలీ ఫిలిం 4' x 8' సైజు
స్క్రీను. దాని పనిచేయించే విధము,
ఫిలిములపట్టి ఉచితం. పోస్టేజీ రు 4-50
అదనం. డిలెక్ట్ స్పెషల్ ప్రాజెక్టర్
ధర రు 25/- 60 అలీ ఫిలిం 4' x 8'
సైజు స్క్రీను. దాని పనిచేయించే విధ
ము, ఫిలిములపట్టి ఉచితం. పోస్టేజీ రు
అదనం. అందరు కొరచున్నారే! నేడే
ఆరంభ పంపండి.

HOLLYWOOD CINEMA CORP. (Regd.)
2194 Kalyanpura, Turkman Gate, (12)
DELHI-6.

గత వ్యాసంలో పిప్పివన్నునుగురించి నమ
(గంగా తెలుసుకున్నాము. పిప్పి వన్ను రాకుండా
చేసుకోడం చాలావరకు మనచేతులలోనే ఉన్నవని.

ఏ వ్యాధి నిరోధమైనా ఆ వ్యాధి కారణములు
తెలుసుకున్నప్పుడే సాధ్యమవుతుంది. కారణములు తెలి
యనప్పుడే నిరోధము దుస్సాధ్యమవుతుంది. పిప్పి
వన్నుకు కారణము నోటిలో లెక్టిక్ షిడ్ అనే
ద్రావకము ఏర్పడడమే, వందదారవంటి వదార్థ
రక్తమాలమీద కొన్ని క్రిముల ప్రభావంవల్ల ఈ
ద్రావకం ఏర్పడుతుందని, ఇదివరకే తెలుసుకున్నాము.
పుప్పివన్ను శిలిగించే కారణములే దంత దార్థ్యమును
తగ్గించేవి కూడా. ఒకమాటు దంత దార్థ్యము తగ్గ
గానే దంతభాగములు క్రిమిదోషానికి తేలికగా
గురింపుతవి. అందువల్ల పుప్పివన్ను నివారణ, అనేక
ఇతరదంతముల వ్యాధి నివారణకు కూడా కారణ
మవుతుంది. కొంచెం వివరంగా ఈ విషయం తెలు
కుందాము.

దంతదార్థ్యము అగ్రముల ముఖ్యమైన ఈ
(క్రింద వివరించిన జాగరూకతలు అత్యవసరము.

(1) సాధ్యమయినప్పుడల్లా బిడ్డకు స్వస్వ
పానమే ఏర్పరచడము.

(2) బాగా నమిలి మింగవలసిన స్వభావం
కలదీ, నమిలిమింగిన తరువాత, పళ్లకు అంటు
కుని ఉండనీ, కేల్లియమునూ, ఆ కేల్లియము
అహరణకు అవసరమైన విటమిన్ 'డి' అధికంగా
ఉన్నదీ అయిన ఆహారం తీసుకోడం.

(3) కార్బో హైడ్రేటులు (వరి, గోధుమ
వంటి ధాన్యములు, వందదార) ప్రధానాహారముగా
కలవారు వాటిని ఎంత ముడి స్థితిలో ఉపయోగించ
డానికి వీలయితే అంత ముడి స్థితిలో ఉపయో
గించడం, బంకగా, జిగురుగాఉండే స్థితిలో ఆ వన్ను
పులను తీసుకోకపోవడం, చాకోలెట్లు, హల్వాలు,
పేస్ట్లు ఇటువంటివి ఉపయోగించకపోవడం.

(4) నోటితోనే వూపిరి పీల్చడం. అందుకు
అటంకం కలిగించే వ్యాధులను నివారించడం.

(5) పళ్లు పరిశుభ్రంగా ఉంచుకోడం. ఆహార
వదార్థములలో తగినంత పీచువదార్థం ఉండి
అది బాగా నమిలి మింగినప్పుడు దంతములు వాటి
అంతట అనే శుభ్రపడతవి. మనదేశంలో పళ్లు
తోముకునడానికి వేప మొదలైన కొమ్మలను నమిలి
కుంచెలాగాచేసి ఉపయోగించే ఆచారం ఉన్నది.
దంతాలోగ్లం రీత్యా యిది చాలా ఉత్తమమైన
వద్దతి. ఈ వేప కొమ్మను నమిలినప్పుడు, చీల్చి
నప్పుడు దంతాలకు తగిన పరిశ్రమ లభిస్తుంది.
వేపవంటి చేదుగాఉండే వన్నుపులు నోటికి తగల
గానే కడుపులో జాతరరసము (Gastricjuice)
విరివిగా ఉత్పత్తి అవుతుంది. అయితే మనం ఉప
యోగించే పుల్ల వచ్చిదై, సమలడానికి వీల్చె నదిగా
ఉండాలి. నమిలిన తరువాత దాని చివర కుంచె
లాగా మృదువుగా ఉండాలి. అందులోనుంచి పుల్లలు
పీచు, జారి పళ్లలో ఇరుక్కునేటంత పెరుగుగా
ఉండకూడదు. అందులో చేదుతోపాటు వగరు
గుణం కూడా ఉంటే ఇంకా మంచిది. వచ్చిదీ, లేతదీ
అయిన వేపకొమ్మ చాలా మంచిదే. కాని అది మృదు
వుగా కుంచెలాగా అయ్యేటంతవరకు ఎవరూ నమ
లరు. ఆహారం నమలవలసినంత సేపూ నమలడానికి,
పళ్లు తోముకునే పుల్ల నమలవలసినంతసేపు నమల

మన ముఖమున మన దేహస్థితి

పిప్పివన్ను: దంత సంరక్షణ

దానికీ, చాలామందిలో అలవాటు తప్పిపోతున్నది.
చాలా దంతవ్యాధులకు ఇదే కారణమని దంతవై
ద్యులు భావిస్తున్నారు. పుల్లలో పీచు తరుచు వూడి
పోయి, పళ్లలో ఇరుక్కున్నా, చిగుళ్లలో గుచ్చు
కుని గాయం చేసినా ఈ ఫలితం రాకపోగా, దంత
ములు గాయపడడానికి కారణమేమవుతుంది. కచ్చిక
ఇటు కరాయిపాడుం, మరీ గరుకుగా ఉండేపళ్ల పాడు
ములు ఇటువంటివి పళ్లు తోముకునటానికి
ఉపయోగించకూడదు.

నాగరకత వచ్చిన తరువాత పళ్లు తోముకున
టానికి ప్రత్యేకమైన బ్రష్లులు, పేస్టులు, క్రిముల

డా॥ గాలి బాలసుందరరావు

వచ్చినవి. వాటిని గురించిన ప్రచారం వార్తాపత్రి
కలలో తరుచు కనుపిస్తూ వుంటుంది. ఎటువంటి
బ్రష్లు మంచిది, 'ఏ లూత్ పేస్టు మంచిది' అని
చాలామంది అడుగుతూ ఉంటారు. ఏ బ్రష్లో
నయినా ఈకలు చాలా కటివంగా ఉక్కు తీగలలాగా
ఉండకూడదు. చాలా మృదువుగానూ ఉండకూడదు.
కుంచెతో పాడుకునా ఈకలు అమరిఉంటే పళ్ల
వరసలవంపులలో తిరిగి శుభ్రం చేయడానికి వీలుం
డదు. అందుకు కుంచెం పిడిచివర కొద్దిగా ఈక
లున్న కుంచెలు ప్రశస్తములైనవి. పళ్ల మధ్యపున్న
గాళ్లలో ఇరుక్కునిఉన్న ఆహారాది వదార్థముల తున
కలను పైకి తీసుకునివచ్చేటట్లుగా బ్రష్లులు
తయారు చేయాలి.

ఇక ఎటువంటి క్రిములు, పేస్టులు ఉపయో
గించాలి అన్నది రెండవ ప్రశ్న. క్షార గుణం
(Alcalimity) ఉన్న వదార్థములు సీమమన్నంపాడి
(Chalk) మరుగు తెప్పించేసోపు' వంటి
వదార్థములు. క్రిమి సంహారక
ద్రవ్యములు, సువాసన ద్రవ్యములుపేసి యీ
పేస్టులు తయారువుతవి. క్షారగుణము, పీచు
సున్నము, దంతం మధ్య భాగములలోఉన్న క్రిముల
వల్ల ఉద్భవించిన వివిధమైన మార్పుచేసి, దంతములు
ఆ వివిధమైన నాశనం కాకుండా కాపాడతవి. సబ్బు
సీమ సున్నమూ కలిపి పళ్ల రుద్దుకున్నా ఈ ఫలి

తమే లభిస్తుంది. అయితే ఇందులో క్రిమి సంహారక
వస్తువులులేవు. ఎక్కువగా నురుగువచ్చే గుణము
లేదు. నోటిలో పెల్లెవాలో కలిసినప్పుడు ఎంత
లాగా నురుగువస్తే ఆ నురుగు వచ్చినప్పుడు, అల్ప
జను కణములు ఎంత విరివిగా బయటికివస్తే అంత
బాగా పళ్లమధ్య ఇరుక్కున్న ఆహార క్రిములు,
చీము, పాచి కరిగి కాలిపోయి దంతములు అంత
శుభ్రపడి క్రిమిరహితము లౌతవి. కొన్ని లూత్
పేస్టులు నోటికి తగలగానే చుర్రుమని పుళ్లు
వడేంత పూటుగా ఉంటవి. క్రిమి సంహారక ద్రవ్య
ములు క్రిములను సంహరించాలిగాని నోటిలోఉండే
మృదువైన మ్యూకస్మెంబ్రేనును గాయపరచేవిగా
ఉండకూడదు. అందుకు మనం నురుగు బాగా
వచ్చేది నోటిని గాయపరచని క్రిమిసంహారక ద్రవ్య
ములున్నదీ, అక్కిజనును సరఫరా చేసేదీ, సువాసన
కలదీ అయిన లూత్ పేస్టును ఏరుకుని ఉపయో
గించుకోవాలి. ఈ జాగ్రత్తలు తీసుకోడం పుప్పి
వన్ను ఉన్నప్పుడేకాదు, ఎప్పుడూ మంచిదే.

పుప్పివన్ను ఉన్నప్పుడు ఎనామెల్ పారనెరలు
విచ్చిఉంటవి. అప్పుడు ఆ నెరలు అడ్డంగా ఏర్పడ
తవి. చిగుళ్లకూ, దంత ఖిరముకూ మధ్య పెద్దగా
గాడి ఏర్పడి దంతములలోని మెత్తభాగములు
ఐయటపడి ఉంటవి. అందుకు లూత్ బ్రష్లుగానీ,
పళ్లు తోముకునే పుల్లకానీ దంతములకు అడ్డంగా
రుద్దకూడదు. పై క్రిందికి ఉపయోగించాలి. అసడ్జే
బ్రష్లో ఈకలుదంత మధ్యములకుపోయి,
అక్కడ ఇరుక్కునిఉన్న ఇతర వదార్థములను బయ
టికి లాగుతవి. అప్పుడే సేపు పొగు లోపలికిపోయి
ఆ వదార్థములను కాల్చి క్రిమి నాశనం చేయడం
సాధ్యమవుతుంది.

పుప్పివన్నుఉన్నవారు రాత్రి భోజనం అయిన
తరువాత మెగ్నీషియం కార్బోనేటు ఉన్న సిస్టో
బాగా పుక్కిలించి ఉపయోగపడుకోవాలి. ఆ తరు
వాత ఏ ఆహారం తీసుకోకూడదు. చాకోలెట్లు,
క్రిములు, హల్వాలు తిన్నవారు ఈ జాగరూకత
ముఖ్యంగా తీసుకోవాలి.

కృత్రిమదంతములు ఉపయోగించేవారు
నోటిని, కృత్రిమ దంతములను కూడా నిత్యము
పరిశుభ్రం చేయాలి. లేకపోతే తక్కిన దంత
ములు వ్యాధిగ్రస్తము లవుతవి.



జూల్స్ వెర్న్ నవల 80 రోజులలో భూప్రదక్షిణం

(గతనందిక తరువాయి)

మావటిడు రైలు దారిని వదలి, ఉత్తరాధి ముఖంగా కదలి అడ్డదారిని సాగాడు. వింధ్య పర్వత శ్రేణి ఇప్పైయిప్పైలనుబట్టి దొంక తిరుగుడుగా పోతోంది అయోమార్గం. ఇలా అడవుల కడ్డబడి పోతే ఇరవై మైళ్ళు కలిసి వస్తుందనీ, ఈదారి ఇందులో సులువులూ తనకు తెలుసుననీ చెప్పాడు పార్సీ. ఫిలియన్ పోగేకి కావలసింది అదే.

గత గమనం దూరంనుంచి తూడడానికి బాపుల టుండేమోగాని—ముఖ్యంగా అది తురుగ్గా సాగు తున్నప్పుడు చూడాలి— కూర్చున్నవారికి 'కడుపులో చల్ల' కదలకుండా ఉండడం సాధ్యంకాదు. నిజానికి ఈ ఏనుగుమీద చూడాలిఉన్న పోగే, క్రోమార్టీ లిద్దరూ తుడుపుతో, నానా అవస్థల్లో వదుతున్నారు. అయినా అవస్థలను మూటా పలుకు లేకుండా సహించడం బ్రిటిష్ జాతియులకు సహజమైన విద్య. వీరే దాకా మునిగిన ఆ యిద్దరూ అలాగే అణిగి కూర్చున్నారు. మూటా పలుకూ లే. ఒకరి నొకరు చూసుకోకుండా ఏనుగు విపుమీద 'కూర్చున్న' పొన్నారూ మాత్రం కుదురుగా ఉండడంలేదు. ఉండడానికి నిలులేదు. ఏనుగు తరుగుకి ఎగిరిగి పడుతున్నాడు. ఒకసారి తూలి ఏనుగు మెడమీద పడతాడు. కోలుకుని పట్టు చూసుకునేలోగా ఎగిరి విపు చివర పడుతున్నాడు. కుదపా యిప్పున్న పేర్కెతో బంతిలా ఉంది అతని వరస. కాబ మోహగానే పేర్కె గరదన్నే స్ప్రింగు బోర్డుమీద గెంతులువేసి పర్కన్ బహుమలా ఉద్ధారు. నాలికపళ్ళనుదగ్గకి తాని వుద్దని యజమాని పోగే చెప్పినమాట మటుకు చున్నించి 'ఇరసా'వహించుతాడు కాబట్టి సరి

పోయింది. లేకపోతే ఆ వూపుతో నాలి క్లాస్తా కలు కున తెగి పూరుకునేదే. సహజంగా అల్లరిఘటం కాబట్టి, బహుమలా ఎలాగా ఎగురుతున్నాంగదా అన్నట్లు నవ్వుతూ కేరింతలు, కబుర్లు జోరుగా సాగిస్తున్నాడు. ఎగిరివెళ్ళి ఏనుగు కుంభ స్థలం దగ్గర పడ్డప్పుడల్లా తన చేతినంచితోంచి కలకండ (వటికబెల్లం) కాస్తా తీసి దానికి అందిస్తూన్నాడు మంచి వేసుకుంది కన్నట్లు. ఏనుగూ అడుగు మందగించకుండానే తొండం వెనక్కితిప్పి అల

వోకగా ఆ ముక్క నడుకుని నోట్లో వణిసుకుంటోంది.

తెండు గంటలు హుటా హుటిన ప్రయాణం సాగక, మావటి ఒక చోట ఏనుగును ఆపాడు. అది ఒక గంట బికాంత తీసుకుంటుందనీ తెప్పాడు. ఏనుగు ముందుగా చేరువనేవున్న చెరువులో కడు పొరా వీరు త్రాగింది. తరువాత కొమ్మలూ, రెమ్మలూ ఎరుచుకుని వెమ్మడిగా ఆరగించసాగింది. ఏనుగకి విక్రాంతమిటని సర్ ప్రాన్స్ వాడించలేదు. ఆయన వాలా అలిసిపోయాడు. ఫిలియన్ పోగే మాత్రం అప్పుడే నిద్రలో మంచందిగి తవ్చిన బానిలా స్వప్నంగా కనిపించాడు.

"ఇతగాడు మనిషికాడు. ఇవన ఘంటం" అన్నాడు సర్ ప్రాన్స్, చెక్కుచెదరకుండా విలబడ్డ పోగేను చూచి విస్మయం.

"సీదా ఇనుముకాదు—పోత పోసిన ఇనుము" అన్నాడు— జతజత అల్పాహారం నీళ్ల తరుస్తున్న పొన్నారూ.

వన్నెండు గంటలకి పోగ్గి ఏనుగును సీద్ద పరచాడు. బృందం బయల్దేరింది. దారి పోను దుర్గమం అయింది. క్రమంగా అరణ్యం స్వరూపం మారింది. బింతలెట్లా తాడితోపులూ దట్టంగా ఉన్న ప్రాంతంగుండా కొంత సేపు యాత్ర సాగింది. తరవాత నీడకట్టా, నీటిపట్టాకాని పరభూములు. ఎండ తీవ్రంగా కాస్తోంది. అంతా పొదలూ, దొంగలూ, సైనేట్ తాడి కొండలూను. బుందేల్ ఇంకోలోని ఈ ఉత్తరాది ప్రాంతానికి ప్రయాణికులు విహారయాత్రలకిరారు. వని ఉన్నా కూడా తప్పనిసరి అయితేనే వస్తారు. ఇక్కడ హిందూ మతంలో అత్యాచారాలను మూతంగా అనుసరించే జనం నివసిస్తు ఉంటారు. వింధ్య పర్వత శ్రేణుల మూలుస, బలవత్తులైన తాజాల నీడన ఉన్న ఈ దుర్గమ ప్రాంతంలోకి బ్రిటిష్ హయాం చొప్పుకు పోలేకపోయింది—పోయినా స్థిరమైన, క్రమమైన ప్రభుత్వం నిలిపి నడవడం దుస్సాధ్యం.

క్రమంగా వింధ్య ప్రాంతం సరిహద్దు సమీపించేవరకు, కియానీ (ఏనుగు) నడక తిరిగి చురుకుగా సాగింది. మధ్యాహ్నానికి గంగకు ఉపనది అయిన కానీ నది తిరాన కాలెంగర్ గ్రామం పక్కనాగి గంగా పీటభూమి ప్రవేశించింది. మావటిడు పొద్దుమై సంతవరకూ ఏ నెరుడి కంటబడకుండా, పల్లెలు జారబడకుండా ముందుకు సాగిపోవానే తీర్మానించుకున్నాడు. ఈ ప్రాంతంలో అదే క్షేమం అని అతని నమ్మకం. ఈశాన్యాధిముఖంగాపోతే, ఇంకో పన్నెండు మైళ్లలో తగులుతూ అలహాబాద్ చేరుకో



“బంగారు జరీ వేసిన పల్లవి మేలిముసుగు లోంది ఆమె రూపు రేఖలు రిల్లగా నిలిస్తున్నాయి.”

దచ్చు. నదీ ప్రాంతంలోకి వచ్చాక వచ్చని చెట్లు కనబడ్డాయి. ఒక అరటితోట దగ్గర కాస్తేస్తు ఏకాంతి తీసుకున్నారు. అరటివళ్ళ రాత్రిలో పుష్టిని తుష్టిని ఇచ్చాయి. మిగడలా మధురంగా ఉన్నాయి. అతిథులు కడుపారా అరగించి తృప్తులయ్యారు.

రెండు గంటలకి ఆ బృందం తిరిగి చిక్కటి కోనలో ప్రవేశించింది. ఇలా చెట్లమాలను పోవడమే క్షేమకరం—కొంచెం చుట్టు అయినా ఇంతవరకూ ఉపద్రవాలు ఏమీ వచ్చినదలేదు. అటు వంటివేమీ లేకుండా ఈ యాత్ర పూర్తి అవుతుందని అనుకుంటూ ఉండగానే, కేయాని కొంచెం కలవరం, కంగారు వడుతున్నట్లు విపించింది. అంతలోనే అది హఠాత్తుగా అగి నిలబడిపోయింది.

సాయంకాలం నాలుగు గంటలయింది. “ఏమిటి, ఏమిచ్చింది” అన్నాడు నర్ (ఫ్రాన్సిస్ క్రొమార్టీ హోదాతో) మెడ రిక్కించి సైకి చూసి.

“తెలిలేదండీ” అన్నాడు పార్సీ. గుబురుగా ఉన్న చెట్లు అవతలినించి వచ్చున్నగా వినబడుతున్న రోద మీద ఉంది అతని దృష్టం. అదేమిటో తెల్పుకుండా మని ప్రయత్నిస్తున్నాడు.

కొద్ది క్షణాలలో రోద కొంచెం ప్రస్ఫుటంగా వినబడసాగింది. సంబరం తాలూకు సంరంభంలా ఉంది. బాకాలూ, మనుషుల కేకలూ కలగలుపై వినిపిస్తున్నాయి.

పాస్పార్టు ఒళ్ళంతా కళ్ళూ, చెవులూ చేసుకుని ప్రాణాలుగ బట్టి చూస్తున్నాడు. ఫిలియాన్ ఫాగ్ మాటా వలకూ లేకుండా రివాజప్రకారం స్థిమితంగా కూర్చున్నాడు.

పార్సీ కిందికి దూకాడు. ఏనుగును ఒక చెట్టుకు కట్టి, దొంకలలో తొరబడి ముందుకు వెళ్ళాడు. కొద్ది నిమిషాలలో తిరిగి వచ్చేశాడు.

“బాహులు పూరేగింపు. ఇటే వస్తోంది. వీలైతే వాళ్ళ కంట బడకుండా ఉందాం. మీ రెన్నరూ దిగి నక్కురలేదు. అలాగే కూర్చోండి” అంటూ ఏనుగు కట్టువిప్పి, మెల్లిగా దీనిని ఒక పెద్ద చిక్కటి పొద మాటుకు తీసుకువెళ్ళి నిలిపాడు. వాళ్ళ ఇటు చూడడం, ఆపైన తాము పతాయనం సాగించడం అవసరం కావచ్చు. అందుకు వస్తున్నకై వక్సనే నిలబడ్డాడు పార్సీ. కాని అలాటి ప్రమాదం లేదు. భక్తుల పూరేగింపులో ఎవరికీ వీళ్ళ కనబడరు. అక్కడి మొక్కలూ, పొదలు అంత దట్టంగా ఏవుగా పెరిగి ఉన్నాయి.

పూరేగింపు దగ్గరవడుతుంది. బాకాలు, కేకలూ, తప్పెలూ, తాకాలూ గండ్రగోళంగా వినబడుతున్నాయి. మధ్యలో ఉన్న స్వరాలలో మంత్రాలు వినిపిస్తున్నాయి. అంతలోనే దాదాపు 50 అడుగుల దూరాన పూరేగింపు కనబడింది. ఏదో మత సంబంధమైన తంతులా ఉంది. చెట్లమాలను పొంచిఉన్న ఫాగ్ ప్రభువులకు పూరేగింపులో జనం అంతా స్పృహగా కనిపిస్తున్నారు.

ముందు వరసలో మతాధిపతులున్నారు. పెద్ద శిరోవేష్టినాలు, వెండి బంగారు జరిలు పోసిన పీతాంబరాలూ ధరించారు. వారి చుట్టూ శ్రీలూ, పురుషులూ, పిల్లలూ నడుస్తున్నారు. వారంతా విలాస సూచకమైన పాట పాడుతున్నారు. వారి

వెనక పెద్ద శకటం, భారీ చక్రాలకున్న ఆకుల మామూలు బళ్ళకి ఉండేవికావు మెలి మేనుకొన్న సర్పాల ఆకారంలో మలచి ఉన్నాయి. రథంలో ఉన్న ఆ బండికి రెండు జతల ఆహోతులను పూస్తారు. కంటికి నడరుగా కొట్టచ్చినట్టు కనబడతా అటు. కరిచిన దువ్వట్లతో వాటిని ముస్తాబు చేశారం అరథం మీద గంభీరమైన పెద్ద విగ్రహం ఒకటి ఉంది. అది రక్తవర్షంలో ఉంది. నాలుగు చేతులు ఉన్నాయి. కళ్ళ భయంకరంగా ఉన్నాయి. బాట్టు విరబోసుకున్నట్లుంది. నాలుక బయటికి చాచి ఉంది. పెదమలకు లత్యకరంగు పూసి ఉంది. మెడలో పుర్రెల దండ వేలాడుతుంది. నడుముకు మానవ పాస్పాలమాల. నేలకూలివట్టున్న ఒక రాక్షసుడిమీద నిలచినట్టుగా నిర్మించారు ఆ విగ్రహాన్ని. రాక్షసుడికి తల తెగిపోయింది.

ఈ విగ్రహం ఏమిటో నర్ ఫ్రాన్సిస్ క్రొమార్టీ గుర్తు పట్టాడు.

“కాళీ విగ్రహం. ప్రేమకు అధి దేవత” అన్నాడు

జ రి గి న క థ

లండన్ రిఫారం క్లబ్ సభ్యుడు ఫిలియాన్ ఫాగ్ 80 రోజులలో భూ ప్రదక్షిణం పాద్య మే న న 20 వేల పౌండు పంపెంతాసి, ఆ రోజు రాత్రి తన సేవకుడు పాస్పారును వెంట తీసుకొని భూప్రదక్షిణానికి బయలుదేరుతాడు. ప్రయాణం ప్రారంభమైన ఏడవరోజున నూయజ్ సంచిడి టెక్సెవ్ ఫిక్స్ బ్యాంకు దొంగ ఫాగ్ దోరికొడసి, అతనిని అరెస్టు చేయడానికి వెంటనే బొంబాయికి ఒక వారంటు పంపమని లండన్ కు టెలిగ్రాం ఇస్తాడు ఫాగ్ బొంబాయి చేరుకుంటాడు. వెంటవచ్చిన డి టెక్సెవ్ ఫిక్స్ బోలీసు కమిషనర్ కాంగ్రెసులయానికి వెళ్ళి ఫాగ్ ను అరెస్టు చేయడానికి వారెంటు వచ్చించేమో విచారిస్తాడు. గాలేదని అక్కడి వారు చెప్పేసరికి తెలబోతాడు. ఆరాత్రే ఫాగ్ బొంబాయి నుంచి కలకత్తాకు రైలులో ప్రయాణ మవుతాడు.

రైలు రోధాల్ సమీపంలోని ఒక అడవి చివర అగిపోతుంది. అక్కడ నుంచి అలహాబాదు వరకు అప్పటికి పట్టాలు వెయ్యలేదు. గత్యంతరం లేక ఫాగ్ రెండు వేల పౌనులకు ఒక ఏనుగు కొని అలహాబాదుకు బయలుదేరుతాడు.

మెల్లిగా.

“ప్రేమా ! ఎప్పటికీ కాదు. మృత్యువుకి దేవత అంటే ఒప్పుకుంటాను. ఇంత వికారంగా ఉన్న ముసలమ్మ బొమ్మని పట్టుకుని ప్రేమ అంటారేమిటి” అన్నాడు పాస్పార్టు.

నోరు మూసుకోవలసిందని సైగ జేశాడు పార్సీ.

కాళీ విగ్రహం చుట్టూ కొందరు ఫకీర్లు శివాలెత్తి అడుతున్నారు. ఒళ్ళంతా బూడిద పూసుకొన్నారు. ఒంటినిండా గంటున్నాయి. వాటిలోంచి నెత్తురు చుక్కలుగా వడుతోంది. ఇలా మూఢ విశ్వాసాలనువారు చాలమంది ఈ దేశంలో ఇంకా ఎన్నో ఓహూలత్యాలు చేస్తారు. జగన్నాథుడి రథ చక్రాల క్రింద కావాలి పడి, ప్రాణాలర్పించుకొంటారు.

వీళ్ళ వెనుక మరో బాహుణ బృందం వస్తోంది. పట్టుబట్టులు కట్టుకుని వాళ్ళంతా బాగా అలంకరించుకుని మెరసిపోతున్నారు. వాళ్ళ మధ్య ఒక స్త్రీ తూటూ, నిలవలేక నడుస్తూ ఎక్కడికక్కడ కుప్ప కూలిపోయేలా వస్తోంది. బాహుణలు అమెను పట్టుకుని బలవంతాన ఈడ్చుకు వస్తున్నారు.

అమె చదుచు పిల్లే. దాదాపుగా యూరప్ స్త్రీలంత తెల్లగా ఉంది. అమె తల, చెవులు, ముఖం, కంఠం, భుజాలు, చేతులు, వ్రేళ్ళు, కాళ్ళు, పాదాలు అన్నీ ఆభరణాలతో నిండివున్నాయి. బంగారు జరీ వేసిన ఒక పల్లని మేలి ముసుగులోంచి అమె రూపురేఖలు లీలగా కనిపిస్తున్నాయి.

ఆ వెనకది కన్ను వెదరే దృశ్యంతరం. సైనికులు బారుతీరి వస్తున్నారు. మొలలో అందరికీ కత్తులు వేలాడుతున్నాయి. ఒరలు లేనందువల్ల అవి ధగధగ మెరుస్తున్నాయి. వాళ్ళ చేతులలో వెండి బంగారు తానడంపేసి రాళ్ళు పొదిగిన పెద్ద పెద్ద పిస్తోళ్ళున్నాయి. ఆ వెనక కొందరు పల్లకిలో ఒక శవాన్ని మోసుకువస్తున్నారు.

మృతుడు వృద్ధుడు. రాజోచితమైన దుస్తులు వేసి, రత్నాభరణాలపెట్టి అలంకరించారు.

ఆ వెనుక గాయకుల బృందం ఉంది. ఆవేశ పరుల కేకలతో, పాటలతో, వాద్యాలతో అంతా గండ్రగోళంగా చెవులు పోరుమనలా ఉంది.

నర్ ఫ్రాన్సిస్ క్రొమార్టీ ఈ సంరంభాన్ని చూసి బాధ పడ్డాడు. బాధగా, పార్సీకి చూసి “నతి” అన్నాడు—కదా ? అన్నట్టుగా.

పార్సీ అవునున్నట్టు తల తాటించి, మాట్లాడవద్దని సైగ చేశాడు. పూరేగింపు మెల్లిగా వారిని దాటివెళ్ళి దూరాన చెట్ల గుబురులో కలసిపోయింది. కొద్ది నిమిషాల తరువాత కేకలు, వాద్యాల ధ్వనులు మంత్ర వ్రతనం రోద కూడా మెల్లిగా కరిగి అణిగి పోయాయి. గంభీరమైన నిశ్శబ్దం ఆవరించింది.

అంతక్రితం నర్ ఫ్రాన్సిస్ అన్న మాటను విన్న ఫాగ్ కు, అదేమిటో తెలియలేదు. ఇప్పుడు వీలుకాగానే అడిగాడు.

“నతి అంటే ఏమిటి ?”

“నతి అంటే నరబలి అన్నమాట. ఎటాప్పి బలి అయ్యేవాళ్ళు ఇన్నపడి స్పృహనందంగా అందుకు సిద్ధపడతారు. మీరిండాక చూసిన ■ స్త్రీని రేపు తెల్లవారు జామున కాల్చివేస్తారు.”

“దుర్మార్గులు !” అన్నాడు పాస్పార్టు ఉద్రేకం అణుచుకోలేక.

"మరి ఆ శవం ?" అన్నాడు ఫాగ్.

"అది రాజాగారి శవం. ఆమె భర్త ఆ వ్యవసాయం. ఆయన బుందేఖోర్ డి రాజా. స్వతంత్రుడు" అన్నాడు పార్సీ.

"ఇంకా ఈ దేశంలో ఇంతటి మౌర్యమైన ఆచారాలు ఎలా సాగుతున్నట్లు ? బ్రిటిష్ వాళ్ళ ఆపలేకపోయారా ?" అన్నాడు ఫాగ్ నిర్వికారస్వరంతో.

"దేశం చాలా భాగం బాగు పడింది. అంతటా ఇలాంటి జరగవు. ఇదుగో ఇలాంటి దుర్భేద్యమైన ప్రాంతాలు కొన్ని ఉన్నాయి. ముఖ్యంగా ఈ బుందేఖోర్ ఖండ్ లాంటివి. ఇక్కడ మాకెం పలుకుబడి అధికారం లేవు. విద్య పర్యటాలకు ఉత్తరంగా ఉన్న ఈవాలు వారంతా ఇంతే. ఎప్పుడూ హత్యలూ, దోపిడీలూ జరుగుతూ ఉంటాయి" అన్నాడు బ్రిగేడియర్ జనరల్ సర్ ఫ్రాన్సిస్.

"పాపం ! ఆవిణ్ణి బలితుండగా నిలుపునా కాలేస్తారన్నమాట" అన్నాడు.

సర్ ఫ్రాన్సిస్ నిట్టూర్చాడు.

"అవును. కాలేస్తారు. అయితే — అలా జరక్కపోతే, ఆవిడ స్త్రీతి మరీ నిక్కర్లం అయిపోతుంది. చుట్టుపక్కలంతా హీనంగా చూస్తారు. ఆమె జాట్లు తీయించి వేస్తారు. కడపునిండా అన్నం తిన నివ్వరు. ఎదుటపడితే చీదరించుకుంటారు. చాలా అవచిత్రులైన వ్యక్తిగా చూస్తారు. ఎవరి ఆదరం, ప్రేమా లేక వినరికి అలా కృశించి దిక్కుమాలిన కుక్కలా చనిపోతుంది. ఇదంతా తలుచుకుని, ఈ బాధలకన్న చావే నయమని చితి ఎక్కుతారు చాలమంది. భర్త మీద ప్రేమ, మతంపట్ల గౌరవ ప్రపత్తులు — వీటికన్న ఈ బాధలపల్ల భయానికే తలవొగ్గి ప్రాణాలు విడవడానికి సిద్ధపడతారు. ఏవో కొన్ని సందర్భాలలో మటుకు స్వచ్ఛందంగా ప్రాణత్యాగం చేస్తారు. మొత్తంమీద ప్రభుత్వం ఇందులో గట్టిగా కలగజేసుకుని ఈ దురాచారం నిర్మూలించడం అవసరం. ఆమధ్య ఒకసారి—నేను బొంబాయిలో ఉండగా, ఒక రోజున ఒక వితంతువు—పడుచుపిల్లే—గవర్నరు దగ్గరకువచ్చి తాను సహాగమనం చేయదలచుకుందని, అందుపల్ల భర్త శవంతో తననూ దహనం చేయడానికి అనుమతి ఇవ్వాలిందని ఆడిగింది. గవర్నరు ఒప్పుకోలేదనుకొండి. తరవాత ఆవిడ బొంబాయి పదలి, స్వతంత్రంగా ఉన్న రాజ్యంలోకివెళ్లి ఆశ్రయం సంపాదించి అక్కడ సహాకారంతో అనుకున్నంత పని చేసి ప్రాణాలు విడిచింది" అన్నాడు.

సర్ ఫ్రాన్సిస్ కథనం జరిగినంత సేపూ పార్సీ ఆమోద సూచకంగా తల తాటిస్తూ విన్నాడు. ఆయన చెప్పేది పూర్తి కాగానే, "రేపు జరిగే హాగమనం మాత్రం ఇప్పుడే చేస్తున్నది కాదు" అన్నాడు.

"నీకెలా తెలుసు ?"

"నాకేమిటి. బుందేఖోర్ ఖండ్ లో అందరికీ తెలుసు. ఈ కథ."

"కానీ ఆవిడ వాలకం అలా కనబడలేదే. ఇప్పుం కాకపోతే వెనక్కి లాగేదిగదా. ప్రతిఘటన ఉన్నట్లు కనబడలేదే" అన్నాడు సర్ ఫ్రాన్సిస్.

"దానికేముంది. గంజాయి దీపంతో, నల్లమండ్రా ఆమెకు మత్తెక్కించి స్పృహ తప్పించేశారు."

"అయితే ఆమెని ఎక్కడికి లాక్కుపోతున్నట్లు ?"

"పిలాజీ ఆలయం అని— ఇక్కడికి రెండు మైళ్ల దూరంలో ఉంది. రాత్రిఅంతా అక్కడ గడుపుతారు."

"ఈ దహన కాండ అంతా—"

"—తెల్లవారు ఝామునే జరుగుతుంది" అంటూ పార్సీ అక్కడనించి కదిలి ఏనుగును మెల్లిగా పాదల మాటునుంచి ఇవతలికి తీసుకువచ్చి పైకెగిరి కూర్చున్నాడు. ఏనుగుని నడవడానికి వేసే ఒక విచిత్రమైన ఈల వేసి, ప్రయాణం ఆరంభించబోతూఉండగా ఫిలియన్ ఫాగ్ అతన్ని ఆగమనాడు

"ఈవిడని మనం రక్షించగలిస్తే బాగుండును" అన్నాడు సర్ ఫ్రాన్సిస్ కేసి తిరిగి.

"ఈవిడనా ! రక్షించడమా ? మిస్టర్ ఫాగ్ ! ఏమిటి మీరనేది !" అన్నాడు సర్ ఫ్రాన్సిస్ ఆశ్చర్యంతో.

"నాకు ఆదా అయిన దాంట్లో ఇంకా ఎన్నెండు గంటలకాలం మిగిలిఉందిగదా. దానిని ఇండుకు వినియోగించవచ్చు."

"మీరు...మీరు పూర్వయంఉన్న మనుషులు ! నవ్వుదయలు" అన్నాడు సర్ ఫ్రాన్సిస్ ఆశ్చర్యనందాలతో.

"మరే అప్పుడప్పుడు....నాకు తీరిక ఉన్నప్పుడు" అన్నాడు ఫాగ్ ముక్తసరిగా.

(ఇంకాఉంది)

ఆయుర్వేదోషధిములు.

శాస్త్రీయముగాను.నష్టకముగాను తయారుచేయు సంస్థ.

వేంకటేశ్వర ఆయుర్వేదనిలయం.

— చింతలూరు —

ఆలమూరు పోస్టు ★ చూర్మగోదావరిజిల్లా

శంకరదేవమందంతటను బ్రాంఛలు, విడల్స్ కలవు.

౨ జి స్పి :-2, రితిన్ బజారు, మద్రాసు-81.

పూవు మీ అదృష్టం చెప్పగలదు

మీ భవిష్యత్తులో ఏమి జరుగబోతున్నది, మీ సరియైన చర్యనుగురించి మీరు తెలుసుకొనగోరినట్లయితే ఒక పోస్టు కార్డుపైన మీకు యిష్టముగ ఒక పుష్పము పేరున్నూ, మీరు వ్రాయుతేది, వేళి వివరములున్నూ, మీ సరియైన చిరునామాయున్న వంటి ప్రాసీ పంపండి.

జ్యోతిష శాస్త్రములోని రహస్య గణితము మూలముగా మేము గుణించి, మీరు కార్డు వ్రాసిన తేదీల గాయము 12 మాసములలోను మీయొక్క అదృష్టము, లాభనష్టములు, జీవితమార్గము, వివృతహారములో మీకు జయుముకలుగునో, మీ ఉద్యోగం విషయంలో మంచి చెడ్డలు, మార్పులు, ఆరోగ్యవిషయము, పరదేశగమనము, తీర్థయాత్రలు, వివాహము, స్త్రీసుఖము, సంతానము, నిధినిక్షేపములు, లాటరీ, ఆకస్మాద్యవ్యూహము మొదలగు నానినిగురించి స్పష్టముగా మాసవారీగా వ్రాసి రు. 1-4-0 లకు మాత్రమే వి. పి. గా పంపగలము. (వి. పి. చార్జీలు ప్రత్యేకం) దుష్ప్రభావము లేమయినా పున్నయెడల శాంతి చేయు విధానంకూడా తెలుపగలము. వివరములు మా పూచీపైన పంపబడును. మేము పంపిన భోగట్లా మీకు తృప్తిగా మండనియెడల షెక్ము వాపసు చేయబడును. ఒక సారి పరీక్షించి చూడుడు. మా అడ్డసు ఇంగ్లీషులో వ్రాయండి.

Pt DevDutt Shastri, Raj Jyotishi (WP-18) Jullundur City.

సంక్రాంతి సలవులు

ఎస్. జయరామ రెడ్డి



గోపీ బట్టలూ అన్న యిద్దరూ హాస్టలు దగ్గర
లిసా-ఇలా బస్సు స్టాండుకు వచ్చాడు. గొప్ప
మెంటువాళ్ళ బస్సు అ వచ్చాక గోపీ ప్రయాణం
చెయ్యటం ఇదే మొదలు స్టాండును అంతా
వరుసగా నిలబడి ఉన్న ప్రియరంగు మూతిలేని
కాంతి వాళ్ళ నక్కాల్లో ఎ.సి.సి. పెరెడ్ లాగా
చక్కగా ఉండి కండక్టరు కాకే వొక్కా, పాంలు
లోని రేసుకాని టోపీ పెట్టుకొని చక్కగా
ఉన్నాడు. వాళ్ళకు బూట్లు కూడా ఉన్నాయి. పైగా
నీవ్వా ఉన్నాడు. గోపీకి బాపుగా, పాట్లు ఉన్న
కండక్టర్లంటే అసహ్యం. లేదేమో, లేదేనా ఆ
మనోహరం ఇంకానీట్లు మధ్యన పట్టకొ, తను
నీవో కూర్చునే "గోపీట్లు యివాళ్ళు వచ్చి
లివ్వానా, గోపీ" అని అనసారు. నీట్లు
మళ్ళీ అందరి కాళ్ళూ తొక్కుకుంటూ వెళ్లి
టెంట్ లు తెచ్చుకోవాం అని గోపీకి తన విరాళం
చెప్పమంటూ అమ్మతో చక్కగా ముందుగానే
టెంట్ లు ఇచ్చి ఆ తరువాత లోనకు పోసి
స్టాండు. గోపీ మెత్తటి పీటతో విరంగ
కొనానా కిటికీలోంచి ఎదురుకు మాడ్చున్నాడు
విజయం చూటిపోయింది. పచ్చటి పీతాబు, ఆకు

తోటలు, వెరుకు తోటలు కనులనుండుస్తూ
ఉన్నాయి. గోపీకి ఇంటిదగ్గర వాళ్ళమ్మా నీతా,
కరువు కాలువా గుర్తుకొచ్చాయి. ఇంటికి వెళ్లి
అప్పటికప్పుడే మూడు నెలలు కానమ్మంది.
ఎప్పుడు తోరు చేరుతామా అని గోపీకి అత్యంతగా
ఉంది.
బస్సు నాలుగు గంటలకు వెళ్లారు నేరంది.
వాళ్ళు ముసేన పాతరు వెంకట తలగుడ్డ ముట్టు
కొంటూ, బస్సు దిగివాళ్ళతో తనకోసం చూస్తు
న్నారు. గోపీ మాడగానే "ఏం చిన్నబ్బాయిగారో,
బస్టి నీళ్ళకి బలిసిపోయావే" అన్నాడు. పైకెక్కి
పెట్టి దింపాడు. మైలుదూరం నడిచి ఇంటికి
వేరేప్పటికీ అమ్మ దీపాలు వెలుతోంది. చివ్వు
పాతరు అప్పుడే గేరెంపాలు పిలుక్కొని వచ్చాడు.
అమ్మ తోడిన వేడినీళ్ళ స్నానంవేసి, పాలు పోసు
కొని అన్నం తిన్నాడు. "చరిక్కులు మాగా కాశావా?"
అన్నాడు గోపీ వాస్తా. గోపీ తల తోపాడు. కాస్తేపు
నీతు ఆడించేసరికి నిద్రపడ్డేసింది.
తెల్లవారి గోపీ నిద్రలేస్తేప్పటికీ చదువుక
దాటింది. వంకాంతివెల కామంవల్ల పాగ

మంతు బాగా పట్టి ఎదుటివాళ్ళకూడా నరిగా
కనపడటంలేదు. ఎదురింటి కోమిట్లు పిల్లలు పరి
తెత్తుతో చలిమంట వేసుకొంటున్నారు. గోపీ
కాస్తేపు చలిమంటదగ్గర కూర్చున్నాడు. అప్ప
టికి బాగా వెలురు వచ్చి మంతు కరిగిపోయింది.
మూడు కడుక్కుని, వాళ్ళమ్మ ఇత్తడి గుడ్డను పిందా
య్యాని పాలు తిగి, గోపీ కాలువేపు బదులు
దేరాడు.
కర్నూలుకాలుని విందగా నిశ్చలంగా పోతుతోంది.
అసలు పోరుతున్నట్లు లేదు. గోపీ బల్లకట్టు
కోసం నిలబడ్డాడు. బల్లకట్టు తీస్తే తిరపతి
అవతలిబల్ల నుంచే గోపీని గుర్తు పెట్టాడు.
"ఏమండోయ్ చిన్నబ్బాయిగారో, పన్నాడు దిగటం"
అన్నాడు. బల్లకట్టు నవతల బద్దకు వచ్చింది. గోపీ
ఎక్కాడు.
"ఒరే, బెజవాడనంటే తేంట బాబూ" అన్నాడు
తిరపతి గెజవేమ్మా.
"బెజవాడ కాదు తిరపతి, ఇప్పుడు విజయ
వాడ అనాలి. తెలిసిందా?"
ఇవనబద్దల కానుకాని బోడిగుండూ, గోపీ
పెట్టుకొని ఉన్న వేళ్ళ కుర్రాడు గోపీ మేను

కున్న సిల్కు బుష్వర్ణ వేపు ఆ శృంగం గా చూస్తున్నాడు.

అది చూసి తిరవతి “అదేమిటా, అట్లా చూస్తావ్. మన సుబ్బారెడ్డికాపుగారి అబ్బాయి కదూ. బస్టిలో చదువుకొంటున్నాడు - మా చిన్నోడు బాబూ. మీ లోటివాడే. పిడి కొక మంచి చక్కా ఇప్పించండి అబ్బాయిగారూ” అన్నాడు.

“చదువుకొంటున్నావా ?” అడిగాడు గోపీ.

ఆ పిల్లవాడు లేదని తల ఊపాడు.

“నీ పేరేంటి ?”

“సుబ్బన్న - సుబ్బడు. నేను కూడా బల్లకట్టు తిప్పగలను” గర్వంగా అన్నాడు సుబ్బడు కావలసినట్లే చూస్తూ.

“దీనిబ్బాయిగార్నికూడా నీ వెంట తీసుకుపోరా” అన్నాడు తిరవతి కొడుకువేపు చూసి.

“ఎక్కడికి పోతున్నావ్” అడిగాడు గోపీ.

“పెదకట్టుంటు. తుమ్మబంక పోగు చేయటానికి పోతున్నాను. మీరూ వస్తారా ?” ఉత్సాహంగా అడిగాడు సుబ్బడు.

“మరి నాకూ కాస్త బంక పెడతావా ? నువ్వు కాలు అంటించుకోవటానికి ?”

సుబ్బడు ‘హా’ అన్నాడు.

గోపీకి సుబ్బడికి బాగా స్నేహం కలిసింది. పెద్ద కట్టువీడ తుమ్మల్లో బంక పోగుచేస్తూ సుబ్బడు ఎన్నో కథలు చెప్పాడు. ఫస్టు ఫారం చదువు తున్నాగూడ గోపీకి రాసని కథలు సుబ్బడికి వచ్చు. సినిమా పద్యాలు ఘంటసాలకన్నా బాగా పాడగలడు. ఇంటికి వచ్చేప్పుడు గోపీకి బోలెడంత తుమ్మ బంక ఇచ్చి పంపాడు.

“సాయంత్రం మా ఇంటికి రా. నీకు చక్కా ఇస్తాను” అన్నాడు గోపీ. దూరంగా పోతున్న సుబ్బడు బోడిగుండు వెనక్కు తిప్పి ‘హా’ అన్నాడు.

ఇంటికొచ్చాక “ఎక్కడిదిరా తుమ్మబంక ?” అన్నది గోపీతల్లి.

“తిరవతి కొడుకు సుబ్బడు లేడూ, వాడు పెట్టాడు. వాడూ నేనూ కలిసి పెదకట్టుంటి తిరిగి పోగుచేశాం. అమ్మా, సుబ్బడు చాలా మంచి వాడు కదూ ?” అన్నాడు గోపీ.

అమ్మ విసుక్కుంది.

“ఆ సాలేరువెడవతో నీకు స్నేహం ఏమిటా ? కరణంగారింటికి పోగూడదూ. వాళ్ళబ్బాయికూడా వల్లం నుంచి వచ్చాడూగా” అన్నది.

గోపీ సుబ్బణ్ణి రమ్మల్లనంగలి మర్చిపోయి అన్నం తిని కరణంగారింటికి పరిగెత్తాడు.

మర్నాడు గోపీ కాలవగట్టు కెళ్ళేప్పటికి సుబ్బడు గోచిపెట్టుకొని కాలవలో ఈత కొడు తున్నాడు. గోపీని చూచి “మీరు రండి. ఈత కొడదాం. నీళ్లు వెచ్చగానే ఉన్నాయ్” అని కేక వేశాడు.

“నేనా ! నాకు ఈత రాదుగా ?” గోపీ తిరిగి కేక పెట్టాడు.

సుబ్బడు ఈడుకొంటూ గోపీ ఉన్న ఒడ్డుకు వచ్చాడు.

గోపవారి అబ్బాయి గోపీ కోరి పాలేరుకొడుకు సుబ్బడితో చెలిమిచేశాడు. ఫలితం ఒక్కటే. గోపీకి జ్వరం వచ్చినందుకు శిక్షగా సుబ్బడిని పగ్గంతో చితగొట్టాడు గోపీతండ్రి.

అపరాధం లేకపోయినా అవమానం తప్పలేదు. అయినా సుబ్బడు లేకపోతే గోపీ ఏమికాను ? గోపీతండ్రి ఏమికాను ?

“నాకూ ఈత నేర్చుతావా ?” అన్నాడు గోపీ.

“ఇక్కడ కాదు. ఇది చాల తోతు. మధ్యాహ్నం లంకమీదకు వస్తే అక్కడ నేర్చుతాను” అంటూ మళ్ళీ ఈడుకొంటూ అవతలికి వెళ్ళిపోయాడు.

గోపీ ఇంటిదగ్గర తొందరగా అన్నం తిని లంకకు బయలుదేరాడు. బల్లకట్టుమీద సుబ్బడు కలిశాడు. కరువుకాలం దాటితే వచ్చేది కృష్ణా నదే. అసలు కరువుకాలంకే, కృష్ణాకే ఒకటే గట్టు. ఆ గట్టు దాటితే కొంచెందూరం తాటిచెట్లు, తుమ్మలు, ఆ తర్వాత ఇసుక. కంటికి కనిపించి సంతవరకు తెల్లటిమెత్తని ఇసుక. దాదాపు అరకొనెడు దూరం పోతే పెద్దలంక. ఆ లంకని గోపీ నాన్నే కాలకు తీసుకున్నాడు. ఇసుకలో నడుస్తుంటే మెత్తగా, వెచ్చగా, చక్కలిగింతపెట్టి నల్లుగా ఉంటుంది. ఇంకా ఎంతదూరమైనా నడిచి వెళ్ళా లనిపించింది గోపీకి. లంకలో మంచి రేగచెట్లు ఉన్నాయట. సుబ్బడు నోరూరిస్తుండగా ఇద్దరూ లంకమీదకు చేరుకొన్నారు. తూర్పు వైపున లంక ఒడ్డునే పెద్ద వేవచెట్టుకంటి ఉన్నది. అంత పెద్ద చెట్టుని గోపీ ఎక్కడా చూడలేదు. పాడవుగా ఉన్న వేవచెట్టు కొమ్మలు, చక్కనే ఉన్న మడుగు మీదకు వాలి నీళ్ళలో ఊగుతున్నాయి. గోపీ వేవచెట్టునూ, తెల్లగా మెరుస్తూన్న నీళ్ళనూ చూస్తూ “దీంట్లో దిగుదామా ?” అన్నాడు.

“అమ్మో ! దీంట్లోనే ? దీంట్లో మొనళ్ళు ఉన్నాయి తెలుసా ? పొరబాటున ఏ గొడ్డు దిగినా, మళ్ళీ బయటకు రాలేదు” అన్నాడు సుబ్బడు గోపీవెయ్యి చూసుకుంటూ.

“అంతా ఒక్కేదే. నిజంమొనళ్ళు ఇక్కడ ఉంటాయేమిటి ?”

“నిజంమొనళ్ళే. నే సొంతకళ్ళతో చాల సార్లు చూశాను ఒడ్డుకొస్తే. మొనళ్ళు ఒడ్డు కొచ్చినప్పుడు ఏమీ చెయ్యలేవు. అసలు దీనిపేరే మొనళ్ళమడుగు. కావాలంటే మా అయ్యని అడుగు” అన్నాడు.

“మరి నాకు ఈత నేర్చుతానంటిగా ?”

“ఇక్కడ కాదు. అవతల ఇంకొక మడుగు ఉంది. అదైతే తోతు ఉండదు. రేపు ఒక తుండు గుడ్డు తీసుకురండి. ఈతకొట్టాక తాడుచుక్కోక పోతే మీలాంటివారికి జలుబు చేస్తుంది” అన్నాడు సుబ్బడు.

గోపీ ఉత్సాహంతో వచ్చిపోయింది. సుబ్బడు సినిమాలో పద్యాలు పాడుతూ, మంచి మంచి రేగి పళ్ళ ఏరి కోసే ఇచ్చాడు. ఒక తుమ్మ చెట్టెక్కి కొమ్మకు వేళ్ళాడుతున్న గిజిగాడిగూడు తెంపు కొచ్చాడు గోపీకిద్దామని. కాని గోపీ దాన్ని తీసుకో లేదు.

“హా. దానిగూడు తెంపితే మనకు పాపం కదూ” అన్నాడు.

సుబ్బడు మళ్ళీ చెట్టెక్కి ఆ గూడుని కొమ్మకు కట్టి వచ్చాడు. “రేపు తప్పకుండా ఈత నేర్పాలి నుమా !” అన్నాడు గోపీ.

“హా” అన్నాడు సుబ్బడు.

నీకంటే పడుతుండగా ఇంటికి చేరాడు గోపీ. వాళ్ళమ్మ అప్పుడే గారెలు వందుతుంది. “మధ్యాహ్నంనుంచి ఎక్కడకు పోయావురా, అన్నంకూడా తినకండా ? కరణంగారి అబ్బాయి నీ కోసం వచ్చిపోయాడు” అన్నది.

గోపీ గారెలా తింటూ లంకకు పోయిన సంగతి రేగపళ్ళ సంగతి చెప్పాడు. వాళ్ళమ్మ మండిపోయింది.

“వెధవా, నిన్న చెప్పానుగదా వాడి వెంట వెళ్ళొద్దని. మళ్ళీ ఎందుకు పోయావ్ ? వాడితో నీకు స్నేహమేమిటి - నువ్వు మళ్ళీ వాడితో కలిసి తిరిగావంటే నాన్నతో చెప్తాను. తెలిసిందా ?” అన్నది.

గోపీకి కూడ కోపం వచ్చింది. “ఏమమ్మా ? వాడు మాత్రం కరణంగారి అబ్బాయి లాంటి వాడు కాదా ? బనా మా బోర్డింగులో అందరమూ కలిసే తింటాం. నీదంతా పిచ్చిగాని” అన్నాడు.

వాళ్ళమ్మ ఆశ్చర్యంతో నోరు నొక్కుకొంది. గోపీ గారెలు తినకండానే లేచిపోయాడు.

మర్నాడు కరణంగారి రింటికి వెళ్ళలేదు. మధ్యాహ్నం కాగానే గెవెన్స్ గా తుండుగుడ్డు ఒకటి తీసుకుని లంకమీకు చేరాడు. సుబ్బడు చాల సేపు ఈత నేర్పాడు. కాని గోపీకి ఇంకా బాగా రాలేదు కాని రేగపళ్ళ కోనుకొని తిని సాయం కాలానికి ఇంటికి చేరాడు.

వాళ్ళమ్మ ఎక్కడకు వెళ్ళావని అడగలేదు. గోపీ చెప్పనూ లేదు. కాని లంకలో ఈతకొట్టిన సంగతి వాళ్ళమ్మకి తెలిసింది. బూరూ సాలేరు వెంకడు చెప్పి ఉంటాడు. అన్నం తిని అరబయట మంచంమీద కూర్చొని, సీతను అడిస్తున్నాడు గోపీ. వాళ్ళ నాన్న

అప్పుడే పొలంనుంచి వచ్చి స్నానం చేస్తున్నాడు. గోపీ అమ్మ తుండుగుడ్డ అందిస్తూ “చూశావా? మనవాడు చేసేనిర్వాకం?” అన్నది.

గోపీ నాన్న “ఏమిటి” అన్నట్లు చూశాడు.

అనిడ అంతా చెప్పింది. “నిన్న నేను అన్ని చెప్పినా నీవక ఇవ్వాళ లంకకెళ్ళి ఈత కొడు తున్నాడట. ఐనా మనవాడి ననిమాత్రం ఏం ప్రయోజనం లే. ఆ వెధవకి మాత్రం కొంచెమున్నా భయం ఉండొద్దు?”

“అంతవరకూ వచ్చిందా? నేను చూస్తా” అన్నాడు గోపీనాన్న.

మర్నాడు గోపీకి బాగా జలుబుచేసింది. కొంచెం జ్వరంకూడా వచ్చింది. దానికేసం వాళ్ళమ్మ చేసిన పొడవిడి ఇంతా అంతా కాదు. గోపీని మంచంమీదనుంచి దిగనివ్వలేదు. రంగ చారి వచ్చి, ఏవో కుప్పెలు అరగదీసి మంచిచాడు. ఆ నాలుమందు వాసన చూస్తే గోపీకి మంచిచాడే జ్వరం వచ్చేది. వాళ్ళమ్మ రోజంతా సుబ్బుళ్ళే తిడు తూనే ఉంది. గోపీకి ఇంతజబ్బు రావటానికి సుబ్బుడే కారణమని వచ్చినవాళ్ళందరికీ చెప్తుంది. సుబ్బుళ్ళే తిడుతూంటే గోపీకి ఎంతో బాధగా ఉంది. రెండు మూడు సార్లు కోసంతో “ఇంక డోరుకో అమ్మా” అన్నాడు.

చీకటిపడుతూండగా సుబ్బుడు బిక్కు బిక్కు మంటూ వచ్చాడు. గోపీ తోపాటే గదిలో మంచం మీద నడుకొని ఉన్నాడు. వాళ్ళమ్మ సుబ్బుళ్ళే బయట నాకిట్లోనే చూచి “ఏంరా, ఎందుకొచ్చావ్?” అని గదమాయించింది.

“నిన్నబ్రామి చొక్కా ఒకటి ఇస్తామన్నారండీ” అన్నా భయం భయంగా.

“అలా, నీకు చొక్కా కావాలా? పిల్లాళ్ళే తిసుకో సాడుచేసింది చాలక ఇప్పుడు మళ్ళీ వచ్చావ్! ఇంక నాన్న వస్తున్నాడటలే ఉండు” అన్నది కోపంగా.

అంతలో గోపీ నాన్న వచ్చాడు. వస్తూనే సుబ్బుళ్ళే దూసి “ఇట్లా” అని అరిచాడు. సుబ్బుడు భయ పడ్డాడు.

“నిన్నే. కదలవేరూ మొద్దు.”

సుబ్బుడు మాట్లాడలేదు. అయనకు కోపం ఎక్కువైంది. చేతుల్లో ఉన్న వగ్గం చివర విప్పి బలంకొద్దీ సుబ్బుడి కాళ్ళమీద ఒక దెబ్బ వేశాడు. సుబ్బుడి నోటంబు ఏడుపు రాలేదు. గజగజా ఊకు తున్నాడు. రెండోదెబ్బ వడింది. “పో, గాడిదా” అని అరిచాడు. గోపీనాన్న. గోపీ ఇదంతా విని, నీరసంతో మంచం దిగి వచ్చేప్పటికీ సుబ్బుడు ఏడుపు దిగ మింగుతూ, చీకట్లో కలిసిపోయాడు.

గోపీకి రెండో రోజే జ్వరం తగ్గిపోయింది. కరణం గారి అబ్బాయి స్నేహం గోపీకి వచ్చలేదు. రెండు మూడు సార్లు కాలువగట్టుకు వెళ్ళాడు. సుబ్బుడు, గోపీ పిలిచినా కూడా పలకలేదు. అసలు గోపీవేపు చూడనన్నా లేదు. సుబ్బుడి బాబు బల్లకట్టు తిరవతి మాత్రం “వాడి సావాసం మీ కెందుకులే బాబూ. మీరు గొప్పొళ్ళు. మీకు వాడి సావాసం తగదు” అన్నాడు బాధగా. గోపీకి చాలా కష్టం చేసింది. ఏదో చెప్పాలనుకున్నాడు. కాని చెప్పలేకపోయాడు.



చిత్రకారుడు—ఎమ్. ఎస్. ప్రకాష్ (విశాఖపట్టణం)

సంక్రాంతి సెలవుల్లో

గోపీకి మిగతా తన ఈడు పిల్లలతో ఆడుకో బుద్ధివేయలేదు. పొలాం వెంటా, కాలువగట్టు మీదా ఒంటరిగా తిరుగుతున్నాడు. బొత్తిగా ఏమీ తోచటంలేదు. ఉత్సాహం అంతా చచ్చిపోయింది. సెలవులు ఎప్పుడు అయిపోతాయో అని ఎదురు చూస్తున్నాడు.

ఒకరోజు ఏమీ తోచక లంకవేపు వెళ్ళాడు. లంకలో తుమ్మలు కొడుతున్నారు. గోపీవాళ్ళ సాలేరు ఇంకా పలుగురైదుగురు కూలీలను పెట్టుకొని తుమ్మలు కొట్టిస్తున్నాడు. వెంకడు గోపీని చూసి “ఏం చిన్నబ్రామిగారూ, పల్లెటూళ్ళో ఏమీ తోచటంలేదా? రేగపళ్ళు కొనిపెడతా రాండీ” అని

తేకవేశాడు. గోపీ వినిపించుకోలేదు. కాసేపు ఒక్కడే లంకలో అటూ ఇటూ తిరిగాడు. సుబ్బుడు గేదెలు కాస్తూ కనిపించాడు. కాని గోపీని పలుకరించలేదు. పలుకరిస్తే వాళ్ళ నాన్న తండా డేమోనని భయం. అయిన వగ్గంతో కొట్టిన దెబ్బలు వాడు మర్చిపోలేదు. గోపీ ఒక్కడే విచారంగా తిరుగుతూ ఉన్నాడు. అంతలో పళ్ళతోముకో టానికి వేపపుల్లలు కోసుకుందామని బుద్ధి పుట్టింది. గోపీ మెల్లగా మొనక్కనుడుగు వక్కనే ఉన్న వేప చెట్టు వద్దకు వచ్చాడు. చెట్టు చాలా పెద్దది కావటంవల్ల బాగా ఆకులేనే చక్కని పుల్లలున్నాయి. సుబ్బుడేగనక ఉంటే నిమిషంలో కావాల్సినన్ని పుల్లలు విరిచిపెట్టేవాడు కదా అనుకున్నాడు గోపీ.

గోపీకి చిన్నప్పటినుంచి చెట్టు ఎక్కడం బాగా అలవాటే. అందుచేత సునాయాసంగానే చెట్టు

ఎక్కడా. గబగబా పడి ఇరవై పుల్లలు విరిచాడు. ఇంతలో వెనకగా ఏదో శబ్దమైంది. గోపీ వెనక్కు తిరిగి చూశాడు. పచ్చని వసిరిక పాము ఒకటి బిరుస కొమ్మమీద నుంచి గోపీవేపుకు జారుతూంది. అంతే! గోపీ 'అమ్మో' అని ఒక్క కేక పెట్టాడు. కాలు జారి క్రింద ఉన్న మొసళ్ళ మడుగులో పడిపోయాడు.

ఆ కేక విన్న తుమ్మలు నరుకుతున్నవాళ్ళంతా పరు గెత్తుకుంటూ వచ్చారు. అప్పటికే గోపీ ఒకసారి మునిగి మళ్ళీ పైకి తేలాడు. అందరూ చూస్తూ ఉడ్డన నిలబడ్డారే గాని, మడుగులోకి దిగటానికి ఎవ్వరూ ధైర్యంచేయలేదు. మొసళ్ళమడుగుంటే అందరికీ భయమే. పాలేరు వెంకడు గుండెలు బాదు కొంటూ కాలుగాలిసపిల్లిలాగా అటూ యిటూ తిరుగుతున్నాడు. తుమ్మలు కొట్టుటానికి వచ్చిన కూలీలంతా చూస్తూ నిలబడిపోయారు నిస్సహాయంగా.

అరుపులు విని సుబ్బడుకూడ అక్కడకు వచ్చాడు. వెంటనే ఆలోచించకండా మడుగులోకి దూకేశాడు. "ఒరే, చస్తావురా. దాంట్లో మొసళ్ళన్నాయీ" అని అరిచారు కూలీలంతా. కాని అప్పటికే సుబ్బడు ఈబుకొంటూ గోపీ దగ్గరకు చేరాడు. ఉడ్డన ఉన్నవాళ్ళంతా ఇద్దర్నీ ఆశ వదులుకున్నారు. సుబ్బడు అతి కష్టమీద గోపీని ఉడ్డకు లాక్కొచ్చాడు. గోపీకి తెలివి లేదు.

గోపీకి తెలివినచ్చేప్పటికీ ఇంట్లో మంచం మీద ఉన్నాడు. చుట్టూ అమ్మ, నాన్న, సీత, అక్క, బావ, పాలేర్లు అందరూ నిలబడి ఉన్నారు. గోపీ కళ్ళతెరిచేప్పటికీ అందరి ప్రాణాలూ కుదుట బడ్డాయి. గోపీనాన్న సంతోషంతో "ఒరేయ్, సుబ్బన్నా, ఇటురా" అని కేకవేశారు. గోపీ ఆశ్చర్యంతో వాకిలివేపు చూశాడు. సుబ్బడు విప్పరిన ముఖంతో తోవలకు వచ్చాడు. "అడుగో నాన్నా, నీ స్నేహితుడు. నిన్ను బ్రతికించినది వాడేరా. వాడి బురుగు ఎన్ని జన్మతెన్నా తీర్చుకోలేం" అన్నది గోపీ తల్లి, గోపీతల నిమరుతూ.

"వాడికున్న ధైర్యం పెద్దవాళ్ళకు గూడా లేదు" అన్నాడు గోపీనాన్న సుబ్బడి వేపు ప్రేమగాచూస్తూ. పక్కనే ఉన్న పాలేరు వెంకడు సిగ్గుతో తల వంచుకున్నాడు.

"వతే మే మిద్దరం హాయిగా కలిసి తిరగొచ్చుగా?" గోపీ అనుమానంగానే అడిగాడు.

"రేపు భోగిపండుగ. సుబ్బడు మనింట్లోనే అన్నం తింటాడు. వాడికిగూడా కొత్త చొక్కా, లాగు కుట్టిడ్డం. తరవాత ఇద్దరూ కలిసి సర్కుకుకి పోదురుగాని. సరేనా?" అన్నది వాళ్ళమ్మ.

గోపీకి సంతోషం ఎక్కువై కళ్ళంబడి నీళ్ళు వచ్చాయి.

అంధనచిత్రవారపత్రిక

బాధాకరమును హేయకరము అగు తామర తామర ఇతర చర్మ వ్యాధులను పోగొట్టుకోండి శరీరమంతటా అవి పాకిపోవచ్చు

తామర, తీటలు-దురదలు. మేహ తామరలు వంటివి అంటువ్యాధులు. బుటుంగంలో ఇతరులకుకూడా రావచ్చు. అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి తామరమందు ఆట్టి వర్మవ్యాధి లను శీఘ్రముగా నిరపాయకరంగా వివారించును. అమృతాంజన్ లిమిటెడ్ వారి తామరమందు డబ్బు ఒకటి ఎప్పుడూ ఇంట్లో అందు బాటగా ఉంచుకోండి.



అమృతాంజనము

లిమిటెడ్ వారి

తామరమందు

అమృతాంజన్ లిమిటెడ్

14/15, ౦త్ చర్మి రోడ్డు, మద్రాసు-4
బొంబాయి-1, కలకత్తా-1, న్యూ ఢిల్లీ-1

[JW.T.A.M.-R.1168 Rev.]

అందానికి మంచిదారి

మీ జీవిత విజయాలకు అందం అవునరం. గ్లోరియా అనే సౌందర్యపోషకాన్ని ముఖానికి వ్రాసి తుడిచినంతలో, మంచి కౌంతిని, చక్కటి అందాన్ని వెంటనే తెలుసుంది. మీ అందం, దినదినాభివృద్ధికి, నెలకు అధమం కొన్ని సార్లు అయినా గ్లోరియాను వాడండి. ముఖంమీది మొటిమలను, మచ్చలను, ముడుతలను సమృద్ధంగా పోగొడుతుంది. గ్లోరియా యొక్క సౌందర్యపోషక క్రిమిల మీ ముఖములోని, అసహ్యమయిన ముదిరూపును పోగొట్టి, ఆకర్షణీయమైన రేఖ దినాన్ని తెలుసుంది. మొదటి పూతకే మీకు ఆశ్చర్యాన్ని కలిగించే అందాన్ని యిస్తుంది. ఒక సారి వాడిచూస్తే, మీ రెప్పుడూ విడువరు.

అన్ని హెఫుల్లోను దొరకును.

JANITA PRODUCTS, ELURU, (Andhra)

ప్రీల ఆరోగ్య సౌభాగ్యములకు లోధ

కేసరి కుటీరం ప్రైవేట్ లిమిటెడ్
బొంబాయి-1, మద్రాసు-14

అంధ్రనచిత్ర పత్రిక, సీతారామ జనరల్ స్టోర్సు ఏజన్సీస్, విజయవాడ ఏజెండాబాదు



"మిత్ర"యన

అ ఇంట్లో ఉన్న కుటుంబం లన్నింటికన్నా శంకరయ్యకుటుంబం ఘనమైనది. ముప్పన కెక్కినదీని. సంసారంలో సంతోషం జీవితంలో సంతృప్తి అనుభవిస్తున్న, శంకరయ్య ధన్యజీవిగా అభినందింపబడి స్థానికమైన పలుకుబడికూడా సంపాదించుకున్నాడు.

ఇటువంటి యోగదశలో రెండోకొడుకు సూర్యారావు బి. ఏ. ప్రథమశ్రేణిలో ఉత్తీర్ణుడయ్యాడని పెరిగినా అందిన ఆ రోజున, పెద్ద పెండుగనాడు ఎంత సందడి, ఆనందం వంతు కుని ఆంధ్రప్రదేశ్ సంతసమైందో, అంతకు రెట్టింపుగా శంకరయ్యకుటుంబం పెండుగ చేసుకున్నారు. ఇంటి ఇంట్లో కుటుంబం సంతోషం

ఇల్లాల్లా అవిడే. మాటమాటలోనూ నవ్వే. అన్న వాక్యాలూ హాస్యధ్వనితమే. ఆ కుటుంబికు లంతా జన్మతః కవుల వంటివారే అన్నట్లున్నారు.

విజానికి శంకరయ్య కుటుంబంలో ఎక్కువ చదువుకున్నవాళ్ళేరూ లేరు. అందులో శంకరయ్య పూర్తిగా అనంపిరి. పూర్వం సంపాదించి పెట్టిన అస్తిని అసరాగాచేసుకుని, పెద్దవాడయ్యాడు. అంతమాత్రంతోనే వ్యవహారజ్ఞానం లేని వెంగళాడు కాదు. బాగా చదువుకున్నా, అస్తిపాస్తులని భ్రష్టాకారంచేసిన మనుష్యులు ఎంతమంది లేరు! శంకరయ్య చదువుకోకపోయినా, తన అస్తిని వృద్ధిపరచేడనే అంటారు. అటువంటి కుటుంబంలో అంగవిద్య నవ్వ

సింది ప్రథమశ్రేణిలో పట్టభద్రుడైన కొడుకు వంశానికి పేరు ప్రఖ్యాతులు సమకూర్చడానికే పుట్టేడనుకున్నా రందరూ. విందులూ, వీచనలూ అన్నీ సమాప్తచేసుకుని తీరుబాటుగా విధిఆరుగుమీద కూచుని శంకరయ్య, భార్య సత్తెమ్మ, కుమార్తె సీత, సూర్యారావు ఇంకా కావలసిన బంధువులు అందరూ కలిసి తాంబూలాలూ వేసుకుంటూ మాట్లాడుకుంటున్నారు.

వెన్నెల పుచ్చ పుచ్చలా విరియపూసింది. కొంతెం దూరంలో ఉన్న మర్రిచెట్టు ఇంకొకప్పుడైతే జాట్లు విరగబోసుకున్న దేయ్యంతా అగు పంచేదేమోకాని, నం తోష సమయంలో నిందుమోముతో శాంతంగా కూర్చున్న మహ



“కేవలమృతరాజ్ఞి”

బట్టిలా అగుపించింది ఆ బృందానికి. వాళ్ళ మాట్లాడుకుంటున్న విషయాలు ఏవిధంగానైనా అతక్కసోయినా అనంద పృథయాల్ని సృష్టిక రిస్తున్నాయి.

“ఏమే! రామం ఇంకా రాలేదా?” అంటూ మాటల మధ్యలో శంకరయ్య భార్య వడిగేడు.

“మీరేదండీ వాణ్ణి బంగారంపేట వంపించేరు. ఏవనికోసరం వంపించేరో అది సాధించుకునే వస్తాడుగాని ఉత్తచేతుల్తో రాడుగా” అంది వత్తెమ్మ. రామం శంకరయ్య పెద్ద కొడుకు. ఆ ఊళ్ళోనే అవకాశంఉన్న ఎనిమిదో క్లాసువరకూ చదివి, తర్వాత హైయర్ ట్రయినింగు పేరయి తను చదువుకున్న స్కూల్లోనే

మేష్టరుగా ప్రవేశించాడు. తండ్రికి సాయంగా ఉంటూ వ్యవహారాలన్నీ చూస్తూ చేతనంత వోపికతోనూ, శ్రద్ధతోనూ కుటుంబానికి సహకార మిస్తాడు.

“అ! వాడు వెళ్ళడం సానుకూలపరచుకుని రావడం. కల్లా! అసమర్థుడితో వస్తు చెయ్యమని ఎవళ్ళ చెప్తారు? నావంటి మరో అజ్ఞానికా?” అంటూ శంకరయ్య విసుక్కున్నాడు. ఇలా విసుక్కోవడం మాటమాటకీ మలకనవేస్తూ ఉండడం శంకరయ్యకలవాటే.

“మీరు మరీ అంటారండీ. ఎండవక, వానక పనిచేసేవాణ్ణి అసమర్థుడిగానూ, ఎక్కడికీ కడం కుండా కూర్చున్న మనం పెద్ద మొనగాళ్లం

అంటూ మాట్లాడుతున్నారు. అదేదో సామెత చెప్పినట్లుంది. వడ్డించేవాడికప్పు, పురమాయించే వాడు ముం దలిసిపోతాడట!” అంటూ వత్తెమ్మ రామాన్ని నమర్చిస్తూ చెప్పింది. కానీ, అవిడ మనస్సులోనూ రామం సూర్యారావుకన్నా తెలివైనవాడు కాదు అన్న అభిప్రాయం లేకపోలేదు. తనకు ఇద్దరూ కొడుకులే. ఇద్దరినీ ఒకేలా పెంచి పెద్ద చేసింది. పరిస్థితుల అనవకాశం వల్లనో, ■ సమయానికిన్న అభిప్రాయ ప్రభావంవల్లనో రామం, చదువు మానుకో వలసివచ్చి తండ్రి వ్యవహారాలు చూస్తున్నాడు. సూర్యం పై చదువులు చదువుతున్నాడు.

“సరి సరే, వాడిమాటలా ఉంచు” అంటూ

అక్కడే కూర్చున్న సూర్యారావుతో "ఏరా సూర్యం ! ఇకముం దేం చేయతలంచుకున్నావు. నాతోకూడా కొంచెం చెప్పు నీ మనసులోని కలలు. నీ కోరికలు తీర్చడానికి నేను తూగుబడి వావాలిగా !" అంటూ శంకరయ్య అడిగేడు.

"నా ఇష్టం ఏముంది. మీ రెలా చేస్తే అలాగే."

"ఈ సంగిమాటలు మాని నీ మనసులోని అభిప్రాయాన్ని చెప్పురా. ఇప్పుడే చెప్పకుంటే తర్వాత దుఃఖపడి ప్రయోజనం లేదు."

"ఎం. ఏ. చదువాలనుంది."

"అబ్బో ! ఎం. ఏ. వే. ఇప్పటికే నేను పెట్టుబడిపెట్టలేక కుటుంబ ఖర్చు భరించలేక ఈ సంసారాన్ని ఈడలేకపోతావుంటే, ఇంకా నువ్వు పెద్ద చదువులకి పోతానంటే నా శక్త్యూ అని."

"మరి బి. ఏ. పేసయితే ప్రయోజనం ఏం లేదు కదండీ !"

"ఎందుకు లేదా ? సుబ్బిగాడికొడుకు 'ఏప్పీ' పేసయే ఇప్పుడు పెద్దహోదాలో ఉద్యోగం చెయ్యడంలేదా ? మరి నీవదువు అంతకన్నా ఎక్కువగా ?"

"చదువుకీ ఉద్యోగానికీ లంకె చెయ్యకూడదు. వాకన్న ఎక్కువ చదువుకున్నవాళ్ళకూడా, అద్వైతం కలిసిరాక, చిన్నచిన్న ఉద్యోగాలలో పొట్ట పోషించుకొంటున్నారు నాన్నగారూ ! మనకి భగవంతుడు ఆ బాధ ఇవ్వలేదుకాబట్టి, ఇంకా చదువుతానని అంటున్నాను."

"అదేమోనన్నీ ! ఈ ఇంగ్లీషు చదువులో ఉన్న తోటపాతులు నాకేం తెలుస్తాయిలే ! ఇదుగో చూడూ ! ఒక ముఖ్యమైన విషయం చెప్తా మెనుకున్నాను. ఇప్పుడు నమయం వచ్చింది. విను. నువ్వు బాగా జ్ఞానవంతుడవయ్యావు. స్వంత ఆలోచనలు, స్వతంత్రంగా బతకాలన్న కోరికలూ చదువుకొన్న నీకుకాక నాకున్నా రామంగాడికీ ఉంటాయనుకోవడం పొరబాటు. నీ కా పై చదువులపై అభిలాష ఉంది. కాబట్టి నీ చదువుకీ నే నాటంకం రాకూడదు. అది ఒక విషయం. రెండవది. నువ్వు చూస్తున్నావుగా పెద్దమని పై నాలుగేళ్ళయినా పెళ్ళికాని నీ చెల్లెల్లి. దాని విషయంలో నే నడుతూన్న బాధ నీకు తెలియ దనికాదు. కాని, అన్ని విషయాలూ స్పష్టంగా అనుకున్నప్పుడు, దాని పెళ్ళివిషయం కూడా చాలా ముఖ్యం అని అనాలికదా ! తండ్రినైన వాబాధ్యత తీర్చాలికదా ! అంచేత, ఇవన్నీ ఆలోచించి ముందూ వెనకా జాగ్రత్తగా పరిశీ లించి, నే నొక తీర్పుయాని కొచ్చేను" అని శంక రయ్య తన ఉపన్యాసధోరణికి కొంత విశ్రాంతి వచ్చేడు.

నీధిలో ద్వంద్వం చూసుకుని రామం ఇల్లు చేరుకున్నా డడేనమయంలో. తాత్కాలికంగా తన సంతోషానికే ఎలామంది ఇచ్చిన శంకరయ్య రామాన్ని చూసి, "ఏం రా ! రామం ! ఇంత రాత్రయిందేం రావడం ?" అనడిగేడు. అలసినట్లున్నాడు రామం. సమాధానం చెప్ప విలుచేసుకోవడానికని ఒక నిట్టూర్పుతీసి "పని తెముల్చుకుని బయలు దేరి బుప్పటికి మనూరు బస్సులన్నీ వచ్చినాయి.

హీనంగా చూస్తే సహించ లేక పెద్ద కొడుకురామం, కేవలం డబ్బు కక్కుర్తితో కామేశ్వరికి ద్రోహం చేయలేక రెండోవాడు సూర్యారావు ఇల్లువిడిచి పోయారు. కూతురు నీత అనాకారి కావడంచేత పెళ్ళాడడానికి ఎవరూ ఒప్పుకో లేదు. భార్య సత్తెమ్మ కొడు కులమీద బెంగతో మంచ మెక్కింది.

శంకరయ్య చచ్చిన పాము. ఇంకా ఏమిచేద్దామని వచ్చాడు నరసింహం?

కాని చివరకు జరిగిందేమిటి? గాలీయనీ కేవలమిశ్వరేచ్ఛా...

మరి గత్యంతరంలేక వదులుకొన్నావు" అన్నాడు రామం.

"ఏమయిందయితే వ్యవహారం !"

"అయిందీ అని చెప్పలేను. అవలేదూ అని చెప్పలేను. ఇవ్వలసిన బదువందల విల్లర అనలు మొత్తాలకి వందన్నర వగదిచ్చి బాకీ రెండు మాసములతర్వాత ఇస్తానని ముక్కు రాసిచ్చేడు. ఇదుగో ఆ సొమ్ము, ఆ నోటు" అంటూ ఆఫీ సరుముందు పెద్ద గుమాస్తా వల్లెవేసినట్లు విషయం సంగ్రహంగా చెప్పేడు.

"పని సొంతం పూర్తిచేసుకుని రాలేక పోయావా. మిగిలినసొమ్ము కూడా యిస్తేనే గాని కదలవని భీష్మించుకుని కూర్చోవలసింది. ఏమిటో అప్రయోజకుడి వయ్యావు నువ్వు."

"లేదు మొర్రోమని వాడు ఏడుస్తాఉంటే, అక్కడ భీష్మించుకు కూర్చుంటే లాభం ఏమిటి ?

"ఇక్కడేం లాభాలు ముందుకు పోతున్నాయని కొట్టుకొచ్చేవు."

"రాత్రయిపోయిందని."

"రాత్రయిపోయింది ! రాత్రి ! కొర్కూకామని తినేవాళ్ళకు ఇంటి వ్యవహారాలు కొంచెం చూడ మని చెప్పే తప్పుకాదా !"

"తప్పు, రైటూ అని కాదు. రాత్రయింది. ఇంటికొచ్చేను."

"మళ్ళా అదే అంటాడు" అని తనలోతాను "అప్రయోజకపు వేధన !" అని గొణుక్కున్నాడు. రామం మనస్సు చాల గాయపడింది. ఏదో ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడు చీవాట్లుపెడితే సహించే వాడు. అందరూ అరుగుమీద ఉండగా, తన్నొకణ్ణి వేలుపెట్టి నిందించడం, శ్రమపడినా ఫలితం దక్కకపోవడం, ఈ రెండు బాధలవలన, కళ్ళలో నీళ్ళ తిరిగేయేమో అనికూడ భావించాలి. 'ఈ మాటల కేమిటి తోవల కెళ్ళి భోంచేయ్యి' అందానికి కూడ ఎవరికీ స్ఫురించలేదు. ఆ వాతావరణం అటువంటిది. సత్తెమ్మ అక్కడే ఉన్నా, అదేంకర్కమో ఉపేక్షగా ఊరుకుంది. బహుశా సూర్యారావు పట్టభద్రుడవడంవలన కలిగిన అనందం, కన్నజీవులనీ, శ్రమజీవులనీ తలంచడానికి తావిచ్చింది కాదు కాబోలు. అలాంటప్పుడు అసలే చిన్నచూపుతో ఇరుక్కున్న రామాన్ని తలంచ గల్గించెవరు. ఇంటి కెళ్ళడానికి రామం కదిలేడు. అప్పటికి చెప్పింది సత్తెమ్మ, భోంచేసిం తర్వాత మాట్లాడుకోవచ్చని. ఈలోగా రామం వెళ్ళిపోవడాన్ని, ఆమెమాటలు గాలిలో కలిసి పోయాయి.

శంకరయ్య పేలవంగా నవ్వుతూ సూర్యారావు వైపు ధృష్టిపారించేడు.

"మధ్యలో మాట లాగిపోయాాయి. ఇటు వినురా సూర్యం ! విన్నతర్వాత జాగ్రత్తగా ఆలోచించుకొని నీ నిశ్చయం చెప్పు" అంటూ ఉపాధ్వాతంగానే ఇంకా సాగిస్తున్న రాగాల్కా చెప్తున్నాడు. ఇటూ అటూ తేల్చుకుండా మాట్లాడడం శంకరయ్యకలవాటే, అయినా, ఏం చెప్తాడో అన్న కుతూహలం సూర్యాన్ని కలవరపెట్ట సాగింది.

"మన వెంకటేశ్వరేదా ! ఎవ్వకేటు. ఆయన తనకూతురిని నీకిచ్చి నమస్తమైన లాంఛనాలూ, మర్యాదలూ జరిపించి పెద్ద హోదాలో పెళ్ళిచేస్తానని కబురుచేట్టేడు. సువాసనబంధానికి అంగీకరిస్తే నీ పెద్దచదువుకి కావలసిన డబ్బు వస్తుంది. నీ చెల్లెలు పెళ్ళికి కావలసిన పెట్టుబడి వస్తుంది. లేదు కాదన్నావూ, నీ చదువు సాగడం కష్టం. అంటూ ముగించేడు.

సూర్యారావుకి సడ్డి విరిగినంతవస్తేంది. పై చదువూ, చెల్లెలిపెండ్లి, తన వివాహంలో ముడి కట్టబడినవని తెలుసుకుని చాల మధనపడ్డాడు. ఒకప్పుడు కన్యాశుల్కంతో కొడుకు పెండ్లి జరిపించిన తండ్రులుంటే, ఇప్పుడు వరకట్నంపేరిట డబ్బు గుంజి, కావలసిన స్వార్థాలు తీర్చుకుంటారన్నమాట, అని విచారించేడు. ఆశయాలూ, ఆదర్శాలూ శంకరయ్యదృష్టిలో చేతకానివాడి మాటలు. అతనిదృష్టిలో ధనసంపాదనకై చేయవలసిన ఏవనైనా సరే, వ్యవహారం క్రిందనే తెల్ల. మొహమాటంలేనిమనిషి. తన చదువు బి. ఏ. వరకూ సాగేటట్లు చెయ్యడం కూడా ఒక వ్యాపారకల్పణమే నన్నమాట. ఇంతకూ శంకరయ్య సూర్యం విషయంలో ఏమాత్రం ఖర్చుచేసేడు. చేదోడుకు వాతోడు అన్నట్లు రామం ప్రతినితా వంటే సొమ్ము

కాక అప్పుడప్పుడు వసించే వది పాతికే కదూ. న్యాయమాలాచిస్తే రామంవేల సూర్యం చదువుకై సూర్యం చేస్తూన్నది. జీతం అందగానే ప్రతివెలా పంపడం, తన ఖర్చులకోసం తండ్రి మీద ఆధారపడడం—అది రామంపని. మార్కా రావుకి జాతివేసింది తన అన్యాయని తలంచు కున్నకొంది. ఆ మాటే అంటే శంకరయ్య మండిపడతాడు. శంకరయ్యే డబ్బు పంపవలసి వస్తే తన చదువు సాగేదేనా? ఇప్పుడు మరొక లంకె. ఏమిటంటే వెంకటశాస్త్రి కూతురిని పెండ్లాడి ఆ కట్టుపుడనంతో తన చదువు చెల్లెలు పెళ్ళి కూడా కానివ్వడం. తాను కామేశ్వరికి మాటిచ్చేదే. నిలువెత్తు ధనంపోసినా ఆసంబంధ చేసుకుంటాడా?

అలోచనలు ఉప్పెనలాగ మనసులో అట్టు మిట్టాడుతూ ఉండడంవలన ఏనమాధానం చెప్పలేక పోయాడు. అనుక్షణం కామేశ్వరి జ్ఞాపకం వస్తోంది. 'నన్ను మోసగించుతావా' అన్నట్లు చిన్న పుచ్చుకున్న ముఖంతో ఎదురుగా నిలుస్తోంది. 'తల్లితోనైనా చెప్పి మనస్సు మార్చలేనా' అన్న ఆశ ఒకవంక లాగుతూ ఉంటే, విష్కర్ష మనిషి తండ్రి అన్న నిర్ధారణ మరో వంక బాధిస్తోంది.

అటు రామం పరిస్థితులు కూడ అసంతృప్తి కరంగానే ఉన్నాయి. ఇంట్లోకి వెళ్తానే భార్యను పిల్చేడు రామం. జవాబుగా ఒక సన్నని గొంతుక ఆవులసాలలోంచి వినపడింది. అనలే గోరుముట్టు దానిమీద రోకటిపోటు!

"అంట్లేమిటే తోముతున్నావు" అంటూ ఆవులసాలవేపు వెళ్ళేడు. మినుకుమినుకు మంటూన్న ఒక బుడ్డిదీపంముందు బురదలో పీటవేసుకుని గిన్నెలు తోముతుంది రామం భార్య. ఆదృశ్యం చూస్తూ నోట మాటరాక అలానే నిల్చుండిపోయాడు. ఆమె కాపని తప్పని సరిగా రోజూ ఉన్నదే. ఆ విషయం తనకే తెలుసు. కాని ఆవేశమాత్రం చాల దుఃఖితుడయ్యాడు. "అమ్మ మునిపోయింది. చెయ్యలేదు కాని, సీతేనా సాయంచెయ్యకాడదా" అనుకున్నాడు మనస్సులో.

"అదేమిటంటి అలా నిలవడిపోయేరు. రోపతికి పదండి. ఇప్పటికే చాల రాత్రయిందని, ఏసని తెమిలినా అయినట్లే అని గిన్నెలు రాసేస్తున్నాను. తినకున్న పని తినకున్నా తప్పదుకదూ" అంటూ, నూతిదగ్గర కాళ్ళూ చేతులూ కడుక్కుంది.

"నువ్వుకూడా ఇంకా తినలేదా?"

"మీరు రానిదీ ఎలా తినేస్తాను. కొత్తగా అడుగుతున్నారే."

"ఏం లేదులే. పద." ఇద్దరూ ఒకరి మొక ఒకరు నిశ్శబ్దంగా నడుచుకుంటూ వంట ఇంట్లోకి భోజనాలనిమిత్తం వెళ్ళేరు. భోంచేస్తూ రామంవే ఆడిగేడు. "మన వాటం ఏం బాగు లేదు కదూ" అని.

"బాగులేకేం. అంపక్కా ఉంది. అయినా, బాగో, వోగో మీకు తెలియాలిగాని, నాకేం తెలుస్తుంది."

"పేటనుంచొచ్చి ఇంకా గుమ్మంలో అడుగు పెట్టేనో లేదో అప్పుడే చీవాట్లు మొదలెట్టేడు మానాన్న. ఒంటరిగా ఉన్నప్పుడో, మనం మాత్రమే ఉన్న సమయంలోనైనా, మాట అంటే నా కాళ్ళే బాధ అనిపించదు. మానాన్న కలవాటే. కాని, గుమ్మంలో అందరూ కూర్చున్నారు. రాయుడుగారూ, నర్సయ్య, లింగమొదినా వాళ్ళ పిల్లలూ—అంతమందితోనూ నిలపెట్టి, తిట్టేడు మా నాన్న." అంటూ కంట నీరు పెట్టుకున్నాడు. తన బతుకే అంత. ఇంక ఏనా రించి ఏం లాభం. "నాకు చాకిరీ తప్పదు. ఈ దీపవరూ తప్పవు."

"పోనిస్మరూ. భోంచేస్తూ ఎందు కలా ఏనా రిస్తారు."

"నా గతి ఇలా కడుక్కుపోతూంటే, బతుకూ అలానే ఉంది. నువ్వు జీతం నాతో ఇవ్వక్కర్లేని పనిమనిషివి."

"మనశీరే అంతైనప్పుడు, ఒకర్ననుకుని ప్రయోజనం ఏమిటి."

"అంటే నేనొక చదువులేని చవటననా నీ అభిప్రాయం."

"మిమ్మల్ని కాదంటి. మన ఇంటి తీరు గురించి."

"అందుకే విన్నాల్సిరా వీడవడం?"

"లేకుంటే మరేంచేస్తాం. మన కాళ్ళలో శక్తిలేక ఇంకొకరిమీద ఆధారపడ్డప్పుడు, సహించుకోవాలి."

"నాకుమాత్రం వేరుపడి, ఇంకొక ఊళ్లో ఉద్యోగం చెయ్యాలనుంది."

"అవేకాలో తొందరగా మాట్లాడేస్తున్నారు. ఇన్నాల్లాయి ఓర్చింది ఇప్పుడేమిటి కష్టం అనిపిస్తోంది. వేరుపడ్డం అంటే ఎంత ఆప్రతిష్ట!"

"నా మనస్సు ఇవళ ఎందుకే పరితాపంతో కుళ్ళిపోతున్నది."

"ఏం! మీ తమ్ముడు పేనయ్యాడనా!"

"అరి! పేనయ్యాడా. నాకు తెలిసే తెలిదే!"

"ఇప్పుక్కానుతో. అందుకే అందరూ వీధి గుమ్మంలో కూచుని"

"పోనిపోతున్నారు. నువ్విక్కడ దిక్కులేని దానిలా, అంట్లు తోముతూ మురిగిపోతున్నావు ... హరి! నాతో చెప్పే విడుస్తానని భయపడి పోయారు కాబోలు."

"ఇవళ సందడికి మరిదే నాయకుడు. ఈ లడ్డూలు మేనుకొంది. మధ్యాహ్నం చద్ది (పులి హార—శికాకుళం) పరవాన్నం కూడా చేసేం."

"అంటే ఇవళ పండుగ చేసుకున్నారన్న మాట."

"మీ కోసరమా ఏమిటి?"

"నా గురించి ఇంత ఖచ్చిత. మొన్న వంకాయ తగువుతో మన ఇంటివిషయాలు విడివిధల్లా తెలిసిపోయాయి."

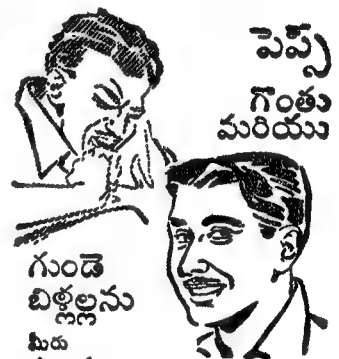
"ఎందుకాగొడ విప్పుడు. అలాంటి తగువులు ఇప్పటికీ లక్ష అయ్యాయి. మొన్నటి తగువు మొదటిదా ఏంవిటి? ప్రతిరోజూ తెల్లారితే ఉన్న భాగోతమే కదూ."

సినిమానటలు

ఆదాయం పొందిన లెస్సన్న చో నేడే మాకు వ్రాయండి. ఆ తిరుప్రభుత్వ లెసాలు ఇంగ్లీషు లేక హిందీలో వ్రాయవలెను. BOMBAY FILM SERVICE (A.M.W.) PHAGWARA (N. 1)

RATNAM'S N-OIL

అంగనరములు బలహింసా చెంది. చిన్న దినాలో తిరిగి యథాప్రకారం అయి పూర్తి సౌఖ్య మనుభవించుటకు 50 సం॥ ప్రఖ్యాతి కలిసి. 1 సీసా రూ. 10 లా 2. 5. 1-4-0 కావలసినవారు ముందుగా 1-4-0 పంపేది. ఇంగులో స్పెషల్ రకం అర్ధంటుగుణమునకు రూ. 25-0-0 లా. కాక్టర్. రత్నం నెస్ (Estd 1904) నులక పేటబిలింగ్స్, ఆజంపూర్ నాగ్ లో ఉద్ది, హైదరాబాద్ -24 (ఆంధ్రప్రదేశ్)



గుండె బిట్టల్లను

మీరు

పేపిం చేయడం

మీ దగ్గు త్వరితంగా పోవును

ఒక పెప్పను తప్పింది, అందరి కనుకలే త్వరితం అదిపే అనిరుం అపొడిందండి అని పొందికోగల్గి, గొంతువాపుని, రొమ్మ తడిశెమును, దగ్గు లేక జలుబును కలిగిస్తే క్రిమును దంపును. పెప్ప తడిశెమును, శిశు దివారమును గలిగించును.



పెప్ప-వీరిలో హాళిత

ఒకదాని రేపే.

పిల్లలకు మరకంగా ఇవ్వవచ్చును.

రొమ్మ పడిశెములు,

గొంతు వెచ్చ,

పడిశెము, అదిత

కప్పును జలుబులు,

దగ్గులను

త్వరితంగా వివారించు

మందు వ్యాపారందరివద్ద అమ్మబడుచున్నది

పి. ఇ. ఫుల్ ఫోర్డ్ (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి.

FPY-54 TEL

పోల్ విజంటు : దాదా ఓ కం పెన్, 86, నై నప్ప నాయక్ పే షిధి, మద్రాసు-1

“అవునుకా, మరోసారి మననంచేసుకుందా వేంవిటి. సరదాకే అనుకో.”

రామం భార్య నవ్వింది. రామంకూడా నవ్వు కున్నాడు.

“నూ నాన్నేమో ఇంటికి యజమాని అంచేత పూర్తిగా వంకాయ అతనికి. సూర్యం పెద్ద చదువువాడు. రాకరాక సెలవులకి ఇంటి కొన్నాడు అందువల్ల వాడికి మూడు పెడలు. మిగిలిన తననంతు తిండినికన్నవాళ్ళు. వాళ్ళకి అర్థ వంకాయ. ఇది “మెంతి వంకాయ ఉపాభ్యాసం” అంటారు.

రామం భార్య నవ్వువాపుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తూ “మరి నాకో” అంది.

“నీకా, నే నాదిలీసిన ఎంగిలిముక్కలు” నవ్వు కున్నా రిద్దరూ. నికృష్టంలో సంతోషం, గత్యం తరలలేని తలం.

“పోనీ ఏండు కీరభన.”

“అలా పోతూగా ఉండబట్టే మన

“బలియసీ కేవల మీశ్వరాజ్ఞా”

బతు కిలా ఉందే వెరిమొద్దా. ఒక్కసారి తిరగ బడు, నీ వరిస్థితు లెలా మారుతాయో తెలుసు కుండువుగాని.”

“అవన్నీ మన హోహలు. మనలాంటివాళ్ళం తిరగవడితే, మనతిండిని మనకాళ్ళతో తన్ను కున్నవాళ్ళ మవుతాము.”

“నీతో మాటలేంవిటి పోవిస్తూ. నిష్క్రమింజనం”

“పోన్దండి. అయితే, ఇంతకీ రెండ, వెయ్య మంటారా, ఒకటూ.”

“ఏమిటీ బీవాట్లా”

“కాదండి లడూటా.”

“నా కక్కర్లేదులెస్తూ. చద్ది కొంచెం ఉంటే వేయ్యి.”

“ఇంకెక్కడిది. మధ్యాహ్నానికి చాలలేదు.”

“కొంచెం ఉంచలేకపోయావా ? నా కిష మని తెలుసుగదా.”

“అంతా కొలతప్రకారం జరగాలి. నేనెం చెయ్యగలను.”

“బాగుందికదూ మన అవస్థ. దైన్యం అంటే ఇంకేమిటో నాకు తెలీదు. మొన్న సూర్యానికిని అదేదో—దానిపేరు జ్ఞాపకం రావడంలేదు— ఆ! అది. ట్టీడు. ట్టీడుట! మా చక్కని పేంటు గుడ్డలే! ఆ గుడ్డ కొంటూంటే, నాక కూడా ఒక జరిఅంచు పంచ కొనమన్నాను. కొననే లేదు సరికదా, ‘వాడు చదువుకున్నవాడు, పట్టుంట్ ఉంటున్నాడు. వాడి కివన్నీ కావాలి గానీ, కూపస్థమండూకంలా ఈ పల్లెటూరి బురదలో దొర్లే నీ కెండుకూ’ అంటూ ముదర గించేడు మా నాన్న. ఇంక తిండి విషయంలోనా అది

వేపుడు కాఫీ విత్తులు

తాజాగా చాలాకాలము వుండగలవు. స్వచ్ఛమైనవిగా కూడా వుండగలవు. రెండు వారములకు మీకు కావలసిన సరకు ఒకే దఫా కొని, మంచి డబ్బాలలో భద్రపరిచి, అవసరమైనపుడు మర పట్టి, కాఫీ చేసికొని

ప్రత్యేకమైన తాజా కాఫీ రుచి, సువాసన అనుభవించండి.

వేపుడు కాఫీ విత్తులు

లభించు స్థలము :

ఇండియా కాఫీ డిపో

15, ఆర్కినియన్ పీఠ, మద్రాసు-1 : 192, హంట్ రోడ్, మద్రాసు-2 : 12, రంగనాథన్స్ పీఠ, తాగరాయనగర్, మద్రాసు-17 : 9, డాక్టర్ సుబ్బారాయన్ రోడ్, నేలం, వెస్ట్ బెంగళ రోడ్, తెప్పకుళం, తిరుచినాపల్లి : 1 వ నార్త చిత్తై రోడ్, మధురై.



వలం చెయ్యక్కర్లేదు. రోజూ జరుగుతున్న భాగోతం నాన్నే తెలుస్తూనే ఉంది. తిండి, బట్టకీ, వాచిపోతూ ఉండడమే కాబోలు నా బ్రతుక్కి అర్థం” అంటూ నాపోయాడు.

“మధ్యాహ్నం తినకుండా నావంతు చద్ది ఉంచేను, మీరు తింటారకదా అని” అంటూ చిన్న దొప్పలోంచి కంచంలో వేసింది.

“నాకు చద్ది అక్కర్లేదు. వల్లకాడూ అక్కర్లేదు” అంటూ కంచం ముందు నుంచి లేచి పోయేడు రామం. తిండి సహించలే లేచిపోయేడో, మనస్సు పరిపరివిధాల శోకించడాన్ని ఆ ఉద్వేగం సహించలేక లేచిపోయేడో కాని వెళ్తున్నప్పుడు “ఇవ్వాళే ఏదో తేల్చేయ్యాలి” అన్న మాటలు తన భార్య విని నివ్వెరపోయింది.

ఏదీ అరుగుమీద ఇంకా బాతాఖాసీ జరుగు తున్నాది. రామం అరుగుమీద కూర్చుంటూ “ఏంరా! సూర్యం! పరీక్ష పేనయ్యావుట కదూ!” ఫస్ట్ క్లాసు అన్న విశేషణం కావాలనే ఆసేడు.

“అవునన్నయ్యా! ఫస్ట్ క్లాసులో పేసేయ్యేను. మరి—నాన్నేమో” అంటూ అప్పటివరకూ జరిగిన సమాలోచనా సారాంశం చెప్పబోయేడు.

“నాతో చెప్పలేదేంరా! ఏనాడాయెచ్చేను.”

“జ్ఞాపకం లేదన్నయ్యా” అంటూ క్షమించ మన్నుట్టన్నాడు. ఇంతలోనే శంకరయ్య వీ రిద్దరి సంభాషణ మధ్య చొరకుని,

“ఏం నీతో చెప్పకపోతే. ఏమేనా మించి పోతుండా” అన్నాడు. రామం వెంటనే సమా ధానం ఇవ్వలేదు. శంకరయ్య నోటంట వచ్చిన ఈ దురుసుమాట, అక్కడీ వాతావరణానికి నిశ్శబ్దాన్నిచ్చింది.

“మీరు ఎన్ని మాటలతో నన్ను నా మనసుని పొడిచినా తప్పి కలగనట్లుంది. ఇంక నే నీ నిందలు, అవమానాలు భరించలేను. నేనో నిశ్చయాలని కొచ్చేను. ఆ నిర్ణయాన్ని ఆచరణలో పెట్టడానికి రెండు రోజులే అవకాశం” చాలా మెల్లిగానూ, ధృఢంగానూ అన్నాడు రామం. ఈ మాటలు రామం నోటంట మన్నున్నాయా అని అందరికీ ఆశ్చర్యం వేసింది.

రామాన్ని ‘మేదకుడు’ అనే భావించేరు గాని నిశ్చయాలు, మనోభావాలు ఉంటాయని ఎవ్వరూ భావించలేదు. ముఖ్యంగా సూర్యారావుకే ఆశ్చర్యం వేసింది. అన్నయ్యమాటలు హాస్యమో, ఏమో అనుకున్నాడు.

“అదేమి టన్నయ్యా అల్లి మేటమిచ్చినట్లు మాట్లాడేస్తున్నావు” రామానికి చాలా కోపం వచ్చింది.”

“నువ్వంటూన్న పెదసరపు ఇంగిలీషు మాటలకి అర్థం నాకు బోధపడదు. నా మనసులో సంఘర్షణ టూకీగా చిన్న మాటల్లో చెప్తాను విను. నాకు జ్ఞానం వచ్చిననాటినుండి ఈవరకూ ఏవిధంగా తలదండ్రుల ఉపకారాన్ని పొందిఉన్నానో నాకు తెలిదు. పుట్టిన వెంటనే చంపేయకుండా పెంచడమే ఒక ఉపకారమైతే అది మహాబాగు. చదువూ, చట్టుబండలూ లేని నాకు, తిండికీ, గుడ్డకీ వాచి

పోతున్న నాకు, దీతం నాతం అక్కరలేని కంబారిలా బతుకుతున్న నాకు, అసంతృప్తి, అవేదన ఎక్కువై పోతున్నాయి. అందుచేత, ఈ బ్రతుక్కింక వస్తే చెప్పి, ఇంకోతోవన పోదలంచుకున్నాను.”

రామం మాటలు విని శంకరయ్య చప్పట్లు కొట్టేడు. “శేషుగ్గా ఉపవ్యాసం ఇచ్చేవురా రామం. చాల దిట్టంగానే ట్రేయినింగు నంపా దించేవు.”

“నాకు ట్రేయినింగు ఎవరిస్తారు నాన్నా. ఇన్నే మీ కోడలే ఇవ్వాలి. మీరు నన్నే కాకుండా ఇంకొక తల్లికడుపున పుట్టిన ఆడపిల్లని కూడా అడిపాను కుంటున్నాను” అన్నాడు రామం.

“అధికంగా పేలకురా వాజమ్మా! పోరు నష్టమూ పొందు లాభమూ అన్నాడు పూర్వులు. నీ పోరు నిన్నే కొడుతుంది. ఏ నిర్ణయాలు చేసు కున్నారో ఏడవండి” అంటూ, శంకరయ్య విసురుగా లేచి తన గదిలోకి పోయి విరిగిపోతుండా అన్న చప్పుడుచేస్తూ తలుపేసుకున్నాడు.

అంత సంతోష వాతావరణం క్షణంలో విషాద కోపాలతో నిండిపోయింది. అందరూ ఒకరోకే అరుగుమీద నుండి లేచిపోయేరు. వగలల్లా ఆనందంతో హాయి ననుభవించడాన్నేమో నత్తెమ్మ నేలమీదే నిద్రపోయింది. సీత మాత్రం వెళ్ళలేదు.

“అన్నయ్యా!” చాల మెల్లిగానూ, ఆస్వయం గనూ పిల్చింది. రామం పలకలేదు.

“అన్నయ్యా! ఎందుకంత కోపం నీకు?”

“నీకు తెలిదు సీతా నేను పడుతున్నా ఆవేదన. నా మనస్సుపూడూ పరితపించి పోతుంది. ఒకసారి ఈ వెధవ మురికిగుంటలోంచి బయటపడి స్వేచ్ఛగా ఉండాలనిపిస్తుంది. మరోసారి నా ఆలోచనలు పితృద్రోహమా అనిపిస్తుంది. సూర్యం చదువు ఒక విధంగా మెరుగునవడింది, కనుక నీ పెళ్ళికూడా జరిగితే ఎంతో బాగుండును అని ఆలోచిస్తాను. మరుక్షణంలోనే వీళ్ళ అవసరాలు తీర్చడానికి నా బ్రతుకుంతా అని వాపోతాను. నాన్న ఇన్ఫ్లెన్స్ మాట కదల్చదు. ఈ రోజుల్లో కట్టు, కానుకలు నిలువెత్తున పోసినా, స్ఫురదూపం కలిగిన ఆడపిల్లల పెళ్ళిళ్ళే కావడంలేదు. మనలాంటి సాంసారికపు పిల్లల కెలా అవుతుంది. నీమీద దేముడికీ కూడా కోపం వచ్చినట్లుంది” అన్నాడు రామం. సీత వెంటనే సమాధానం ఇవ్వలేదు.


“అది నిజమే నన్నయ్యా. నువ్వు డబ్బు పంప బట్టి చిన్నన్నయ్య చదువు ఇంతవరకేనా వచ్చింది” అని ఇంకా ఏమో చెప్పబోయి వూరుకుంది సీత.

“ఏం చెప్పు. ఏదో ఇంకా అందామనుకుని మానీ పేవు. సూర్యానికి పంపకుండా నీ కోసం కూడ బెట్టుమనా? అదెలా అవుతుంది సీతా! నాన్నొప్పు కోడుగా.”

“నాకూ తెలుసు. నే నీ అనాకారి జన్మ ఎత్తడాన్ని కదా, దేముడికీ, నాన్నకీ కూడా బరువై పోయాను” అంటూ ఏడవడం మొదలుపెట్టింది.

రామం ఆసనం వదలకుండా, ఇంట్లోకి తీసుకు పోయేడు. నత్తెమ్మ అలా అరుగుమీదే ఒట్టి వేసి పడుకుంది ఆ రాతల్లా. రామం అసంతృప్తి గాని, శంకరయ్య కోపంగాని, సూర్యారావు సమస్య

సమృద్ధిమైన
పాతజియ్యం
శ్రీవిజయ
రైస్ కంపెనీలో
లబించును
గవర్నరుపేట, విజయవాడ-2
ఫోన్ నెం.704

యాలక్కాయ, అవంగము
తాంబూలములకు
యిష్టమ అక్కరలేదు.
రూచి 
అన్ని కిరాణాకొట్లలో దొరకును.
కల్వెట్ కొట్లలో వాడబడుచున్నది.
నానా కాస్మిటిక్సు, విజయవాడ -2

మీరు చదవతగ్గది
జీవిత రహస్యాలు: మీ దాంపత్య సుఖాభివృద్ధికి అనేక గొప్ప రహస్యాలు గల పుస్తకం వెల రూ. 3-50.
యువతి : యువకులను సురించి మీ రెప్పుడు కనివిని ఎరుగని అనేకమతూ హల విషయాలనుయం. వెల రూ.3-50
సంతానం : దాంపత్య సుఖాలనుభవించుచూకూడ, గర్భనిరోధానికి 60 నవీన మార్గాలు. వెల రూ. 3-50.
దేశసేవ ప్రచరణలు
ఏలూగా, ఆంధ్రప్రదేశ్ నే, అసలు ఖరీదు గుకే వి. పి. పోస్టు ద్వారా మీ యింటికి పంపబడును.

అబల సుధ
ప్రతిసమ సవాధులకువజ్రాయుధం ప్రథమముతుకూలసమనముతుదోషాలు అత్యుష్ణంతల నాడు.గుండెదడనడుంనొప్పి ప్రైత్యములు, మొల పోగొట్టి బలమిచ్చును. సీతా రూ 3.
ఇండియన్ మెడిసిన్ హౌస్
విజయవాడ -2



కుటుంబంలోని ప్రతి ఒక్కరికీ చాలా మంచిది



క్రిమిదోహిన్ని నివారించగల వేస మౌనెజ్ ఇంజెనెరుగలచేత తయారు చేయబడిన మార్గో సబ్బు అతి లేత రంగునకు కూడా వాడవచ్చును. దూర్గో సబ్బుకు విశేషంగా వచ్చే సురగ వర్మ రంధ్రాంతోనికి దోయి చర్మాన్ని అన్ని దోహలమంచి క్లుప్తపరచగలదు. తర్వాతి చేసేవిన్ను ప్రతి ముఖంలోను వరిష్ చేయబడిన మార్గో సబ్బు మిమ్ము మరలక పరిశుభ్రంగా. రోజంతా ఉత్సాహంగాను ముంచగలదు.



మార్గో సబ్బు

రి కలకత్తా కెమికల్ కంపెనీ లిమిటెడ్. కలకత్తా-29.

దక్షిణాంధ్రా ఆఫీసు 5/149 బ్రాహ్మ్య మద్రాసు-1.

CHC-1475

“బలీయ నీ కేవల మోశ్వరాజ్ఞా”

గాని, ఆఖరుకి సీత పడ్డ ఆవేదనగాని, ఆమెను సుమన్యవస్థలో అంటలేకపోయాయి.

2

శంకరయ్య, పాపయ్య బంధువులూ స్నేహితులూను. పాపయ్య వత్తెమ్మకి ఏదో వరసని అన్నయ్య అవుతాడు. స్నేహితులూమాస్తాగా పనిచేసి, కొంత వెనకవేసుకున్న పాపయ్య అరవై ఏళ్ళ పై బడ్డా యని తన గుమాస్తావృత్తికి స్వస్తి చెప్పి కొడుకు నర్సింహానికి సంసారపు బాధ్యత వదలి సుఖంగా వృద్ధాప్యం గడుపుతున్నాడు. సంతతి కోసం తపించితిపించి నర్సింహాన్ని నడి వయసులో కన్నాడు పాపయ్య. మరి నాలుగు సంవత్సరాలకే కామేశ్వరి పుట్టింది. ఆ తర్వాత పాపయ్య అర్ధనాశరుడై, బాగానే సంపాదించేడు. కామేశ్వరి ఎప్పటికైనా పరాయివాళ్ళయింటికి వెళ్ళవలసినదే. అంచేత పాపయ్య తనలో తాను నిర్భయించుకున్నాడు కామేశ్వరిపెళ్ళి వైభవంగా చేయాలని.

అదేసమయంలో తనకి బంధువూ స్నేహితుడూ అయిన శంకరయ్య కూతురు సీతని నర్సింహాని కిచ్చి వివాహం చేయాలనుకుంటున్నాడని నూచాచా చెప్పేడు. ఈ సంబంధం పాపయ్య కిన్నేమే అయినా పాపయ్య భార్య, తన కొడుకు నర్సింహం ఇద్దరూ ‘సనేమిరా’ వద్దన్నారు. గౌరవానికి భంగం రాకుండా, స్నేహం చెడకుండా ఉండేటట్లు పాపయ్య “కామేశ్వరికి సంబంధాలు ముందు వెతుకుతున్నాను. దాని పెళ్ళి ఆయాక నర్సింహంపెళ్ళికి యత్నాలు చేయాలనుకుంటున్నాను” అని నచ్చ చెప్పడానికి ప్రయత్నించాడు.

శంకరయ్య పాపయ్య కన్న ఆస్తిపరుడు. అంచేత శంకరయ్యకి తనుకాక ఎదుటవారిని లోకువగా చూడడం అన్న స్వభావం కలవాడవలూని, కొంచెం చులకన పాపయ్యంటే. ఏదేనా మిషన్ దొరుకుతుందా తన ఆధిక్యత ప్రదర్శించడానికి, అని ఎదురుచూస్తున్న శంకరయ్య “నీకు ఈసంబంధం నచ్చలేదని చెప్పకూడదుటోయ్ !” అని పెడుసుగా సమాధాన మిచ్చేడు. అదిమొదలు శంకరయ్య పాపయ్య శత్రువుల క్రింద మరి పోయారు.

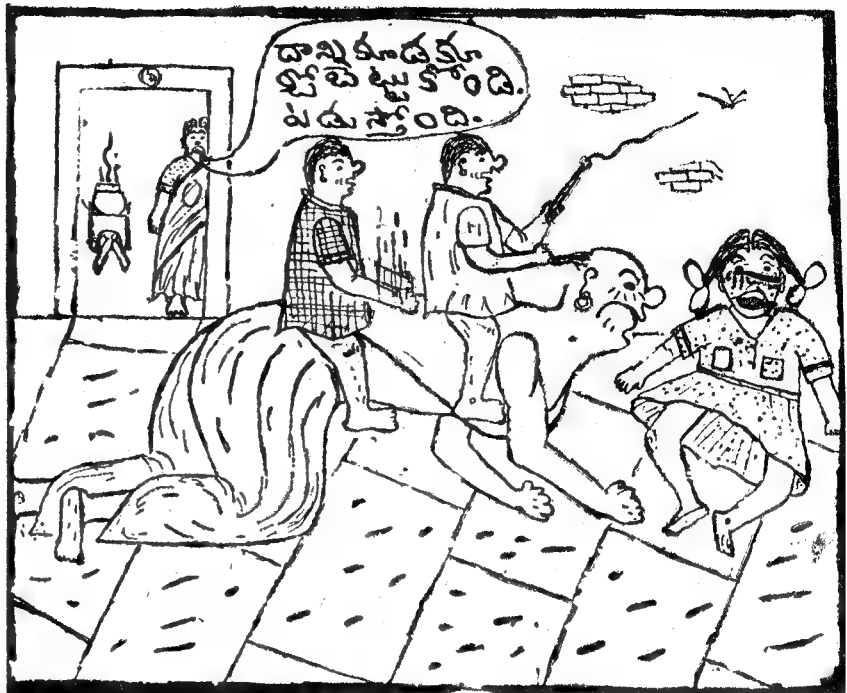
‘కుటుంబ గౌరవం వీధినపెడితే లొంగకేమవుతాడు’ అని దురభిప్రాయపడ్డ శంకరయ్య “ఏం జానుకుని విరగబడుతున్నాడో స్నేహితు గుమాస్తా పాపయ్య వాడి కొడుకు నడవేయ్యా” అని అడిగిన వాళ్ళకి అడగని వాళ్ళకి చెప్పి, చెప్పించి, ఆ విన్న ఊళ్ళోనే అందరినోలూ నర్సింహానికి బదులు ‘దేబెయ్య’ అన్న పేరు వాడుకలోపడేవరకూ పాలు వడ్డాడు. పాపయ్య సాత్వికుడు. అగ్రహం లేని వాడు. అధికాక, అడవిల్లి రంగడి. తన స్త్రీమత

తాను గ్రహించుకుని, ఆవేశపడడంవల్ల, కామేశ్వరికి వివాహం అవకుండా రసాభాస అవుతుందన్న భయంవలన, శంకరయ్యని ఏమీ అన్నేడు. కాని నర్సింహం ఆ నిశ్చయాన్ని శేధించాడు.

“కనుకెప్పులులేని కురూపి సీతని పెళ్లాడిన వాడు, కళ్ళన్నా లేనివాడై యుండాల్సి. దాన్ని పెళ్లాడేకన్నా, కన్నూ, ముక్కు, తీరుగా ఉన్న రాతిబొమ్మని పెళ్లిచేసుకుంటే నయం” అని ప్రతి ప్రవారం సాగించేడు. దీంతో శంకరయ్య అహం పెరిగింది. ప్రతికారవాంఛ ఇనుమ డించింది.

నర్సింహం చేస్తూన్న దుష్ప్రచారం మంచిది కాదని, అతని చెల్లెలు కామేశ్వరికి కూడా వివాహం కావాలికాబట్టి ఆడపిల్లలు ఇంటల్లో ఉన్నప్పుడు అంత హద్దుపీరి ప్రవర్తించడం మంచిదికాదని, రెండు కుటుంబాలూ స్నేహితంగా ఉండడం ఎంతో లాభదాయకమని బోధించే ఉద్దేశంతో ఒకనాడు సూర్యారావు పనికట్టుకుని పావయ్య ఇంటి కెళ్ళేడు. వీధి గుమ్మంలో కూర్చుని కామేశ్వరి ఏదో అల్లిక చేస్తూన్నట్టుంది. తలంటు పోసుకోవడాన్ని తేలికైన ఆమెనీలాలకు ఫాలం మీద పడుతూ ముచ్చటగొల్పుతున్నాయి. నన్నని నడుముని చుట్టి, ఉబికి ఉబకని ఆమె వక్కో జొల్లి పాదని చుట్టుకున్న తీవలా పెన చేసుకుని బుజంమీదినుండి నిశ్చింతగా వాలిన ఆమె పైట చెరగుని చూసి, సూర్యారావు రెండుక్షణాలు స్తబ్ధంగా నిల్చుండిపోయాడు. తన మనస్సే శంకించినట్లునిపించింది. తన ఆశ్చర్యంవల్ల మాలు కామేశ్వరిని చూసినందువల్లనా లేక ఆమె పైటచెరగు వల్లనా? అని. కాని సున్నిత మైన, సుందరమైన భావనావరసరతో తేలి యాడుతున్నవాడైనందున, మెదడుని, రాయ బారానికి వంపి, మనసుకి వచ్చుచేప్పేడు; “మాన వత్సంకరిన నేను, ఆ జీవంతేని పైట చెరగు పెనచేసుకుని ఉండడం చూసి, ఓర్వలేక, నా కా అదృష్టం పట్టలేదే అని ఆశ్చర్యం కల్గడాన్ని అలా నిల్చుండిపోయాను. అందువల్ల నా తప్పేలేదు” అని.

సూర్యారావుని చూసి, కామేశ్వరి లేచింది. మర్యాదగా “రా! సూర్యం!” అంటూ వాచమిద కూర్చోబెట్టింది. పెరట్లో మాట్లాడుతున్న వాళ్ళ అమ్మని పిల్చింది. ముగ్గురూ కలిసి కాల క్షేప్రప్రసంగం, యోగక్షేమాలు మాట్లాడిన తర్వాత “ఒస్తానని” చెప్పి సూర్యారావుని వినతల పడ్డాడు. ఏ పని నెరవేర్చడానికి వెళ్ళేదో అది మరచి మరో క్రొత్త తీయనిదానిని కోరి తెచ్చుకున్నాడు. ఎప్పుడు తంతులలోనైనా మనలని కామేశ్వరి గడియగడియకీ జ్ఞాపకం వస్తోంది. నిందాపూరితంగా తన సోదరివిషయంలో దుష్ప్రవారం చేసిన నర్సింహం చెల్లెలు కామేశ్వరి, ఆమెనా తాను ప్రేమిస్తున్నది. “ఛీ” అని తృణీకరించాలనుకున్నాడు. కాని మనస్సొప్ప లేదు. కాలేజీ వాతావరణం అక్కడి కలాపాలు సంఘటనలు అన్నీ తలంపులోకొచ్చి మనస్సును వేధించసాగాయి. సంస్కారం ఉన్న తనుకూడా



చిత్రకారుడు : విం. ప్రసాదరెడ్డి (కడపజిల్లా)

ఉన్నదన్నట్లు ఒప్పుకోక నిజస్వరూపాన్ని మరుగు చేసి పైకి బడాయిగా తిరగడం తన అంత రాత్యనీ వ్యక్తిత్వాన్నీ మోసపుచ్చడమే అనిపించింది.

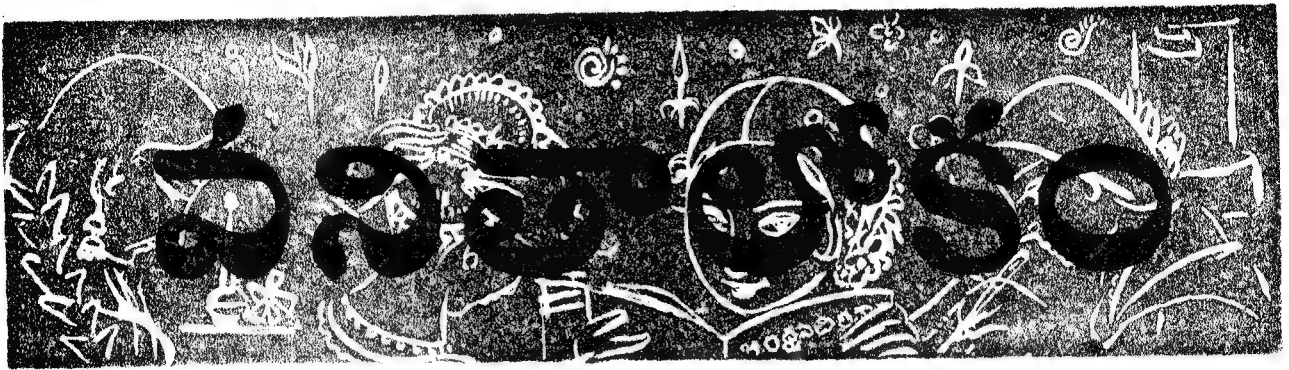
“వాస్తవానికి సీత—కామేశ్వరి ఇద్దరినీ సరి పోలుస్తే, అనకూడదుకాని వాస్తవశాంతరం లేదా ఉంది. కామేశ్వరి సుందరి. సీత కాదు. కామేశ్వరి శ్రావ్యమాధుర్యాల విండేబట్లు పాడ గలదు. సీత నోరే మెదవదు. కామేశ్వరి మేలి వసిమి శరీరచ్ఛాయతో మెరిసిపోతుంది. సీతనల్లని దేహంతో అనాకర్షణీయంగా ఉంటుంది. ఆశాశ్చత మైన రూపమా ప్రధానం ప్రేమించడానికి పెళ్లాడడానికిన్ని. జామ” అని మనసుకి సమాధానం చెప్పుకున్నాడు. పెళ్లిచూపులంటే మరే మీటి? వివాహము చేసుకోనబోయే కన్య రూపాని అవునా కాదా అనే కదూ! మనసు మంచిదవునా కాదా అని చూసినంతమాత్రాన గ్రహించగల గొప్పవాళ్ళు పెళ్లికొడుకులుగా పుట్టలేదు” అను కున్నాడు.

సూర్యారావుకి ఆలోచిస్తున్నకొలది నర్సింహంలో తప్పులే దనిపించింది. కామేశ్వరి స్థానంలో సీతే ఉంటే, ఆమెకోసం ఈవిధంగా పరితపించేవాడా? అటువంటిది నర్సింహం సీతని పెళ్లిచేసుకో ఏర్పాట్లే ఎందుకో తనకు కోవం కనపడలేదు. న్యాయమో, అన్యాయమో ఏమీ పెళ్లి చేసుకోవడానికి కామేశ్వరియొక్క తలిదండ్రులూ కూడా అంగీకారం కల్గించలేదు. కామేశ్వరిని కూడ అమె మనస్సులో ఏముందో

తలిదండ్రుల చాటుబిడ్డ. ఏం చెప్పగల్గుతుంది. అయినా ఆమోదచిహ్నంగా వదేసదే సూర్యారావు కళ్ళపడేబట్లు మెనులుతూ ఉండేది.

అన్ని అటంకాలూ తీరేయని ధైర్యంచేసి శంకరయ్యతో నంగతిసందర్భాన్ని విపులంగా మాట్లాడాలని వెళ్ళేడు. కామేశ్వరివూసు ఎత్తిందే తడవుగా శంకరయ్య ఉగ్రరూపుడయ్యాడు. “నీకెంత సిగ్గులేదురా. పొరుష హీనంగా ప్రవర్తిస్తున్నావు. నీ చెల్లెల్ని చేసు కున్నాడూ వాడి కొడుకు. అటువంటిది వాడి కూతురుని చేసుకుంటానని చెప్పడానికి నీకు నోరెలా ఆడిందా” అని నానామాటలూ అన్నాడు. ఆ తర్వాత తండ్రికొడుకులూ చాలవరకూ వాదించుకున్నారు. సూర్యారావు కామేశ్వరిని తప్ప మరెవ్వరినీ పెళ్లి చేసుకోవద్దని, శంకరయ్య ఆ వివాహం తాను బ్రతికుండగా జరగబోదని ప్రతినలునట్టి విడిపోయేరు. కొన్నాళ్ళపాటు, తండ్రి కొడుకు మాట్లాడుకోవడం కూడ మాను కున్నారు.

ఇదంతా జరిగి చాలాకాలమైంది. కాలం పరిస్థితుల తీవ్రతని పరిహరిస్తుంది కదా! అందుకు అనుకూలమైన అదృష్టం కూడ కలిసివస్తే ఆ పట్టుదల్లెవల్ల కలిగిన కోపతాపాలు వేగం వల్ల రుతాయి. సూర్యారావు బి. ఏ క్లాసులో ప్రవేశించడం, ఆపైన ఫస్ట్ క్లాసులో ఉత్తీర్ణుడవడం, ఇవన్నీ శంకరయ్యని సూర్యారావు పట్ల సుముఖుడుగా మార్చివేసేయి. అస్థాయిత అధిమానం వృద్ధి అయ్యాయి. అప్పుడప్పుడు కలలు గుతూన్న మనవైకల్యాలు కూడా పూర్తిగా (60 వ పేజీ చూడండి)



ఒకగు మనస్సుంటికి రానాలి. మనమూ ఒకరింట్లోకి వెళ్ళ వలసిందే.

అయితే అది ఒకరికి కాని మనకు కాని శలనోప్పిగా పరిణమించ రాదు. ఇ దుకు ఎవరైనా ఏమిచేయాలి అన్నదానికంటే, ఏమి చేయరాదు అన్నది గమనించడం ముఖ్యం అంటారు ఈ రచయిత్రు.

మనం ఎవరింటికైనా వెళ్ళినా, మన ఇంటికి ఎవరైనా వచ్చినా ఇంకా కొంతసేపు ఉంటే బాగుండు ననేలా ఉండాలి కాని ఎంత వేగంగా ఈ సీడ వదులుతుందో అప్పు ట్టుండకూడదు. కొంతమంది ఎవరింటికైనా వెళ్ళితే ఆ ఇంటివారు వారి ప్రవర్తనతో విసిగి వేసారి మరేవిధంగానూ బొమ్మని చెప్పలేక “ఏమండీ మీరు వంటకూర్చి చేసుకునే బయలుదేరా” అని ప్రశ్నిస్తారు. తెలియలేదుటా ఈశ్వం అయినవాడైతే “ఏమండోయ్, మీ ఇంట్లోలా కాదు, ఏమనుకున్నాలో విమో, మధ్యాహ్నం తే గంటలకే వంటలు పోతుంది మా ఇంట్లో” అని ఇంతగా పెద్ద కళ్ళు దీసి (అ) వివేకాన్ని ప్రదర్శిస్తారు. ఇంటికి వచ్చిన వాళ్ళ సరదాగా కబుర్లు చెప్పిలా అంటే ఊళ్ళో వాళ్ళ గొడవంతా ఎకరువుపెట్టి ఉన్నవాటికి నాలుగు లేనివి కల్పించి మెరుగుపెట్టి ద్రాక్షా డైలాగు స్థాయిలో నొక్కి వక్కాణిస్తారు. ఎందుకొచ్చిన గొడవ చెప్పండి. ఊళ్ళో వారి బాధంతా వాళ్ళ బాధలా ప్రవరిస్తారు. “మాకాశ్రా, వాళ్ళ సరళ లేదు, ఇంటి వాకిరి అంతా చేస్తుందా పాపం, వారూ నాలుగు మందా, ఆ రాక్షసి అత్తగారికి సంతృప్తి లేదు. అలా సాధిస్తూ దాని ప్రాణాలు తీస్తూంటే ఆ చేతకాని భర్త కలుగజేసుకోదు గదా” దీనిమీద వాదాలు, ప్రతివాదాలు విరామం లేకుండా పాలుగు గంటలు అనవసర ప్రసంగం సాగుతుంది.

మరికొంద రున్నారు వాళ్ళు ఎవరింటికి వెళ్ళినా, ఎవరైనా వాళ్ళ ఇంటికి వచ్చినా కబుర్లకు ఇంత

విషయాలూ లేనట్లు, రోగం గొడవ ప్రారంభిస్తారు. ఎవరైనా రాగానే పలుకరించాలి గదా! “ఏమండీ పిన్నిగారూ ఈమధ్య ఊళ్ళోనే ఉన్నారా మీరు, త్రోవతప్పి వచ్చినట్టున్నారు. అయినా ప్పి ఆయన గారికి పెద్ద వనయిందటగా, ఇంక మేము కనిపిస్తామా” అని వచ్చినవారు ఎంత బాధ పడతారో అప్పు జ్ఞానము లేకుండా చటుక్కుమని అనేస్తారు. లేదంటే “ఏమండీ అంతలా చిక్కి పోయారు, ఈమధ్య సుస్తే చేసిందా ఏమిటి”

ఓ. వి. ల డ్డీ

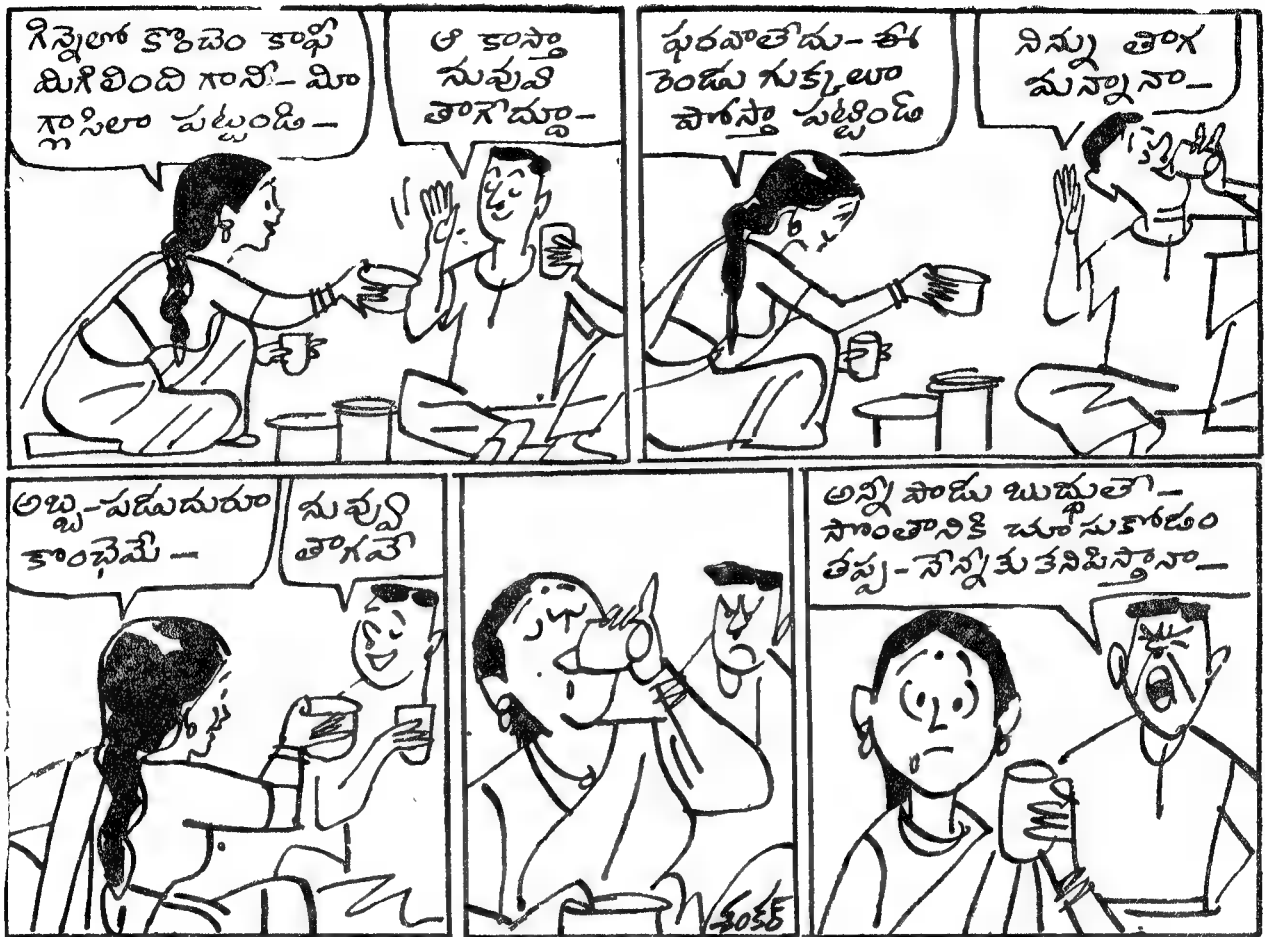
అని ప్రశ్నిస్తారు. ఇంటికి వచ్చినవారు భర్తం కాని “ఏమండీ అంతా కుతాసాయేనా ?” అని అడగడమే తడవు. “అబ్బ ఏమిటోనండి పిన్ని గారు, వారం రోజులనుండి మా ఇల్లు అన్న పత్రి అయిందంటే నమ్మండి. షూ పెద్దవాడికి మలేరియా జ్వరం, దిక్కుపూర్విత రోగం జ్వరం అంతమంది దుక్కల్లా ఉంటే మా వాడికి రావాలా, వెంట్రోనాగమ్మ రెండోవాడికి మా బ్రాంకయి టివోలు. ఏం రోగాలోనూ నాలుగు దినాలు సంగతి వేరే చెప్పే అంటారు. ఇల్లంతా దానికి నేను ఏమోనండి

నమ్మండి. డాక్టర్లు ఎక్కువ అవుతున్నకొద్ది రోగాలు ఎక్కువవుతున్నాయి” అంటారు.

కొంతమంది ఉన్నారా, “మీ ఇంట్లో ఈవేళ ఏమిటి వంటకాలు” అని ఎవరైనా ఇంట్లో అడుగు పెట్టగానే ప్రశ్నిస్తారు. ఉన్నవి లేనివి నాలుగు ఏకరువు పెడతారు కొందరు: మనస్సు చిన్న బుచ్చుకొని నాలుగు వంటకాలు చెబితే “ఈ కరువు రోజుల్లో అన్ని వంటకాలు ఎందుకు చెప్పండి, దివాలా తియ్యడానికి కాపోతే. నే చెప్పిన మాట విని, పచ్చడి వారూ అన్నంతో సరిపెట్టండి” అంటారు.

“మొన్న మా ఇంటికి ఒకావిడ వచ్చింది. వచ్చింది లగాయతూ ఇది ఎక్కడ కొన్నారు, ఆ వస్తువు ఎక్కడ కొన్నారని గుక్కు తిప్పుకోకుండా ప్రశ్నలు వేసింది. ఇంకా వాలక “మొన్న కోడలికి పట్టుచీర కొన్నారుటగా. కాస్త చూపిస్తారూ, మా కోడలిక్కూడా కొందామని అనుకుంటున్నాము” అంది అవిడ. తీరా మీరూ చూచి, “ఎంత భరిండ్లీ ?” అని అడిగి నూట పాతిక రూపాయ లని చెప్పగానే “నూట పాతిక రూపాయలే, శుద్ధ దండగ, ఎనభై రూపాయలకంటే ఒక్క దమ్మిడి భరిండు చెయ్య” దంది. ఏం చెప్ప మన్నారు—ఇలాంటివాళ్ళ సంఘానికి వీడ పురుగు ల్లాంటివారు. ఇంకా తప్పిచెందక, “చూశారూ, ఈ జరి అంతు మన్నదు నుమండి. చాకలికి వెయ్యగానే దాని పని సరి” అంది అవిడ.

ఎవరింటికైనా వెళ్ళే వాళ్ళ ఇంట్లోని వస్తువు లన్నీ పరీక్ష చెయ్యడం కొంతమందికి అలవాటు. వచ్చిన వాళ్ళు పొందికగా కూర్చోవడం మానేసి ఎందుకు చెప్పండి ఈ పరిశోధన ? మీకు నమ్మకం కలుగుతుందో లేదో కాని, మా ఇంటి ప్రక్కనున్న అవిడకి మా ఇంట్లో వస్తువులు ఎక్కడ ఉన్నాయో, మాకు తెలియనివి కూడా క్లుప్తంగా తెలుసు. ఒకసారి ఆమె మా ఇంటికి వచ్చి ఏదో మందు ఇమ్మని అడిగింది. ఆ మందు లేదని చెప్పగానే (లేదనే మా ఇంట్లో వారి నమ్మకం) ఆమె “ఉంచ



.....

పని కూడా లేదని అబద్ధం ఎందుకు అబద్ధం
రహ్మా. ఇద్దరి లేకపోతే చెప్పేయ్యకూడదు”
అంది. మేము నిర్బంధపోలే ఆమె శమశ్రికా
గదిలో (వనోబి అలహూరు మారు మూలలో ఉన్న
మందునీసీ తీసుకుని హక్కు వారింది.

ఎవరేమో ఇంటికి రాగానే వాళ్ళ మీద, జాతెట్టు, గాజులు, నెక్లెస్ తగిలించేయడం, అభిప్రాయాల్గు వెలిబుచ్చడం కొందరికి అలవాటు. ఎంత భయపడున్నా పరాయివాళ్ళ ఇంటికి వెళ్లి “అబ్బ, ఈనేదే ఇంత ఉక్కుగా ఉంటే పంకా ఉంటే పెట్టుకోలేదే భర్తం, మీరు” అని వెళ్లి పంకా అన్ చెయ్యడం, “మీ ఇంట్లో ఇండియన్ టెబిల్ లేదా ఏమిటి, విజయవాడనుంచి ఇప్పుడు నుంచి ప్రాగం వస్తుందన” రేడియో (మిన్) హేండిల్ చెయ్యడం లాంటి అలవాట్లు ప్రాణనశటంగా ఉంటాయి.

ఎవరింటికైనా వెళ్లలే, సీటింగ్ రూములోనే కూర్చోవడం, అతిథి వనంగం జెయ్యకుండా, అలాగని వెళ్లిన దగ్గరనుండి మూతి ముడుము కుని కూర్చోమని కాదు, ముక్తనరిగా ఎదుటివారి మనస్సు నొప్పించకుండా, నరదాగా మాట్లాడడం అలవాటు చేసుకోవాలి. గంటల తరబడి, ఎదుటి వారికి విసుగు పుట్టేలా వాగకూడదు. బి.ఎస్సీ. విభాగంపై బి.ఎస్సీ. విభాగంపై విమర్శించడంపై విమర్శించడం.

ॐ नमो भगवते वासुदेवाय

వెన్నపొలము ముందు బియ్యం సానబోసు
కుని, ఒక బుట్టలో పోయ్యాలి. పిళ్ళ అన్నీ
అలాక పిండి కొట్టాలి. ఒక తవ్వెడు బియ్యానికి
ఏబిబలం వంచదారపడుతుంది. పిండి మెత్తగాదవాలి.
రెండూ బల్లెడదచినిట్లు వంచదార కూడా మెత్తగా
పెట్టాలి. ముదురది, అలత లేతదీ కాని ఒక
కొబ్బరికాయ కూడా కోరుకుని వంచదార, పిండి,
ఈ కోరు మూడూ కలపాలి. ఒక పెద్ద దబ్బకా
యంత వెన్నముద్ద వేసి బాగా కలపాలి. ఇంకా కాస్త
పొడిపొడిగా ఉంటుంది. అప్పుడు రోటిలో వేసి
దంచాలి. అప్పుడు మెత్తగా అవుతుంటి. అలా
మన అలిశల పిండి మామిడిగా అవుతుందన్న
మాట. దీనిని ఒక గిత్తెతోకి తీసి, నిమ్మకాయంత
ఉండను జేసి, రెండు అరచేతుల మధ్య అర
చేతిలో నరిగడడత అట్టులా చేయాలి. బియ్యం
పిండి తోపు కలిసి, అయిదు ముంచి, నూనె
జాగా జాగాక వేయించాలి. ఉట్టి నే వేయించే
కన్నా, తోపులో ముంచితే బాగా పోగుతాయి.

శ్రీ కార్యదర్శిగారి కుమార్తె శ్రీ సుమిత్రమ్.

ఇది తెండు మూడు రోజులు కూడా నిల్వ ఉంటాయి. కమ్మ కమ్మగా తావుంటాయి.

జి. సూర్యకాంతం (కిర్యంపూడి)

అరటిపగాపగా పచ్చడి

అరటిపూవు వగరు కదా ! పచ్చడి చేసుకుంటే
ఎంత రుచిగా ఉంటుందనుకున్నారు !

ఒక అరటిపూవు ఒలిచి దొంగొళ్ళ తీసివేసి,
రోటిలో పోసి మెత్తగా దంచాలి. తర్వాత జెల్లెడ
లోకి తీసుకుని నీళ్ళతో బాగా కడగాలి. పిదప
పిడిచి వల్లెంలో పెట్టుకోవాలి. మూడుదుల
మాసే పోసి కొంచెం వెయించుకుని పది ఎండు
మీదపకాయలు, అర ఆళాకు మాపు పప్పు వేరుగా
వేయించుకొని, ఇందుపకాయంత ఇంగువ, జీల
కర్ర తొలింపు పెట్టి వుంచుకోవాలి. గచ్చ
కాయంత చింతపండు, ఒక స్వాను ఉప్పు,
చిటికెడు పసుపు వేసి మెత్తగా రాద్దాలి ఇప్పు
ముంలే గోళికాయంత టెల్లం కూడా మేనుకో
వచ్చు. అన్నంత వేసుకుని వేయి పోసుకొని
కలుపుకుంటే ముగ్గురకన్నాధకం అవసరంలేదనిపిస్తుంది.

చిన్. సూర్యకాంతం

చిన్న పిల్లలకు కోటు

బటన్ హోల్ బ్యాండ్

11వ నం. నూది మీదికి 8 కుట్టు కాస్టాన్ చేసి రెండు వరుసలు గార్డర్ స్టీచ్ లో అల్లాది.

బటన్ హోల్ చేసే విధం :— మూడు కుట్టు నిల్ చేసి రెండు కుట్టు కాస్టాన్ చెయ్యాలి. తరువాత మూడు కుట్టు నిల్ చెయ్యాలి.

రెండవ వరుస. మూడు కుట్టు నిల్ చేసి రెండు కుట్టు కాస్టాన్ చేసి మిగిలిన మూడును నిల్ చెయ్యాలి. ఇలా హోల్ చేశాక 20 వరకు అల్లి మల్లా బటన్ హోల్ చెయ్యాలి. ఇలా మొత్తం 7 బటన్ హోల్స్ చెయ్యాలి. తరువాత 12 వరుసలు నేరుగా అల్లాది. తరువాత దీన్ని కూడా కుడిభాగానికి అతకాలి. (ఇలా అతకటం కష్టం అనుకునేవారు ఫ్రంట్ సార్వన్ అల్లకునేటప్పుడు 26 కుట్టు కాస్టాన్ చేసుకున్న తరువాత మొదలగా 8 కుట్టు ఎక్కువ చేసుకొని ఈ ఎనిమిది కుట్టును గార్డర్ స్టీచ్ తోను, మిగిలిన నది డిజైనుతోను మెడవరకు అల్లకుంటే సరిపోతుంది.)

కాలర్

ముందు భుజాలు అతుక్కొని వక్క భాగాలు అతుక్కున్న తరువాత చేతులు అతకాలి. ఇలా అతుక్కున్న తరువాత కాలర్ మొదలుపెట్టాలి. బటన్ హోల్ బ్యాండ్ యొక్క ఎనిమిది కుట్టు నూది మీదికి తీసుకోవాలి. తరువాత కుడివైపు కుట్టును వరుస కొక్కటి చొప్పున తీసుకొని, వెనక మెడవైపు 19 కుట్టు తరువాత ఎడమ వైపు మెడ దగ్గర వరుస కోక కుట్టు చొప్పున, తరువాత బటన్ బ్యాండ్ యొక్క ఎనిమిది కుట్టు, ఒకే నూదిమీదికి తీసుకొని 34 వరుసలు గార్డర్ స్టీచ్ లో అల్లాది. తరువాత లూజగా కాస్టాన్ చేయాలి. ఫిట్ గా చేశారంటే కాలర్ పేస్ చెడిపోతుంది. తరువాత 7 బటన్లును బటన్ హోల్ కు సరిపోయేటట్లు కుట్టాలి. పాకెట్స్ ను బటన్ హోల్ బాండ్ కు, బటన్ బేండ్ కు ఒక అంగుళం దూరంలో క్రిందిభాగం యొక్క అంచు సరిగా పెట్టి నీట్ గా, కుట్టు కనపడకుండా అతకాలి.

నేను దీనిని ఆరునెలల పిల్లకు అల్లాను. సరిగా సరిపోయింది. పిల్లలు బాద్ గా ఉంటే ఇంకా ఎక్కువ కుట్టు పెట్టి అల్లకోవాలి. ఎక్కువ తక్కువ కుట్టు పెట్టుకొని ఎవరి కొలతకు వారు సరిగా అల్లకోవచ్చు. ఇది చిన్న పిల్లలకే కాక పెద్ద వాళ్ళకు కూడా బావుంటుంది. నేను పాత స్పెల్డర్ విప్పి అల్లాను కాబట్టి ఇన్ని జాప్తు వూలు పడుతుందని చెప్పలేదు. సుమార్, నాలుగు లేక ఐదు జాప్తులు పట్టవచ్చు. జాగ్రత్తగా రెండు, మూడు సార్లు చదివితే తప్పక నులభముగా కుదురుతుంది. తప్పక ప్రయత్నించండి.



ఈ కోటు ఆరు నెలల లోపు పిల్లలకు సరిపోతుంది. ఇది కాలర్, ఫుల్ హండ్స్ తో వక్కగా ఉంటుంది. ఆరు కుట్టు ఒక 'ఇంచ్' కొలతతో చేయాలి. దీంట్లో వచ్చే కుట్టు, నిల్, వరల్ ఇంక్రిజ్, డ్రిక్రిజ్, గార్డర్ స్టీచ్ (రెండు వైపులా నిల్ చెయ్యడం.) ఇవి అందరికీ సామాన్యంగా వచ్చే ఉంటాయి. కాబట్టి ఏలా వేసేదీ నివరముగా ఇవ్వలేదు. దీనికి తొమ్మిదో నంబర్ నూదులు కావాలి. 11 వ నం. కూడా కావాలి.

ముందు 62 కుట్టు కాస్టాన్ చేసుకోవాలి. తరువాత డిజైన్ చెయ్యాలి.

డిజైను

మొదటి వరుస :—నిల్ 1, వరల్ 1. దీన్ని రిపీట్ చేసుకుంటూ కౌన్, పూర్తి అయ్యేవరకు చెయ్యాలి.

రెండవ వరుస :—మొదటి వరుస నూదిరి (అంటే నిల్ ఉన్నచోట, నిల్, వరల్ ఉన్నచోట వరల్.)

మూడవ వరుస :—అంతా నిల్ చేయాలి.

చాలిన వరుస :— అంతా వరల్ చేయాలి.

ఐదవ వరుస :—వరల్ 1, నిల్ 1. దీన్ని రిపీట్ చేస్తూ అఖిరి కుట్టు వరకూ చెయ్యాలి.

ఆరవ వరుస :—ఐదవ వరుస నూదిరి (అంటే వరల్ ఉన్నచోట, వరల్, నిల్ ఉన్నచోట నిల్.

ఏడవ వరుస :—అంతా నిల్.

ఎనిమిదవ వరుస :—అంతా వరల్.

ఈ ఎనిమిది వరుసలు డిజైను అన్నమాట. ఇలాగ 9 డిజైన్లు పూర్తి చేయాలి. అంటే 72 వరుసలు చేయాలి. ఇప్పుడు ఆరమ్ హోల్ పేసింగ్ చేయాలి. ఎలా అంటే నిల్ ఉన్నవైపు మూడు కుట్టు తగ్గించాలి. వరల్ వైపున మూడు కుట్టు తగ్గించాలి. తరువాత వరుస కొకటి చొప్పున 51 కుట్టు నూదిమీద ఉండే వరకు తగ్గించాలి. మొత్తం 11 కుట్టు తగ్గించాలి. తగ్గించాక 30 వరుసలు నేరుగా చెయ్యాలి.

భుజాల పేసింగ్ :—వరుసకు నాలుగు కుట్టు చొప్పున ఎనిమిది వరుసల్లో 32 కుట్టు తగ్గించి మిగిలిన 19 కుట్టును విడిగా నూదిమీదకు వదిలేయాలి. ఇక ముందు అల్లకోవాలి.

ఎడమ భాగం

9 వ నం. నూదిమీద 26 కుట్టు చెయ్యాలి. తరువాత 72 వరుసలు డిజైను అల్లాది. (కుడి వైపున 73 వరుసలు అల్లాది)

72 వరుసలు అల్లాక ఆరమ్ హోల్ పేస్ చేయాలి. మూడు కుట్టు కాస్టాన్ చేయాలి. నూదిమీద 20 కుట్టు పుండేవరకు ఒక్కొక్కటి చేతివైపు తగ్గించాలి. 24 వరుసలు నేరుగా అల్లాది. తరువాత మెడవైపు నూదిమీద 16 కుట్టు ఉండేవరకు తగ్గించాలి. నేరుగా మూడవ వరుసలు అల్లాది. తరువాత వరుసకు నాలుగు కుట్టు చొప్పున మూడు వరుసల్లో తగ్గిస్తూ కాస్టాన్ చేయాలి. ఇలాగే కుడిభాగం కూడా అల్లాది.

చేతులు

11 వ నం. నూదిమీద 28 కుట్టు కాస్టాన్ చెయ్యాలి. 27 వరుసలు గార్డర్ స్టీచ్ లో అల్లాది. (అంటే రెండువైపులా నిల్ అన్నమాట) తరువాత రెండు వరుసలు డిజైను అల్లాది. డిజైన్ అల్లాటూ ఇటువైపు ఒకటి, అటువైపు ఒకటి

పుష్ప కుమారి

కుట్టు ప్రతి మూడు వరుసల కొకసారి ఎక్కువ చేస్తూ నూదిమీదికి 50 కుట్టు వచ్చేవరకు అల్లాది. మూడు వరుసలు నేరుగా అల్లాది. తరువాత నిల్ వైపు మూడు కుట్టు, వరల్ వైపు మూడు కుట్టు తగ్గించాలి. తరువాత నూదిమీదికి వచ్చేందుకు కుట్టు పుండేవరకు వరుస కొకటి తగ్గిస్తూ అల్లి తరువాత ఆ వచ్చేదింటిని కాస్టాన్ చేయాలి. ఇలాగే ఇంకొక చెయ్యి కూడా అల్లాది.

పాకెట్స్

9 వ నం. నూది మీదికి 16 కుట్టు నిల్ చేసుకొని 19 వరుసలు డిజైనుతో అల్లి 8 వరుసలు గార్డర్ స్టీచ్ లో అల్లి కాస్టాన్ చెయ్యాలి. ఇలాగే ఇంకొక పాకెట్ కూడా అల్లకోవాలి.

బటన్ బ్యాండ్

11 వ నం. నూదిమీదకు 8 కుట్టు కాస్టాన్ చేసి 142 వరుసలు గార్డర్ స్టీచ్ లో అల్లి ఎడమ భాగంతో అతకాలి. ఈ అతకటం నీట్ గాను, మెడ దగ్గర సరిపోయేటట్లు అతకాలి.



వనితా వాణి

వచ్చేపోయే బంధువులు, ప్రాణాలు

25-1-61వ తేదీ ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో వనితాలోకంలో ప్రచురించబడిన “వచ్చేపోయే బంధువులు-ప్రాణాలు” అన్న వ్యాసం చదివాను. దానిలో కుమారి సరోజగారు వివిధ మనస్తత్వములుగల బంధువులను గురించి చక్కగా వ్రాశారు. వారన్నట్లు తలవని తలంపుగా వేళాపాళా గానప్పుడు వచ్చే చుట్టాలు చాలా చిరాకు కలిగిస్తారు. కాని “కొంతమంది బంధువులు, ఎంతా కాలపు నెలవులు రాగానే ఆ నెలలోజాలు అక్కడ ఉంటే ఖర్చు అవుతుందని జీతం బ్యాంకులో వేసుకొనివస్తారు” అన్న వాక్యము అతిశయోక్తిగా కన్పిస్తున్నది. మన ఇండ్లకు వచ్చి నెల రెండు నెలలు ఉండేవారు మన ఆత్మీయులు, మన ఇబ్బందులు వారి ఇబ్బందులుగా చూచుకొనువారే అయిఉంటారు. వారు కూడా మనలను వారి ఇండ్ల వద్ద చాల వాత్సల్యముగాను, గౌరవంగాను చూస్తారు. అంతేగాని మన ఇంటికివచ్చి మనలను వేధించుకునే చుట్టాలు నాలుగు లేక అయిదు రోజులుకంటే ఎక్కువ మకాము చేయరును కంటాను. వారున్న ఆ కొద్దికాలంలోనే, మనకు ప్రాణానంకటము తెచ్చి పెడతారనే మాటమాత్రం వాస్తవము. ఒకవేళ మన ప్రాణాలను కొరకొనితీసే చుట్టాలు నెలల తరబడిఉంటే వారిని బంధువులనటకంటే రాబందులు అంటే బాగుంటుందనుకుంటాను.

తాతినేని ప్రవులు (పునాదిపాడు)

బుస్తివారికి లాయకీ

25-1-61వ తేదీ ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలోని వనితాలోకంలో ప్రచురించిన “వచ్చేపోయే బంధువులు-ప్రాణాలు” అన్న వ్యాసం బుస్తి సంసారాలు చేసేవారికిన్నీ, ఎవరికివారే యమునాతీరే అన్నట్లు బంధు ప్రేమ లేనివారికిన్నీ చదువుటకు ఇంపుగా ఉన్నదేమో కాని నాకు మాత్రం ఏమంత బాగాలేదు. కేవలం వచ్చిన బంధువుల అలవాట్లు, తప్పులు ఉట్టించారేకాని “ఏదో

మన బంధువులు దూరదేశములో ఉన్నారు. మనము ఖాళీ రాక వచ్చినాము, చూచిపోవుదము” అని ఇంటికివస్తే, ఆతిథ్యము మాట అటుంచి కాస్త ప్రేమగా పలుకరించిన నా పలుకరించనివారు ఎందరో ఉన్నారు. అటు కంటివారిని ఏమనాలి? గనుక ఇటువంటి వ్యాసములకు ఏమీ ప్రయోజనములేను అని నా హెచ్చరిక.

ఎమ్. ధనలక్ష్మి తాయారు

“వచ్చేపోయే బంధువులు-ప్రాణాలు” అను వ్యాసము చాలా బాగుంది. విషయములు అన్నీ మామూలుగా జరుగుతుంటాయి పల్లెటూళ్ళలో. కాని పట్నం విషయంలో మాత్రం సదా జరుగుతున్నాయి. బంధు రాకడ ప్రాణ పోకడ” అనువాసుడి నిజం.

కొత్తపల్లి రాజరత్నం (బాలుకొండా-అర్నూర్)

చుట్టమే చూడవచ్చి....

“వచ్చేపోయే బంధువులు-ప్రాణాలు” అన్న వ్యాసం చదివాను. పట్టణవాసులైన బంధువుల ఇళ్ళలో చుట్టమే చూడవచ్చి దెయ్యమై పట్టినట్లు అన్ని రోజులు బంధువులు ఉండడం అసంబద్ధమే. కాని వాళ్ళ ఇంట్లో జరిగిన సంఘటన దృష్ట్యానే రచయిత్రి చూచాడు. అతిథి-అభ్యాగతి అన్న నానుడి అన్ని సంప్రదాయాల్లో ఉండనే ఉంది. వేళాపాళా తిథి వార సత్కృతలతో పని లేకుండా దిగేవారినే ‘అతిథి’ అంటారు.

విపరీతిమైన ధరలతో ప్రతివనుస్తూ మండి పోయే రోజుల్లో వచ్చేపోయే బంధువులకు ఇక్కట్లను తెలియచేస్తూ ఇంకా వివరంగా వ్రాసే బాగుండేది. కుమారి సరోజగారు ఈ విషయంమీద వ్రాసి వారి అభిప్రాయాలను తెలిపినందుకు నా ధన్యవాదాలు. నిత్యజీవితంలో ప్రతి మనిషీ ఎదుర్కొనవలసిన పైకి చిన్నవిగా కనపించే ఇలాంటివే ఒకప్పుడు సమస్యలుగా తయారవుతాయి.

ఎస్. ప్రసాన (మద్రాసు)

శ్రీ....

18-1-61 వ తేదీ సంచికలో సరళగాను “శ్రీ” గురించి వ్రాసిన వ్యాసము చాలా బాగున్నది: “ఏది ఏమైనా శ్రీ వ్యాతంత్ర్యము అంటే పురుషుని వ్యాతంత్ర్యము వంటిదికాదు. అది ఆమె పరిధిని మరింత దృఢపరం చేస్తుంది. ఆమె జీవితం మరింత ఉపయుక్తం, మహతీరం అవుతుంది. ఇంటికి దీపం ఇల్లాల సమాజానికి చిలువ పందిరవుతుందిని” అన్న వారి మాటలు చాలా ఉత్తేజపరుస్తున్నాయి. మరియు సబబుగా ఉన్నవి. ఇట్టే అపూర్వమైన సలహా లిస్తున్న సరళగారికి నా హృదయపూర్వక అభినందనములు.

మీ (నా) పత్రిక ద్వారా తెలుపుటకు చాలా సంతోషిస్తున్నాను.

ఆర్. వి. రమణమ్మ (తుని)

రుచిలేదు

18-1-61వ తేదీ ఆంధ్ర సచిత్ర వారపత్రికలో ప్రకటించిన విధముగా కొంటి సత్యవతి దేవిగారు వ్రాసిన విధముగానే రవ్వ చంద్రకాంతలు చెసినాము. చాల బాగా కుదిరినవి కాని రుచిగాలేవు.

నైజాగ్ కేక్ బాగానే కుదిరినది.

జె. అనన్యాయ (చింతలపూడి)

రుచిగా ఉంది:

కొంటి సత్యవతి దేవిగారు 18-1-61వ తేదీ పత్రికలో వ్రాసిన ప్రకారం “రవ్వలడ్లు” చేసినాము. చాలాబాగా వచ్చినవి. మంచి రుచి గువాసన కలిగియున్నవి. వారికి మన పత్రిక ద్వారా ధన్యవాదము లివ్వించుచున్నాను.

(లిపురాంబ (నరసాపురం)

చట్టి పొడి

25-1-61వ తేదీ పత్రికలో క్రిమతి ఎల్ ఇందిరమ్మగారు (కర్నూలు) ఛట్టి పొడి చేయు విధము చక్కగా తెలిపినారు. నేనింతకుముందెన్నియో దినములనుండి నా పోదరిమణులెవరైన అది చేయు విధము తెలుపగలరేమోయని ప్రతి వార పత్రికను తిరుగ వేసినాను. ఇన్ని దినములకు నేను అది చేయు విధము తెలిసికొనగలిగాను.

వి. యశోద (మద్రాసు)

25-1-61 వ తేదీ సంచికలో ఎన్. ఇందిరమ్మగారు వ్రాసిన ఛట్నీ పొడి మేము చేసి నాము. చాల బాగా కుదిరింది. రుచిగా కూడా వుంది.

డి. కె. సుమతీ రెడ్డి (బొల్లారం)

* * *

పేరు అర్థం కాలేదు

18-1-60వ తేదీ ఆంధ్ర సచిత్ర వార పత్రిక పండుగు పిండి వంటలు శీర్షికలో జి. సరోజ గారు వైజాగ్ కేక్ తయారు చేయడం

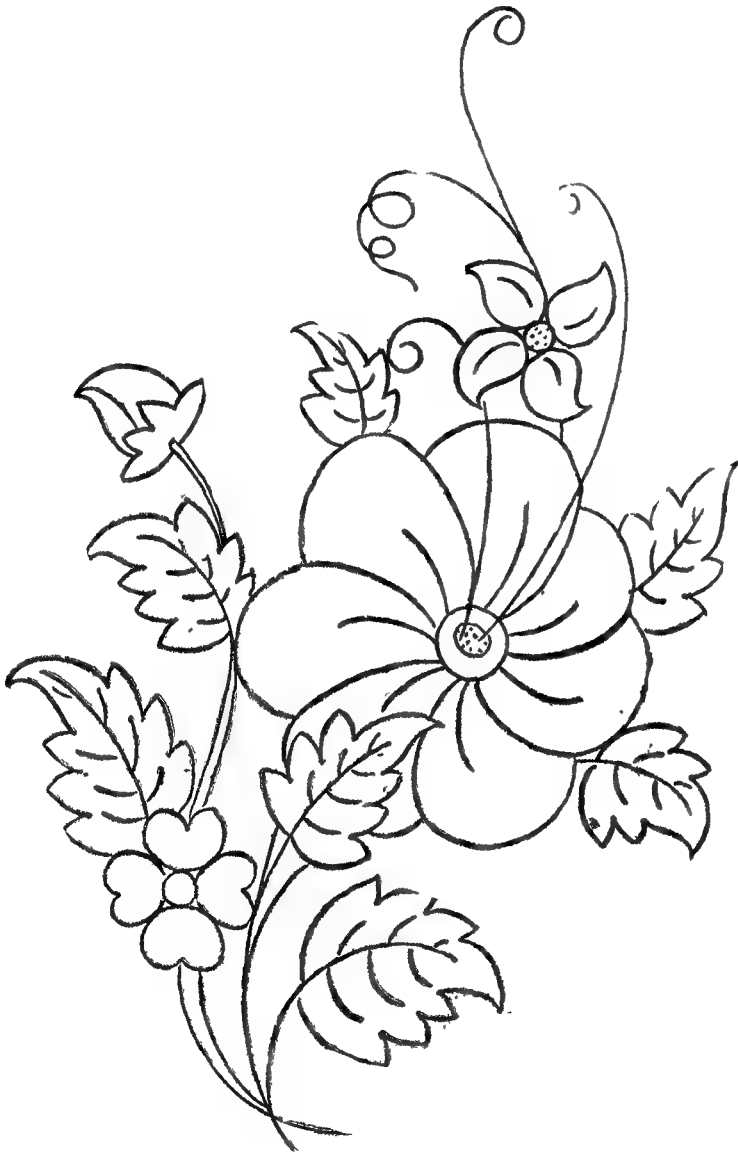
వ ని తా వా లి

గురించి వ్రాశారు. సరోజగారు చెప్పినట్లుగా మా ఇంట్లో సంతకాంతి సాయంత్రం చేశాము. బాగానే ఉంది. కాని మాకు పిండివంటకు "వైజాగ్ కేక్" అన్న పేరెందుకు వచ్చిందో తెలియకున్నది.

భానుమతి (అగ్రహారంపేథి-బొబ్బిలి)

* * *

దిండుగలేబుకు



—విరి శెట్టి ఆచార్యుర్రావు (పుల్లేటికుర్లు)

మొటిమలకు మందు

కె. గుండరిగారూ! మొటిమలకు మీరు చెప్పినట్లు రాశేనండీ. నాలుగు రోజులు రాసేసరికి దానియొక్క ఫలితం కనిపించింది. ఇప్పుడు నా పచ్చటిముఖం నాకు ఉచ్చేసింది. ఇందుకు కారణమైన మీరు సుందరంగారికి నా హృదయపూర్వక వందనములు. నేను పటి కను పొడిచేసి ఒక టీ స్క్వాన్ నీళ్ళలో కలిపి ముఖానికి రాసేదాన్ని. ఇంగ్లీషు వలన ముఖం శుభ్రపడి ముండ్చిటికి మొటిమలు వచ్చుటకు అవకాశం తగ్గును.

ఒకసోదరి మొటిమలవలన పడిన మచ్చలు పోయేందుకు విదేశీ చెప్పమన్నాడు. ఇతర మచ్చలువలెకాక మొటిమలు వలన పడిన మచ్చలు, కొత్త మొటిమలు రాకుండా చూసు కుంటే త్వరలో పోతాయి. నాకు 20 రోజుల్లో పోయాయి. నాకు ఇప్పుడు, ఇది వరకు మొటిమలు వున్నాయంటే ఎవరు నమ్మరు

కుమారి గూడా లలిత (నరసాపురం)

* * *

ఆటమగల పరస్పర సహకారం

18-1-61 వ తేదీ పత్రికలో కనితాలోకం శీర్షికయందు మందగపు లలితగారు వ్రాసిన "సంసార జీవితంలో ఆటమగల పరస్పర సహకారం" అనే వ్యాసం చదివాను. చాలా బాగుంది. ఇంటి విషయమే పట్టించుకోని గృహస్థులయొక్క, ఇంటిలో ఎల్లప్పుడు చిరచిరలాడే గృహిణులయొక్క భావములను చక్కని ఉదాహరణలతో తెలియజేసిన రచయిత్రికి నా వందనాలు.

ఝాన్సీలక్ష్మి (గుంటూరు)

* * *

నల్ల మచ్చలు

చారపప్పు తీసికొని నీరుపోసి మెత్తిగా నూరి దూదితో ఆరగ ఆరగ రాసిన నల్లని మచ్చలు పోవును.

పి. శారదాదేవి (హన్మకొండ)

* * *

మచ్చు తునక

11-1-61 తేదీ వార పత్రికలో శ్రీమతి అన్నపూర్ణగారు వ్రాసిన 'స్త్రీలు—పరనానకి' అనే శీర్షిక చదివితని. ఈమధ్య వ్రాస్తున్న వ్యాసము అస్పటిలోకి అత్యుత్తమంగా ఉందని చెప్పగలను. పూకదంపు కబుర్లతో విలువైనటువంటి శీర్షికను పొదుచేయకుండా మచ్చుతునకని చెప్పుకొన తగ్గ ఇటువంటి వ్యాసాలు కనీసం నెలకి ఒకటి అయినా వ్రాసినట్లయితే నావంటివారి కోరిక తీరుతుంది.

కె. వి. లక్ష్మి (అనకాపల్లి)





దైవజ్ఞ పాతూరి శ్రీరామమూర్తి

8-2-61 బుధవారం మొదలు

14-2-61 మంగళవారం వరకు.

మేషం :

(అశ్విని, భరణి, కృత్తిక 1 పా.)

విశేషంగా ఆదాయము, ఆదాయంతోపాటు ఖర్చులు పెరుగుతవి. ఉత్సాహం బాగా ఉంటుంది. అధికారులతో సమావేశం లభిస్తుంది. వాహనాలు, యంత్రాలు మొదలయినవి కొనగలుగుతారు. ఒకానొక స్నేహితుని విషయంలో మీరు పడే శ్రమ అక్కరకు వస్తుంది. శుభ కార్య విశేషాలలో పాల్గొనవలసి వస్తుంది. అధిక తిప్పలు, విశ్రాంతి లేని పనులు మీ సుఖ సంతోషాలకు ప్రతిబంధకం అయ్యే అవకాశం ఉన్నవి. మీకు రావలసిన ధనం చాలావరకు సకాలంలో వస్తుంది. వారం రెండవ భాగంలో ఇతరులకు హామీ ఉండవలసిన అవసరం కలుగుతుంది. కలహాలు వచ్చేటట్లు కనపించినా మీ నేర్పుతో సరి చేసుకోగలుగుతారు. 9, 10 లలో బంధు విరోధం, లోగడ జరిగిన పాపపాట్లను పర్వకొనటం, శుభ వార్తలు.

* * *

వృషభం :

(కృత్తిక 2, 3, 4 పా. రోహిణి, మృగశిర 1, 2 పా.)

ఈ వారం ముఖ్యంగా విలాస వివేచనలతో సుఖంగా జరుగుతుంది. మీ పట్టుదలవల్ల లోగడ జరుగని అనేక పనులు యీ సమయంలో అనుకూలమవుతవి. శుభకార్యాల సంతృప్తికరంగా నెరవేర్చగలుగుతారు. ఒకటి రెండు సమయాలలో నీరులతో కలహాలు రాగల అవకాశం ఉన్నవి. మిమ్మల్నను ప్రోత్సహించిన మనుష్యులు తలవని తలంపుగా మీ విరోధి వర్గంలో చేరుతారు. మీ మాట చలామణి బాగుంటుంది. ఆదాయం మామూలుగానే ఉంటుంది. వారం తంతు దూరపు ప్రయాణం చేయవలసి వస్తుంది. ధన సంబంధమైన తెక్కులు, వ్యవహార ప్రసంగాలు, మొదలైన విషయాలలో నిదానము, మాట కట్టుబాటు అవసరం. 11, 12 లలో కార్యభారము, బంధువుల వద్ద నుంచి శుభవార్తలు, ఆదాయ వృద్ధి.

అంధ్రనచిత్రవారపత్రిక

మిథునం :

(మృగశిర 3, 4 పా. ఆర్ద్ర, పునర్వసు 1, 2, 3 పా.)

ఆరోగ్యాన్ని గురించిన శ్రద్ధ అవసరం. పేరు ప్రతిఫలం బాగుంటుంది. వండితులతో మైత్రి లభిస్తుంది. పుత్రిలో డబ్బుకన్నా పేరు ప్రతిఫలం పెరుగుతవి. అకస్మాత్తుగా బంధు మిత్రులకు సంబంధించిన కష్ట వార్తలు తెలుస్తవి. సోటి వారితో పోటీపడి శక్తికి మించిన భారం పైన పెట్టుకుంటారు. అస్తి కొనే ప్రయత్నాలు అనకూరలైనవి. పిల్లల ఆరోగ్యం సంతృప్తికరంగా ఉండదు.

గ్రహస్థితి

మిథునంలో అంగరకుడు, సింహంలో రాహువు, ధనుర్మకరాలలో గురువు, మకరంలో శని, మకర కుంభాలలో సూర్యుడు, కుంభంలో బుధ, కేతువులు, మిథునంలో శుక్రుడు, తులారపుశ్చిక ధనుర్మకరాలలో చంద్రుడు.

మిమ్మల్నను స్తోత్రం చేస్తూ సహాయం నిమిత్తం ఎదురుచూచేవారు ఉంటారు. ప్రయాణాలు అనుకూలమవుతవి. దక్షిణ దిక్కునుంచి ధనలాభంతోపాటు, కలహ, వార్తలు కూడా వస్తవి. వారం చివర రోజులలో శిరస్సుకు సంబంధించిన అవయవాలలో బాధ కలుగుతుంది. 8, 9 లలో సంఘంలో గౌరవము, శ్రమవల్ల ఫలితం.

* * *

కర్కాటకం :

(పునర్వసు 4 పా. పుష్యమి, ఆశ్లేష.)

హృదయంలో ఉండే జాతి, మృదుత్వము మాటలలో కనబరచుకోవటంవల్ల పనులలో అలస్యము, శ్రమ కనుపిస్తవి. ముందుకన్నా ధనాదాయం బాగుంటుంది. ఒక రిద్దరు పెద్ద మనుషులు మిమ్మల్నను ఆదరించి సహాయం చేస్తారు. ధర్మ కార్యాలలోను, దైవ కార్యాలలోను పాల్గొంటారు. వాకులతో కల

హాలు వస్తవి. మీ మనస్సులో గాని, పనులలో గాని ఇంతకుముందు ఉండే చురుకుదనం లోపిస్తుంది. ఇతరుల వ్యవహారాలలో ప్రవేశించే సందర్భంలో ముందు జాగ్రత్త అవసరం. వస్త్రాలు, అభరణాలు మొదలయినవి కొంటారు. నిబ్బరంతో ఉండమని ఎంత ప్రయత్నించినా సందేహాలు మిమ్మల్నను వెంటబట్టా ఉంటవి. ఇతరుల వద్ద నుంచి రావలసిన ధనం సులభంగా సకాలంలో వస్తుంది. 9, 10 తేదీలలో సుఖభంగం, ఆపులతో నిష్ఠూర ప్రసంగాలు, స్వల్ప ఆదాయము.

* * *

సింహం :

(మఖ, పుబ్బ, ఉత్తర 1 పా.)

బాహ్యవిషయాలలో మీ అధికారము, మాట చెల్లించుకోగలుగుతారు. అనేక సందర్భాలలో విరోధ భావం తొలగిపోయి అనుకూలమార్గం కనిపిస్తుంది అధికారులవల్ల కార్యసాధన, ధన లాభము పొందగలుగుతారు. మీ రహస్యాలను బయటకు లాగేటానికి ప్రయత్నించేవారు రుంటారు. అందువల్ల చిక్కులు రాకుండా చూచుకోవండి. తలవని తలంపుగా అనారోగ్యం కనుపించి వెంటనే నెమ్మదిస్తుంది. వృత్తి ఉద్యోగాలలో గౌరవంతోబాటు ఆదాయం కూడా పెరుగుతుంది. కుటుంబంలో అందరినీ సంతృప్తిపరచటం అనేది సమస్యగా తయారవుతుంది. ఖర్చుకు తగిన సుఖం పొందలేక పోతారు. 11, 12 లలో లాభవార్తలు, సంఘంలో గౌరవ ప్రాప్తి.

* * *

కన్య :

(ఉత్తర 2, 3, 4 పా. హస్త, చిత్త 1, 2 పా.)

దేహ శ్రమ విశేషంగా ఉంటుంది. ప్రతి పనిలోను చిక్కులు వచ్చేటట్లు కనిపిస్తూ చివరకు సంతృప్తికరంగా ఫలితం పొందగలుగుతారు. మీ పట్టుదల, బుద్ధిబలము వీటిని సకాలంలో ఉపయోగించుకొని సంఘంలో మీ అంతస్తును కాపాడుకొంటారు. కుటుంబంలో సుఖసంతోషాలు లభిస్తవి. ఒకరిద్దరు విరోధులు అవకారం చేయటానికి ప్రయత్నిస్తారు కాని, దైవబలం వల్ల అది వారికే ఎదురు తిరుగుతుంది. ఇతరులకు సలహా చెప్పవలసి వస్తుంది. పుత్రిలో మీతో పోటీచేదామనుకునేవారు రుంటారు. అందువల్ల మీ రెంటిమాత్రము కంగారు చెందవద్దు. పిల్లల మూలంగా ఆనందం లభిస్తుంది. అనుకున్న దానికంటే విశేషంగా ఆదాయంఉంటుంది. 13, 14 లలో బంధుదర్శనం, వ్యవహారాలలో అనుకూలత.

* * *

తుల :

(చిత్త 3, 4 పా. స్వాతి, విశాఖ 1, 2, 3 పా.)

వ్యవహార విషయంలో మీ ప్రయత్నాలు ఫలిస్తవి. మీ క్షేమం విచారిస్తూ మీ రహస్యాలను తెలుసుకోటానికి ప్రయత్నించే పెద్దమనుష్యులు రుంటారు. జాగ్రత్తగా ఉండండి. ఆదాయం బాగుంటుంది.

8-2-61

45

మాట వట్టింపువల్ల ఆస్తులతో విరోధాలు రాగల అవకాశం లున్నవి. విశ్రాంతి తేని కార్యక్రమాలు ఉంటవి. అయితే దృఢ స్వభావంతో నిర్వహించుకో గలుగుతారు. ఈ సమయంలో వచ్చే వార్తలు సంతుష్టికరంగా ఉండవు. పెద్దమనుష్యుల తరహాలో మీచేత వని చేయించుకుని మోసం చేసేవారుంటారు. పిల్లల ఆరోగ్యంగురించి జాగ్రత్తగా ఉండండి. రాజకీయాలలో మీ అంతస్తు పెరుగుతుంది. విలువగల వస్తువులు కొనే అవకాశం లున్నవి. 13, 14 తేదీలలో అన్న వృద్ధి ప్రయత్నాలు, మిత్రులతో అభిప్రాయ భేదాలు.

* * *

వృత్తికం:

(విశాఖ 4 పా. అనూరాధ, జ్యేష్ఠ.)
ప్రస్తుతం జరిగే మార్పులు తాత్కాలికంగా శ్రమగా తోచినా ముందు ముందు మీ పొదా, ఆదాయము పెరగటానికి మార్గం ఏర్పడుతుంది. దైర్ఘ్య స్థాయిర్యాలు కలుగుతవి. ఈ సమయంలో జరిగే ఖర్చులకు తగినట్లు ఉపయోగం పొంద గలుగుతారు. ఒకానొక సందర్భంలో కార్య నిర్ణయం చేయటానికి ముందు ఆందోళన కలుగుతుంది. మీ క్షేమం కోరే ఆప్తమిత్రులు మిమ్ములను సక్రమమైన మార్గంలోకి తీర్చి సహాయం చేస్తారు. అధికారులవల్ల మీ పనులు పూర్తి అవుతవి. విలాస విన్దాలకై ఖర్చులు పెరుగుతవి. పండితులతో స్నేహసంబంధాలు లభిస్తవి. ఆదాయ వృద్ధి ప్రయత్నాలు సుముఖంగా ఉంటవి. కుటుంబంలోని వారి ఆరోగ్యం సంతుష్టికరంగా ఉండదు. 12, 13 లలో కారణంలేని భయము, శ్రమవల్ల కార్యసిద్ధి, అకస్మాత్తుగా దేహబాధలు.

* * *

ధనుస్సు:

(మూల, పూర్వాషాఢ, ఉత్తరాషాఢ 1 పా.)
కొన్ని చిక్కులనుంచి బయట పడ్డామనే సంతుష్టి పొందగలుగుతారు. కుటుంబంలో ఇంతకు ముందు మీ మనస్సునుబాధించేవారు వారి స్వభావాన్ని కొంతవరకు మార్చుకుంటారు. వ్యాపారాల ఆరంభించటం, గృహాలు నిర్మించటం వంటి పనులలో ప్రతిబంధకాలు తొలగి ముందుకు పోవటానికి అవకాశం లున్నవి.

రాశి ఫలాలు

కాశం లభిస్తుంది. మిమ్ములను కలహాలకు తాగే మనుష్యులు వ్యాజ్యగ్రస్తంగా తప్పుకో గలుగుతారు. సంఘకార్యాలు అధికం. తూర్పు ఉత్తర దిక్కుల నుంచి ఆదాయంతో కూడిన శుభవార్తలు తెలుస్తవి. అధికారులతో పేషీలు రాగలవు. వృత్తిలో క్రొత్తవారి సహాయం లభిస్తుంది. 8, 9 లలో ఆదాయ వృద్ధి, ప్రయాణ మాచనలు, కలహాలు.

* * *

మకరం:

(ఉత్తరాషాఢ 2, 3, 4 పా, శ్రవణం, ధనిష్ఠ 1, 2 పా.)

సాధారణంగా మీ మాటకు ఎదురు ఉండదు. ఏ సమయానికి తగినట్లు ఆ సమయంలో నడుచుకో గలుగుతారు. మీతో చేరటానికి తాపత్రయపడే మనుష్యులను శౌండరపడి కలుపుకోవద్దు. సకాలంలో ధన సహాయం లభిస్తుంది. వ్యాపార వ్యవహారాలలో మీ యోచనలు వెంట వెంటనే కార్యరూపంలోకి వస్తవి. అకస్మాత్తుగా శ్రమలేని ఆదాయం పొందగలమనే ఆశలు ఫలించవు. ప్రయాణాలు చేయవలసి వస్తుంది అనుకుంటారు. కాని జరుగవు. శుభ, పుణ్య కార్యాలు జరుగుతవి. శ్రమకు తగిన ఫలితం పొందగలుగుతారు. బంధువులవల్ల మీరు ఎదురు చూచే సహాయం ప్రస్తుతం లభించదు. 13, 14 లలో మాససికమైన బాధలు, తలపెట్టిన పనులలో ప్రతిబంధకాలు, వృధా పంచారం.

* * *

కుంభం:

(ధనిష్ఠ 3, 4 పా. శతభిషం, పూ. భాద్ర 1, 2, 3 పా.)

దేహరోగ్యం గురించి జాగ్రత్తగా ఉండండి. ఒకరి సంతుష్టి కోసం మరొకరితో విరోధించవలసివస్తుంది. బంధువర్గంలో గౌరవం లభిస్తుంది. కోర్టు కచేరీలలో శ్రమ అనుకూలమిస్తుంది. తీర్థయాత్రలు

ఈ వారము ధరలు

ఈ వారం ఆరంభంలో బంగారు ధర పెరుగుతుంది. వెండి ధర కూడా బాగా పెరిగి కొద్దిగా తగ్గుతుంది.

వస్తువు ధర తేజీ వచ్చి నిలుస్తుంది. ప్రతి ధర వారం ఆరంభంలో మండి, చివరకు బాగా పెరగగల అవకాశం లున్నవి. నూలు ధరలో 12 నుంచి పెరుగుదల వస్తుంది.

నూపులనూనె ధరలో కొద్దిగా తగ్గుదల కనిపిస్తుంది. వేరుశనగవప్పు ధరలో తేజీ వచ్చి తగ్గుతుంది. నూనె ధరలో మార్పు రాదు.

గోనె సంచలకు గిరాకీ వస్తుంది. కందుల ధరలో మండి వస్తుంది. మినుములకు ధర బాగుంటుంది.

మొదలైన పుణ్యకార్యాలు నిరాటంకంగా జరుగుతవి. ధనవ్యయం అధికంగా ఉన్నా గుణము, కార్యసిద్ధి పొందగలుగుతారు. నౌకర్లమీద ఆధారపడి చేసిన పనులు అసంపూర్ణంగా నిలచిపోయే అవకాశం లున్నవి. మీతో కూడా ఉంటున్న మనుష్యులే మీ మాటకు వ్యతిరేకంగా పనులు ప్రారంభిస్తుంటారు. వారం రెండవ భాగంలో చేతికి చిక్కిన అవకాశాన్ని సందేహిస్తు జార విడుచు కుంటారు. 10, 11 లలో గౌరవ ప్రాప్తి, ధన లాభము, బంధువుల వద్దనుంచి శుభ వార్తలు.

* * *

మీనం:

(పూ. భాద్ర 4 పా. ఉ. భాద్ర, రేవతి).
ఇంతకుముందుకన్నా మనశ్శాంతి లభిస్తుంది. దైర్ఘ్యంతో మీ ధర్మాన్ని నిర్వర్తించుకో గలుగుతారు. అవమానాలు వస్తవనే భయం ఒక్కవక్క బాధిస్తున్నా దైవానుగ్రహంవల్ల ఎడటివారిని సంతుష్టిపరచ గలుగుతారు. వృత్తిలో ప్రశాంతత, పైవారి వల్ల ఆదరాభిమానాలు లభిస్తవి. కుటుంబ విషయాలలో మీరు జోక్యం తగ్గించుకోవటం మంచిది. అనేక సందర్భాలలో భారం ఇతరులకు విడిచిపెట్టటం వల్ల కొంతవరకు సుఖం పొందగలుగుతారు. ఆదాయం బాగానే ఉంటుంది. సాధారణ విషయాల్లో కూడా ఖర్చులు పెరుగుతవి. యంత్రాలు, ఆయుధాలు మొదలైనవి ఉపయోగించే సమయాల్లో జాగ్రత్త అవసరం. 9, 10 తేదీలలో శుభ కార్యాలు, దేహ శ్రమ, పైవారి వల్ల గౌరవం.



కుటుంబ సయంత్రణం

గర్భనిరోధానికి

ప్రీలు సేవింపదగిన టెషధము సెన్సు టేబ్లెట్స్ (Sensu Tablets) గర్భమురాకుండేందుకు తేలికగానాటిలో వేసుకొని ఐంగేముందు 2 రోజులు ముందు వాడిన యెడల గర్భధారణ కాకుండా చేయును.

ప్రీలు టేబ్లెట్స్
24 మాత్రలు
వెల 5/12/- టి.పి.
అంబేద్కర్

ఐండియాలోను, బదేశాలలోను
ఈమందువాడినవారు అయోచితంగా అనేక యోగ్యతావత్తములను పొందియున్నారు...



SEENU & CO.,
28, K. TANDAVARAYA GRAMANI ST - MADRAS 21.

GRAMS: ORCA, (ESTD 1946), PHONE 55357.
(ADVT. PERMITTED UNDER G.O. MS. NO. 1181 HEALTH)

అంతాడట్టేదే

బంధకవి ఉదయశంకర్



అవేళ నరకచతుర్దశి మూలాన బడికి సెలవు. బాబుకి ఆరోజు అస్తమానూ తీరుబడలేదు. రేపు దీపావళి మరి!! బాణసంచా తయారు చెయ్యడంతో ఆ రోజు గడిచి పోయింది. రాత్రి-అన్నం తిని అలా ఓసారి స్నేహితుల దగ్గర కెళ్లాడు. ఎవరెవరు ఏవేం బాణసంచా తయారు చేసారో ఏవేం బజార్లో కొన్నారో చూచాడు. తను కట్టిన వాటిగురించి కొన్నవాటిగురించి గొప్పగా చెప్పాడు! పిల్లలందరూ చుట్టూ మూగి వింటున్నారు.

“ఉరేయ్! రండ్రా! రాకెట్ వెలిగిస్తాను” అంటూ గోపీ పిల్లల్ని అందరినీ పిలిచాడు. పిల్లలు యిటు పైపు వచ్చేసారు, బాబు రాకెట్ కొనలేదు. అడేమిటో! ఎలా వుంటుందో నని ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నాడు.

పిల్లలందరూ చూస్తుండగా గోపీ రాకెట్ వెలిగించాడు. అదేఘయ్! మని అంటుకుని గుఫ్ మంటూ పైకెగిరింది.

పిల్లలు పైకి చూస్తూ-అబ్బా! చాలా పైకెగిరిందే” అన్నారు. అంత పైకెగిరిన రాకెట్ పైన-‘డం’ అని పేలి దట్టంగా పొగ వచ్చింది. అపొగ లోంచి చిన్న బుడగలాంటిది మెల్లిగా కిందకు దిగింది. పిల్లలు సంతోషంతో చప్పట్లు కొట్టారు. గోపీ వాళ్లందరికేసి గర్వంగా చూచాడు! మీసం లేదుగాని ఉంటే మెలివేసేవాడే.

బాబు దృష్టి అంతా రాకెట్ మీదే వుంది. నమ్మదిగా యింట్లోకి పోయి రాకెట్ కొనడ మేలాగా అని ఆలోచిస్తూ పడుకొన్నాడు. “నాన్న నడిగితే ఇంకేదీ వద్దంటాడు. అమ్మనడిగితే ‘ఉన్నవన్నీ చాల

వేంటి? అంటుంది యేలాగి? చెల్లాయి నడిగితే...నాన్న అప్పుడప్పు డిచ్చిన డబ్బులు డబ్బీలోవేసి దాచుకుంటుంది. బోను! చెల్లాయి నడుగుతాను" అని అనుకొని చెల్లాయికోసం చూసాడు. "అప్పుడే నిద్రపోతోంది...నల్లే! రేపడుగు తాను...గోపీ తెచ్చిన దానికంటే యింకా మంచిది తెస్తాను. వాడి దాంట్లోంచి బుడగ దిగింది! నా దాంట్లోంచి నిజంగా రాకెట్టే దిగుతుంది..." ఆలోచించుకుంటూ నిద్ర పోయాడు.

మొత్తం మీద బాబు రాకెట్ కొన్నాడు. పిల్లలందరినీ కేకేసి రాకెట్ పెలిగించాడు. అది యథా ప్రకారంగా పైకెగిరింది. ఈ సారి అందులోంచి బుడగ లాంటిది కాకుండా బాబు అనుకుంటున్నట్టు 'రాకెట్' దిగింది. పిల్లలందరూ ఆశ్చర్యంగా చూస్తున్నారు. బాబు కూడ ఆశ్చర్యపోయాడు! ఎక్కుదా మేంటి అనుకున్నాడు. రాకెట్ తను కోసమే అన్నట్టుగా క్రింద ఆగింది. "ఎక్క బాబూ" అన్నాడు గోపీ. "బాబోయ్! నాకు బయ్యం! నువ్వు కూడ ఎక్కు" అన్నాడు బాబు. ఇద్దరూ కలిసి రాకెట్ లో కూర్చుని విజయగర్వంతో చూశారు. "ఎగురుతే బాగుండును" అన్నాడు గోపీ, అనడమే తడవుగా రాకెట్ మెల్లిగా శబ్దం చేసుకుంటూ పైకిలేచింది. పిల్లలందరూ వింతగాచూస్తున్నారు. రాకెట్ పైకెగురుతూనేవుంది. బాబు గోపి క్రిందకు చూస్తున్నారు. క్రింద ఎలక్ట్రిక్ దీపాలు-మేడలు-ఇళ్లు-రైల్వే కొన్నిచోట్ల మతాబులు - చిచ్చు బుడ్లపెలుగులు కనిపిస్తున్నాయ్! ఒక్కొక్కసారి అవ్వాయి చువ్వలు

ఆంధ్రా ఉత్పిదే

రాకెట్ దాకా ఎగిరొస్తున్నాయ్! "అబ్బ! చాలా పైకొస్తున్నాయీరా! జవ్వలు...ఇంతకీ మనమెక్కడికెళ్తున్నాం? కొంపతీసి చంద్రలోకాని క్కాదుగదా!" అన్నాడు బాబు.

"చంద్రలోకానికేరా!" అన్నాడు గోపి. "నిజంగానా!" సంతోషంతో గంతులు వెయ్యబోయాడు బాబు. "ఏడిశావ్ లే! కూచో-పడ్తావ్!" అన్నాడుగోపి. క్రమంగా క్రింద ఏమున్నదీ కనిపించడంలేదు. రాకెట్ "రయ్! రయ్" మంటూ మేఘాల్లోంచి దూసుకుపోయింది. ఆలాపెల్లిపెల్లి చంద్ర



లోకంలో ఆగింది. ఆశ్చర్యంగా చూసాడు బాబు. "నేచెప్పలా!" "అన్నట్టుచూసాడు గోపి. ఇంతలో నలుగురు 'మనుషులు' వంటివాళ్లు వచ్చారు.

"ఏయ్! ఎవరు మీరు?" అన్నాడు వాళ్లలో ఒకడు. "ఈమధ్యన రాకెట్లు గొడవెక్కువైంది. మొన్ననో రాకెట్టొచ్చి నా తలవెంట్రుకలకి తలిగింది. నేను కనక ఆ దెబ్బకు తట్టకున్నాను. పెంటనే దాన్ని పట్టుకుని...నలిపేసాను" అన్నాడు యింకొకడు. ఒకళ్ల మొహం ఒకళ్లు చూసుకుకున్నారు-బాబు-గోపి.

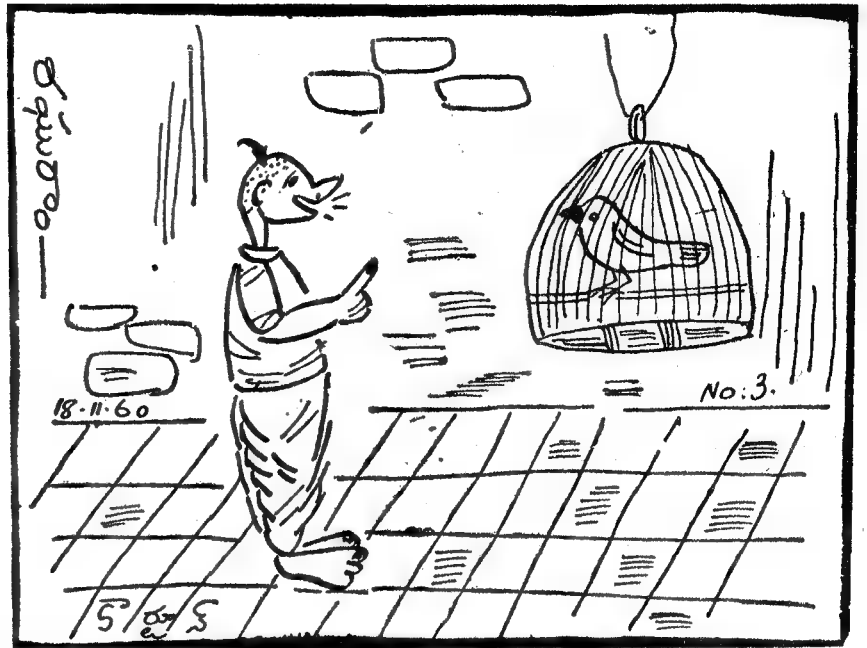
"మారాజుగారు మీకేం కిడు చేసారు? చక్కగా చల్లనివెన్నెల నిస్తుంటే-మీకు కష్టంగావుందా? మారాజుగారి అందంచూసి మీకు ఏడుపుగా వుందా?" వేరొకడు బాణాల్లా ప్రశ్నలు వేశాడు.

"అయినా మంచిగా పోయే మామీద రాకెట్లతోటి స్పృశి కుక్కులతోటి-ఇంకేవీలేవు కాబోలు-దాడిచేస్తారెందకయ్యా?" అన్నాడు మరొకడు.

"మంచివాడి కివి రోజులు కాదండీ!" అన్నాడు గోపి మెల్లగా. బాబు భయంగా చూసాడు. "అది మీలోకంలో...అయినా మీరు రాకెట్లెందుకెయ్యాలి?" అన్నాడతను. "నేనెయ్యలేదండీ!" అన్నాడు గోపి - "నవ్వుకాపోతే యితను" అన్నాడతను బాబుకేసి వేలు చూపిస్తూ - "నేను కాదండీ!" అన్నాడు బాబు వణుకుతూ - "నువ్వుకాపోతే మీ అన్నయ్య వచ్చు!" అన్నాడతను - ఇదెక్కడి గోలరా బాబూ! అనుకున్నాడు బాబు అలా అనుకుని "నాకు అన్నయ్యలేరండీ!" అన్నాడు - "లేకపోతే మీనాన్న గావచ్చు" అన్నాడతనే "మానాన్న కాదండీ." అన్నాడు దాదాపు ఏడుస్తూన్నంత, పూచేస్తూ - "మీనాన్న కాదూ... అయితే వీళ్లనాన్న న్నమాట." అన్నాడతను గోపివైపుచూసి - "మానాన్న - కూడా - కాదయ్యా" అన్నాడు విసుగ్గాగోపి. "మావూళ్లో వాళ్లే కాదనలు" అన్నాడు బాబు. "ఊరేంటి! మాదేశంవాళ్లే కాదు" అన్నాడు గోపి - "మీఊరివాళ్లు-దేశంవాళ్లు అవకపోతే మరొకదేశం వాళ్లు-అవునా?" అన్నాడతను. "అవును" అన్నాడు గోపి "ఆ!

అలాచెప్పండి - ఎవళ్ళో వొకళ్ళు! -
మొత్తంమీద మీ 'నరులే' గా
రాకెట్ వేసింది!" అన్నాడు అతను.
"అ! అవునయ్యా!" అన్నాడుగోపి.
"అదే? ఎందుకు వెయ్యాలి అంట?"
అనడిగాడతను మళ్ళీ - "పడిననట్టే
వుంది-యిదేదో 'గొర్రె - తోడేలు'
కథలావుందిరా గోపి! "అన్నాడు
బాబు - "నిజంవే!" అన్నాడుగోపి.
"ఏం! నాప్రశ్నకు సమాధానం
చెప్పరేం?" అడిగాడు యిందాకట
తను-గోపి-బాబూ ఎంతకీమాట్లాడ
లేదు. "ఉంపండి! మీపని రాజు
గారితోచెప్తా" అంటూ ఒకడు
ప్రక్కనున్న గుమ్మంగుండా లోపలి
కెళ్లాడు. గోపి-బాబూ కళ్ళు కలుపు
కున్నారు. ఇంతలో 'చంద్రుడు'
వచ్చాడు. ఆయన్ను చూడగానే
గోపి-బాబూ ఆశ్చర్యపోయారు.
చంద్రుడు మనకు కన్పించేలాగ
గుండంగా వుంటాడని వాళ్ళను
కున్నారు. కాని మనిషిలాగే
వున్నాడు!

"ఈయనే మా 'చంద్ర' మహా
రాజుగారు...మహారాజా! ఇదివర
కల్లాకిట్టి రాకెట్లో-స్కూత్రిక్కులో
వచ్చేవి. ఈసారి 'నరులే' వచ్చేసారు"
అన్నాడు ఇందాకటతను- "ఉట్టి
వేంటండీ! ఇదివరకు కోతులూ-
కుక్కలూ వచ్చాయిగా?" అన్నాడు
గోపి. "అవి సరేనయ్యా! మిమ్మ
లెక్కడ భరించగలం...మహా
రాజా! వీళ్ళకి గట్టిగా బుద్ధిచెప్పి
పంపించండి" అన్నాడతను. "పోనీయ
వోయ్! కుర్రాళ్ళు నెమ్మదిగా(బుద్ధి)
చెప్పాలిగాని!...ఒకసారి మన
లోకాన్ని చూసిపోతారు! రండోయ్"
అంటూ చంద్రుడు-బాబు- గోపి
లను తీసికొని 'చంద్ర భవనం'లోకి
వెళ్లాడు. ఆభవనాన్ని చూస్తూ చాలా



"న్న...న్న...న్న...నత్రిగా...మాట్లాడుతావేం?

చిత్రకారుడు-ఎ. రఘురామరెడ్డి (మద్రాసు)

ఆశ్చర్యపోయి- ఆనందంలోండి
పోయి "ఇలా రండి! కూర్చోండి!"
అని చంద్రుడు పిల్చేవకూ పడ్డ
యిద్దరూ లేవలేకపోయారు! ఇద్దరూ
ఒకే సింహాసనంమీద కూర్చు
న్నారు-వణకుతూ. "అబ్బ- ఇంత
చల్లగా వుండేవిట్రా!" అన్నాడు
బాబు. "చంద్రుడు చల్లనివాడు
కదురా!" అన్నాడు గోపి. ఇద్దరూ
ముడిచిపెట్టుకుని దగ్గరగా కూర్చు
న్నారు. చంద్రుడు వీళ్ళస్థితి
గ్రహించి-ఒక సేవకుణ్ణి పిలిచి అగ్ని
దేవుణ్ణి పిలుచుకురమ్మన్నాడు.
కొంచెం సేపట్లో అగ్నిదేవుడు
వచ్చాడు. అగ్నిదేవుడు రాగానే
తీవ్రమైన వేడిపుట్టింది. గోపి-బాబు
లకు చలిపోయి- చెమటలు పట్టడం
మొనలెట్టాయి! ఈసారి చంద్రుడు
వీళ్ళని చూసి నవ్వి "మీ మానవు
లంతా అతి సుకుమారులు..." అని
"అగ్నిదేవా! నువ్వు చాలినంత
దూరంలో వుండు!" అన్నాడు. అగ్ని

దేవుడు అవసరమైన దూరంలో నిల
బడ్డాడు. ఇప్పుడు గోపి బాబులకు
వెచ్చగా హాయిగా వుంది.

"మీ పేర్లేవిటి?" అనడిగాడు
చంద్రుడు- "నాపేరు గోపి - ఇతని
పేరు బాబు" అన్నాడు గోపి-
"బాబా! నాన్నా!!" ఆశ్చర్యంగా
అడిగాడు చంద్రుడు- "బాబు ముద్దు
పేరండీ! అసలుపేరు "ఆరుద్ర
కుమార్" అన్నాడు గోపి- "ఓహో.
ముద్దు పేరెండు కూ?" అన్నాడు
చంద్రుడు- "ఎందుకేవిటి! ముద్దుకండీ"
అన్నాడు గోపి- "విచిత్రంగావుండే!"
అన్నాడు చంద్రుడు- బాబుకు ఉడుకు
మోతనం వచ్చింది. "విచిత్రమే
వుంది! నాకింకా ఒక్కటే! మీకో!
బోళ్ళు!! ముద్దుపేర్లు!!" అన్నాడు
(బాబు)- "నాకా! ముద్దుపేర్లు!!"
అంటూ ఆశ్చర్యపోయాడు చంద్రుడు-
"బాను! 'జాబిల్లి! చందమామా!
'దాయ్దాయి!!' మీ ముద్దుపేర్లు
కాదా?" అన్నాడు బాబు- "భలే!

కుటికుడివే!!" అంటూ న వ్యాడు చంద్రుడు. 'మ రేవనుకున్నార' అన్నట్లుగా చూసాడు బాబు. "అదినరే గాని అబ్బయ్యలూ! "ఇంతకీ మీరు - అదీ మీ మానవులు 'మాలోకం' లోకి రాకెట్లు-స్కూత్స్ కులూ పంపు తున్నారెందుకు?" అనడిగాడు చంద్రుడు. అంతా 'మాలోకం'లావుంది' బాబుకి. "ఏవీలేదు ప్రపంచంలో చావులుతక్కువై, పెళ్లిళ్లు కాకుండానే పుట్టక లెక్కపై పోయాయ్! దాన్తో జనాభా అడ్డంగానూ- నిలువుగానూ పెరిగి పోతోంది. ఇంక కొంతకాలం పోతే భూలోకంలో వోటు చాలదు. అందుకని ఇప్పటినుంచే ఈలోకంలో యావైనా వోటుంచేమోనని వెదుకు తున్నారు" అన్నాడు గోపీ. 'ఉహూ!' అంటూ చంద్రుడు తల పంకించి ఏదో ఆలోచించటం మొదలెట్టాడు. "బాగానే వుంది!" అన్నాడు దూరంగా వుండి శ్రద్ధగా వింటున్న అగ్ని దేవుడు. "మరి అగ్ని దేవుడు ఇక్కడుండి పోతే ప్రజలకు అగ్ని ఎలా వస్తుంది" అని అనుమానం తీర్చుకోడానికి అడిగాడు- బాబు. "అదా! రేపు దీపా వళికదూ! అందరూ దీపావళి సరం జామా కొనుక్కొని దాచుకొని వుంటారు. అగ్ని దేవుణ్ణి విచ్చల విడిగా వదిలేస్తే ఆ బాణసంచాలవల్ల అగ్ని ప్రమాదం సంభవించవచ్చు" అన్నాడు చంద్రుడు- "ఔను! అదీ నిజమే" అంటూ బలపర్చాడు గోపీ.

బాబు ఇటూ-అటూ చూసి - "అన్నట్లు ఇంద్రుడి కొలువులో వున్నట్లు - చంద్రుడి కొలువులో నాట్యకత్తెలు లేరేరా?" అంటూ గోపీనడిగాడు- "చంద్రు డాకాశం మీద తిరుగుతుండలి కదురా!



అందుకని నాట్యకత్తెలుండరు?" అన్నాడు గోపీ పెద్ద తెలుసున్నవాడిలా. బాబు చంద్రుడితో "అన్నట్లు మీరు ఆకాశంమీద తిరగడానికెళ్లరా? మాత్రా కబుర్లు చెబుతూ మరచిపోయారనుకుంటా!" అన్నాడు- గోపీ ఏదో

చింకిగుడ్డలతో ఉన్న బిచ్చగాడు రోడ్డుమీద పోయే ధని కుని "బాబూ బిచ్చం" అని అర్థించాడు.

ధనికుడు- "నాతోరా, నీకు మంచిగుడ్డ లిస్తాను."

బిచ్చగాడు- "మీ గుడ్డలు నాకువద్దు బాబూ! నాలుగు పైసలిప్పించండి."

ధనికుడు- "నీకు అత్యాశ లేదు, ఇంద తీసుకో" అని అర్థరూపాయి ఇచ్చాడు.

బిచ్చగాడు - "అత్యాశలేక గాదు బాబూ మంచిగుడ్డలు వేసుకుంటే బిచ్చం ఎవరిస్తారండీ?"

ఎమ్. రంగస్వామి ముదిరాజు (శంసకూరు)

అనబోయి మానేసాడు, - "ఇవ్వాళ చతుర్దశికదూ!" అన్నాడు చంద్రుడు- "ఔను! సరకచతుర్దశి" అన్నాడు బాబు. "అంచేత తెల్ల వారేముందు చాలా కొద్ది సేపు మాత్రం ఆకాశంమీద తిరుగుతాను" అన్నాడు చంద్రుడు. ఈసారి గోపీ తను చెప్పబోయింది చెప్పాడు "మాసోషల్...సాంఘికశాస్త్రంలో భూమి తిరుగుతుందని చదువుకున్నా

మండి...కాని మీరేమో 'మేమే తిరుగుతున్నా, మంటున్నారూ ..." అని-ఫకాల్న నవ్యాడు! ఏ వరు? చంద్రుడు!! నవ్వి "భూకంపం అంటే తెల్సా! భూమి కదుల్కుందన్నమాట! అదిక్షణంలో జరిగి పోతుంది." అన్నాడు- "ఔను! మొన్న సదేదో దేశంలో వచ్చిందండీ! భూకంపం! దాన్తో పెద్దపెద్ద భవనాలు, మేడలు, మిద్దెలు, ఇల్లా, మిల్లులూ ఇంకా బోట్లు నాశనమై పోయాయండీ. ప్రాణనష్టంకూడా కల్గిందండీ. అన్నాడు గోపీ. "ఔనా! ఒక క్షణం భూమికదుల్లేనే అంతనష్టం సంభవించింది కదా! - మరి మార్గహాల చుట్టూ తిరగడం ప్రారంభిస్తే ప్రపంచం అంతా నాశనమైపోనూ!" అన్నాడు చంద్రుడు. 'నిజమే కాబోలు' అనుకున్నారు బాబూ, గోపీ.

"ఇంకోవిషయమండీ! సూర్యుడి కిరణాలు మీమీదండి - వెన్నెల నిచ్చే ప్రభావం మీకు కలుగుతుందని ఆ శాస్త్రంలోనే చదువుకున్నామండీ. మరి సూర్యుడు మీకన్న గొప్పవాడా?" అనడిగాడు గోపీ. చంద్రుడొకసారి బుర్ర ఖాడించాడు. "ఆ! గొప్పకేముంది... నా మహిమవల్ల నేను రోజూ కోవిధంగా మారుతుంటాను. మరి సూర్యుడో! ఎప్పుడూ గుండ్రంగానే వుంటాడు" అన్నాడు చంద్రుడు. "మరే! ఒక్కొక్కసారి సన్నగా కొడవలిలాగ వుండి పోనుపోను గుండ్రంగా మారుతారు. ఆ తర్వాత రానురాను గుండ్రం నుండి సన్నగా కొడవలిలా మారుతారు" అన్నాడు బాబు.

ఈ అవకాశం జారవిడుచుకోకూడదనుకున్నాడు- చంద్రుడు.

“సూర్యుడు పగలే కనిపాడు!—
రాత్రి కనిపించడు!! కనిపించలేడు!!!
మరి నేనో! అప్పడప్పడు రాత్తుల్లే
కాకుండా పగలుకూడా కనిస్తూం
టాను,” అన్నాడు. బాబు గోపి
బుర్రలూపారు. “ఇంకొక్కటి! పగలు
సూర్యుడున్నా, లేకపోయినా వెల్తురు
వస్తుంది. కాని రాత్రి నేను లేకపోతే
చీక కేగా!” ఈసారి గర్వంగా
అన్నాడు—చంద్రుడు—మళ్ళీ రెండు
బుర్రలూ పూగాయ్!—“మరొక్కటి!
సూర్యుడేప్పడూ కోపంగా (తీక్ష
ణంగా) వుంటాడు! నేనో! ఎప్పుడూ
శాంతంగావుంటాను. చూడండి!
మీ రెండునా సూర్యుడిముఖంలోకి
తేడేకంగా చూసారా? చూశ్చే
రసలు! ఎందుకని? సూర్యుడు
కోపంగా వుంటాడని చెప్పాగా! నా
ముఖంలోకి ఎంతసేపైనా చూసి
ఆనందించవచ్చు” అన్నాడు, మీసా
లున్నాయో లేవో! గాని ఆ వుండే
చోటికిమాత్రం చంద్రుడి ఎడం
చెయ్యి గర్వంగా లేచింది. ఈ సారి
బాబుబుర్ర మామూలుగా పూగినా
గోపీబుర్రమాత్రం హేళనగా
పూగింది.

“వేరొక్కటి! మంచివాటిని, అంద
మైనవాటిని పోల్చి వలసిన పుడు
వాటిని నాతో పోలుస్తుంటారు.
కవులు—రచయితలూను.., అదెలా

బీచిలో ఇద్దరు స్నేహితులు
కూర్చుని ఉండగా...
ఒకడు-ఒరేయ్. మనగదికి
తాళం వేశానోలేదో అనుమా
నంగా ఉందిరా. దొంగలు...
రెండవవాడు-మనం ఇద్దరం
ఇక్కడేఉండగా ఇంకాదొంగల
భయమెందుకురా నీకు?
‘కృష్ణ వేణిపైధిలి’ (హైదరాబాదు)

గంటారా!?—ఒక అందమైన ఆడ
దాని ముఖాన్ని ‘చంద్రబింబ’
మంటారు, అలానే ఒకరి కీర్తి ప్రతి
ష్టలుగాని—ఏదైనానరే మంచిగుణం
వృద్ధిచెందుతూవుంటే ‘ఆహా! శుక్ల
పక్షి చంద్రునివలె దినదినప్రవర్ధ
మానమవుతోంది’ అంటారు”
అన్నాడు చంద్రుడు—“రై టే..”
అన్నాడు బాబు—“ఇంకేమిటి?”
అన్నాడు గోపి.

“నన్ను హిందువులే కాకుండా—
మహమ్మదీయులుకూడా కొలుస్తారు”
అన్నాడు చంద్రుడు. “బే”నన్నాడు
బాబు. “సూర్యుడివల్ల ప్రమాదాలు
కూడా వున్నాయ్! వేసంకాలంలో
బాగా ఎక్కువ! నీరెండి పోతుంది.
చెల్లు చేమలూ ఎండిపోతాయ్!
ఏదైనా అంటుకుందంటే తొందరగా
ఆరదు. ఎండవేడికి చాలామంది
‘పడ’గా ట్టి ‘సోప’వచ్చి పడి
పోతారు. కొంతమంది చచ్చిపోతారు!
నావల్ల అలాంటి ప్రమాదాలు
లేవు...” అన్నాడు చంద్రుడు.

గోపి ఉండబట్టలేక అనేకాడు
“మీలోకంలోకూడా సొంతడబ్బా
వాయిం చుకునేవాళ్ళున్నారన్న
మాట!” అని...దానో! “ఆయ్!”
అంటూ కోపంగా మీదకు రాబో
యాడు చంద్రుడు. దీనో గోపి,
బాబూ సింహాసనంమీంచి క్రింద
పడబోయారు...ఇక్కడ ఇంట్లో
నిద్రపోతున్న బాబుకూడ మంచం
మీంచి క్రిందపడబోయాడు..అదే
సమయానికి అక్కడకు బాబుని
లేపడానికి వచ్చిన బాబు తల్లి పడ
బోతున్న బాబును పట్టుకుంది.
తర్వాత “లే...లే...బాబూ లే”

“ప్రాతిపదిక విద్య”

డి. పోచెట్టి

బ్రిలి మల్లి బుజ్జాయిల్లార
విట్టి విట్టి చిన్నాన్నల్లార
ప్రాతిపదిక విద్య మీరు
ప్రాకటముగ తెలిసికొని
పంతుళ్లకు పేరుతెచ్చి
ప్రతిష్ఠతను పెంచుడి.
అ ఆలు ఆటతోని
కథాలు కర్మతోని
పపాలు పాటతోని
గట్టిగాను నేర్చుడి.
కషాలు షడ్యర్థములను
జరూలు జయించెనని
ముక్కు మూసుకొని మునులు
మక్కువతో దెలిసినారు
జీవితములో నేర్పు విద్య
జీవితాన్ని దిద్దు విద్య
భావి పొరుని జేము విద్య
భాగ్యమును ఇచ్చు విద్య
ఆటలోనే పని కలదు
పనిలోనే ఆటకలదు
పనితోనే నేర్పు విద్య
ఫలితమును ఇచ్చును.

అంటూ లేపింది—బాబుకి నలతగా
మెలుకువ వచ్చింది. “అబ్బ!
ఉండమ్మా! మంచి కలొస్తోందీ...”
అంటూ గారంచేసాడు కళ్ళు నలుపు
కుంటూ. కలాలేదు! నీ తలాలేదు!!
ముందులేచి దొడ్లోకి నడు! లేకపోతే
తెల్లారేసరికి పక్కంతా తడుపు
తావ్.” అంటూ రెక్కపట్టుకు
లేపింది. దానో బాబుకి నిద్రమత్తు
వదిలింది. కాకరిగింది.

అంతా కల! అంతా వుట్టి చే!!

చాటు కథామంజరి

శ్రీనాథమహాకవి

(గత వారం తరువాయి)

శ్రీనాథ మహాకవిలో కవితా సమస్కృతి కన్న హాస్యయుక్తి ప్రయుక్తి గొప్పవి. ఆయన వెలయించిన వేనవేల చాటు ధారలలో ఈ హాస్యరసము పరివర్ణమై తోక్తులు చున్నది. తేనాటికి శ్రీనాథుడు వెళ్ళినప్పుడు అక్కడి ఎట్టజొన్నల సంకటి కూడు తినలేక తన ఇష్టమైన నశమగు శివును దేరించి—

గరళము మింగితి నంచున్
పురిహర గర్వింపబోకు పోపోపో నీ
విరుదింకగానంచెడి
మెరసెడి తేనాటి పొన్నమెతుకులు
తీసుమీ

అని గేలిచేసినాడు.

గురజాలసీమకు వెళ్ళినప్పుడు పులి పాడనే రూపికి శ్రీనాథుడు పోయి అక్కడ శేగయ్య అను కరణముతోను, హనుమయ్య అను కాపుతోను, పుల్లయ్య అను రెడ్డితోను, కలిపించి—

జీరు వ్యాఘ్రునగర మురగంబు కరణంబు
కాపు కపిపరుండు కనపు నేడు
గుంపుగాగ నివట గురిజాలసీమలో
నోగులెల్లగూడి రొక పోట
అని వెక్కిరించినాడు.

కారెముకూడిపల్నాటిలో స్త్రీనిచ్చి చెందిన గ్రామము. పల్నాటి యుద్ధ చరిత్రలో కారెమపూడి ప్రసిద్ధి తెలియనివాగు లేరు.

వీరులు దివ్యలింగములు విష్ణువు చెన్నుడు కళ్ళిపోతురా జారయకాల తైరవుడు అ కమళ కియె అన్నపూర్ణయున్

గేరెడు గంగధార మడుగే మణికర్ణికగా చెలంగునీ
కారెమపూడి పట్టణము కాశిగదా పలనాటి వారికిన్.

ఇక దక్షిణ దేశమునకు వెళ్ళినప్పుడు శ్రీనాథుడు అరవవారి ఆచారములను ఆకారములను హేళన చేసినాడు.

తొలుతనే వడ్డింతు దొడ్డ మిరియపుచారు
చెవులలో పొగవేళ్ళి చెమ్మరేగి
పలుతెరగులతోడ వచ్చెట్లు చవిగొన్న
బ్రహ్మరథముదాక పారునావ-
అవికాకు వేచిన ఆర్పెట్లు నసిలేదు-
పరిమళమెంచిన పండ్లు సొగడు-
వేపాకు నెండించి వేసిన పొళ్లను

బెజవాడ సదానందం

గంచానగాంచిన గ్రక్కువచ్చు-
అరవ వారింబ విండెల్ల నాగదంబు
చెప్పవతుడు తమతీరు సిగ్గులేక
చూడవలెనెను దావిళ్ల కీడుమేళ్లు-

అరవపిళ్ళ శ్రీనాథుని దృష్టిలో కోరిపెల్లి.

మేత గరిపిల్ల పోరున మేకపిల్ల
పారుబోతు తనంబున పం పిల్ల
ఎల్లపనులను చెరుపంగ పిల్లి పిల్ల
అ దమున కోరిపిల్ల ఈ అరవపిల్ల
బంధువులతో సల్లాపములు, ఎత్తి
పొడుపులు, వాకోపవాదములు,
అన్నియు శ్రీనాథుని కవితానవం
తికి ఉపాయనములైన ఉపనదులే.
అందుకు రెండు మచ్చుతునకలు.

మా కలిదిండి కామము కుమారుడన్నిట
తండ్రివైఖరే
గాక తదన్య డెట్ల గునుః గాడిదకున్
తురగంబుపుట్టునే
చేకొని కొలిక నక్కకును సింగము పుట్టునె
మాత్రకాకికిం

కోకిల బుట్టునే చిరుతకుక్కకు మృత
గజంబు పుట్టునే.
మంచి భోజన పుష్పిగల తన బావ
మఱిది రామయ మంత్రీని గూర్చి-
గ్రామము చేతనుడి పరికల్పిత ధాన్యము
నిటనుండి శ్రీ
రామ కటాక్షవీక్షణపరంపర చేగడతేరగాక
మా రామయమంత్రి భోజన పరాక్రమ
మేమని చెప్పవచ్చు? నా
స్వామి యెరుంగు తత్కబళచాతురితాళ
ఫలప్రమాణముల్
అనిన రసమాడి ముక్కోటి ఆంధ్రు
లను శాశ్వతముగా నవ్వించినాడు
శ్రీనాథుడు.

శ్రీనాథ మహాకవి తెలుగు
వెలుగు; ఆ వెలుగునకు నీడలేదు.
అది శాశ్వతమైనది. పిన్ననాటినుండి
శ్రీనాథుని గూర్చినవి, శ్రీనాథుడు
కూర్చినవి యెన్నో పద్యములు
నేర్చుకొనదగియున్నవి. పిన్నలకు
వెన్నముద్దలు, పెద్దలకు తగు
బుద్ధులు, శ్రీనాథుడు తన కావ్య
ములలో ఎన్నో అందించాడు.

అమ్మను గూర్చి శ్రీనాథుని
యీ పద్యము ఆయనవలెనే చావు
లేచింది.

అరుణగభ స్త్రీబింబ ముదయాద్రి పయిం
బొడతేర గిన్నెలో
పెరుగును పంటకంబు పడపించెలునుం
గుడువంగబెట్టుని
రృరకరు ణాధురీణయగు పాణము
ప్రాణము తల్లియున్నదే
హరహర! ఎవ్వరింక కడుపారసీ పెట్టెద
రిప్పితాన్నముల్.

పెద్దవారయిన కొలది బాలకులు
శ్రీనాథుని కావ్యరసధారలు నేవించి
తరించవలసి ఉన్నది. అందుకు
ముందు ఈ చాటుధారలు నవీ
గొనుట ఎంతేని అవసరము కాదా!

హరి వంశము

సాంధిపనిపర్వము-1

యజ్ఞరక్షకుడును యజ్ఞవిధ్వంసీయు
 నై లోకసమలం బెంపారువారు
 కంఠర్పజనకుండు గండర్పదర్పక
 దమనుండు నై తిలదనరువారు
 భువనసంధిర్తయు భువనసంపార్తయు
 నన నాత్మగుణకృత్యులైనవారు
 భూధరోద్ధారియు భూధరావాసియు
 నగుట నిత్యప్రీతి నెగడువారు
 విషభజాత బులగు రత్నవిషము బురము
 గల్పురంకము నై సేము నొప్పువారు
 భుజగళయనుండు భుజగవిభూషణుడు
 నెప్పుడు గురుణతో వరదు లయ్యెదరు మాకు

—హరివంశము.

ద్రిక్కోణమున వసుదేవుడు దేవకీదేవితో ఇట్లా అన్నాడు: దేవకీ! తిలకాలకు ఉపనయనము జరిపించవలయునని యున్నది. జననం ముందుగా ఆలలో పెరిగినవారు సంస్కారము, ఆచారము, ఘన విద్యాగ్రహణము లేక అపవలలలో తిరిగివారు. వాగు ఇప్పుడు క్షేత్రములో! విద్యావంతులూ! సంస్కారమును పొందినవారూ! ఉపనయనము జరుగక వారికి నిర్వసు అధ్యసించడం ఎట్లా వలనపడుతుంది. దేవకీ! ఆలోచించు.”

వ? అన్నది: స్వామి! అక్కగాగు వున్నది. ఆమె నాకు పెద్ద ఇను నంగుడు అదిగాగల అభిగులు వున్నాడు. యశోద వున్నది. ప్రభు! తిలకాలకు నేను తిల్లి నా! స్వామి! యశోద తిల్లి! అక్కగాగు, గోహిణిదేవి ఉగవు. ఆ యశోద తిలకాలను పెంచినది. ఆగోహిణి అయ్యువారు శిక్షించినది. వారితో మాటాడ బలయునుగా! అదయునుగాక గర్భుడు అదిగాగల పునోహిత వర్ణుడు, మా తిండి ఉగ్రసేన మహాగోణ, అంధకొడియగువృద్ధులు, అగ్రహారి సానుంతివర్ణుడు, దేవభాగాది బంధువర్ణుడు, ఇంతిమింది వున్నాడు. మరెవరు వేదభాగలు అంతివర్ణుడు ఉన్న కష్టమును చూచి ఉద్ధరించునాడా, అట్లా వదిలి వేసి నాడు. వానికిగూడా ఉపనయనము జరుగవలయునుగా! తిండి ఉద్ధవునకు రామకృష్ణులనిన అది ప్రేమనూ! భక్తిగూ! అనే వాకు ఆశ్చర్యముగా వున్నది. మరి స్వామి! కులస్వామి వృష్టికనిన సంతుడు శినియు వున్నాడు. ఆయన గునకు పెద్ద. వాని తినియును సత్త్వికులు. వాగును తినుకు

సోపరులు. వారి తిడును సాత్త్వికి ఉన్నాడు. వాడు మన పిల్లలకన్న చిన్న వాడుగా! అయినా ఏమి? వానికిగూడా ఇప్పుడే ఉపనయనము తలపెట్టిన బాగుండుగా!గా!

వసుదేవుడు నవ్వు వచ్చినది. “దేవకీ! ఇంకను ఎవరైన యగుమూగులు ఉపనయనాల్గులు వుండినారేమో చూచినావా?” అన్నాడు. దేవకీ నవ్వు వచ్చినది. అనందమును కల్గినది. తాను ఇట్లా మాటలాడుకొని ఎన్ని వాంఛియినది! తన నాథుడు తనతో ఇట్లా పరిచూచి కులులాడిన సోణాలు ఆమెకు నిజముగా ఇప్పుడు జ్ఞాపక మేలేవు. అయినాను తమ జీవితములో ఎన్నో మార్పులు వచ్చినవి. ఎంత గుణభుక్తు, ఎంత అనందము, ఎంత నిశ్చేదము, ఎంతటి ప్రేమన, తమ జీవితములను ఆగ్రమించుకొన్నది! ఆ దినములు ఇప్పుడు గడిచి పోయినవి. మేఘములు తొలగగా, ఆకాశము నిర్మలము ప్రకాశించినట్లు ఆ దంపతుల మనము ఇప్పుడు స్పష్టములు, విశేషములు అయివున్నవి. వారి హృదయములు పితృశంకములయి, పుష్కర ప్రకర్షను ప్రకటించుచున్నవి. పుష్కర సేతుడైన శ్రీ కృష్ణదేవుడు ఇప్పుడు వారికి అను దినము ఆనందిసంధాయి అగుచున్నాడు. శరీరములు మాత్రము వేరై, ఆత్మలు ఒక్కటై అయిన రామకృష్ణుల దర్శనము వారికి సర్వగుణభివారకముగా వున్నది. వసుకటి కష్టములను, ఇప్పటి సుఖములను తలచుకొని దేవకీ ఆనందబాష్పములతో దుఃఖాశ్రువులతో, నేత్రముల నుండు ఎలలినది. వసుదేవుడు ఆమెను ఆ స్థితిలో చూచి ఆశ్చర్యపోయినాడు. “దేవకీ! కష్టములు తిరిగి మునుగా జీవితము దుఃఖములు సాగరముగా నున్న దినములలోగూడా లేవి కన్నీరు, ఇప్పుడు ఇది యేమి?” అన్నాడు. ఆమె స్థితిమైన ప్రసన్నదృష్టితో తన ఆత్మనాథుని తలకించినది. కొన్ని జన్మల ప్రేమ, కొన్ని జన్మల సాహదర్యము, కొన్ని జన్మల దాంపత్య జీవిత మాధుర్యము ఆ మాత్రులలో వున్నదో! వసుదేవుడనినాడు. దేవకీ! నేను గోహిణి మేడలకు పోయిననాను. ఆమె వ్యవహారదక్షిణాలు, ఆమె అభిప్రాయ మేమో తెలుసుకొనిననాను.”

దేవకీ “కందుకీ” అని పిలచినది. కంచుకవచ్చినాడు. “కంచుకీ నూతుని పిలిచి రగమును ఆయి తిమ్మ చేయెను. స్వామి గోహిణి దేవి మేడలకు బతులు దేరుతున్నాడు.”

వసుదేవుడు రగము నధిగోహించినాడు. కింకిణీ గుణుకులు కృణం గా, పతాకాచలనం గా రిధము సాగుతున్నది. వసుదేవుని మనస్సు రామకృష్ణులమీదకు ప్రసరించినది. వారు తమను తనకు కన్పించు లేదు. ఉద్ధరించి ఏవో మంతనము చేస్తూ, అగ్రహారు నితో మాటాడుతూ, ఉగ్రసేన మహారాజునకు శత్రుహమును కల్పన చేస్తూ, అంధకునితో నవ్వుతూ, శినిపథ్వితి యధువృద్ధులతో కలిసి తిగుతూ, సాత్త్వికితో ఆడుతూ కాలం గడుపుతున్నాడు. అంధకుడు చెప్ప గా తాను వినన సంగతులు కొన్ని అర్థులముగా ఉన్నవి. రామకృష్ణులు ప్రతిధియు మధుగను చుట్టివున్న కోటగోడలను,

మహాబల శివశర్మ

తిరిగి రథము కదిలినది. నందుని గృహము నగరమునకు చిరగా, యమునకు సమీపములో నున్నది. గృహమునకు తాను ఎన్నో సార్లు వెళ్లి వున్నాడు. కాని అందులో రెండు తడవలు తాను పోయి వచ్చుటయే ఆయన మనస్సులో నిర్విఘ్నమైనది. శ్రీకృష్ణ దేవుడు జన్మించిన రాత్రి, ఆ బాలుడు భగవంతుడు తన్ను తీసికొని పోయి యశోద ప్రక్కలో పరుండబెట్టి, ఆమె ప్రక్కలో వున్న ఆడుబిడ్డను తెచ్చి దేవకికి ఈయమని ఆజ్ఞాపించినాడు. తాను ఆ ఆజ్ఞను పాలించినాడు. తర్వాత నందుని హస్తగతమునకు ఆ మరు నాడే తాను ఆ ఇంటికి వెళ్లి నాడు. ఆ దినము తనకు మరుపు రాదు.

నందుని ఇంటిలో అంతయు నవ్వలుగా నున్నది. బయటికి ఇంత దూరమునకుగూడా ఆ నవ్వులు వినిపించుచున్నవి. వసుదేవుడు ఏమా అనుకున్నాడు. రథము వాటిలో ఆగగా నందుడు ఎవరువచ్చి నారా? అని బయటికి వచ్చినాడు. “వసుదేవస్వామియూ? స్వామి! రండి! రండి. తండ్రులును, రోహిణీ తలియు ఇప్పుడే వచ్చినారు. ఆ నవ్వులు విన్నారుగదా! యశోదను ఉడికించుచున్నారు. అది యేమో అమాయకురాలు. బిడ్డలేమో! స్వామి! రావబిడ్డలు!”

“అవును! అవును! వారు రావబిడ్డలు” యశోద పసిబిడ్డ! అవునా! నంద!”

“తలి! తలి! మీరు ఎట్లా అంటే అట్లా” నందుడు గలుననవ్వినాడు. వసుదేవుడు రోహిణిని చూచి విచిత్ర మందహాసం చేసినాడు. “రోహిణీ! నీవు ఎలాగునైనాను పొరబివి. బాహికుని బిడ్డవు. మాకు వారి రాజసములు ఎక్కడనుండి వస్తాయి!”

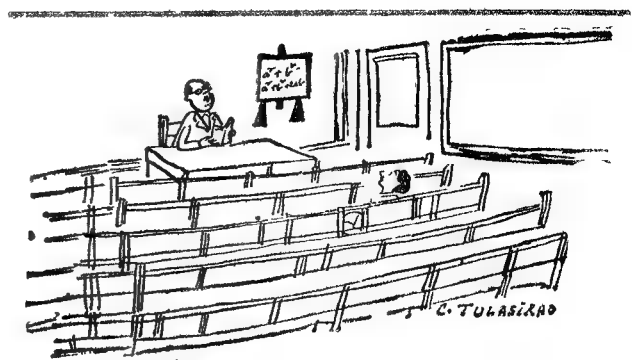
“అవును! స్వామి! అవును. మీరు రాజసం లేదన్నారు. ఈ బిడ్డలను చూడండి. ఆ రాజసం లేమి యెంతో తెలుస్తుంది.

వసుదేవుడు లోపలకు పోయినాడు. రోహిణియు, నందుడును గూడ ఆయనతో లోపలకు వచ్చినారు. రామకృష్ణులు వచ్చిన నుంచములమీద కూర్చున్నవారు తండ్రి రాగా లేచి వినమితిశిరస్సులై నమస్కరించినారు. ఆ తండ్రి ఆ పుత్రులను చూచుకొన్న చూపే చూపు! వారు మధురకు వచ్చిన అనంతరము వారిని తాను ఎన్ని సార్లు చూడలేదు! కాని ప్రతిదినము వారిని చూడగా త్రొత్త అవుతూనే వుంటున్నది. వారు తనకు నమస్కరించినారు. నమస్కరించగా, వసుదేవుడు వారిని దీవించినాడు. “తండ్రి! రామ! తండ్రి! కృష్ణ! ఈరోహిణి యేమయ్యా, ఇట్లా మాట్లాడుతున్నది! తండ్రులకు రాజసములేమిటి! వినయధుర్యులు! ఆ! యశోద యేది! అందరు వుండగా ఒక మాట మాటలాడి పొదామని వచ్చినాను” అనినాడు.

రోహిణి అన్నది: “స్వామి తాము వచ్చినారా! దేవకి, దేవకోపమ పంపినదా!”

వసు: రోహిణీ! రోహిణీ! నీవు అన్న అందుకే నాకు గౌరవము, నీవు ఆవులించిన ప్రేమలు లెక్క పెట్టగలదానవు. సరే! తలి! యశోద! ఇట్లా రా. తలి! అట్లా కూర్చో! మేము కూర్చుండలేదని సంకోచిస్తున్నావా? సరే! రోహిణీ! ఆ ఆసనం ఇట్లా తీసుకొని రా! అని, నేను కూర్చున్నాను. మీరుగూడా కూర్చోండి. తండ్రులు! మీరు ఆ మంచంమీద కూర్చోండి. నంద! ప్రియమిత్రమా! నువ్వు గూడా కూర్చో.

అని వసుదేవుడు ఆగినాడు. అగి కొంచెమునీవు యశోద దిక్కు చూచి ఇట్లా అనినాడు: యశోద! తలి! నీకు బాలకృష్ణుని జన్మదినం జ్ఞాపకమా! తలి! ఎవరికి జ్ఞాపకము వుండదు! నందా! యశోద అప్పుడు ఒడలు తెలియని స్థితిలో నున్నది. భగవంతుని మాయ కప్పినదివోలే, నగరం అంతా మాటు మణిగిపోయి వుంది. ఈ ఇంటిలో ఒక్కరుగూడా మెలకువగా వున్నవారు లేరు. ఇంటి తలుపులు తెరచి వున్నవి. నేను బిడ్డను పొత్తిలో పెట్టుకొని వచ్చినాను. యశోద అప్పటికే ఆడుకొనువును కనివున్నది. ఈ బిడ్డను ఇక్కడ యశోద ప్రక్కలోవుంచి, = పుట్టిన ఆడకొనువును చేతులలోకి తీసికొన్నాను. తీసుకొనిపోయి దేవికి చేతులలో పెట్టినాను. ఆ బిడ్డ యేమి బిడ్డ! నందా! ఆమె దేవత. ఆమె యోగమాయ. ఆమె కౌశికి. ఆమె బలరామ సహోదరి. ఇప్పుడు ఆమె వింధ్య నాసిని. సర్వయాదవులకు ఆరాధ్య దేవత. యశోద! నీవు ఆమె



“మీలో చాలామంది సరిగా క్లాసులకు

రావడం లేదని నాకు తెలిసింది”

చిత్రకారుడు—సి. తులసిరావు (బందగ)

తలివి. నీవు సామాన్యరాలవు కాదమ్మా! నా బిడ్డను నీ బిడ్డనువలె నాకివారు. సర్వలోకములకు గౌరవసానియురాలవై నావు. నంద! అప్పుడు నీకు ఈ రహస్యము తెలియకు. తెలియరాదని అటుల చేసి నాను. ఈ రహస్యము ఇంతదనుక కాపాడబడినది. యశోద! ఈ కృష్ణుడు, వీడు, నా బిడ్డ అనుకో! దేవకి బిడ్డ అనుకో. అయినా లోకం వీనిని యశోద బిడ్డ అని గూడా అంటుంది. ఇప్పుడే అంటున్నది. లోకము వారు తండ్రిని చూచి “వీడు యశోదబిడ్డ కాదట” అంటున్నారు. వీడు “నందమానుకు కాదట” అంటున్నారు. ఈ మాటను ఎవరు తీసివేస్తారు. నేను తీసివేయను. లోకము తీసివేయదు.”

వసుదేవుడు ఆగినాడు. యశోద అనందతరంగిత హృదయంతరంగ అయినది. ఆమె కనుకొలకులు అనందబాష్పరుద్ధము లయిపవి. నందుకు అనందవశమున అవనకుడైతాడు. రోహిణి గల్లున నవ్వినది. స్వామి! బాగా అన్నారు. తండ్రి ఎప్పుడు యశోద బిడ్డతే ఇంతదనుక అజే మాట్లాడుచున్నాము. తండ్రి అన్నాడుగదా, యశోద! నేను నీ బిడ్డను అన్న మోహమువద్దు, దేవకీదేవి ఆ మోహమును పెట్టుకొలేదు. నీవు ఎవ్వరైతావు. చిల్లలమ్మ గొల్లదానవు. నన్ను పెంచి నన్నును గొల్లవానిని చేసినదానవు. నీవు నాకు యేమి చుట్టమవు. = చుట్టమవు కాదని చెప్పిపోవుటకు వచ్చినాను” అన్నాడు. యశోద గొల్లున గోల పెట్టినది. మేము నవ్వులకు దిగినాము. యశోదతో నవ్వులకు దిగని సందర్భము లెప్పుడు. ఏమే! యశోద! నిన్ను రేపు బృందావనం పంపించివేస్తాను. అక్కడ నీలను నీవు కనిపెట్టుకొని వుండవలెను. తండ్రి ఇప్పుడు ఇక్కడ ఇన్ని పనులను వదిలిపెట్టి మీ కోసము బృందావనమునకు వచ్చునా! ఏమి! కృష్ణయ్య! నామాట నిజమేనా?

అని రోహిణి తిరిగి నవ్వినది. వసుదేవునకుగూడ నవ్వు వచ్చినది. అమృతమును కల్గినది. యశోద పడుచున్న బాధ తనకు తెలుసు. దేవికి తెలుసు. ఆయన అన్నాడు. రోహిణీ! నీ గడుగు తనమును వదులు, పిచ్చితలి కళ్ళ నీళ్ళ పర్యంతము అవుతున్నది.

రోహిణి యశోద చురుకొనెను పట్టివలెనది. కన్నులలో కన్నులుగా చూచినది. “యశోదా! నేను పరాచికము లాడుట లేదే! నీతో నేను పరియాచికములాడుదునా! తండ్రి ఇంతవరకు చదువులు లేక అడవులలో తిరిగినాడు. ఇప్పుడు చదువుకొనవలదా! అవంతిలో సాంధీపనియని కులపతి వున్నారట. ఆయనవద్ద విద్య నభ్యసించాలని తండ్రి అనుకుంటున్నాడు. గామయ్య అభిప్రాయం గూడా అదే. అందుకే నన్ను ఇక్కడకు తెచ్చినారు. మీరుచెప్పి, తర్వాత తండ్రికి, దేవకీదేవికి చెబుదామని వారి ఊహగా వుంది. పిల్లు పెద్దవాళ్ళు అవుతున్నారు. ఎప్పుడు మనదగ్గర వుంటారా! మీరు చెప్పండి స్వామి!”

వసుదేవుడు రోహిణివలె విచిత్రంగా చూచినాడు. చూచి మందహాసం చేసినాడు. “రోహిణీ! నీవు గడుసుదానవు. నేనును అందుకే వచ్చినాను. నీవు అన్నావుకదా! నన్ను దేవకి పంపించింది. ఎవ్వరూ మాట్లాడలేదు.

వాల్ట్ డిస్నీ వినూత్న సృష్టి

“ఉత్తర ధ్రువం శోభిస్తోంది”

స్వీడన్ విజ్ఞానసాధనంగా కూడా వినియోగిస్తున్న కొద్దిమంది హాల్వేడ్ పెద్దలలో పెద్ద వాల్ డిస్నీ. ఈయన యాత్రాచిత్రాలు, వివిధ ఖండాల విచిత్ర స్థితిగతులపై తీసిన చిత్రాలు ప్రపంచ ప్రజలకు విజ్ఞానదాయకమై ఆయనకు ఆస్కార్ బహుమాన ప్రదాతలైనవి.

వేడికి దర్శనం నలపడే ఆఫ్రికానుంచి శీతలానికి తెల్లపడే భృవంవరకు గల ప్రదేశాల ప్రాణికోటిపై ఆయన చిత్రాలు తీశాడు. డిస్నీ విన్నాణంవల “జీవించిన ఎడాగులు” మాచాము; కళ్ళకళ్ళలాడిన క్షీకారణాలు మాచాము. ఉడుతలు, సింహాలు, మందేళ్ళు, పక్షులు—ఇవే ఆయన నిర్మించిన

‘ప్రకృతి చిత్రాల’లో హీరోలూ, హీరోయినులూ, విలనులూ!

ఈ తరగతి చిత్రాలలో మాట్లాడే ‘పాత’ మచ్చుకు ఒక్కటైనా లేకపోయినా పశుపక్ష్యగుల తత్వంబట్టి వాటితోనే కనుగు, భీభత్సం కడవలతో కుమ్మరింప జేయడం, మనుషులు నటించే ఫీచర్ చిత్రాలలో వరే ఈ ప్రకృతి చిత్రాలలోనూ అరంభంలో కొత్త ఆడంబరం, చివర కియి మాన్స సృష్టించడం, ఉత్సుకత కలిగించే రీతిని ‘కథ’ నడిపించడం, నేపథ్య సంగీతంతో దృశ్యపు విలువలు—ముఖ్యంగా వినోదం—ఇనుమడింప జేయడం—వీటిలో డిస్నీ కళాగ్రామం అడుగు. ఈ రీతి ప్రతిభకు మరొక మచ్చుతునక “వైట్ వైల్డ్ సెన్” (నిరస హిమప్రదేశము) మద్రాసులో విడుదలైంది. త్వరలో ఆంధ్రప్రదేశ్ లో విడుదలకాబోతున్నది.

ఈ తరగతి ధ్రువంలో హిమగిరుల పతనం, ఒక ప్రాణి తన ప్రాణం నిలుపుకొనేందుకు మరొక ప్రాణి ప్రాణంతోనే విధం, పశుపక్ష్యగుల “నూత్న సేమ”, రుతువుబట్టి ప్రాణికోటి వలసపోయే ప్రాంతాల వైచిత్ర్యం, తెల్లభిల్లూకాల, తెల్ల తిమింగిలాల వింత ప్రకృతి, చిట్టి ఎలుగులకు వెరచే జల ‘దంత గజముల’ బతుకురీతి—ఇటువంటివాటి నెన్నింటినో డిస్నీ బృందం కెమెరాలు పట్టుకలిగి నవ్వి ప్రపంచానికి మంచుకప్పు, అరరాత్రి రవి కనపడే చిత్రసీమ అయిన ఉత్తర ధ్రువ ప్రాంతానికి 12 మంది ప్రకృతి శాస్త్రజ్ఞులూ, చామగ్రాహకులూ వెళ్ళి టెక్నికల్ రీతి తీసిన ఈ చిత్రం రాణించడానికి కెమెరా టెక్నికులు కూడా బాగా పనిచేసినవి.

చలనచిత్రాన్ని విజ్ఞానసాధనగా వినియోగించే వాల్ డిస్నీ ప్రాడక్స్ క్రింది సంవత్సరం 4,80,000 పానుల నష్టం ‘కళ్ళు చూచినట్లు’ లండన్ వార్త వార్త లాభనష్టాల సంగతి ఎలావున్నా ప్రకృతిని శాస్త్రజ్ఞులతో సమానంగా తమ చామగ్రాహకులు జయిస్తున్నారన్న సంతృప్తి డిస్నీ ప్రాడక్స్ కు కలగ.

భరణివారి ‘బాటసారి’లో

జానకి.





అలిగిపోయిన నికేతన్‌ను "భక్త బాబు దేవ" అంటూ పిలుచుకుంటున్నది.

అ వీ ... ఇ వీ ...

ఫిలిం నిర్మాణంలో ప్రపంచం మొత్తంపై ద్వితీయ, తృతీయ స్థానాలు వహిస్తున్న భారత దేశం 1960 లో కూడా అంతస్తులోనే ఉండ గల దశానికి ధోళి లేదు.

1960 లో దేశంలో మువ్వెడూ లేవని కథా చిత్రాలు—320—తయారైనవి. 1959 లో కంటే 17 ఎక్కువగా స్వీచర్ చిత్రాలు విమృత మైనవి.

భారతదేశంలో నిరుడు కూడా మద్రాసే ప్రధాన ఫిలిం కేంద్రంగా ఉంది.

1960 లో మద్రాసు (హైదరాబాద్ తో సహా) 144, బొంబాయి 133, కలకత్తా 43 స్వీచర్ చిత్రాలను తయారుచేసింది.

1959 లో మద్రాసు (హైదరాబాద్ తో సహా) లో, అనగా దక్షిణ భారతంలో 136, బొంబాయి లో 122, కలకత్తాలో 45 చిత్రాలు నిర్మాణమైనవి.

1959 లో కంటే 1960 లో తెలుగు చిత్రాల సంఖ్య (డబ్లింగ్ తో మూ 44; 55) పెరిగింది

కాని తమిళ చిత్రాల సంఖ్య 76 నుంచి 63 కు పడిపోయింది.

హిందీ చిత్రాల సంఖ్య 1960 లో ఆ క్రితం సంవత్సరం కంటే వాలుగు పెచ్చింది (120; 116).

చెన్నపట్టణంలో హిందీ చిత్రాల నిర్మాణం 1959 లో కంటే 1960 లో పెరిగింది. (5; 9)

* * *

జనవరి నాల్గవ తేదీ సంచికలో 1960 లో నిర్మాణమైన తెలుగు చిత్రాల వివర మిచ్చినాము.

1960 లో తయారైన హిందీ, ఉర్దూ చిత్రాలలో ఎడుదలైనవాటి పేర్లు దిగువ తెల్పు తున్నాము.

తెలుగు వారికి సంబంధించినంతవరకు క్రింది విశిష్టాంశాలు గమనార్హం.

పేపుల్ పిక్చర్స్ వారి "ఎయిర్ మెయిల్" లో "చువకు మిగిలేది" నటి శోభ మానిన పేరుతో ముఖ్య భూమిక వహించారు.

శ్రీ తాతినేని ప్రకాశరావు "కాలేజి గర్ల్"

డైరెక్టర్.

హైదరాబాద్ సంగీత ప్రముఖుడు శ్రీ శక్వర్ కురేషీ "ఎన్ ఇన్ సిమల్" సంగీత దర్శకుడు.

వాసివీ వారి "సిద్ధ ముసుములు" అధారంగా ఏషియాటిక్ ప్రొడక్షన్స్ వారు "సతంగ్" నిర్మించారు.

హైదరాబాద్ సంగీత దర్శకుడు శ్రీ శంకర్ (జై కిషన్ మహాచరుడు), హైదరాబాద్ నటుడు చంద్రశేఖర్, విజయవాడ తార సహిదా రహ్మాన్ ల ప్రజ్ఞా ప్రాధానాలు 1960 లో ఇనుమడించినవి. ప్రెయిల్ లేక్ హిందీ, ఉర్దూ చిత్రాల వివరం :

అయిఫిరే బహర్, అంచల్, అబ్దుల్లా, ఎయిర్ మెయిల్, ఆలం ఆరాకిదేటి, అనూరాధ, అప్పాపుర్ అప్పాహల్ జగన్నాద్, బాబర్, బహదూర్ బటేరా, బంజారీన్, బారాల్, బర్హా, బర్హాద్, బర్హాత్ కిరాత్, బేవకూష్, భక్తరాజ్, బ్లాక్ రైడర్, బ్లాక్ టైగర్, బొంబాయికి బాబు, బన్ కండక్టర్, చాంద్ మేరీ అజా, చంద్రమణి, చెద్విన్ క చాంద్, ఛాబిలి, ఛలియా, చిన జాదూపుర్, కాలేజి గర్ల్, కమాండర్, డాక్, డేజా జాయెగా, డిల్లీ జంక్షన్, దీది, దిల్ ఆఫ్ ది ట్రైబ్, పరాయ్, దిల్ ఛిత్రా హంబితేరే, డాక్టర్ సైతాన్, డాక్టర్ జడ్, దునియా రుమీక్ హై, ఏక్ క బాద్, ఏక్, ఏక్ ఖుర్ వార్ కాంటే, గాంబ్లర్, గుర్ఖిలాజ్, గున్ గున్, గర్ల్ ఫ్రండ్, గోకుల్ కచోర్, హీరసయాల్, హనిమూన్, జాలీనోట్, కాలా ఆదిల్, కాలాబజార్, కల్పన, కీదక్ పద్, కోహిమార్, లన్ ఇన్ సిమల్, మాబాస్, మాతె అన్నా, మదారి, మంజిర్, మసూమ్, మాయా మచ్చింద్ర, మెహనత్ ఖాన్, మేరాఫర్ మేరా బచ్చే, మిన గుడ్ నైట్, మిట్ట మెసానా, మియాబీబరాజి, మొగల్ ఆజం, ముక్తి, నాబె నాగిన్ బాజెబీన్, నయామా, ఫరఖ్, సతంగ్, పెడో, పహ్లారాత్, హింద్ డిటెక్ట్, స్వార్థ్ రహ్, కాటిల్, రంగేలి రాజా, రిటర్న్ ఆఫ్ విస్టర్ సూపర్ మూన్, రోడ్ నెం బరు 303, సయూర్ ఏ పారిస్, సర్దార్, సరోజ్ వర్కి సుందరి, సతీ నై కాలిని, షేన్ ఇ హింద్, షరీఫ్ డాక్టా, శర్మణ కుమార్, శ్రీమాన్ పత్యవాది, సింగపూర్, సింహాద్విన్ కి సుందరి, సూపర్ మూన్, త్రివిక్రమ్ బాజ్, బ్రంక్ కార్, తుసహి బోర్ సహి, వీర్ దుర్గాదాస్, జమీన్ కి తారే, జింబో కన్స్టేటు బువన్.

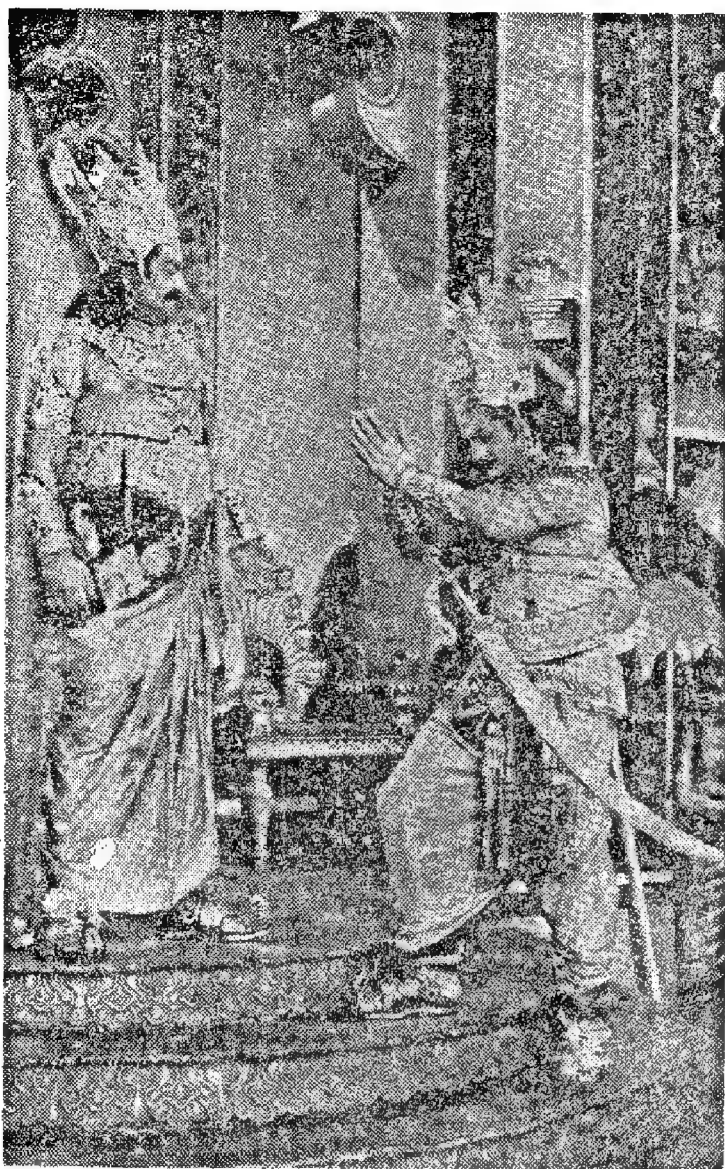
* * *

విమర్శకులు మెచ్చిన చిత్రాలు అధికంగా అమిత ఆకరణ పొందక పోవడం, టుమీ చిత్రాలు బాక్స్ ఆఫీస్ దృష్ట్యా మేటివ్ కావడం ఇక్కడే కాదు బ్రిటన్ లో కూడా జరుగుతున్నది.

"ది అసాక్ట్ మెంట్", "సన్స్ అండ్ లవర్స్", "ది బ్రయల్స్ ఆఫ్ అస్కార్ వైల్డ్", "షిడోస్" "ఆన్ బీచ్", "హుబ్బిడె నైట్ ఆండ్ సన్ డే మార్నింగ్" చిత్రాలను ప్రముఖ ఫిలిం విమర్శకులు కళాఖండాలని కీర్తించారు. కాని హెర్బ్యుస్ లన్ హిరో శిస్టీ రివ్ నటించిన "హెర్బ్యుస్ లన్



కె. వి ఆర్. వారి 'కిన్న కొడుకు'లో కృష్ణకుమారి; రామకృష్ణ.



శ్రీకాంత్ ప్రొడక్షన్స్ వారి 'సతీసులోచన'లో రంగారావు, ఎస్. టి. రామారావు అన్చైన్డ్, "డాక్టర్ ఇన్ లిప్", "సన్ స్టార్" ప్రయత్నం జరుగవలసి ఉన్నది.

పూర్వపు భారత చిత్రాలలో గొప్పవి భద్ర నరసి ఉద్వేగంతో కలకత్తా మ్యూజియట్లో ఫిలిం భండారంలో "విద్యాపతి" కోసం ఈ మధ్య వెతకగా ఒక్క ప్రింటు అయినా అభించలేదు. వెగిటివ్ గల్లంతు అయింది. ఇప్పుడు ప్రదీప్ కుమార్ "విద్యాపతి" హిందీలో నిర్మించ దలచారని, పూర్వం మ్యూజియట్లో రచయితగా పనిచేసిన శ్రీ కేదర్ శర్మ కొత్త విద్యాపతిని డైరెక్ట్ చేయవచ్చునని ఇప్పుడే తెలియపచ్చింది.

రంజిత్ వారి "సుర్పాన్" కాపీలు వగిటిన్లు కూడా కలిపాయనని, కొత్త చిత్ర విత్తానం జరుగుతున్నది

వాటి స్థాయిలో ఉన్న వాహినీ, రోహిణి, సోరభి చిత్రాలు కేంద్ర ఫిలిం భండారానికి పంపే

మదరాసులో సినిమా అభిమానుల సంఘ కార్య వర్గం సమావేశమై 1960 లో ఉత్తమ తెలుగు చిత్ర విర్ణయానికి క్రింది ప్రముఖులను ఎన్నుకొన్నది.

డాక్టర్ నారాయణమూర్తి, శ్రీయుతులు ■ వి ఎన్. రావు, కొండంరావు, ఎ. వరదప్ప చెట్టి, డబ్బ్యు ఎన్. వెంకటరామానుజులు వారున్నది, శ్రీమతులు ఎం. వి. ప్రకాష్, రుక్మిణి భూపతి, సీత ఎంబెరు మావార్ చెట్టి, టి. వేణుగోపాలరావు సతీ

వీరు 36 స్ట్రెయిట్ టేక్ చిత్రాలలో పాతక మాత్రమే పరిశీలించారు.

ఉత్తమ చిత్రాలు, ఉత్తమ తారలు, ఉత్తమ సాంకేతిక ప్రణాళిలు తప్పక ఎన్నిక కాగలరని అశింకుతాము

వార్తా భరణం

మద్రాసులో శ్రీ వాణి ఫిలిమ్స్ అనే కొత్త నిర్మాణ సంస్థ మొదలుపెట్టి పిలు పాంథిక చిత్రం తెలిపేటూక శ్రీ ఆరు రి గుబ్బారావు దర్శకులు రచన శ్రీ ఆర్.ద్ర

రానో ఫిలిమ్స్ వారు "అలి-బిడ" చిత్రానికి జూన్ 25, 27 రేడియో మొదటి స్టేషన్లో నాలుగు పాటలు రికార్డు చేశారు జిక్కి రెండు పాటలు, జిక్కి, పిరాపురం వాగ్వేరరావు కలసి ఒకపాట, ఎస్ జానకి ఒకపాట, పాడారు హైదరాబాద్ లో పేరొందిన విజయ రాగిణి చర్మ (వా) నిర్వాహకుడు శ్రీశంకర్ తొలిసారి ఈ చిత్రానికి సంగీత దర్శకత్వం వహిస్తున్నాడు ఇప్పటికి షెడ్యూల్ ఫిల్మ్ 8500 అడుగులు తీయాలింది ఎల్లవరీ రెండవ వారంలో పుష్ప సెట్టుపై (మెజిస్ట్రేట్ స్టూడెంట్) షూటింగ్ జరుగుతుంది

కృష్ణకుమారి, హేమలత, రాజశ్రీ, బాలయ్య, నాగయ్య, హరవాణ్ మున్నగు నాగ నటనన్న ఈ చిత్రానికి శ్రీ పి ఎస్ శ్రీనివాసరావు దర్శకుడు రచయిత, నిర్మాత శ్రీ గుడవలి

క్రింది కొత్తచిత్రాల నిర్మాణానికి కృషి జరుగుతున్నది

వాహినీ ప్రొడక్షన్స్— "భక్త ప్రహ్లాద" దర్శక నిర్మాత శ్రీ వి ఎస్ రెడ్డి, రమచంద్రా ప్రొడక్షన్స్— "సతీ అగంధతి" ఎ వి వి ఎస్ ఎమ్ "కాశీ మజిలీ కథ", రజరాజేంద్ర "రై పదీ వస్త్రావహణం" రూపశ్రీ "నడమండ్రిపు వేరి", రాతు "చేమకొనుక", దేవానంగు ఫిలిమ్స్— "సనమూల మిదంజగత్" ఎస్ ఎల్ ఎస్ ప్రొడక్షన్స్— "అ ఆహల్య", "ర ప్రొడక్షన్స్— "వరలక్ష్మి గ్రంథం, లక్ష్మి ప్రొడక్షన్స్ "కొడుకులు కొడుకు" లూరా విక్టర్— "సంపూర్ణ మహాభారతము"

లూర్యపు మ్యూజియట్లో దర్శకుడు శ్రీ నితిశ్ వోస్ స్వంతంగా అల్పబడ్డయా అనే ఫిలిం నిర్మాణ సంస్థ నే కొల్లూరు పిరి తొలి చిత్రాన్ని శ్రీ నితిశ్ వోస్ డైరెక్ట్ చేస్తారు హైదరాబాద్ యువకుడు శ్రీ ఇక్బల్ కుర్రీ సంగీత దర్శకత్వం వూస్తారు ఆశోక్ కుమార్, జాయ్ కి, ఆభిధూచార్య, రాజేంద్రవాన్, రీసో నాయుడు, ఎండ్ మున్నగువారు తారా గణంలో కలరు

గి. సాయం. సూర్యుని అభిప్రాయాన్ని మార్చివేయాలంటే ఇంతకన్న మంచిసమయం లభించడం దుర్లభం అని శంకరయ్య మనసులో అనుకున్నాడు. ఇదే సమయం పావయ్య కుటుంబం మీద కని దీర్చుకోవడానికి కూడా.

అన్నీ కలిసివచ్చిన సుముహూర్తంనాడు శంకరయ్య ఎడ్వోకేటు వెంకటశాస్త్రిగారి కుమార్తెను సూర్యరావుకి వివాహం చేయడానికిని బంధువుల సమక్షంలో అనుమతించేడు. సూర్యరావుతో ఊసుకేనా అమాట అనకుండా కొన్నాళ్ళు మనసుతోనే ఉంచుకుని ఆనాడు పరీక్ష పేసయిన వెంకటేశ్వరయ్యం కాబట్టి లచ్చే అలోచన చెయ్యడానికిగాని, ప్రతికూలంగా మార్పాడడానికిగాని అవకాశం ఉండదని సూర్యరావు చదువుకీ, సీతపెళ్ళికీ లంకెపెడుతూ, వెంకటశాస్త్రి సంతబంధంవిషయం చెప్పేడు.

అలోచనలు ఉప్పెనలా మనసులో అట్టు మీట్టుడుతూ ఉండడంవలన ఏ సమాధానం చెప్పలేక పోయాడు. అక్షణంలో కామేశ్వరి జ్ఞాపకం మనసుని మరింత కృంగివేసింది. 'నన్ను మోసగిస్తానా' అని దీనంగా అడుగుతూవుట్టు కామేశ్వరి ప్రతిబింబించసాగింది. తల్లితోనైనా చెప్పి ఈసంబంధం తప్పిపోయేటట్లు చేయాల్సన్న ఉద్దేశ్యంతో ఉన్నాడు సూర్యరావు.

మధ్యాహ్నం వస్తేందు దాటింది. 'భర్త రాలేదేమా?' అనుకుంటూ ఇంట్లోంచి వీధిలోకి క్షణాని కోమారు వస్తోంది రామం భార్య. సత్తెమ్మ వీధిలోనే కూర్చుని 'పొందాన' ముందుకు తాక్కుంది. ఆమె తాంబూలానికి నేళాపాళా అవసరంలేదు. అందులోనూ వాళ్ళ ఊరు తమల పాకులతోటకటి ప్రసిద్ధి కూడాను. ఆమె మనస్సులో కూడా శంకరయ్య రాలేదు, రామం రాలేదు, అని కలతపడుతోంది. మెల్లిగా సూర్యరావు ఆమెవద్ద కూర్చుని వీధిదంగా మొదలు పెట్టడమా అన్నట్లు ఒక్కక్షణం విశృంభంగా నూనం మహించేడు.

"అమ్మా! నువ్వుకూడా విన్నావుగా నిన్నటి మాటలు."

"ఊ! !"

"అన్నీ తెలిసి కూడా ఏమీ అనకుండా ఊరు కున్నావే."

"దేనిగురించి అన్నీ తెలుసునంటున్నావు."

"నువ్వు విన్నేదూ. ఏడ్వోకేటుగారు ఇప్పటికీ కట్నంతో సీతకి పెళ్ళి నాకు ముందు చదువునట !"

"హాన్, అదా. ఆసంబంధం మంచిదే కదూ !"

"పెళ్ళిచేసుకుని సఖపడవలసినది నేనే నంటావా ?"

సత్తెమ్మ సమాధానంగా బుర్ర ఊపింది.

"నేను కామేశ్వరిని పెళ్ళాడతానని ఇంతకు ముందే నీతో చెప్పేనుకదూ. మళ్ళా ఇప్పుడెందుకీ కొత్తబరం."

“బలియనీ కేషల మీశ్వరాజ్ఞా”

(39వ పేజీ తరువాయి)

"నాకేం తెలుస్తుంది నాయనా. అంతా మీ నాన్నగా రిష్టప్రకారం జరగాలి. నామాట కేమేనా విలువైంటేకదా నే చెప్పేది" అంది. కాని ఆమె హృదయంలో కూడా ఏదో బాధ ఉన్నట్లునిపించింది. గతం అంతా ఇద్దరిప్పుడయ్యాల్సోనూ ప్రతిఫలించింది. తల్లివలన కూడా ఏ సహాయం జరగడానికి అవకాశం లేదని తెలుసుకున్న సూర్యరావు లేవబోతూఉంటే, శంకరయ్య ఆ వెనకే ఒరువైన సందితో రామం గుమ్మం ఎక్కేరు.

తండ్రి కొడుకూ ఒకేసారి కలిసొచ్చారే అన్న సంతోషంచేత చిన్ననవ్వుతో "ఇంతాలవ్వం చేసి రేంపిలుండి" అని భర్తని వలకరిస్తూ, "అదేమిటిరా రామం ఆ సంచి" అని రామా వుడిగింది సత్తెమ్మ.

"సంచి చూస్తూ సంచి వీంవిటని అడుగుతే వీం చెప్పమంటావమ్మా ?" అంటూ ఎదురు ప్రశ్న వేసేడు రామం.

"జవాబు తిన్నగా చెప్పురా. పెడసరంనా మార్పాడడం ఓ గొప్పసుకుంటున్నావు కాబోలు" అంటూ శంకరయ్య కసిరేచాడు.

"మీ ముఖం చూస్తే నాకు తిన్నగా రాబోయే మాటకూడా వంక పోతుంది. నా సమాధానం అమ్మకు కాదు. మీకు" అంటూ దోషిని వేలు చూపించి నిర్దుష్టంచేస్తూవుట్టు చెప్పేడు.

అనవసరంగా మార్పాడినందున వచ్చే అవమానాల వలన పరితపించినట్లు సత్తెమ్మముఖం ముకుళితమైపోయింది. ఆమె మనస్సు చాల సున్నితమైనది. గుంభనగా ప్రవర్తిస్తూన్న ఆ మనస్సులు, ప్రతివ్యక్తి ఏదో ఒక అసంతృప్తితో వాడిపోయిన ముఖంతో మెలగుతూ ఉండటాన్ని కలిపిడి తప్పిన ఆ యిల్లు ఇవన్నీ చాలవన్నట్లు, మాటమాటకీ కలహం చెలరేగుతూన్న ఆ వాతావరణం సత్తెమ్మని కలవరపరచేయి.

గురువు—రామూ, ఒక్కదగ్గ పాదం చెప్పరా.

రాము—సుగ్రీవుని ఎడమ కాలు శునకము కరచెన్.

గురువు—కుడికాలు ఎందుకు కరవలేదురా?

రాము—గణాలు సరిగా కుదరనందున సార్.

శై. సాంబశివరావు (పేరేచర్ల)

భర్త చేతులో నంగి తీసుకొనేటందుకు ఎదురుగా తన భార్య వెళ్ళే విసుబ్బున్నాడూ రామం. "ఇంకా నువ్వు సిద్ధం కాలేదుంటే" అంటూ.

"ఇంకా ఇప్పుడేకదూ మీరూ మానగరూ రావడం."

"తెముల్నా తొందరగానూ. నీ అత్తమోహం భక్తి తర్వాత చూపించుచుంటే బిమ్మకి లైమె పోతూవుంటే నూవరత్తులు చేస్తూన్నావు."

"బన్నేనిటిరా ? ఎక్కడికి ప్రయాణం ?" అంటూ సత్తెమ్మ ప్రశ్నించింది.

"వాళ్ళ ఊరి బస్సు. ఇప్పుడు ఏటా ఏటాకి పోతుందిరే."

"మొన్ననే కదూ నచ్చింది ఇంత లంకలో ఏమిటా ఉన్నన. నాకేం బోధపడకుండా ఉంది"

"అది వెళ్ళిపోవాలమ్మా. లేకుంటే నే ననుకున్న సన్నేమీ అవవు." అంటూ భార్యవైపు చూసి "ఈ ఇంటికో ఆఖరుదండం పారెయ్యి" అన్నాడు.

"ఇంకా బోంచెయ్యలేదురా."

"మరిమంచిది. అభోజనంగా పోయించని అందరికీ జ్ఞాపకం ఉండిపోతుంది."

"మీరేనా చెప్పండి వాడికి. వెళ్ళెత్తినట్లున్నది" అని సత్తెమ్మ శంకరయ్యని ప్రోత్సహించి అడిగింది.

"నువ్వేనా చెప్పు వదినా ! ఇప్పుడు రాననీ" అంటూ సూర్యరావు బ్రతిమాలేడు.

"అలా ఎందు కంటుందిరా అది ? ఈ తతంగం అంతా దాని కుట్రకదూ. వెళ్ళమ వెళ్ళండి వెళ్ళుందో—మళ్ళా ఈ గుమ్మం ఏగా రే క్కుతుందో చూస్తాను" అంటూ శంకరయ్య మండి పడ్డాడు. సత్తెమ్మ కొడలివైపు వెళ్ళింది. సీత వదినభుజంమీద చెయ్యివేసి, ఏడుస్తూవుంటే వోదార్చింది. భార్య ఏడుపు చూసి, రామం 'వీధి ప్రయోజనంలేరు. నేను లేకుండా నువ్విక్కడుంటే, నీళ్ళ నిన్ను నీర్ని సప్పి చేస్తారు" అంటూ వోదార్చబోయేడు

ప్రయాణంనానానా ఒరిగిపోయింది. మర చెయిలో పాలుపోసి సీత నదిన కప్పవెప్పింది. సత్తెమ్మ కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంటూ కుండం సనుస్తూ పొట్లాంగట్టి చేతి కందించింది. రిక్తాలో కూడుని వెళ్ళబోతుంటే సీత 'నాకు వెళ్ళయితే అప్పుడేనా రావా వదినా !" అంటూ వాపోయింది. రిక్తా బయలుదేరింది. రామం అప్పుడే బస్సు స్టాండుకి భార్యను దిగబెట్టడని కని వెళ్ళిపోయేడు. శంకరయ్య, సూర్యరావు ఇంట్లోనే ఉండిపోయేరు చూడడానికేనా ఇవంతా రాలేదు.

3

ఒడయావ్వే లేచి స్నానపానాలు ముగించుకుని వీధిగుమ్మంలో కూర్చున్నాడు శంకరయ్య. రోపలమండి తీవ్రమైన మాటలు వినిపిస్తున్న తనకేం పట్టన ట్లూరుకున్నాడు. రామం గుమ్మంలో కొచ్చి "నేనుకూడా వెళ్ళిపోతున్నాను" అని శంకరయ్యతో చెప్పేడు.

“పెళ్ళాంతో నిన్ననే పోవలసివచ్చింది, ఇవాళ వరకూ ఎందుకు వాయిదావేసేవు” అన్నాడు శంకరయ్య రామం ఇటు తిరిగిచూడకుండా ముందుకు పోగిపోయేడు ఇంట్లో సత్తెమ్మ ఏడుస్తూంది. సీత తల్లి వోదారుస్తోంది. కళ్ళు తుడుసుకుంటూ సూర్యారావు తండ్రికేదురుగా నిల్చున్నాడు.

“ఏం. నువ్వేమిటి చెప్పతలంనుకున్నావు” అంటూ శంకరయ్య రపుద్రావారుడై అవర శంకరపిల్లా అడిగేడు.

“నేను వెంటకళాస్త్రి కూతుర్ని పెళ్ళాడను” అన్నాడు సూర్యం.

“నేను నీకు చదువుకూడా చెప్పించను.”

“సీత పెళ్ళి కూడా చెయ్యను, అనండి నాన్నగారూ” అన్నాడు గతనంభాషణ జ్ఞాపకానికి తెస్తూ.

“నీ కదంతా అనవసరం.”

“మీ కేదైతే అవసరం ?” చాలా ధైర్యంగా అన్నాడు సూర్యారావు. “అవసరంగా కోపంపడి పోతున్నారు నాన్నగారూ.”

“అవునండి కొడుకుగారూ ! నా కిప్పుడు కోపమే కాదు మిమ్మల్ని నాశనం చేసేయ్యా లనుంది కూడా.”

కొంచెంసేపు ఇద్దరూ మాట్లాడలేదు. ఇంతలో ఎవరో శుభలేఖనందించేరు. సూర్యారావు పువ్వు కుని చదివేడు. విస్తయభ్రాంతులు క్రమ్ముతూ స్పట్టనిపించింది. తన కాళ్ళ క్రింద భూమి బీట లొతుస్పట్టనిపించింది.

“ఎంతవనైంది. అమ్మా ! అమ్మా !” అంటూ శంకరయ్య కేదురుగా వీరసంతో చలి కిలపడ్డాడు. ఏమిటో ఇంకో ఉన్నదవం అని సత్తెమ్మ తొందరతొందరగా ఇవతలి కొచ్చింది.

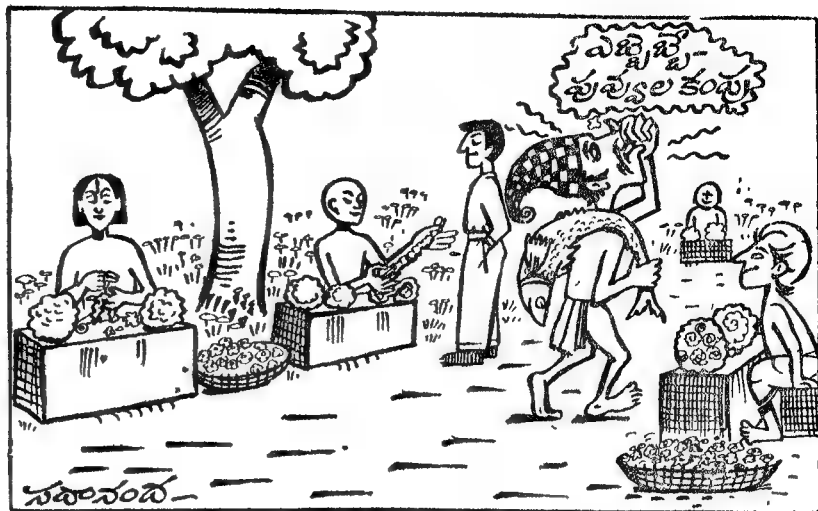
“అమ్మా ! కామేశ్వరికి మరో సంబంధం నిశ్చయమైంది ఎవ్వీ ఏదవారుని పెళ్ళి” అంటూ శుభలేఖ చూపించేడు “తగినశాస్త్రి జరిగింది” అని శంకరయ్య ఒక నికటాట్టహాసం చేసేడు.

ఊటనవేలు తన గుండెపై చూసిస్తూ, “నేనూ చేసేను. నువ్వు ఎడ్వోకేటుగారి సంబంధం ఒప్పుకోవని నాకు తెలుసు. అంచేత పాపయ్యకి చేటభారంతో అంత ఉత్తరం రాసేను. ఆఖర్ని ఊళ్ళోకూడా ఉండనివ్వనని బెదిరించేను.

నాస్తోనుత శక్తి తెలిసినవాడొ కాబట్టి, పాపయ్య వాడి కూతురుకి ఇంకో సంబంధం చూసు కున్నాడు. ఇప్పుడేనా మించిపోయింది లేదు. నువ్వు వెంటకళాస్త్రి కూతురుని చేసుకుంటానను. ఎన్ని లాభాలు మన కున్నాయో తెలుస్తుంది. ముఖ్యంగా సీతకికూడా పెళ్ళయిపోతుంది” అన్నాడు శంక రయ్య విజయగర్వంతో.

“చూసేవా అమ్మా ! ఎంతసంతోషమో నాన్నగారికి. వదిన పుట్టిల్ల చీరుకున్నా మనకు బాధలేదు. అప్పుయ్య ఉద్యోగానికి రాజీనామా ఇచ్చి వాడిగోదారిన వాడు వెళ్ళినా మనకు కష్టంలేదు. అమ్మ ఏమీ చెయ్యలేక ఏడుస్తున్నా మనకు ఫరవాలేదు. సీత మిమ్మల్ని ఆహారహాలు నింది స్తున్నా ఫరవాలేదు. కాని నేను వెంటకళాస్త్రి

కూతురిని పెళ్ళాడితే ఒక్కమొడిగా లాభా లొస్తాయి, అదేనా మీరలున్నది నాన్నగారూ ! అయ్యో భగవాన్ ! కొంప కుండపెంకుల్లా చెల్లా చెదరై పోయింది. ఇంక నేనీ కుత్తితవాతావరణంలో ఉండలేను. సెలవు !” అంటూ సూర్య రావు గుమ్మందిగి కట్టుగుడ్డలతో అలానే వీధులో పడ్డాడు. శంకరయ్య చూస్తూ ఊరు కున్నాడు. “ఏళ్ళ రాత్రయేసరికి కొంచెవేరు కోరూ” అనుకుంటూ.



చిత్రకారుడు—కలువకొలను సదానంద (పాకాల)

హతాత్పరిణామానికి తట్టుకోలేక, అప్పటికే ఖేదంతో కృశించిఉన్న సత్తెమ్మ జోగిపోతూ ఉంటే సీత ఇంట్లోకి తిసుకువెళ్ళి కూర్చో పెట్టింది. అదే నిమిషంలో గొల్లమని ఏడవడం మొదలుపెట్టింది. ఈవిడుపు విని శంకరయ్య వూహాప్రవచనంలోంచి మామూలుస్థితి కొచ్చేడు “ఎవరో చచ్చిపోతున్నట్లు ఎందు కేడుస్తున్నావే?” అని విసుక్కుంటూ లోపలి కొచ్చేడు. అచేతనంగా కొయ్యబారిపోతూన్న సత్తెమ్మనిచూసి చలించి పోయేడు. మానవుడితో కష్టపరంపరకన్న దుఖ పరంపర విచిత్రమైన మార్పు తెస్తుంది.

ఏడుపు విని ఇరుగు పొరుగువాళ్ళు రావడం మొదలుపెట్టేరు. “నా భార్య చచ్చిపోయింద్రో” అని తల బాదుకుంటూ వీధిగుమ్మంలో ఏడుస్తూ కూర్చున్నాడు శంకరయ్య. పొరుగునే ఉన్న చిట్టెన్నగారు నాడిచూసి వెంటనే వైద్య సహాయం ఇప్పించిన కొంతసేపటికి సత్తెమ్మకి తెలిసిచ్చింది. కాని పదిహేను రోజుల వరకూ పక్క మీదనుండి లేవలేకపోయింది. శంకరయ్యలో మార్పు రావడానికి పరిస్థితులు కూడా చాల దోహదం చేసేయి. ఇంత సంక్షోభపడడం, ఇల్లంతా భీభత్తం అయిపోవడం బహుశా జీవితంలో మొదటిసారి చూచిఉంటాడు. బంధువు లలో ఏ ఒక్కరూ కూడా పాపం శంకరయ్యకు ఏం కష్టం వచ్చింది” అన్న పాపన పోలేదు. ముఖం ఎదురుగా అంతకుముందు స్తుతించిన

వారు కూడా ఇప్పుడు ఏవగించుకోవడం దూషించడంకూడా మొదలుపెట్టేరు. ‘వడ్డీ లకు వడ్డీలుకట్టి ఉబ్బ గణేస్తే ఆఖరుకి మిగిలింది ఇంతోయే’ అని హాళనగా అంటూ ఉండడంకూడా విన్నాడు శంకరయ్య. “జ్ఞానం వచ్చిన ఇద్దరు కొడుకులూ తండ్రినొదిలి వెళు పడ్డారంటే తండ్రిలో ఏతోపం లేకుండా ఉంటుందా ?” అని నిందించడం చెవులారా విన్న తర్వాత, ఏకాంతంలో ఒక్కసారి తలంపులాగా నాలుగురుసార్లు బుర్ర మొత్తుకున్నాడని కూడా వినికీడి. ఇంట్లో జబ్బు మనిషి సత్తెమ్మ అహారహాలు ‘రామం’, ‘సూర్యం’ అని పలవరింతలు. ఇంటిని యానత్తూ సీతభుజాలమీద పడ టూన్నీ, శంకరయ్య స్వయంగా సత్తెమ్మకు సేవ చెయ్యవలసి వచ్చింది. ఆమెకు తెలివి వచ్చినప్ప డల్లా కళ్ళతెరిచి చూసేది. ఎదురుగా శంక రయ్యను చూసి, భూకూటి ముణుసుకుంటూ విసుగుతో ప్రక్కకుతిరిగి కళ్ళ మూసుకునేది.

ఎన్నడూ ఎదురుతిరిగి ఎరుగని తనభార్య తన్నుచూసి అప్పించుకుంటున్నదని గ్రహించిన శంకరయ్య దీనుడై పోయాడు. గుండె నిబ్బరం దిగజారిపోయింది. ‘రాత్రికి ఇల్లు చేరు కోరూ’ అనుకున్నాడు కాని పదిహేను దినాలు గడిచినా, కొడుకులు తిరిగి రాలేదు. ఓ ఉత్తరం ముక్కుకూడా లేదు తన పరితాపం, మనోవేదన ఇంకోకరికి చెప్పడానికేనా ఎవ్వరూ స్పృహరాహంగా రావడమే మానకున్నారు. ఇదంతా ధైర్యం, అని నిర్దిష్టపుద్మికోవడానికి అవకాశం లేకుండా సత్తెమ్మ అవస్థ ఎప్పటికప్పుడే జ్ఞప్తికితెస్తోంది ‘స్వయం కృత పాపఫలితమే ఇదంతా’ అని.

ఓనాటి సాయంత్రం గుమ్మంలో ఒకవార వించెయ్యడానికి పాలుపోక కూర్చున్న శంక రయ్య, ఎవరో తన్ను పిరిచినట్లు విన్నాడు.

‘ఎవరు చాలా ?’ ఆ అడగడంలో ఆశ్చర్యం, సందేహం కలిసి ఉన్నట్లు వినిపించింది.

“నేనే మామయ్యా!”

“నువ్వు న...?” నిలువునా ఒణికిపోయేడు శంకరయ్య.

“నేనే నర్సింహాన్ని” అంటూ గుమ్మం ఎక్కి శంకరయ్యకెదురుగా నిల్చున్నాడు. తనవరువు నాశనం అవడానికి ముఖ్యకారణం నర్సింహం అని తెలుసు. ఈ దురవస్థలో స్వయంగా నర్సింహం ఒచ్చేదని తెలిసి దీనాతిదీను డయ్యాడు.

“నేను చచ్చిన పాముని నర్సింహం! ఇంకా నన్ను పొడుస్తావా. నీకాళ్ళ పట్టుకుంటాను. ఇలాగేనా నన్నింక బ్రతకనియ్యి” అన్నాడు శంకరయ్య.

నర్సింహం సమాధానం చెప్పకుండానే, ఒక చేత్తో శంకరయ్యని లేవదీస్తూ ఇంట్లోకి తీసు వెళ్ళేడు.

“అత్తయ్యకొంటల్లో బాగులేదుట కదూ?” అంటూ సత్తెమ్మ ఉప్పువోటికి రావడం, ఆమె కప్పుడే తెలివొచ్చిందో ఏమో, అటునుంచి ఇటు ఒత్తిగిల్లుతూ నర్సింహాన్ని చూడడం ఒక్క సారి జరిగేయి. ఆమె రెండూ పాదాలూ తన శిరస్సుకి తాకించి, నర్సింహం ఇంకే సమాధానంగాని, ఇంకొకరి మాట గాని వివకుండా చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు.

“ఈ దుఃఖాని కంతటికీకారణం నే నత్తయ్యా నేను. నువ్వు నన్ను క్షమించాలి. గతించిన సంగతులు ఇక్కడ ఏకరువుపెట్టి విన్ను బాధించను. వాకు మామయ్యమీద శత్రుత్వం సాధించాలని లేశ మాత్రంకూడ లేదు. కాని మా పేదరికాన్ని పురస్కరించుకొని, మా చెల్లెలు వివాహం దాని భవిష్యత్తు అన్నింటికీ చెడు తే దలంచుకున్నాడని తెలిసి, తనకుకూడా పెళ్ళి చేయడానికి ఆడపిల్ల ఉందన్న సంగతి కూడ మరచిపోయిన మామయ్యకు బుద్ధి రప్పించాలని ఇలా చేసేస్తా. నన్ను క్షమించేనని అను. ఇంకా నీకు సంతోష వార్తలు చెప్తాను” అన్నాడు నర్సింహం. అతని మాటల్లో ఉద్వేగం, అభిమానం, ఆందోళన ప్రస్ఫుటికరించేయి.

శ్రీవత్స వారి

శ్రీ కాఫ్

ధన్య, ఉబ్బసములకు

చివ్వాభధము

శ్రీవత్స కెమికల్స్ & ట్రేడ్స్

(వైఎస్ఆర్ రిమిడిస్ మార్కెట్)-30

“బలియనీ కేవల మీస్వరాజ్ఞా”

శంకరయ్యకి కొంచెం ధైర్యం చేజిక్కినా, పరిస్థితులను అర్థంచేసుకోలేకపోతున్నాడు. నర్సింహం ఏం చేయదలచుకున్నా, ఇంతకన్న హీన స్థితికి దిగజారనియ్యకుండా ఉంటే చాలానిపించింది.

“మీ సీతకి పెళ్ళికొడుకును నిర్ణయించే నత్తయ్యా” అన్నాడు నర్సింహం.

“వేళాకోళాలు ఎందుకు నాయనా! ఈ సమయంలో” అని సత్తెమ్మ అనలేక అనలేక నీరసంగా జవాబిచ్చింది.

“హాస్యం కాదత్తయ్యా! భగవంతుడిసొక్కిగా నీ చేతుతో చెయ్యివేసి చెప్తున్నాను. సీతని నేను పెళ్ళిచేసుకుంటాను.”

ఈమాటలు వింటూ శంకరయ్య నిన్నట్టు డయ్యాడు. సత్తెమ్మకు ఒక ప్రక్క సంతోషం ఉన్నా, రామం సూర్యాల విషయం ఏమీ తెలియదే అన్న అభిప్రాయం ఇంకో ప్రక్క బాధించసాగింది. ఇంతలో పాపయ్య ఆయనభార్యకూడ రావడం, అక్కడి వాతావరణాన్ని రెండుక్షణాల్లో గ్రహించుకోవడం జరిగింది. నర్సింహమే మళ్ళా చెప్పడం మొదలు పెట్టాడు.

“సూర్యం, రామం కూడ రెండురోజుల్లో వస్తారు. నువ్వేం విచారించకు.” ఈ మాట వినడంలో సత్తెమ్మకు వగంజబు నయమైంది. శంకరయ్య కూడా సంతోషించేడు.

“రామం, తన భార్యని పుట్టింటికి పంపించి, తాను మీ వేలువిడిచిన మేనమామగారి పూరు వెళ్ళేడు. అక్కడ పడ్డ ఇబ్బందులు అన్ని సహించుకుని, ఇప్పుడు పోవటం డిపార్టుమెంటులో ఉద్యోగం చేస్తున్నాడు. అందుకు రుజువు, ఇదుగో నా స్నేహితుడు రాసిన ఉత్తరం. మిగిలిన సంగతులు తాపీగా చెప్తాను. ఇంక సూర్యం. నీకూ తెలుసుకు కదా! సూర్యానికి కామేశ్వరిని పెళ్ళాడాలన్న కోరిక ఉన్నట్లు. శుభలేఖ అందుకున్న వెంటనే మా ఇంటికే వచ్చేడు సూర్యం. అది అబద్ధపు శుభలేఖ. నేనే పుష్టించి, పంపించేను. మీకెవ్వరికీ తెలియకుండా కామేశ్వరికి పెళ్ళిలా అయిపోతుంది. అదీకాక నా చెల్లెలు సూర్యా ప్రియవడిందని తెలుసుకున్న నేను ఏ త్యాగమేనా చేయాల్సి సంతకం చేసుకున్నాను. అంచేత నేనూ, సూర్యం కలిసి ఆలోచించు కున్నాం. నా సూచన ప్రకారంగా సూర్యం మా పెద్దనాన్నిగారి ఊరువెళ్ళేడు. నాఉద్దేశం, మామయ్య చేతనే స్వయంగా కామేశ్వరిని తనకోడలుగా చేసుకోవడాని కోప్పించాలి. ఇంతలో నీకు జబ్బు

చెయ్యడం మూలంగా, నేనే ముందు ఒప్పుకున్నాను సీతను పెళ్ళాడడానికి. నీకంగీకారమేనా అత్తయ్యా!” అంటూ నర్సింహం ముగించేడు.

కొన్ని క్షణాలపాటు సత్తెమ్మ ఆశ్చర్యపోయింది. శంకరయ్య అవమానంచేత తల వంచుకుని నిలబడ్డాడు. చాటుగా కొంత దూరంలో మాటలు వింటున్న సీతముఖం వికాసంతో కాంతి వంతమైంది. తానూ, తన కొడుకులు, తన అస్తి అని అహంకారంతో విర్రవీగుతున్న శంకరయ్య పూర్తిగా ఓడింపబడి, నర్సింహంనంటి ఉదాత్త యువకుడు లేడని మనస్సులో అభినందించేడు. అవకాశం మించిపోనివ్వకుండా, సీతని కోడలుగా చేసుకోవడానికి అంగీకరించిన పాపయ్యదంపతులతో శంకరయ్యదంపతులు కామేశ్వరిని కోడలినిగా చేసుకొనేందుకు వాగ్దానాలు కావించుకున్నారు. వృతిరేకించినమనస్సులు, కుటుంబాలు, మనుష్యులు అందరూ, మళ్ళా స్నేహితంగా ఉన్నారు. వాళ్ళ స్నేహానికి చిహ్నంగా, వాకిళ్ళలో ఫలపుష్ప సంతతికూడా వృద్ధికాజొచ్చింది. ★

ఆ పట్న వాసం మనిషి పల్లెటూరుకు వెళ్ళి శాస్త్రీయ పరిశోధనపల్ల వ్యవసాయానికి చేకూరే ప్రయోజనాలు వివరిస్తూ ఇలా అన్నాడు:

“చూడండి మరో పడే శ్వలోమీరు, ఒక ఎకరానికి కావలసిన ఎరువు అంతా మీ చొక్కాజేబులో వేసుకు వెళ్ళగలిగే సమయం వస్తుంది.”

అమాయిక పల్లెరైతు ఇలా అన్నాడు: “అవును. రెండో జేబులో ఆ ఎకరం పంటలంతా వేసుకు వెళ్ళవచ్చు కూడా!”

జమ్మలమడక వేంకటసుబ్బారావు
(హైదరాబాదు)



ప్రియురాలు: రైలువస్తుంది, త్వరగా తీయండి.

ప్రియుడు: పరవాలేదు—ఎర్రజండా ఎత్తాముగా?

చిత్రకారుడు—కొటూరి కృష్ణమూర్తి (నాటిక్కి)

జలప్రళయం

ఆ పల్లెటూరుకు కొత్తగా విద్యుచ్ఛక్తి సరఫరా ఏర్పాటు అయింది. గ్రామంలో చాలా మంది గొల్లలుఉన్నారు. పాలు విక్రయిస్తూ ఉంటారు.

ఒకరోజు పాలకు గిరాకీ వచ్చింది. ఏ మని పొరుగుారి మనిషి అడిగితే ఒక గొల్ల మనిషి చెప్పినది ఇది:

“మా మూలుగా పాలు తీసుకొస్తున్నానండి. ఎల్లక్రిక్ లైటు క్రిందనుంచి వస్తూఉంటే

పొట్టి కథలు

వేడి ఎక్కువై బల్బ్ ఊడి గిన్నెలో పడిందండి. ఆవేడికి పాలు పొంగి ఊరంతా కొట్టుకు పోయిందండి.”

“మరి నువ్వు ఏమైనావు” అని అడిగాడు శ్రోత.

“దానిలో నేనూ కొట్టుకు పోయి ఇక్కడ పడ్డానండి” అన్నాడు ఆ గొల్ల.

క. శింభుప్రసాద్ (హుజూర్ నగర్)

‘పూరీ, కూరా!’

నాటకంలో పోలీసు పాత్ర ధరించడానికి మనిషి లేక పోయాడు. వ్యవధిలేదు. ఆప ధర్మంగా ఆ గ్రామంలో హోటల్ లో పనిచేసేరాముడు, ఒడ్డుపొడుగుగా ఉన్నమనిషిని ఒప్పించి ఆవేషం వేయించారు. దొంగను పట్టుకొన్న నంద ర్భంలో “ఓరీ కూరా!” అని భీకరంగా కేక వేయమని ఆతనికి బోధించారు.

తీరా ఆ రంగం వచ్చేసరికి పోలీసు వేషధారి అయిన రాముడు అలవాటు కొద్దీ భీకరంగా “పూరీ కూరా!” అని అరిచాడు.

గౌరంగరావు (హైదరాబాద్-4)

* * *

మనిషి ముఖ్యం

ఒకానొక వ్యాపారస్తుడు “ఖర్జూరపు పండ్ల!” వీశే ఏడు రూపాయిలూ!” అని కేకలువేస్తూవీధిలోపోతున్నాడు

ఒక గృహ యజమాని “ఓఖర్జూరపు పండ్లయ్యా! ఇలా రావయ్యా!” అని కేకవేశాడు.

ఆ వ్యాపారస్తుడు ఆయన దగ్గరికివెళ్ళి “ఏమిస్వామీ, ఎన్ని వీశలుకావాలి” అని అడిగాడు.

గృహ యజమాని ఇలా అన్నాడు! “నాకు పండ్లుకొనా లని లేదు. తినాలనీ లేదు. కాని ఖర్జూరపు పండ్లు వీశ ఏడు రూపాయలకు అమ్మే మనిషిని చూడాలని వీలించాను. ధన్యుణ్ణి, ఇంక పోవచ్చును.”

వి.ద్రాక్షపూయ్యుడు (కృష్ణాజననభువనం)



మార్గశిరంబున మామిడిపళ్ళా

ఇది కాదుర మంత్రం



ఐలే మిడ్లాండ్ తంత్రం



ఐస్ క్రీమ్



లేదాసుప్లీ మిశ్రమభాగ్యం



రసభరితంబౌ

రుచి మిక్కిలి భాగ్యం



Midland

మిడ్లాండ్-రుచిరమైన 28 రుసుల, ఎఫ్, రాయగూరలు జామ్లు, జెల్లీస్, అండ్ కేజప్.

తయారు చేయువాడు, మిడ్లాండ్ ఫ్రూట్ అండ్ వెజిటబుల్ ప్రొడక్ట్స్ (ఇండియా) పుదురా



పోస్ట్ డిస్ట్రీబ్యూటర్స్ కర్నూలు ప్రొడక్ట్స్ కో (ఇండియా) ప్రైవేట్ లి., బొంబాయి

దారతపెటెంట్ ఎజెంట్స్ వ్యారి అండ్ కంపెనీ లిమిటెడ్